

# געטיגע פערב עסרונגען

| ב. | ז. | צ. | ש.            | ל.           |
|----|----|----|---------------|--------------|
| ד  | א  | ח  | זיינען        | זיינעם       |
| ו  | א  | ה  | ווארד         | ווירד        |
| ח  | ב  | יח | ענייא         | איינע        |
| יב | ב  | ד  | זאללן         | זאלל         |
| —  | —  | יב | דען           | דעם          |
| —  | —  | יח | אויסגאנגס     | אויסגאנג     |
| יד | ב  | ג  | דעם           | דען          |
| יח | ב  | ה  | ניכטיגע       | ניכטיגער     |
| ך  | ב  | יט | אן            | אין          |
| ךב | א  | ב  | גליקס         | גליקס!       |
| ךו | א  | א  | פעס נאכשלעפפן | שלעפפן       |
| —  | יא | טו | העללע         | העהלע        |
| מד | ב  | טו | טראגן         | טרעגט        |
| נ  | א  | טו | יענע          | יענעם        |
| —  | —  | טו | יענר          | יענעם        |
| —  | א  | ך  | מעמפל         | טעמפל        |
| נב | ב  | ב  | אום מיינע     | מיינער       |
| נו | א  | כא | אללעס         | אלל          |
| —  | ב  | ין | מיינען        | מיינעם       |
| סב | א  | י  | דיך           | דיר          |
| —  | ב  | יט | פערשווינדעט   | פער שווינדעט |
| סד | ב  | ט  | דיא לאנגע     | דער לאנגען   |



(11) פראפֿעטען ערטהיילט. גאָך האט ער זיך און איין  
 געריימיגעס געלאָבטעס לאנד געזעצט, דאס דער אינגעגריף  
 אללער פֿאללקאממענהייט וואר. אויך האט ער זיך מיט  
 פֿאָהרער ווייזהייט אונד ריינער פֿערנונפֿט בעזעעלט, זא  
 דאס זיך עהעמאלס איין ווייזעס פֿערשטענדיגעס פֿאלק גע-  
 נאנט וואורדען. אלס אבער הערנאך איהרע הייפֿיגען  
 לאסטער צווישען דעם געטטליכען ליכטע אונד איהנען  
 אינע שיידעוואנד מאכטע, זא וואורדען זיך איין רויב דעם  
 צופֿאללס, איהר לאנד וואורדע צערשטעהרט, דיא קעננטע  
 ניסע דעם געזעצעס געמינדערט, איהרע ווייזהייט גינג  
 פֿערלאהרען, אונד דיא געטטליכע שטראפֿע פֿערפֿאלגטע  
 זיך דערגעשטאלט, דאס זיך אין דען לענדערן איהרער  
 פֿיינדע צערשטרייט אונד פֿעראכטעט וואורדען. (12)  
 יעדאך איינסט אין שפעטער צוקונפֿט ווערדען יענע הער-  
 ליכען אייגענשאפֿטען ווידער איהרען עהעמאליגען גלאנץ  
 ערהאלטן; דאס רייך ווירד ווידער עמפֿארקאממען, דיא  
 ווייזהייט פֿאן נייעס אויפֿבליהען, דיא געטטליכע פֿאר-  
 זיכט איבער זיך וואלטען, אונד דיא גייסטעס אויגען דער-  
 מענשן ווערדען ערלייכטעט ווערדען אין דען געהיימיסען  
 דער געטטליכען רעליגיאן. דער עוויגע ווירד זיך דאן  
 ערבארמונגספֿאלל דער פֿערשטאָסנען זיינעס פֿאלקס אונד  
 נעהמען אונד וואַננעפֿאלל ווערדען וויר עס מיט אנזעהן.  
 (13) גלויבע ענדליך אן דאס ציהל אללער צייטליכען גיטער,  
 אן דיא אויפֿערשטע הונג דער טאָדטען, דא גאט-  
 טעס פֿורכטבארע וואונדערווערק אן איהנען זיכטבאר ווער-  
 דען ווירד. — אַ מיין הערץ! בייא אללען דיינען ווענדונג-  
 גען צור רעכטען אדער לינקען גלויבע פֿעסט אן אללעס  
 דאס, וואס יענער גראסע לעהרער דער ראַבבי מאזעס  
 מאַימאָנידעס זעליגען אנדענקענס געגלויבט האטטע;  
 ער, דעם אונטער אללען ווייזען אין ישראל גימאנד גלייך  
 קאם. זא בין איך פֿערזיכערט, דאס דוא אלסדאן בייא  
 דער שיפֿסטען גלעהרזאמקייט, דיא עהרפֿורכט דעם עווי-  
 גען וועזענס איבער אללעס שעצן ווירסט.



ומושבכלות נקיות בעבודם יקרא להם בראשונה  
 עם גבון חכם ושאחרי זאת בהבדיל מעבה ענני  
 עונותיהם בין אור האלהי ובינם כמעט נדעך  
 עליהם קצת מבהירות ההשגחה להעזוב אל  
 המקרים המרים המאירים והיתה ארצם לשמה  
 ולחרפה וחלשה בהם ידיעות אמתיות התורה  
 וסתריה והסתתרה החכמתם ובינתם ויחזק  
 עליהם העונש עד שימאסו וישנאו פזיריהם  
 בארצות הגוים אשר נעתקו שם: (יב) ושאחרי  
 כן במה שיבא מהזמן השוכנה החמודות  
 הסגולות כלם אל עצמותם הקדומה ישוב  
 המלכות ותצמח החכמה ורצחוק ההשגחה  
 ויאורו עיני הלבבות בהדרי הסתרים התוריים  
 בשוב יי שבות עמו ועינינו תהויה: (יג) ותכלית  
 כל הטובות הזמניות היות מתי ישראל בגויתם  
 וגפשותם הראשונות להראות בהם את מעשה  
 יי כי נורא הוא:

סוף דבר תשמאל לבי או תימין תאמין  
 בכל שהאמין בו אחרון הגאונים בזמן ראשם  
 בחשיבות הרב המורה הגדול הרמב"ם זצ"ל  
 אשר אין ערוך אליו בכל חכמי ישראל אחר  
 חתימת התלמוד בזאת אני כמות אשר בכל  
 מדרי החכמה והתורה את יי אלהיך תירא:



נִמְנַע הָרְבוּי וְהַחֲלוּקָה בּוֹ מִכָּל צִד וְשֵׁת־אָרִי  
הַחַיִּיב מְנוּעִים מִמֶּנּוּ מִדֶּרֶךְ שִׁיְהִיו נֹסְפִים עָלָיו  
אוֹ הַלָּקִים שׁוֹנִים מִמֶּנּוּ: (ד) וְשִׁישׁ לוֹ יָדִיעָה  
בְּפִרְטֵינוּ: (ה) לְגִמּוּל וּלְהוֹכִיחַ בְּמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד  
שֶׁהֵם שְׁנֵי הַלָּקִי הַנִּהְגֶּת הַחֲכָם: (ו) וְשֶׁהוּא  
הַנִּצָּחִי אֲשֶׁר לֹא סָר מִהֵיוֹת: (ז) וְשֶׁאֵלָיו לְבָדוֹ  
יָאֲתָה הָעֲבוּדָה וְהַתְּפִלָּה וְשֶׁכָּל מֶה שֶׁזוֹלָתוֹ נִבְרָא  
וּמִחוּדָשׁ וּבְלָתִי רָאִוִי שֶׁיַּעֲבֹד וְשִׁישׁ בְּמִצִּיאוֹת  
מִלֵּאכֵי עֲלִיּוֹן גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ וּקְדוּשִׁים הַמָּה  
מִרְאשֵׁית דְּרָכָם וְדָבָר אֵין לָהֶם עִם עֵנּוֹ וְעֶרְפָּל  
הֵם הַמָּה אֲשֶׁר יִי קוֹרָא לְשֶׁבֶת אַחֲרָיו רֹאשׁוֹנָה  
בְּמַלְכוּת יִמְשִׁיכּוּ הַקִּיּוֹם לְרֹאשׁוֹנֵי הַגּוֹפּוֹת  
וְנִכְבְּדֵיהֶם וְשִׁישׁ מֵהֶם מִלֵּאךְ מִלֵּיץ בְּשִׁפְרָא  
מִדְּרוֹגוֹתָם שֶׁמָּהוּ הַבוֹרָא חוֹנֵן שֶׁכְּלִינּוֹ תַּחַת שְׁמִי  
יִי הַמִּצִּיאוֹת וְהַיְשָׁלְמָה וְהַחֲשֵׁאֵר וְשֶׁהַיְצִירָה  
הָאֲנוּשִׁית מִבְּחַר בָּל הַמִּשְׁתַּנִּים בְּעֶצְמָם אֲבָל כָּל  
נִצָּחִי בְּאִישׁוֹ יוֹתֵר נִכְבֵּד מִמֶּנּוּ: (ח) וְכִי זָרַע יִשְׂרָאֵל  
עֲדַת יִי צֵאֵן מִדְּעִירוֹ מִבְּחַר הָאֲנוּשׁ וּסְגוּלַת  
הָאָדָם הֵיחָד מִפְּנֵי זֶה הַהִנְהָגָה וְהָעִיּוֹן בְּמַעֲשֵׂיהֶם  
יוֹתֵר חֲזָקָה וּמִיּוֹחֶדֶת וּבְחִמְלָת יִי עַל יֵהֶם  
וְאַהֲבַת אֲבוֹתֵיהֶם נִתְיַחֲדוּ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה:  
(ט) אֲשֶׁר לֹא תִשְׁתַּנֶּה: (י) דַּת נִתְּנָה מֵאֲבִיר  
דְּרוּעִים אֲשֶׁר הוּא אֲדוֹן כָּל (יא) הַנְּבִיאִים  
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם עוֹד בְּאָרֶץ נִבְחָרַת רַחֲבַת יָדַיִם מְקוֹר  
כָּל שְׁלֵמוֹת אֲמָתִי וּמְדוּמָה עוֹד בְּחֻכְמַת אֲמָתֵיּוֹת



## בחינות עולם

העכסט פאללקאממען אונד אונבעגרייפליך,  
אויך דעם וויזעסטען שטערבליכען (2) אונקערפער-  
ליך, דעם קיינע אייגענשאפט אונזרעס וועזענס גלייכט.  
(3) איינפאך, ניכט וויא דיא איינהייט אינער זובשטאנד,  
זאנדערן פאן אללער פילהייט אונד טהיילבארקייט גענצליך  
ענטפערנט, דעם אויך קיינע פאזיטיפען אייגענשאפטען  
צוקאממען, אין זא פערן דיאזעלבע איינע פילהייט אדער  
טהיילבארקייט אין זיינעם וועזען פאראויסזעטצען. (4)  
אללוויסענד, דעם אויך יעדעס איינצעלנע וואהל בע-  
קאנט איזט. (5) גערעכט אונד גנעדיג, אום אללע  
האנדלונגען דעם מענשן נאך פערדיהנסט צו בעלאהנען  
אונד צו בעשטראפען, וויא ער עס זיינער אללוויסהייט  
געמעס פינדעט. (6) עוויג, דעסען ניכטזיין אונדענק-  
באר איזט, (7) אנבעטונגסוויירדיג, דער אלליין  
אונזרע פערעהרונג פערדיהנט. גלויבע פערנר: דאס עס  
גייסטיגע וועזען גיבט, דיא אין איינער שטופען = פאלגע  
זייט דער שעפפונג אן אין איהרער הייליגקייט דעם העכסט-  
טען פרייזען, דיא פרייא פאן אללעם קערפערליכען זינד,  
אונד מיטטעלסט דערען דער עוויגע יענען ערהאבנען הימ-  
מעלסקערפערן איינע איממערוועהרענדע ערהאלטונג צו-  
קאממען לעסט. אונטער איהנען גיבט עס איינען שוטץ גייסט  
(דיא וועלטזעעלע) דעם דער שעפפער דיא קראפט פערלי-  
הען, אונזרער זעעלע דאזיין, פאללקאממענהייט אונד  
עוויגע פארטדויער צו פערשאפען. גלויבע פערנער, דאס  
דאס מענשליכע גשלעכט דיא צירדע דער שעפפונג איזט,  
אבגלייך יענע עוויגען וועזען ווייט איבער איהם ערהאבען  
זינד. (8) גלויבע פערנער, דאס איינסט דיא איזראעלי-  
טישע נאציאן פאן גאטט זעלבסט צו זיינעם ליבלינגספאלקע  
ערוועהלט וואורדע, איבער וועלכעם זיינע בעזאנדערע  
פארזיכט וואלטעטע, אונד אויס גנאדע אונד ליבע צו איה-  
רען שטאמפפעטערן איהנען זיינע געזעצע אפענבאהרטע.  
(9) איין געזעץ, דאס ניא פערענדערט ווירד. (10) איין  
געזעץ, דאס אונס יענער ווייזע (מאזעס) דער העכסטע אללער



אונזער פֿערדערבען הערפֿאר. — (מ) וויא קענטע איך  
 נון גאָך גלויבען: עס זיזא בעשטיממונג דער געטטליכען  
 פֿארזיכט, מיינען בלומיגטען לעבענס פֿפֿאר צו פֿערניכטן,  
 דא סײַך מיינע טרענהייט אין איינען עוויגן שלוממער וויגט.  
 (מא) ווא אייטלע טריימע מיך אומפֿלאטטערן, וועלכע  
 דיא גאטטהייט זעלבסט ניכט צו דייטען פֿערמאג. — יא  
 געוויס, אונס אלליין טריפֿט אונזער טאדעל, ניכט דיא  
 גאטטהייט! — —

## קאפיטעל יח

(א) אַ מיין הערץ, שליסע דײַך אן דיא ווייזען, אונד  
 לאס איהרע אנגענעהמען לעהרען דיינע זעלענלוסט זיין  
 (ב) האלטע פֿעסט אויף איהרע לעבענסרעגעלן אונד שעטצע  
 איהרען רוהם האָך. (ג) טוהע אויך פֿאלגענדעס: שוועלגע  
 אן דעם בוזען איהרער צערטליכקייט, ערגעטצע דײַך אן  
 איהרער זאנפֿטען אומארמונג. (ד) מעגע איהרע גונסט  
 דײַך רייצען, איהר האלדעס וועזען צו בעניידען, אונד  
 איהר אונוויללע דײַך בעוועגען, איהרען האנדלונגען נאכ־  
 צואהמען. (ה) איהרען פֿלוך נים פֿיר זעגען אן, אונד  
 אכטע איהרע פֿערווייזע גלייך אונערמעסליכעם שאַץ.  
 (ו) אויס איהרען קועללען ווירד דיר היילזאמעס וואסער  
 פֿליסן, איהר אונבעדייטענדסטעם גשפרעך ווירד דיר גרינד־  
 ליכע וואהרהייט פֿערשאפֿן.

(ז) פֿאר אללען דינגען אבער, מיין הערץ, גלויבע  
 פֿעסט: (1) דאס דאזיין איינעם גאטטעס, דער דיא  
 גרונדאורזאכע אללער ערשאפֿנען וועזען איזט; אייניג  
 אונד אונפֿערענדער לײַך, זעלבסטשטענדיג,  
 באור  
 העכסט

## פרק יח

צפרק הזה יעיר המליץ לצנו להאמין באמונה שלמה צי"ג  
 עקרים אשר מנה הרמ"ם צפ"מ (סנהל פ' י' מ' מ') וממר  
 כי כזר מפורסמים המה בישראל. איננו מן הצורך לנאדם. בשגם  
 פרושם נראה היטב מתוך התרגום.



## כחינות עולם

אחשוב עוד גזרות עירין על יבשרת חבצלות  
 שרונני: (מא) כי בתרדמת עצלותי חלום חלמתי  
 ואין לאלהים פתרונים עלינו ותלונותינו  
 לא על יי:

### פרק יח

(א) לבי לבי לך אל חכמים ותאו לטעמותם  
 (ב) היה שביליהם כונם כגד וכנס תישא את  
 שמותם: (ג) זאת עשה עשה דדי מחמודיהם  
 וסודותם (ד) רצונם יבעיסך לקנא בעצמותם וכעסם  
 ירצה לעבוד עבודתם: (ה) קח נא ברכה עלי  
 קללותם וישמח לבי בעל כל הון בנערותם: (ו) כי  
 תוצאות תשועה יפוצו לך ממעינותם ועל שרשי  
 האמת יעמדו לבך מנקלי שיחותם:

(ז) לבי ראשית כל דרכיך תאמין: (ח) שיש  
 על כל יש מי שהוא סבתו וסוף כל הסבות אחת  
 אשר לא תשתנה הוא הנמצא שאין גבור  
 לשלמותו ולא תקיף על חלק מצער ממנו  
 ידיעת כל בעל שכל: (ב) ותאמין שאיננו  
 גוף ולא בם מלחותינו מתערב ובלתי מתערב  
 (ג) ושהוא אחד לא אחדות הבמה אכל

### באור

ז"ל הנא לטמח פותחין לו. — (מ) ומה לחשוב. וא"כ חיד  
 חוכל לחשוב כי חסמים גזרו עלי הכלחן והמחסור. לקרוא חורב  
 יצטת על תנצלת השרון. זה הנפש הנמשלת לפרת חמד. אחרי  
 שחיני בעלמי הייתי שקוט בתרדמת העללות. לבלות עתי בחלומות  
 שוא והבלים. אשר פתרונם איננו תלוי באלהים. וא"כ עלינו  
 תלונותינו לא על ה'.



רצונך תחת משפטיהם אשר גבלו לך ראשונים:  
 (לד) לך לבדך נתנה הארץ ואין להם בתוכה  
 כמשלה והכרח בכל מה שיש לו התלות  
 גמור בבחירה: (לה) כי תבחר ותקרב דרכים  
 גערכים ומסלולים שקולים במספר במשקל לכל:  
 (לו) הלא אצלת לך ברכות בחשבון מהשביך  
 וטוב אונם כי למעשיך יש זכרון ומן האלהים  
 ידעת ספורות: (לז) וכי תבצור ברמי וממך  
 ועלילותיה תעולל באיש גדהם וכמו שיזדמן לא  
 בבחירה ולא בהשכל ואת אשר ישם המקרה  
 בפיה תדבר ובו תדבק: (לח) ראה הובשת היום  
 את פני ההולכים בקרב לשלל לשלל למלא  
 הדרים ופחו המהירות ריקם השיבני: (לט) כי  
 בוחר ארתה במענישי לבשתך וגם להרפתת  
 ומדריסי ומחריבי ממך וממני יצאו: (מ) ומה  
 באור

החכך והמיוון נתונים נתונים המה לו ואין שם כח מכריחו מצפנים  
 או מחוץ. כי למעשיך, מו יהיה לך כחן צטות, כי אם עשית  
 את שלך להשתלס עצמך בידיעה וצמעה, גם ה' יפקוד מעשיך  
 לטוב ויהיה בעורך להוציאם מן הכח אל הפועל, כמאמר ז"ל הצא  
 לטהר מסייעין לו. (לז) וכי תצור, אמנם אם תשחית יצול  
 דעיוניך ותצלע מעשיך, צמה שתעזב למקרה והזדמן, מצלי  
 להתזונן תחלה בצחיר' שכלית, כ"ס תלך צחמת קרי ותתעצ הצריצות  
 (לח) רחם הוצעת, מו תכסה צושה וכלימה על פני הנפש,  
 המה כחותיה, חזורי חיל להשיג ולהציל, וע"י פחו מהירותיך  
 וקלות דעתך השיצותם ריקם, לצלי הוציא כח טבעם אל הפועל.  
 (לט) כי צוחר עתה, כי ע"י טעלותך גרמת לך העונש האחר, בעקב  
 הרפיון והפתיות להיות נעזב למקרים, אשר צחרת צאולתך כמאמר



## בחינות עולם

בעשטימונג ניכט ענטגעהען. (לד) ניין, דוא אלליין  
 ביסט הערר דער ערדע, איהרע העררשאפט איבער  
 דיאזעלבע האט קיינען איינפלוס אויף דאז, וואס  
 בלאס פאן דיינעם פרייען וויללען אבהענגט. — (לה)  
 דוא זעלבסט קאנסט וועהלן, קאנסט דיינע האנדלונגען  
 נאך בעשטימבארן פערנונפט-געזעטצען אָרדנען; (לו)  
 קאנסט דיר זעלבסט דען זעגען פערשאפֿען, ווען דוא דיא  
 פאלגען גענויא בערעכנסט אונד אללעס פֿארהער רייפֿליך  
 ערוועגסט; דאן פֿינדעט דיין טהון ביא גאטט בעמערקונג,  
 ער בעשטימט דיר דיין וואָהל. (לז) פֿערדירבסט דוא  
 אבער דיין פֿרוכטבארעס דענקן, פֿערניכטעסט דיינע האנד-  
 לונגען אונד איבערלעסעסט דיר, איינעם וואהנזיגניגען  
 גלייך, דעם צופֿאללע; געברויכסט וועדער דיינע פֿרייא-  
 הייט, נאָך דיינען פֿערשטאנד, זאנדערן גיבסט דיר דעם  
 אונגעפֿעהר פֿרייס; (לה) אָ דאן בעדעקסט דוא דיינע  
 זעעלע מיט שמאך; פֿערגעבענס קעמפֿט זיא נון, אום  
 זיך מיט וואהרען גיטערן צו בערייכערן: דיין לייכטזין  
 אונד דיינע פֿאראייליגקייט האבען אללעס פֿעראייטעלט.  
 — (לט) דוא זעלבסט האסט דיר דיא שטראפֿע צוגעצא-  
 גען, צו אונזרער בידען שאנדע; אויס אונס זעלבסט

### באור

וגבולי תהלוכותם להכריח רצונך תחת מחשלתם; אין זאת, כ"א  
 לך לצדך נתנה הארץ, והצחירה נתונה לך. (לה) כי תצחור  
 ותקרב, חתה תוכל לצחור ולהגביל דרכיך לפי ערך שכלך ולפלא  
 סורחותיך צמחוני הצחינה לקרב את זה ולהרחיק את זה. (לו)  
 הלא אצלת צידך להפריש לך ספעת צרכה, חס תצמצם צמחנותיך  
 מצדון הפעולות והמעשים, ותשקול צמחוני הצדק כל מפעל, לשפוט  
 על כל מעשה, טרם תצאנו לידי גמר, חה התולדה אשר תסתעף  
 ממנו, אם טובה היא או רעה; כי זהו צאמת יתרון האדם מן  
 הצהמה, אשר צטנעה היא רק רצו כי ת. ומין צידה לצחון דרכי  
 כ"א אל אשר יהיה שמה הכח הטבעי ללכת, שמה תלך בעל כרחיה,  
 והאדם הוא צחירי, ויש לחל ידו להתצונן על כל מפעליו;



בוטחוילליג זיינע פֿערטיגקייט זיך ערשווערט, אונד מיט  
איינגען הענדן דאס אונגליק איבער זיין הויפט הערבייא  
ציהעט. — (כה) זא לאס דיר דען, אַ מיין הערץ, ניכט  
געניגען, דעם בלינדן צופֿאללע דיין גליק צו איבערלאסן,  
זאנדערן איילע איהם שטעטס מיט ווייזער איבערלעגונג ענט-  
געגען. (כט) וויססע אבער אויך, דאס דער בעסטע  
ראטהשלוס אונטוילגליך איזט, ווען דוא עס אן געהעריגעס  
פֿלייסע מאנגעלן לעסט, דער נור אלליין דיא ווירקליכקייט  
דעם גליקס בצפֿערדערט. (ל) דיא פֿערבינדונג ביידער נענט  
דער הייליגע פראפֿעט; גייסט דעם ראטהשלוס-  
פֿעס אונד דער טאפֿפֿערקייט! — (לא) זיהע!  
דעם טרעגען ניצט דיא פֿערנונפֿט, וויא דער אמיזע דיא  
פֿליגעל, אונד דיא פֿאקעל דעם בלינדען; ביידע בעשווערן  
נור איהרן בעזיטצער, אונד נישצן איהם צו ניכטס. —

(לב) וויססע אונד מערק'עס דיר, אַ מענש! דאס  
דער שעפֿר דיר צום בעהעררשר איבער אללעס וואס פֿאן  
דיינער ווילקיהר אבהענגט, איינגעזעטצט. (לג) זיהעסט  
דוא יענע היממעלס-קערפער אין איהרען העהען, יענע  
מעכטיגע פלאנעטען אין איהרער לויפֿבאהן; זא לאס דיר  
ניכט פֿאן דעם וואהנע בעטהערן; אלס זיין וויללע  
איהרן געזעטצען אונטערדעגט, אונד דוא קענטעסט דער  
בע-

### באור

אשר תוסיף מעמם לנעלה, ותחת אשר תחיר דרכו, כן תוסיף  
חכשול לו, כן השכל לעלל, במקום אשר היה לו להקל דרכו, עוד  
ירבה תאותו יום יום, כי הרפיון והעצלות גברו עליו ולא יוכל  
להוציאה אל הכועל. (לב) ודע נא וראה, יוסיף המליץ לסתור  
דעת קצת צ"א המושגים כי האדם מוכרח במעשיו מכאן תולדתו,  
וכי אשר גורה עליו מערכת השמים, כן יקום נכן יהי, אם מצליח  
או בלתי מצליח במעשיו; לכן יאמר כי לא כן הוה, רק המלהים  
צדקו למעלה על כל המוצאות התלויות בצדירתו והאדם שליט במעשיו.  
(לג) וכי תראה שמים, לא יתעורר גבהות שמים ורום הכוכבים  
הנשגבים לדמות כי יש להם מצוא במעשי ידיך, ע"כ חקי משכניהם



## בחינות עולם

בְּדַעְתּוֹ דִּהְפָסִיד דַּעְתּוֹ וּבְרָצוֹנוֹ סָבַל אֶת יָדָיו  
 לְבַעֲבוֹר הַיָּדִים עָלָיו בְּשֵׁתֵי יָדָיו אֶת הָרָעָה: (כה)  
 עַל בֶּן לֵבִי לֹא תִסְפִּיקָךְ הַנְּהִית הַמַּעֲשִׂים אֶל  
 הַזְמַן מִבְּלִי תִקּוֹן עֲצָתְךָ: (כט) וְטוֹבַת הָעֲצָה  
 גַּם הִיא הֵבֵל בְּזוּלַת עוֹצֵם הַזְרִיזוֹת עַל הוֹצָאת  
 הַפּוֹעֵל: (ל) וְחִבּוֹר שְׁנֵיהֶם בְּכַתְבִּי הַגְּבוּאָה  
 נִקְרָא רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה: (לא) וְהִנֵּה שְׂכָל הָעֲצֵל  
 כְּכַנְפֵי הַנִּמְלָה וּבְאַבּוּקָה בְּיַד הָעוֹר שְׁנֵיהֶם  
 לְהוֹסִיף מַעֲמָם לְבַעֲלָהּ לֹא לָעוֹר וְלֹא  
 לְהוֹעִיל:

(לב) וְדַע נָא וְרֵאָה כִּי כֹאֲשֶׁר אַתָּה בֶּן אָדָם  
 נִתְּנָךְ אֱלֹהִים עָלְיוֹן עַל כָּל הַמּוֹצְאוֹת הַבְּחִירוֹת:  
 (לג) וְכִי תִרְאֶה שְׁמִיךְ גָּבְהוֹ מִמֶּךָ וְתַבִּיט כּוֹכָבִים  
 גִּשְׁגָּבִים כִּי רָמוּ לֹא תִדְמָה וְלֹא תִחְשׁוּב הַיּוֹרֵת

## באור

(כה) עַל כֵּן לֵבִי יַעֲזוֹר חֵת לִצְנוֹ לֵאמֹר אַחֲרֵי שֶׁכֵּן הוּא חֵינֵךְ רָמוּ  
 לְהַסְתֵּבֶךָ עֲלֵמֶךָ, צִמָּה שֶׁתַּעֲזוֹז אוֹשֶׁרֶךָ מִלְּהַמְקָרָה, כִּי מִצְחִילָה  
 תִּתְקַן עֲצָתְךָ לְהַתְּצוֹן הַיָּטֵב טַרְס תַּעֲשֶׂה כָל מַפְעַלְךָ; וְגַם הַפְּעָה  
 הַטּוֹבָה לִצְדָה לֹא לַעֲזוֹר וְלֹא לְהוֹעִיל אִם לֹא תוֹדְרוּ וְתִתְאַמֵּץ צְהוּצָת  
 הַפּוֹעֵל ע"י הַיָּגִיעָה וְהַעֲמָל. (ל) וְכִי צוּר שְׁכִינָתוֹ ר"ל הַפְּעָה  
 וְהַמַּפְעַל, יִכְנֶה הַנְּצִיחַ צֶשֶׁס רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, וְצִמָּה  
 זֶה יִסּוֹד כָּל מוֹסֵר לְהַסְתֵּלם צַעֲיוֹן וְצִמָּה עֲשֶׂה, כִּמוֹ שֶׁהַזְהִירוּ  
 עֲלֵיהֶם כִּזְכֵּר הַקְּדָמוֹת צִמְפְּרִיָּהֶם, וְהַמְרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם חֲכָמֵי זְמַנּוֹ.  
 (לא) וְהִנֵּה שְׂכָל הַפְּעַל, כִּי מִהַיּוֹעִיל טוֹבַת הַשְּׂכָל לְאָדָם הַמַּתְעַלֵּל  
 הַטּוֹמֵן יָדוֹ צִלְחָתוֹ, חֵינּוֹ דּוּמָה כִּי לְכַנְפֵי הַנִּמְלָה, ר"ל כִּמוֹ הַנִּמְלָה.  
 אִם יִנְתְּנוּ לָהּ כַּנְפִּים, אַחֲרֵי שֶׁאֵין צִמְצֻמָּה לְהַגְבִּיהַ עוֹף כִּי לְרִמּוֹם  
 עוֹר חוֹרֵי עֶפְרָה, וְהַכְּנָפִים לְמַשָּׁא לָהּ יִהְיוּ, מִן כְּאֲבוּקָה בְּיַד הָעוֹר



גִּזְרֵי מֶה לַעֲשׂוֹת עוֹד בַּחֵיל וּבְכַח וּבְעֶצֶת הַיִּשְׁכָּל  
וְלֹא עֲשִׂינוּ: (כא) אֲךָ שִׁקָּר הִתְהַלְלוֹת הַגִּבּוֹר  
בְּיוֹם דָּעָה וְשׂוֹא תִשׁוּעַת אָדָם בְּיוֹם עֲבָרָה: (כב)  
מִפִּי עֲלִיוֹן הִנְצֵא הַדְּעוֹת אֲךָ לְשִׁקָּר שְׁמַרְנוּ  
הַמְעוֹרָתָהּ הַהִכָּרָה וְאִין לֹאֵל יְדִינוּ לְדַחוֹתָהּ  
הַגִּזְרָה אֲמַת וְאַנְחָנוּ בְּדָאִים: (כג) וְאֵת בְּדָאִי  
כֶּת עֲנִיָּה שְׂאִין רָאוּי לַחֲמוּל עָלֶיהָ לְרֹוב סְכָלוֹתָהּ  
אַחֵר שֶׁהִצְנִינִים בְּצַדִּיקָה וְהַשְׂכִּים בְּעֵינֶיהָ וּבִל  
יִדְעָה מָה:

(כד) מֶה יִתְאוּנֵן אָדָם חֵי מִדְּבַר בְּעַל חַיִּים  
לְחַתֶּקֶרֶב בָּהֶם לְמוֹעִילוֹ וּלְתַת מְשׁוֹמֵר מִמּוֹקִיו  
וּבְעַל שִׁכָּר לְהוֹסִיף בּוֹ עֲלִילוֹת וְתַחֲבוּלוֹת  
בְּתַקִּין וּדְחִית הַמוֹעִיל וְהַמּוֹיֵק מֵהֶם: (כה) עַל  
פְּגָעִים כִּי יִדְבְּקוּהוּ בְּפוֹעַל יָדָיו לְבַלְתִּי יִרְצָה  
בְּמַלְאכָתוֹ לְתַתָּה חֶרֶם וְהִיא לֹא תִצְלַח: (כו)  
אַחֲרֵי אֲשֶׁר בִּכְוֹנָתוֹ גִּזַּל סְגוּלַת חַיּוֹתָיו לְהַכְבִּיד  
בְּגִטָּל עֲצָלוֹת קָלוֹת תְּנוּעָתוֹ: (כז) וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר  
בְּרַעְתּוֹ בְּאוֹר

יתמונן ויחרי שהענין כך, למה יתמונן ויקונן האדם על מקרהו  
חרי שהוא חי מדבר, כלומר שטבע אנושותו מורכב משתייהם  
מזד שהוא צעל חי, יכול להתקרב אל המועיל ולהשתמר מהמוזיק  
ומזד שהוא צעל שכל, יוסיף תחבולה לתקן המועיל ולהרחיק המוזיק  
מעצמו. (כה) על פגעים מוסד למעלה מה יתמונן על פגעים  
הרודפים אותו להחליף פועל ידיו ולשומם לאין, אם הוא צנונה  
יחרי את חייו ויכבד על שמו המשא ע"י העצלות. (כז) צדעתו  
הכסיד דעתו ושכלו וזרזונו סכל את ידיו לבלתי עשות מאומה.



## בהיגות יולד

,,דען דער עוויגע האט דאס אונהייל איבער אונס בעשלא-  
 ,,סען; וואס קאנטען וויר מעהר טוהן? ליסען וויר עס עט-  
 ,,ווא אן טהעטיגער מאכט, אן פֿערנינפֿטיגער איברלעגונג  
 ,,פֿעהלן? (כא) יא, (שליסען זיא אין איהרעם וואהנע)  
 ,,פֿערגעבליך איזט דעס העלדען שטרעבן געגן דאס אונער-  
 ,,ביטשליכע שיקזאל; אייטעל אללער מענשן הילפֿע אס  
 ,,אונגליקסשוואנגערן טאגע! (כב) דער העכסטע בעשטימו-  
 ,,טע לענגסט שאהן אונזער פֿערדערבן. אומזאנסט וואר  
 ,,אונזערע פֿארזיכט; וויר קאנטען דער עוויגען נאטהווענ-  
 ,,דיגקייט ניכט ווידערשטעהן; דיא בעשטימונג זיגטע  
 ,,אונד וויר אונטערלאגען! — (כג) זא וועהנען דיזע  
 ,,עלענדען, דיא זיך דורך איהרע סהארהייט אללעס מיטליידס  
 ,,אונווירדיג מאכען; דא זיא זיך זעלבסט דען דאָרן אין דאס  
 ,,אויגע אונד דען שטאַכעל אין דיא זייטע שטעקקטן אונד דער  
 פֿערנונפֿט איהר אָהר פֿערשלאסען. —

(כד) וואס האט וואהל דער מענש צו קלאגען, (ער,  
 דער ביא זיינער אַנימאלישען נאטור נאָך פֿערנונפֿט בע-  
 זיטצט; לעהרט איהן זיין אינסטינקט, דאס ניצליכע צו  
 וועהלן אונד דאס שעדליכע צו מיידען, זא צייגט איהם יא  
 דיא פֿערנונפֿט, וויא ער דאס ניצליכע פֿערעד לען, דאס  
 שעדליכע ענטפֿערנען קעננע —) (כה) וואס האט ער  
 דען צו קלאגען איבר ווידריגע צופֿעללע, דיא איהן ביא זיינען  
 אונטערנעהמונגען פֿערפֿאלגען, זיינע פֿלענע פֿעראייטלען  
 אונד זיין גליקס = געביידע ערשיטטערן; (כו) ווען ער זיך  
 זעלבסט דיא אנעהמליכקייטען דעס לעבנס פֿערביטטערט  
 אונד דער לעסטיגען בירדע זיינער טרעגהייט אונטערליגט. —  
 (כז) ווען ער פֿארזעטצלוך זיין פֿערשטאנד פֿערלייגעט,

## באור

החסותדים לנא על הקדש ומי יוכל להשמד מהם. (כג) זאת  
 דמיון. כן יצדאו החכמים הכתאים האלה מלצם דברי סכלות ופתיו  
 ובחמת אינם ראויים לחמול עליהם. חמר שהם צעזמם גרמו להם  
 הרעה פ"י רוב סכלותם כי לא ידעו צמה יבשלו. (כד) מה



דעם פֿלייסע, פֿערבונדן מיט היילזאמער איבערלעגונג, ניא  
 זיין זעענן פֿערווייגערט. (יד) דער זעגען גאטשעס פֿאלגט  
 שטעטס דער טהעטיגקייט; נור דער פֿלייסיגע קאן אויף  
 גליק אנשפרוך מאכן; ניכט דער אים מיסיגאנגע זיין לעבן  
 פֿערטריימט; דען זא הייסט עס: דער עוויגע ווירד דרך זעג-  
 נען אין אללעס וואס דוא טהוּסט! — (טז) לאס דרך  
 אלזא ניכט פֿאן דער טרעגהייט בטהערן: דוא זייעסט דעם  
 עוויגען פֿערהענגניסע אונטערווארפֿען; פֿערגעבנס זיין  
 אללעס שטרעבען דאגעגען. (טז) זא דענקען נור פֿערקעהר-  
 טע געמיטהער, דענען עס אן איינזיכט אונד ווייזער קענטניס  
 מאנגעלט, אום דיא דיסטערנהייט איהרעס געשיקס צו בע-  
 לייכטען אונד זיך דען רויהען פֿפֿאד דעם לעבנס צו עבנען.  
 (יז) דיזע טהארען טאפפען אין דער פֿינסטערניס איהרער  
 שיקזאלע, וויא איין בלינדער אס העללן טאגע. (יח) מיט  
 בלינדהייט געשלאגען, שטרעבן זיא פֿערגעבנס דיא פֿפֿאר-  
 טע דער האפֿנונג צו עררייכן, דיא יעדעס אנדערן אפֿפֿען  
 שטעהט, אונד נור איהנן עוויג פֿערשלאסן בלייבט. —  
 (יט) יעצט בעמערקן זיא עס, דאס נאטה אונד ליידן איה-  
 רער האררן, אונד נון מוררן זיא איבער איהר שיקזאל, טא-  
 דעלן דען שעפֿפֿר, דער (איהרער מיינונג נאך) איהרען  
 ראטהשלוס פֿעראייטעלט. (כ) „אונשולדיג זינד וויר,  
 דען באור

(טז) כי זאת נפתלי לז, חסרי דעת והשכל, ואין זהם  
 תבונה להאיר חשכת הזמן ולהדיח מעליהם המקרים והכגעים  
 הסודיים בתבל, כי נפשם ריקה מכל ידיעה מועלת, לכן יחששו  
 באפילה כעור צהרים. (יז) מו כי כ צסנורי הפתיות. הצלי  
 שוא, אשר הטיחו עיני שכלם מראות האמת הנגלה לעין כל,  
 ורק מאדם שכחותם הוא רחוק וסתום, ושער התקוה סגור ומסוגר  
 לפניהם. (יח) ועתה צראותם כי הכליון ורעה מחותם,  
 יתקצפו וקללו במלכם ואלהיהם, להתלונן על מעשיו וגזרותיו, ולחמור  
 כי אלהים גור עליהם, כזר טרם יולדו. המקרים הרעים ולא  
 יוכלו להמלט מהם, כי הוא צורם רע ותקן המקרים ההכרחיים



גוֹיָרָה הַחֲרוּתָה אֲשֶׁר הִיא נִחֲמַת הַפְתָּאִים: (יג)  
בָּטַח לְבִי אַחֲרֵי תַכְלִית הַבְּטָחוֹן בְּבוֹרֶאךְ בְּעוֹר  
הַחֲרִיצוֹת וּתְשׁוּעַת הָעֶצָה כִּי בָם יְבוֹרֶךְ גִּבּוֹר:  
(יד) וְכִי יְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וְשִׁלַּח עֲזָרוֹ  
בְּמַעֲשָׂהוּ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה יִי מַצְלִיחַ יָכוֹל  
אֶפְיָלוֹ יֵשֶׁב וּבָטַל הַתְּלַמוֹד לֵאמֹר בְּכָל אֲשֶׁר  
תַּעֲשֶׂה: (טו) וְאֵל יִשְׂיֵאךְ הַרְפִּיּוֹן וְהַעֲצִלָה  
שֵׁשׁ לִזְמַן גְּזֵרוֹת רְשׁוּמוֹת כָּל הַשְּׁתַּדְלוֹת עֲמָהֶן  
יִשְׁקֹר: (טז) כִּי זֹאת עֲצַרַת נִפְתָּלִי לִבְבִּי בִלְיָדָעוֹ  
בְּנִפְשׁוֹתָם הַשֵּׁיב לָהֶם טוֹב טַעַם וְדַעַת לְהַאִיר לָהֶם  
פָּנֵי מַצְפוּנֵי מַחֲשַׁבֵּי זְמַנָּם וְלִסְקַל לְעֵינֵיהֶם נְתִיבוֹת  
עוֹלָמָם: (יז) וְהֵם גִּשְׁאָרִים בְּאֶפְיֵלֶת הַמְּקָרִים  
וְהַתְּמוֹדוֹת הַמְּגִיעוֹת בְּעוֹר יִמִּישׁ נֶגֶד הַיִּשְׁמִי:  
(יח) מְכִים בְּסִנּוּרֵי הַפְתָּיוֹת לֹאִים לְמַצוֹא פֶתַח  
תְּשׁוּבָה הַמּוֹשְׁמֶת נֶגֶד פְּנֵיהֶם וְהִיא רְחוּקַת הַרְחָק  
מֵאֵד מֵאֵד שְׂכֵמוֹתָם: (יט) וְעַתָּה בְּאֲשֶׁר צִר לָהֶם  
וּרְאוּתָם תַּכְלִית הַבְּלָה וְהַאֲבֵדוֹן יִתְרַעְמוּ מִזְמַנָּם  
וְאֵל עֲלִיּוֹנָם יְנוֹפְפוּ יָד לִזְכוֹת עֲצָתָם הַנִּבְעָרָה  
לֵאמֹר: (כ) גְּקִיִּים אֲנִיָּהֵנוּ וְמָה לַעֲשׂוֹת וְאֱלֹהִים

באור

זה' ובכל עסקיו יקדים העצה וטוב ההסכמה למעשה. הוא מצורף  
כי שלש אלה ר"ל טובת העצה, וחריצות המעשה, וחוק הצטחון  
יצליחו את האדם בכל מעליו. (יד) ואל ישימך הרפיון אל  
תהי' נפתה מעצת העצלים החומרים: אבדנו כגזרנו! ואין כח לאדם  
לשנות מה שהמערכה גזרה עליו מתחלת היותו להוסיף או לגרוע.



מלחים וחובלים מעמיקים תורן וחבלים להריץ  
מאות ספינות בים נושאת זהב וכל הון עתק:  
(ז) ולשים נוגשים ושרי מסים על שנים ברכים  
ביבשה: (ח) כימה בצע בהמון המודות ושעשועים  
הכל המה מעשה תענועים: (ט) אכל אחרי  
אשר למצוא הפין להשיג איל ולהוסיף עילו  
ורתלוי ראש לא חמלת תרת בברותי ראש  
הרשול אשר רותני ומרורות קנאות שכבה  
השבעתני: (י) לכה שמעה בקולי איעצה  
הפלג השקידה על הלמוד ועל בקשת התועלת  
והנדרו על כל מה שתשלוט ידך על קנינו  
בצדק וגם אחר יגיעה נסבלת: (יא) כל אשר  
תמצא ידך לעשות בכתף עשה לא ימנענו ממך  
חולש בעיון ועצבון ידיים: (יב) ופקח עיניך כי רבים  
חללי תאוש ועצלות ידיים אשר הפיל מהללי  
גזירה באור

יכל עליך להשיג מזקסך. והדרה היה זהיר בקנייך. שכל  
מה שתשלוט עליו יהיה בצדק ולא בעמל ח"ו. וגם אחר יגיעה  
נסבלת. כלומר דיגיעה קלה. לכל תדמוק את השעה ולא תעמום  
עליך עול כד אשר לא תוכל שאתו. (יא) לא ימנענו ממך וגול  
חולשת הידיעה ורפיון המעשה. שתי אלה הם אצני נגף וצורי  
מכסול. המונעים את האדם מהשיג שלמותו בכל ענין מהעניינים  
(יב) רצוים חללי יחוס וגול. אלה אשר נאצדו ע"י העצלות והרפיון  
המכתיים אותם לאמור: כואש. חזדה תקותנו! הם יותר מאשר נאצדו  
ע"י הגזירה והמטרכה. אשר צאמת היא רק נחמת הפתאים ואין  
בה שום. (יג) צעק לני. כי האמת. האדם הארון הצוטס



## בחינות עולם

(ז) אדער בעאַמבטען אונד פֿעגטע אינצושטעללען, דיא פֿאן זעכציג שטעדטען אויף דעם לאנדע דען טריבוט צו זאמען טראגען. (ח) וואס פֿראממט דיר נון דיוער אויפֿ געהייפֿטע שאטן, דיוער שוואלל פֿאן ערגעטצליכקייטען? איזט ניכט אללעס אייטל, אללעס נור פֿערגעגליכער טאנד? — (ט) דא דוא אבער איממער נאך אן האבזוכט אונד טריגליכעם עהרגייצע הענגסט, אונד נאך פֿארטפֿעהרסט, דורך נאכלעסיגקייט אונד טריבזעליגען נייד, מיך מיט גאלל אונד ווערמוטה צו איבערהייפֿן; (י) וואָהלאן! זא געהארכע מיינער ווארנענדן שטיממע; בעאייפֿרע דין אין דער טוגענד אונד אין ניטצליכער קענטניס; בעשטרעבע דין אבער אויך דאסיעניגע צו ערווערבן, וואס דוא מיט דיינער מאכט ער נוערבן קאנסט; יעדאך אללעס נאך דער גערעכטיגקייט אונד מיט ערטרגליכער מיהע. (יא) ארבייטע זא ווייט עס דיינע קרעפֿטע ערלויבען, אונד לאס דין ניכט פֿאן טרע געם זינגע אונד לידיגער ווימוזעליגקייט אבהאלטען; (יב) בעדענקע, דאס עס מעהר דער עלענדע גיבט, דיא איהר אונג גליק דער טרעגהייט פֿערדאנקען, אלס דערען, וועלכע דאס פֿערהענגניס (אין לידיגער טראסט דער טהארען!) צום אונגליקע בעשטיממט. — (יג) אַ מיינ הערץ, זעטצע איין אונגעגרענצטעס פֿערטרויען אויף דיינען שעפֿפֿר, דער

### באור

אמר הכל הנה ואין צם מועיל. (ז) א צ ל אחר רומי כי כל תוהרותי לשום היו, כי עוד תשתדל למצוא חכריך, עוד התשוקה אחרת צך לרדוף אחרי הכבוד המדומה ולקבץ הון, וחס הקנאה צוהרת צקרבך, וצפל זאת תתרשל צנקסת התועלת, כמדת העצל אשר כל היום התאווה תאווה ומחנו ידיו לעשות. וע"י זה מלאת את לבשי לענה וראש, כמאמר ו"ל הקנאה והתאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם. (י) ה פ ל ג השקידה, זאת ענתי להיות מהיר וזרז צמתי מלה, הם ידיעת הענינים וחריות ידיהם, כי חס השתדלות להשציע נפסך צידיעת הדברים המועילים לדיעת סורם כל דבר ואין מוצאו, ותמצא ידך לעשות צמך, מו



## קאפיטעל יז

(א) יעדאך מיין הערץ, דא איך, ביא דיינעם מעכ-  
 טיגען דראנגע נאך פֿאללקאממענהייט, דין אימער נאך  
 שלומערענד אין דעם שאַסע דער צייט ערבליקקע, דא  
 דוא דין אימער נאך ניכט פֿאן דיינעם פֿאלשען ליבלינגע  
 טרענגן קאנסט; אינדעם דוא דין צוגלייך פֿאן ביידן טריבען  
 הינגעצאגן פֿיהלסט. (ב) זא פֿאלגע מיינעם ראטהע, געהאר-  
 כע מיינער לעהרע, ערקעננע איהרע גרעסע אונד איהרע  
 וויכטיגקייט; איך צייגע דיר; וויא דוא ביידע טריבע בע-  
 פֿרידיגען קאנסט. (ג) וואהל ווארנטע איך דין שאַהן  
 לענגסט פֿאר יענעם שלאנגן-געצישע; צייגטע דיר דערזינגע  
 פֿערפֿיהרישען אנלאקונגען, לעהרטע דין איהרע פֿאלש-  
 הייט קענגן, זא באלד זיא נור איהר דאזיין ערלאנגט. (ד)  
 אויס דעם טוימעל דיינער ליידענשאַפטען דין וועקקענד, ליס  
 איך דין איהרע אייטעלקייט בעמערקן, זא באלד דוא נור  
 איהרעם ווינקע פֿאלגען וואלטעסט; (ה) צייגטע דיר, וויא  
 זיא דיינע קאסטבארע צייט פֿערשלינגען אונד דין נאך אימ-  
 מער נייען ליסטען שמאכטען לאסען. (ו) וויא זיא זיך  
 פֿאם שווארם דיינער פֿריינדצ פֿערלייטן ליסען, דיא ערדע  
 מיט דיינן טהארהייטען אנצופֿיללען, שיפֿער אונד שטייער-  
 מענגר אויף דיא זעע צו זענדן, אונד מיט הונדערט בע-  
 פֿליגעלטן שיפֿען גאלד אונד שווערן רייכטהום צו האלען.

## באור

כזר עוררתיך להסתמר חנהמת חתון. הוּא החומר הדומה לחומר  
 והוריתיך לכל תשטן על משענת קנה רצון כזה. שכל החונו ושקונו  
 חק לנשימות הזמן ותחמודי הכל. (ה) ככל הזמן ריטיך, כר  
 קנאת צהוללים חנסי גיליך. אשר כל חגמתם לנולא פני תכל ערים  
 ולכן יתהלכו בגדולות וצנפלות, פעם ירצו כמה אניות ציס למלאות  
 צתיהם סלל. פעם ישימו כוגשים ופרי מסים, לאסוף חמרית  
 חמרים, חס' ערים, כל כך הם עמלים למלאות תמותם ולהשצים  
 תשוקתם. (ו) כי מה צנע, ומה יתרון להם בכל הזמן החמודות



## בחינות עולם

### פרק יז

(א) אך אמנם אחרי ראיתך לבי עם  
חזק בהתשוקה והחשק לשלמות הנפשיים  
הזוה שוכב בחיק הזמן ללין בין שדי אוהביו  
וגם אתה לאחוז בזה וגם מזה לא תוכל: (ב)  
גשה נא אלי ואורך גדולות ובצורות להשיג  
הפציה אלה: (ג) גם הם תחלת אמרי ופרתה  
דברי היות רע וסר עלי המעשה הזה להתפתות  
ללחש הנחש המנהש אשר ידעת עותתו מיום  
היותו: (ד) ולהתעורר מנעיבת אתונך אשר  
בחנת סכלותה להתהלך בחוץ על משענתם:  
(ה) הומה לגעימי הימים צמא למי חמודתם:  
(ו) ככל המון רעיה הממלאים את הארץ לקרוא

### באור

### פרק יז

הפרק הזה יצין שמועה כי האדם לעמול יולה ומוזה עליו להסתדל  
ולטרוח כבי יכלתו בחריצות ידים וציגעת כפיה כי יד חרוצים  
תעשיר וכחמחרס ז"ל יגעתי ומנחתי תחמין; וכל יחמין  
כי אשר גזרה עליו המערכת היא תקוס ולשוח יתיצב העומל  
נגדה כי זאת מחשבת העלל הנטבע צטרדמת הרפיון.

(א) ח מ ר י ראיתך עם גודל חשקך לשלמות הנפש  
עוד תחזק חיק הזמן למהות חמודותיו והתשוקה לשניהם תמשול  
בך. (ב) ג ש ה נא אלי איטעך חיד תשיג שני חפצך אלה. (ג)  
גם הם כצר הזהרתיך מהסתת הנחש המנחש זה כח הדמיון  
הגונר באדם המכונז וזו ומעות דרכיו מיום היותו. (ד) ולהתעורר



גם הִמָּה יִהְיֶה לְבָבְךָ לְבָבָם יִכִּירוּ אֲשֶׁר הִרְעוּ וְהַבִּיטוּ  
 אֲשֶׁר דָּקְרוּ לֵאמֹר: (לב) מֶה זֹאת עָשִׂינוּ כִּי  
 שָׁלַחְנוּ הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים מַעֲבָדִינוּ וְהֵם הָיוּ  
 טוֹבִים מֵאֵלֶּה לָּצֵאת וּלְבֹא וּלְעֲשׂוֹת הַיָּלִל:  
 (לג) וְכִי תֵחָשׁוּב אֹרֶךְ יָמֶיךָ בַּהֲרוּתֶיךָ כִּימֵי שָׁמַיִם  
 לָרֹב וְכִי יֵשׁ עֵדֶן וְעֵדֶנִּין לְהִרְעֵ וּלְהִטִּיב וְתֵאָהֵב  
 עַל זֹאת הַתְּקוּהָ לַחֲטוּא הַיּוֹם וּמָחָר תָּשׁוּב וַיֵּשׁ  
 אֶתְךָ מִמִּשְׁלָה לַעֲזוֹב גַּם הַיּוֹם מְרִי שִׁיחָךְ וּמַעֲוֹת  
 פְּעֻלָּתְךָ: (לד) שֶׁקָּרָא אֶתְּךָ דּוֹבֵר כִּי הֶבֶל יָמֶיךָ  
 עָלֵי אֶרֶץ: (לה) וְכָל אֲשֶׁר תִּתְּרֶשֶׁל עַל הַטּוֹב  
 מַעֲשׂוֹתָיִךְ בְּדַהּוֹתָיִךְ לְמַחֲרָתוֹ רַחֲסִיף סָרָה וְכָל  
 אֲשֶׁר תֵּאָמַר לְבִשְׂאֵפְנָה אֲשַׁנָּה תִּשְׁנָה בְּאוֹלָתִי:  
 (לו) כִּי מִי יוֹדֵעַ מִהֲדַרְתָּךְ הִתְשִׁיגְנוּ וְאִם יוֹתֵר  
 לִגְבֹּל כָּל מְאוֹמָה עַד אֲזֹר הַבּוֹקֵר וְנִמְצְאָתָה  
 מִתְּאַמֵּץ וּבּוֹטָח עַל עוֹלָם שְׂאִינוּ שָׂרָךְ: (לז)  
 רֵאֵה תוֹחֵלֶת הַתּוֹעֵלֶת וְהַתְּשׁוּעָה גְבוּלָתָךְ  
 לְעוֹלָמִים אִם אֵינְךָ מִמַּלְטָא אֶת נַפְשְׁךָ הַלֵּילָה:

פרק

באור

ימי צנעימי הזמן, לא מחכמה שחלת כן, כי ימריך ככל עוצר  
 המה כח"ש החכם אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה וכח"ש  
 התנא: שוב יום ס' לפני מיתתך, (לו) כי מי יודע, אם תשיג  
 עוד יום מחר, ואם יותר לנצל, כסוק זה בשמואל (א' כ"ה ל"ז)  
 וענינו פה: מי יודע, הצוקר אור ולא יותר לנצל זה, הצוקק  
 באון שחרותו, כל מאומה וא"כ איך תוכל התקמץ ולבטוח על עולם  
 שמינו שלך? —



## בחינות עולם

דען מיר שמערץ אונד ליידן פֿעראורזאכטען: אויך דיזע  
ענדערן גון איהרע לוינע, ערקעננן איהרן פֿרעפֿעל אונד  
בעדוירן עס, מיך זא געמיסהאנדעלט צו האבן. (לב) אַך,  
שפרעכן זיא, וואס האבען וויר געטהאן, דאס וויר דיא  
קאסטבארע יוגענדצייט זא אונגיטץ פֿערשווענדעט, זיא,  
דיא ווייט בעסר וואר, אלס דאס ליידגע אַלטער; דא וויר  
נאך צו יעדער אונטערנעהמונג דיא ריסטיגסטען קרעפֿטע  
האטטען. — (לג) אדער טראַטצעסט דוא עטווא אויף  
דיא לאנגע דויער דיינער יוגענדיאהרע? גלויבסט דוא; עס  
זיא נאך אימער צייט, דאס פֿערזיימטע גליק ווידער נאכ־  
צוהאַלען, אונד שיבסט אלזא דיינע בעסרונג פֿאן איינער  
צייט צור אנדרן אויף; דא עס דאך אין דיינער מאכט שטעהט  
יעצט שאהן דיינע פֿעהלר צו פֿערבעסרן? (לד) אַ וויא  
טיישעסט דוא דין אלסדאן: פֿליכטיג איזט דיין יוגענדליכעס  
לעבן אויף ערדען! — (לה) יעדס גוטע, דאס דוא הייטע  
פֿעראַבזיימסט, איזט פֿיר דין אונווידערבריינגליך פֿערלאהרן;  
יעדער אויפֿשוב אויף מארגן פֿערמעהרט דיינע אונפֿאלקאמ־  
מענהייט: (לו) דען וויא קאנסט דוא וויססען; אַב דוא  
דען קאממענדען מארגן עררייכען ווירסט, אַב דיא מארגן־  
רעטהע פֿיר דין אויפֿגעהן ווירדע. — וויא ווילסט דוא דען  
איינר וועלט פֿערטרויען, דיא ניכט דיר געהערט? —  
(לז) טריגליך איזט דיא האפֿנונג, אייטל דיא הילפֿע פֿיר  
דין אויף אימער, ווען דוא ניכט באלד דיינע זעעלע צו  
רעטטן איילסט! —

## באור

הסנה תהפכנה לטובה כי יכירו רעתם ויזיטו כי דקרו נפשך לכן  
יאמרו עתה: (לב) מה זאת עשינו כי שלחנו מעבדיו, ר"ל  
מהשלחתנו ימים הרמסונים ימי הצחרות, אשר היו טובים מאלה  
ימי שיבה לעשות חיל זכחות הנפש. (לג) וכי תחשוב ותאמר  
בלצנך עוד היום גדול עוד עת לחסוף מקני נפש, לכן אכלה עתה



בעגיננען אונד מיט דער פֿיילשנעללע איינעם רעהעם  
 דען זיג ערפֿעכטן קאננסט; וואהל ווירדעסט דוא  
 אלסדאן אויך אנדערע אויס איהרעם וואהללוסט = שלוממער  
 ערמונטערן; אינדעם זיא פֿאן דיינעם וואהלגערוכע אנגע-  
 הויכט אונד פֿאן דיינעם העללען גלאנצע צו גוטען  
 טהאטען ערוועקט ווערדען. (כז) וויא? נאך קענטעסט  
 דוא דיינע בעסטע צייט פֿערשלוממערן? נאך אין לאזער  
 טרעגהייט פֿערזענקט דא ליגען? וואללטעסט ניכט מוטה-  
 פֿאלל דען אייטעלן שמוק ענטפֿערנען אונד דער טהארהייט  
 פֿאלשען גלאנץ פֿערשייכען? — (כח) א ניין! ווינקע דער  
 ווייזהייט, דאס זיא הערבייא קאממע, עהע נאך דיין קומ-  
 מערפֿאללעס לעבען נאהעט, עהע דאס אלטער מיט  
 זיין שרעקניסען הערבייא איילט; (כט) אינדעם דיינע  
 מאנעס = קראפֿט אין קינדליכע שוועכע, טאפֿפֿערער מוטה  
 אין פֿייגהייט וואנדעלט. — (ל) דיא צייט, דערען רייך  
 דיך זאנסט זא אנציהענד געלאָקט, שטעהט נון אין דער  
 פֿערנע אונד שפאטטעט דיין, איבער דיא הינפֿעלליגקייט  
 דיין הערבסטליכען בלעטער; איבער דען אונטערגאנג  
 דיינער ווערקע, איבער דאס וואנקען דיינער טריטטע, אים  
 שטויבע דער מיטטערליכען ערדע; איבער דיינע בעטיי-  
 בונג פֿאם רוישע דעם געלעערטען וואהללוסט = קעלכס;  
 איבער דיינע צערפֿאללענען לומפֿן פֿאן דער שווערן בירדע  
 דעם לעבענס. (לא) דאן ערקענסט דוא איהרע טריילא-  
 זיגקייט, זיהעסט עס איין, דאס אללעס נור טיישונג וואר.  
 אויך יענע הייסען טריבע, דיא מיינע יוגענד בעשטירמטען,  
 זיא פֿיינדזעליג דעם געגנער פֿרייז גאבן אונד אהנע מיטליי-  
 דען באור

לכן סעיפי ישיבנוי (אית כ'). סעיפיים, ענינו הכפיות  
 והנוטות אנה ואנה כסעיק פארה, בטעם סעיפיים שנחתי (תלים  
 קי"ט). וענין המאמרים: גם המחשבות השאונות ועקומימיות  
 אשר הסיתוך עד עתה לאמר: לך עבוד אלהי נכר אשר בלצנך,  
 וזאת הסגירות לאויצין הפנימי, גם הנה צראותן הסנות אשר



## בחינות עולם

המערכה קל באחד הצבאים להשיג ולהציל  
ורבים משיגי שינת עולם ותענוגות זמן יקיצו  
לשוב ריחך ואור ירחך: (כו) ואתה למה תשכב  
ותרדם למה תתעצל לנצל עדים כצל ולהתנצל  
מעון העצלה והבסלה: (כח) קום קרא לתבונת  
ותבואנה עד אשר לא יבאו ימי הרעה עד אשר  
לא יצאו גדודים הלוצי שיבה: (כט) יחליפו כח  
גדול בענות חלושה וימירו גבורה במוך לבב:  
(ל) והזמן אשר חברתו הסתה אותך יתיצב  
מנגד במצחק עליך בגבול עליך באבוד פעליך  
בבלוי נעליך בעפר שעליך ומוצק רעליך מכוס  
מעליך ובלות מעילך בכובד עליך: (לא) וכחש  
בך אחרי היוורו באמנה אתך וסעיפי סעיפים  
אשר שגאוך בהתמכרם על נעורי למכרם  
לאויביהם ואין חולה מהם עלי על מחלתי

## באור

להשיג ולהציל ר"ל להשיג קניני נפש ולהציל נפשו מנחלי צליעל.  
ורבים לא די שתועיל לעצמך גם חתרים הישנים צתרדמת  
חולת יקיצו חשט מעשיך ולמדו לעשות כן. (כו) למה תתעצל  
מלכרוק מעליך עדי הזמני אשר כצל יעבור ולהצילך מעון עצלות  
ובסלות. (כח) עד אשר לא יבאו גדודים, הנה ימי מרודים  
ימי שיצה אשר בגדוד פשטו עלי מנוש לשדד אדמת גויתו. (ל)  
צנצול עליך, ענינו הזמן בעצמו מצחק עליך צראותו נבול תצול  
עלי תנועת גאונך ושחנקך צראות אבוד פעליך אשר להם יגעת צורך.  
צנצול עליך וגול, כי כהולך יחק נחוטו פעמיך לשעלי מות.  
ומוצק רעליך, יין התרפלה, מכוס מעליך, הנה התאוות אשר  
יחטלו בך. (לא) וסעיפי, ענינו הרהורי מחשבות, כמו



(יז) שִׁמְעוּנִי אֲזִנִּי אֲלִמְדַּכֶּם לְהוֹעִילִי: (יח)  
 רֵאֵה לְבִי גַם רֵאֵה הַזְּמַן סָכַל חֲבוּר עֲצָבִים  
 הִנִּיחֵנוּ: (יט) הִסְתַּפַּק מִמְּרֵאָה עֵינֶיךָ בְּשִׁיעוֹר  
 הַהִכָּרְחִי לַעֲמִידַת הַחַי אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאָדָם  
 וְהָיָה: (כ) קוֹם בְּחֹר לָךְ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ מֵעַט צָרִי  
 לַשְּׁמִירַת בְּרִיאוֹת מֵעַט דְּבַשׁ לְלִקְיַחֲרִת וְהַעֲנוּג  
 וְאֵת הַיּוֹתֵר תַּהֲרִים וְהָיָה לְמֵאכֹל לְבִהְמָה  
 הַיִּשְׁדָּה וְלִבְנֵי הָאָדָם הַדּוֹמִים לָהּ: (כא) וְמָה  
 לָךְ לְרֹכְלָוֹת רֶקֶב וְסִגּוּלַת עֵשׂ: (כב) בִּלְהָ  
 הַמוֹנִם וְשִׂאוֹנָם הַלּוֹם אֶחָד הוּא: (כג) פִּתְרוֹנוֹ  
 עֲלֹוֹת הַגּוֹיָה בְּלֹא עֲתָה וְרֵדַת הַרוּחַ בְּרוּחַ  
 הַבְּהֵמָה אַחֲרֵי מוֹת: (כד) לְבִי הִלָּמָא לְשִׁנְאָה  
 וּפִישִׁדִּיהָ לְעֶרְוָה:

(כה) לְבִי זֹאת עֲצָתִי אִם תֵּאָכֶּה שְׁמוֹעַ  
 בְּעוֹד בִּפְתָךְ רַעֲנָנָה וְאִין עֲנָנָה לְכַסּוֹת שְׁמוֹשָׁךְ:  
 (כו) וְאַתָּה בְּחֹר בְּטוֹב וְאֲשֶׁר כָּח בְּךָ לְרוּץ אֶל  
 הַמַּעֲרֹכָה בָּאוֹר

חֲמַנִס הִסְתַּפַּק בְּכָל אֲשֶׁר חֲנֹךְ צִשְׁעוֹר רָאוּי וְנִכּוֹן לְצִרְיַת גּוֹיֶתְךָ  
 וְנִשְׁמַתְךָ, אֲבָל הַמּוֹתֵר שֶׁקֶץ תִּשְׁקֹץ כִּי חָרַס הוּא. (כז)  
 לָךְ, לְתַחַם צִתְחַם אַחֲרֵי רַכּוֹת וְסִגּוּלַת הַמַּלְכִּים, הֵלֵךְ עַם וּרְקֹצַ  
 יִשְׁכַּלְס. (כח) כָּל הַ, וְתֵאָבֵד הַמוֹנִם וְשִׂאוֹנִם, כִּי כוֹלֵס חֲלוֹם  
 אֶחָד הוּא חֲסֵר. (כט) פִּתְרוֹנוֹ, כְּלִיזוֹן הַגּוֹף וְנִפְשָׁה לִכְן שְׁמַעֲנִי  
 (ל) לְצִי, וְתֵתֵן הַחֲלוֹם וּפִתְרוֹן לְשׁוֹנְאִיךָ וְעֲרִיךְ. (לא)  
 כִּפְתָךְ רַעֲנָנָה בְּקֶרֶם הַעֲנָף כִּפָּה לְפִי שֶׁהִיא כְּמוֹפָה (ן) מֶלֶךְ חַיִּים  
 ט"ו ל"ג) וְעֵינֵי הַמַּאֲמֵר: שְׁמַע לַעֲצָתִי צִעוּדךָ צִימִי מִצָּד וְיֵשׁ לֹא  
 יִדָּךְ לְהַשְׁלִים נִפְשָׁךְ, טֶרֶם יִצְוָהוּ עֲנִי וְקִנְיָה וְחֲשִׁכּוֹ עֵינֶיךָ מִרְחוֹת  
 צִנְגָה אֲמַת. (לז) לְרוּץ אֶל הַמַּעֲרֹכָה לְחַסּוֹם עַם חַיִּים הַכְּנִיחִי



## בחינות עולם

(יז) זא הערעט מיך דען, מיינע אָהרען, טרעפֿ־  
 לייך איזט דיא לעהרע, דיא איך אייך פֿארטראגן ווערדע;  
 (יח) ערקעננע מיין הערץ דיא טהארהייט דער צייט —  
 איינע פֿערקעטטונג פֿאן טריבזעליגען דינגען! — אָ לאַס  
 זיא! (יט) שטרעכע נור נאך דעם נאטהווענדיגסטען,  
 דאז דיא ערהאלטונג דעם לעבענס פֿאדערט, אונד אונז  
 זערם געשלעכטע אונענטבעהרליך איזט. (כ) וועהלע  
 דיר פֿאן דען ערדען = פֿריכטען נור איין וועניג העררליכען  
 גענוססעס צור ערהאלטונג דעם לעבענס; נור איינען  
 קליינען טהייל דער אננעהמליכקייטען צור בעפֿרידיגונג  
 דער זיננליכקייט; פֿעראכטע אללעם ענטבעהרליכע אונד  
 איבערפֿליסיגע; געננע דען זינגען = גענוס דען טיהרען דעם  
 פֿעלדעם אונד יענען ערדען = זעהנען, דיא איהנען גלייכען.  
 (כא) וואס ניטצט רער שווארם פֿאן וואהלליסטיגען שפייז  
 זען אונד רייצענדען שעטצען, דערען בעשטימונג — פֿייל־  
 נים אונד מאַטטען = פֿראס איזט? (כב) אָ פֿעראבשייע  
 דער מענשען טהעריכטעס געטיממעל! אללעם איזט יא  
 נור איין טהרים! (כג) דיא דייטונג איזט: דער קער־  
 פֿערשווינדעט פֿאר דער צייט; דיא זעעלע פֿעהרט הינאב  
 גלייך דער טהירישען זעעלע. — (כד) אָ מיין הערץ,  
 וועלך איינען שרעקליכען טרוים האסט דוא דאן גע־  
 טריימט: געננע איהן זאמט דער דייטונג דיינען פֿיינדען! —  
 (כה) זא פֿאלגע דען מיינעם ראַהט, אָ הערץ!  
 זיא אויפֿמערקזאם אין דער יוגענד, דיינער בליהטען צייט,  
 אין דער נאך קיין געוועלך דיינע זאננע טריבט; (כו) אין  
 דער דוא נאך מיט יינגלינגסקראפֿט דען ריהמליכען קאמפֿף  
 באור

וצרורה. (יח) סצור עצים, כל תפנוגי זמן המה קסור עצים  
 כי חף חרית שחמה תוגה גם צחוק יכאז לז וידמע עין, לכן  
 סטה חעליהם ועצור. (יט) הסתפק, אך אם תאמר עתה  
 כלצדך: חדל עצמי מכל תפנוג ותחזה לעינים, מכלה ימי צנום צדכי  
 במסכד; ע"ז יאמר לא חכמה תדבר כן, כי עובר סחרו אכזרי



נאחמסט דוא זיא אין דיינער וואהנונג אויף; וויא איינע פיל-  
 געריין זוכטע זיא אין דיינעם שאַאסע אַבדאך אונד שוטן.  
 — (י) גלייכזאם איינגעקערקערט אין איינעם דיסטערן גע-  
 מאכע, בליקט זיא אפֿט נאך יענעם העהערן אָרטע אויף,  
 פֿאן דעם זיא העראבקאם, אין איהרער נידריגקייט דענקט  
 זיא צוויילען אן איהרע עהעמאליגען געפֿערטיגטען, דיא  
 אים האהען געטטער-זיטצע דען פֿאַרראנג האבען, אונד —  
 מעלאנקאלישע אונרוהע בעמעכטיגט זיך איהרער. —  
 (יא) אַ שאהנע איהרער, רעדע איהר פֿריינדליך צו; דען  
 ווער אויסער דיך קענטע זיא אויס איהרער געפֿאנגענע  
 שאפֿט בעפֿרייען? — (יב) זיא, דיא אין דיינען הענדען,  
 גלייך איינס פֿאגל אין דען הענדן איינעם שפיהלענדן קנאבען  
 איזט; דארט זיהעט ער דער פֿעגעל שאַאָר, דיא אונגע-  
 בונדען פֿרייא נאך איהרעם נעסטע פֿליגט, שטאַטט דאס  
 ער אין זיינעם פֿלוגע פֿאן איינעם שוואכען קינדע געהעממט  
 ווירד: וויא זעהר מוס איהם ניכט זיין הערץ פֿארגראם פֿער-  
 געהן! — (יג) וויללסט דוא נון ניכט מוטהווילליג דאז  
 דיר אנפֿערטרויעטע גוט פֿערלעטצען; אַ זא זיא אויף  
 דיינען אייגענען רוהם בעדאכט, שטרעבע פֿיר דיין אייגענע  
 טהום, שיטצע אונד בעוואכע עס! (יד) ווארום וויללסט  
 דוא דורך איבערשווענגליכע קינסטעלייען דיין אייגענעם  
 אונגלייך בערייטען? ווארום דיך מיט מיהעפֿאללען בעשעפֿע-  
 טיגונגען אונד אבהערמענדען ארבייטען בעלאסטען? —  
 (טו) זיהע! גראַס אונד פֿילפֿאך איזט דיא ארבייט פֿיר  
 דיין אייגענעם הויז; צו קורץ דאס לעבען, אום היינדיען דען  
 געווינשטען צוועק צו עררייכען. (טז) אונד לעבטען וויר  
 איין טויזענדיעהריגעס אלטער, זא ווירדע עס נאך ניכט  
 היינלענגליך זיין; אום זא וועניגער אונזער קורצעס, מיט  
 יאמער בעשווערטעס פילגערלעבען, ווא ניכטס פֿאללע  
 קאממען איזט. — —

באור (יז)

מרובה וכו'. (טז) מדבר קטון ועד גדול, כלומר השנה זכה



## בהינות עולם

בחיקך נטתה ללון: (י) מידי היורה במאסר  
 בבית אפל נושאת עיניה למקום אשר לקחה  
 משם מחשבת משפלותה בגבהות רעיוניה  
 הנצבת בראש פנה במקום קדוש והיא  
 מתאבלת: (יא) חמול עליה ודבר על לבה  
 כי אין וולתך לגאול: (יב) והיא אתך כמו צפור  
 הנלכדת קשורה בידי פתי היונק תביט המון  
 צפרים עפות מימינה ומשמאלה יעופפו בקנה  
 עם חולשת זה הצעיר אשר יעצור בה ולבה  
 בקרבה המס ימס: (יג) ואם תפצת לבל  
 תשלח יד בפקדון הכבד ושב בכיתך לעבודה  
 ולשמרה: (יד) ולמה תתגרה ברעה מבוכות מבוכות  
 חשבונות רבים להגדיל תלאות מעשים ועצבון  
 ידיים: (טו) ואתה רואה מלאכת בתי הנפש הזאת  
 ארוכה ורחבה וימי שנותינו קצרים מהשג: (טז)  
 ואלו חיינו אלה שנים פעמים לרוחק המבוקש  
 ומה גם עתה בהיות ימי שני חיי מגורינו מעט  
 ורעים ולא השיגו מדבר קטון ועד דבר גדול:

## באור

החיים וטוב אתך מעין המות ורע. (י) כל צד כל אחת ואחת.  
 (יא) כי אין וולתך עד"ש חו"ל חס אין חני לי מי לי. (יב)  
 תציט שטורו תציט המון צפרים וגו' ותציט ג"כ הצעיר אשר  
 צחולשתו יכול לעצור צרוח. (יד) מבוכות חשבונות רבות כי  
 צהמטות צרכי אדם יתמטו תלחותיו ודאגותיו וזה תרבות  
 צרכיו יתרצו דאגותיו אשר לצ איש ישמחה עד"ש חו"ל מרצה נכסיו  
 וכו'. (טו) וימי שנותינו עד"ש חו"ל הזמן קצר והמלאכה



אֲבוֹקָה שׁוֹאֵבֶת אֲוֵרוֹ: (ג) גִּיוו פְּתִילָה נִפְתָּלֶת  
 נִשְׁמָתוֹ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ: (ד) בְּהִסְכָּמָתָם וְהִצְמָדָם יִתְמַלֵּא  
 הַבַּיִת כִּי־לוֹ אֲוֵרָה: (ה) יִגְלוּ לְעֵינֶיהָ אֲוֵרוֹת  
 הַהִנְהָגָה הַכּוֹלָלֶת וְנִבְעוּ לָהּ מִצְפוּנֵי הַמַּעֲשִׂים  
 אֲשֶׁר בָּהֶם תִּתְּפֹאֵר בְּהִישָׁאֵר בְּקִיּוֹם וּמִמִּשְׁלָל  
 מַחֲמוּדוֹת הָעֵתִים כָּכֵל אֲשֶׁר תֵּאֵוֶה נִפְשָׁהּ: (ו)  
 וּבַהֲעֹזב שְׁמִירַת הַמִּדַּת כְּתֵב הַדָּת תִּשָּׂאֵר עִם  
 הַזְּמַן כְּנוֹדֵד יִחִיד בַּמִּדְבָּר נוֹרָא וְנִתְיָבָה מַעֲוֹתָת  
 בְּלִיל הוֹשֶׁךְ וְרוּחַ סַעָרָה וְגֶשֶׁם שׁוֹטֵף בְּאֵין מִשְׁעָן  
 וּמִשְׁעָנָה: (ז) יִדְהִי בְּרִכּוֹ הוֹשֶׁךְ וְהַלְקֻלָּקוֹת  
 וּמִלֵּאךְ יִי רוֹדְפוֹ וּבִמָּה יִנְשַׁע אִיפֹזָה: (ח) וְדַע נָא  
 וְרֵאדָה כִּי חֲבוּדָם הַסִּדִּי יִי עַל בְּרוּאֵיו וּפְרוּדָם  
 מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם הֵנָּה יָדֶיהָ עֹשׂוֹךְ וַיְכּוֹנְנוּךְ:

(ט) לִבִּי זָכוֹר בּוֹרְאֵךְ הַפְּקִיד בְּיָדְךָ רוּחַ  
 נְדִיבָה בְּגֵר בְּאֶרֶץ נֶאֱסָפָת לְבִירְתָּךְ בְּאוֹרַח  
 בַּחֲיִקָּה בַּאֲוִיר

וּשְׁלֵמוֹתָ וְהַסְהִי־לָתֵת הַנֶּפֶשׁ וּמִמִּשְׁלָתָן צַחֲמוּדוֹת הַיָּצָר. (ו) וְזֶה עֹז  
 אֲמָנָם אִם יִסִּיר אָדָם מִהַמָּצוּה אֲשֶׁר יֵצֵא תּוֹרַת ד' תְּחִימָה וַיִּלָּךְ אַחֵר  
 צָנְעוּ מִצְלָתִי אֶהְצֵה לְזוּלָתוֹ אַחֵר שְׂרִירָתוֹ לְצִנּוּ מִצְלָתִי אֶהְצֵה לְנִפְשׁוֹ  
 אַחֵר אֶלֶהִי נִכְרַ יֵצֵא מִצְלִי יִרְאֵה חַת אֶלֶהִי; אִזּוּ יַעֲמוּד אָדָם צַחֲמָרֶת  
 הָאֲנוּשִׁית, כְּאִישׁ יִחִיד צוּדֵד נוֹדֵד צַחֲמָרֶת שְׂמָמָה, וְשׂוֹמָה יֵצֵא וְסוּפָה  
 יֵאֲתָה, וְחִשְׁכָּת לֵיל עֲצִי שְׁחָקִים תִּקְדִּיר הַשְּׁמִימָה, וְגֶשֶׁם שׁוֹטֵף נִתָּךְ  
 אֶרֶץ, וְעֵנִי חִלְכָה זֶה יָנוּם אֵנָה וְאֵנָה, צִחִין מִשְׁעָן וּמִשְׁפָּנָה. —  
 כֵּן אֶרְחוֹת צוֹנֵעַ צָנַע אֶהְצֵה רִשְׁעָה הוּא יִרְצֵן תַּחַת מַשְׁאוֹ מִי יִקְיָמָהוּ? —  
 חֲצִלִים נִפְלוּ לוֹ צִנְפָּשׁוֹ, כִּי תִפְעַם רוּחוֹ צְרוּחַ סוּמָה וְסַעַר לֵהֲצִידוֹ  
 וְלֵהֲעִנִּישׁוֹ עַל עוֹנוֹ וּמִי יוֹשִׁיעָהוּ? — (ז) וּמִלֵּאךְ ד' עֲנִינוּ כְּמוֹת  
 הַטִּבֵּעַ וּפִגְעֵי הַזֶּמֶן כְּמוֹ שֶׁהִפִּיר הָרֶמֶל צֶמַח צַחֲמוּדוֹת שׂוֹמָה  
 (ח) חֲסִדֵּי ד' עַל בְּרוּאֵיו, כִּי מַעֲלִיָּן לֹא תִצַּח רַעוּתָם עִמּוֹ מִקּוֹר



## בהינות עולם

בעריהרט אונד ערגריפֿען ווירד. (ג) דער קערפער איזט גלייכזאם דאס געפֿלאכטענע טאָכט, דיא זעעלע דאס ריינע קלארע אעל. (ד) נור דורך איינע גענצליכע איבעראיינשטימונג דיזער ביידען טהיילע געהט דיר איין העללעס ליכט אויף. — (ה) עס אָפֿענבארן זיך דיר דיא שעטצע דער אלגעמיינן זיטטליכקייט, אויפֿגעדעקט ווירד דיר דאס געהיימניס דער טוגענדהאפֿטן האנדלונגען, דיא דיינע עוויגע פֿארטדויער בעווירקען; וואדורך דוא דיא געזעטצע דער זיננען וועלט בעהערשן קאנסט, נאך דעם וואונשע דיינר געטטליכען זעעלע. — (ו) יעדאך טרייא=לאַזיגקייט געגן דיא רעליגיעזע פֿארשריפֿט רעכעט זיך גרוי=זאם אן דרך: איינזאם אונד פֿערלאסען שטעהסט דוא דא, אים וועלטליכען לעבן, גלייך דעם וואנדערער אין פֿירכטער=ליכער וויסשע, אויף רויהעס אנוועגזאמען פֿפֿאדע, אין דונקלער נאכט, בייא שטורם וועטטער אונד רעגען גוס, שוטיץ=אונד הילפֿלאז. — (ז) דיסטער אונד געפֿאהרפֿאלל איזט דער וועג, דען דוא צו וואנדעלן האסט, גאטטעס רעכענדע ענגעל פֿערפֿאלגען דרך; (דיא פֿיגורגען דעס שיק=זאלס) וואס קאן דרך נון רעטטן? — (ח) זא וויסע דען אונד מערק'עס דיר, דיא אללגיטע גאטטעס איזט'ס, דיא יענעס שעהנע פֿעראיינן אים מענשן פֿעראנשטאלטעט; דער מענש אלליין בעווירקט דיא טרענונג. אַך, גליק אונד אונגליק, ביידעס ליגט אין דיינן אייגענען הענדען! — (ט) אַ מיין הערץ, זייא שטעטס דיינעם שעפֿפֿערס איינגעדענק! זיהע, ער האט דיר דיא עדלע זעעלע צור אויפֿבעוואהרונג אנפֿעדטרויעט. גלייך איינעם פֿרעמדלינג

## באור

(ב) צו כִּי חֲלָקִיו, בחלק החומר ובחלק הנפש. (ה) יגלו ע"י כר מזה ותורה זאת יגלו לעיניך דרך חיים ההנהגה הכוללת, והיא הנהגת אדם לזולתו בחסר הוא מדיני. וכצ"ל, גם יגלו לסניך תוכחות מוסר והיות הנהגת אדם בעד נפשו בשגם הוא יסודות. צה"ר בקיום, מקיימים אלה תשוב תכלית אדם



איס אינרן הייליגטהום דען גאטטגעווייהטן דיהנסט צו פֿער-  
ריכטען. (מב) איהם טרעגט דער בוים דער ער-  
קענטניס דיא זיסעסטן פֿריכטע; ער בריכט דערען, זא  
פֿיל ער פֿערמאג; אבער בעהוטזאם אונד מיט בעשיידנער  
האנד לאנגט ער אויך נאך דעם בוים דעם לעבענס,  
דער איהם איינן דוירענדען גענוס געוועהרט. — (מג)  
זא ווילל אויך איך דען מיין געפֿיהל צו פֿערעדלען זוכען,  
יעדעס אונווירדיגע אויס מיינעם אינגערן פֿערדרענגען אונד  
שטעטס מיין הערץ דעם וואהרען גוטען ווייהען. —

## פרק טז

א מיין הערץ, מיין הערץ! אין דער פֿעראייניגונג  
דער רעליגיאן מיט דעם מענשן בעשטעהט דאס  
געטטליכע ליכט אויף ערדען. (ב) דיא רעליגיאן  
איזט דיא פֿלאַמע: איין אבגלאנץ יענעם היממלישען  
פֿייערס; דער מענש נאך זינר דאפפעלטען נאטור  
דיא לייכטע, דיא פֿאן יענעם שטראהלע עלעקטריש  
בעריהעט באור

צמחמת גויתו, כי שניהם עצודת אלהים ועצודת אדמה  
המה יעוד אדם ומעשיהו לכן מזה ומזה כל ינח ידו.

(א) ה ת ו ר ה והאדם וגו', כזר כתבו רבותינו צמחי  
פ' סוכטים על הכתוב למען ילמד ליראה וגו' וז"ל: מלמד שמורא  
מציא לידי מקרא, מקרא לידי תרגום, תרגום לידי משנה, משנה  
לידי תלמוד, תלמוד לידי מעשה, מעשה לידי יראה ע"כ. מזה  
למדנו, כי ידיעת התורה, והיא ידיעת חמונה חמיתית, תציא אדם  
לדעת, צהרגסה נכבדה, אמתת אלוהית. וע"י עשית מצות התורה  
ילמד אדם ליראה את ד' ציראה נכבדה וטהורה אין זר עמה  
כי כעמוד חם תחיר לכניו הדרך אשר ילך והמעש' אשר יעשה לתכלית  
יעודו ושלמותו כאשר הוא אדם. ועתה תצין המליצה, ואם תרצה  
קורא נעים! להעמיק יותר צמליצה יקרה הזאת עי' צם' ירושלים  
להרמ"צמן ז"ל (הוצא צם' תולדות רמ"צמן צד' ס"ט עד פ"ג).



סעיפי סעיפיו: (מא) זה יבוא אל ביתו לשוררו  
במחיצתו לעבוד עבודתו: (מב) ידיו מפרי עץ  
הדעת כפי אכלו לקטו ושלח ידו גם אל עץ  
החיים בלב נשבר ונכלם ואכל וחי לעולם: (מג)  
גם אנכי אשנן כליותי ואסיר טיח תפל משוחותי  
ודברי תוכחות אחר אני טרם אכלה לדבר אל  
לבי:

### פרק טז

(א) לבי לבי התורה והאדם הבורח הוא  
נר אלהים בארץ: (ב) התורה היא להב מתפרד  
משבוב היושבי בשמים והאדם בשני חלקיו

### באור

קושר ומורד על זמנו, בכל מחשבותיו ידעו ויקדש אל הכבוד,  
(מב) ידי, איש כזה המושל צדקתו יכול השפיע נפשו צנועם  
דעת וחכמה וגם השניע גויתו צמדני הומני, כי ידע להסתמש  
זהם צדקה. או ענינו איש עניו כזה יכול לדבר ג"כ דברים  
צעניני אלהים, כי זה לא יוכל וישבע אך הצנע לכת עם אלהיו  
והבן. (מג) גם אנכי, עתה התלהב נפש המליץ לחמר: גם  
אנכי אסיר ממני כל צדלי החומר, ואחר תוכחות טרם מכלה  
לדבר עם לצני. —

### פרק טז

אחר כי דבר המליץ צדקתו הקודמים מחטלות נכדות ומחדות  
יקרות, יעורר עתה לצנו למשמרת התורה מלמדת וראה  
הטהורה, כי היא ראשית וסוף כל אדם. הומן קצת לכן  
יעיר עתה את רוחו האסור צדית כלל, לאסוף מקני נפש  
בעוד היום גדול, לשאוף לשלמותו בעודנו צדקותו למען  
ייטיב לו צדקתו, אך יצוה ג"כ לצל ימאס צדקותו.



פְּרוֹסוֹת וּמִנְבוֹן פְּרוֹשׁוֹת וּבְמוֹתָר פְּרוֹצוֹת  
 וּמִצִּדּוֹתָיו פְּרוֹשׁוֹת וּבְפִי פְּרוֹשׁוֹת הַשָּׁמַיִם: (לז)  
 דְּרָכֵי עֲצָתָם תִּגְדֹּר לְמַעַן הָאֲבִידִם וּנְתִיבוֹת  
 תִּשׁוּבָתָם תַּעֲוֶה תִסּוּב לְבוֹתָם אַחֲרֵיכֶם וְלֹא  
 יִשְׁעוּ עֵינֵי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנְקֹר וְלֹא יַעֲלוּ: (מ)  
 (לח) מִי יַעֲלֶה לָנוּ בְּתַהֲיִלָּה אֶל הָרִי  
 מִקּוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ שֵׁשֶׁם יֵשֵׁב בְּסֵאוֹ  
 לְמִשְׁפַּט שֵׁשֶׁם הַסֹּהָרִים גְּלוּיִים וְהַכֹּל צִפּוּי: (לט)  
 מִי מִשְׁלָנוּ אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְסָבַב הַמִּצְפָּה וְעָלָה  
 בֵּית אֵל: (מ) טָהוֹר רַעֲיוֹנִים נָקִי הַתְּשׁוּקוֹת  
 אֲשַׁכְּלוֹת הַכִּשְׁרוֹן עַל עוֹלָלוֹת עֲלִילוֹתָיו שִׁמַּח  
 לְנוֹכַח הַיְשׁוּאוֹת מִמֶּרְיוֹ מְרֹדּוֹ וּמִכָּלְכַל אֲמִירֵי  
 אֲמֶרְיוֹ קוֹשֶׁר עַל זְמָנוֹ עוֹבֵד אֶת אֱלֹהֵי בָבֶל  
 סְעִיפֵי בָאוֹר

גם הוא יסיר עין השגחתו מעליו, ועי"ז תסגר לו שערי תשובה  
 עיני האכזבים, האלה אתה תנקר, כי תשמן לז' העם הזה  
 עיניהם השט, שלא יראו צעיניהם ולא יצינו עלות למקום מסכן  
 כבודך. (לט) וס' צ' המלכה, כי שם ינף ד' לשפוט במשרים  
 ענוי ארץ. (מ) ט' ה' ר' רעיונים, מחמר זה הוא עדמ"ש חז"ל  
 (מכות כ"ד) צא מיכה והעמידן על שלש ע"ש. על עוללות עלילותיו  
 ענינו, בכל פרטי מעלליו הוא יטעם מתק ענבי אשכלות הכשרון.  
 ש' ח' לנוכח השואות, כל יקון וינאץ בתוכחת ד' ובשומה כי תצא.  
 מרודו, כי יתלה במעשיו אשר יסוצנו לו רעות מצוקות, כמ"ש  
 חז"ל חס תראה יסורין וגו' יפספס במעשיו. א' ח' ר' י' מענין  
 את ד' האמרת היוה, ושעורו: יתן תודה לאל הטוב על העונש,  
 צידעו כי לטובתו הוא כמ"ש חז"ל כשם שמזרכין על הטובה כך וכו'.



## בחינות יורם

היר דעם ארמען שלינגען לעגט, אונד דארט מיט געפאל-  
טעטען הענדען דעם היממעל פלעהעט. — (לז) דאך דוא  
צערניכטעסט איהרן בעזן ראטהשלוס אונד שטירצעסט זיא  
אין איהר אייגענעם פערדערבן, פערלעגסט איהנן דיא וועגע  
צור בעסרונג, לענקעסט איהר הערץ אבווערטס, דאס עס  
דען וועג דעם היילס פערפעהלעט, אונד פערבלענדעסט איהר  
אויגע, דאס זיא יענע העהע ניכט ערבליקקען. — —

(לה) ווער בעשטייגט אים פארציגליכסטען דען בערג  
דעם עוויגען? ווער לאנדעט אין דעם האפען דער געטטלי-  
כען רעגירונג? דארט, ווא זיין טהראן צום עוויגען געריכ-  
טע שטעהט, ווא אללע געהיימיסע אפפען ליגען אונד אללעס  
זיך דעם געטטערבליק ענטהיללט. (לט) ווער דארף זיך דעם  
ערהאנגען בעהעררשר נאהען? ווער יענע ריכטעריהנע  
בעשויען אונד דען טעמפל גאטטעס בעטרעטען? — (מ)  
דער ריינעס זינגעס, פרייא פאן ליידענשאפטען איזט; דעם  
דיא זיסע טרויבע דער אונשולד ביא דער אונבעדייטענרס-  
טען האנדלונג רייפט; דער דעם שיקזאלס ביטערע שאאלע  
פריידיג לעערט, זיא אלס דיא גאטהווענדיגסטע פאלגע  
זיינצם איררענס ערקענט אונד אים הערצן דעם שעפפר דא-  
פיר דאנקט; דער דען צייטליכען גיטערן טראטצענד, מיט  
יעדעם געדאנקען זיינען גאטט פערעהרט. (מא) דער גור  
קאן זיך דעם טעמפל דעם העררן נעהרן; דער גור פערמאג  
באור

על איד ושזר חנשים. ופרסותיו וגול ויתראה לעיני עם  
כחסיד וקדוש עד"ס חו"ל כחזיר שחרמה טלפיו. ומכזון פרוסות,  
פנינו: מדבר כזון וכזון הוא יפרס ויבדל עצמו וצמותות האסורים  
הוא פורץ גדר. ומכודותיו, יפרס מצודתו ללכוד חלכה  
צרפת רשע. ויפרס כפיו לשמים בתפלה ובתחינה כאיש צדיק והסיד.  
(לז) דרכי, אך אתה ד' תגדור גדרה, הנה כדעו ונפלו צרפתס  
אשר טחנו, ובשחת אשר יפעלו, כי אתה ד' תסוב לבס אחורנית  
ותפעול להם דרכי תשובה. והמליץ ידבר ע"ד מ"ס הרמ"צם כ"פ  
כמה פעמים: צרמות השם, הרשע חינו שז מרשעתו פעם ופעמים



(ל) אַללזעהנדער! דוא דורכשויעסט דאס מענשליכע  
 כע הערץ, ערקענעסט זיינע בליקע, דיך טיישט ניכט דער  
 הענקעפאללע, דער אונעדלע העלד, דער נור זיין אירדי-  
 שטן קערפער פלעגט, אונד דער געשטליכען שוגענד איהרן  
 ווירויך פערזאגט. (לא) דיך טריגט ניכט דיא קליינליכע  
 גרעסע דעם אווירדינען מענשן, דעסן שוואכער גייסט איהם  
 צור ערדע העראבציהעט, דעסן זיגליכע מאססע איהם דיא  
 זעליגקייט רויבט. — (לב) דיר איזט יעדער געדאנקע דעם  
 מענשן בעקאנט, דוא קענסט זיינע גוטן אונד בעזן אבזיכט-  
 טען, זיהעסט זיין געהיימסטעס דענקען, וויא זיין אפפנעם  
 האנדלן. — (לג) דוא זיהעסט דאס עלענד יענער אונטערדריקט-  
 טען, דיא דיך אים הערצן פערעהרן, אבגלייך איהרע שטיללע  
 שוגענד ניכט איבערלויט ווירד. דוא קענסט אבער אויך דען  
 הייכלער, דער היימליך דיא ארמען קוועהלט אונד זיך מיט  
 פאסטען אונד בעטן פרעמלענד קאסטטייעט. (לד) דוא פער-  
 אכטעסט דען טיקקעפאללען, דער אין זיינעם איננרן רענקע-  
 שמידעט, אינדעם ער זיין נעכסטן פריינדליך אנרעדעט;  
 (לה) ביסט דעם הייכלער אבהאלד, דער מיט פערנעם  
 הערצן זיין מונד שטעטס דעם געבעטע עפנעט; פעראב-  
 שייעסט דען רוכלאזען פרעפלער, ווען ער גלייך הייפטיג בע-  
 טעט. (לו) דוא פריפסט דען מענשן, דער מיט לעערן, פיי-  
 דורכדאכטען אנשלעגן אומגעהט, דעסען אינגרעם אויף  
 דאס פערדערבן זיינער מיטמענשן זינגעט, אונד אים אייסערן  
 שוגענד אונד רעדליכקייט הייכעלט; דער מיט איינר בע-  
 טריגליכען שיינהייליגקייט זיך דעם נאטהווענדיגען ענטצי-  
 העט, אינדעם ער היימליך דען אויסשווייפנדיגן ליסטן פרעהט;  
 באור

הנח. (לב) ומהגלו, גם הדברים הנרחים לעיני אנשים  
 כטוב אחיתאי, אתה תבחן חס כן הוא. (לד) תקלל מקלקל  
 המדברים בנפחים עם רעיהם ורעה בלבותם. או ענינו: הנפחים  
 המחכלים חמריהם בצדק וצחשכט לעיני עמם, ולא יחמין לבם,  
 כמה שידברו בשפתם. (לו) עשיתנו יונכרות, כל חומותיה



(ל) אתה תראה ללב ולעינים לא יונק  
 רב אונים גבור בארץ ועובד אדמתו חדל לקטר  
 בשמי שם ושמן טוב למלאכת הימים: (לא)  
 לא ירמוך רמי הקומה קרואי שאור מקוצר  
 רוח גרשים מעדן מעבודה קשה: (לב) אתה  
 תבחן מחשבות בלב איש להרע ולהטיב  
 תשפוט סתריו ומגלגלו לא תתעלם: (לג) ראה  
 תראה בעוני נלחצים עובדיך בלבותם ואם  
 יושר לבבם לא יתפרסם תביר בובי מרתלוצץ  
 מרצץ עוזב דלים ומתענה בצום ובכי: (לד) תקלל  
 מקל קל מחשבתו מכללל אמריו: (לה) בל  
 תשפוט שרלם לשפתיים נעות בלב רחוק  
 השנא מעול וחומץ גם כי ירבה תפלה: (לו)  
 תבחון אנוש מועצותיו ריקות נמרקות דקות  
 זשדופות עשתונותיו נשברות ופרוסות פרסותיו  
 באור

עד"ש תו"ל כל מי שחינו פוסק צורה יקרא נוקם (ל) חתה  
 תראה הנסתרות והנכונות כלצצ אנוש וקרינות פניו. לא יונק  
 שרשו ינה פניו חונאה כמו לא תונו חיש חת עמיתו. וכ"כ רב  
 חונים. וטעם המאמר: לא יונק חיש המתחסד והמתקדש ומתראה  
 לאנשים כאלו מתגבר ציטרו הרע והוא פחמת מלס פרמימות ונקלות  
 שרש אדמתו אדמת גויתו וחדל להקטיר קטורת סמים  
 למלאכת שמים כלומר לפעולות העליונות. למלאכת השמים  
 דתכן ג"כ ענינה הדמאי הנה אינו עושה דבר שיהיה בעצם השמים  
 לטוהר כלומר צל פניו. (לא) לא ירמוך האנשים ההולכים  
 בצניות גרון ומתגמים והמה קרואי רכאי שחול תחתית מקוצר  
 השגתם פעולות ומעטודה קשה צחור הגוף המה גרשים מעדן



(כג) אַתָּה יְסֻדָּתָּ בְּכֹלֶךָ חֲדָרִים עָלִיִּים  
 וּמְכֹנִיִּים מְכֹנִיִּים נְכוֹנִים לְאִידָהּ וּלְכְבוֹדָהּ: (כג)  
 בִּישָׁרָה תִּבְיָאָנָה בְּסוּד קְדוּשִׁים עוֹמְדִים מִמַּעַל  
 בְּעוֹתָהּ תִּבְלִיָּנָה מִלְּמַעְלָה: (כד) הַפְּקִדָּתָ עָלֶיךָ  
 בְּכִסְלָתָהּ מִלְּאָךְ אַכְזָרִי יִצְוָה עוֹד מִשְׁחִיתִים  
 מִחֲבָלִים אֲשֶׁר בְּעִלּוֹתָהּ מְרוֹם הָרִים לְתַהֲתִיּוֹת  
 יִרְצֶוּהָ וַיֹּאמֶר שְׁמָטוּהָ וַיִּשְׁמָטוּהָ: (כה)  
 (כה) וַאֲיֵךְ אֶעֱשֶׂה בְּנַפְשִׁי שֶׁקֶר לְהַסְגִּירָהּ  
 בְּיָדֵי אַכְזָרִים לֹא יַחְמוּלוּ: (כו) וְאִם בְּיָדֵי הַפְּקִדָּתָ  
 רוּחְךָ לְשֵׁבֶת בְּצִלּוֹ לְהִיּוֹת אֶצְלִי בְּזִרְעֵי הַנֶּשֶׁא  
 וּבַחֲקִי תִשָּׁבֵב וְתִהְיֶה לִי לְאִשֶּׁת נְעוּרִים: (כז)  
 הַאֲבָגוֹד בְּאַהֲבָרָתָ כָּל־וְלוֹת הַאֲשֵׁבָה יִמִּינִי  
 לְהַסִּירָהּ מִגְּבִירָהּ לְשִׁלְחָהּ לְחֶרֶפוֹת: (כח) הִנֵּה  
 מִה־טוֹב וּמִה־נָּעִים הָעֲלֹתִי יִקְרָתָהּ שְׁמִי שָׁמַיִם  
 לְכָל־כֶּלֶה שֵׁם מִה־שְׁפִילִי כְבוֹדָהּ לְעֵמֶק עֲבוֹד  
 לְהִמָּה וּלְאַבְדָּהּ: (כט) מִה־נָּכוֹן הָשִׁיבִי מִחֲמוּדֶיךָ  
 קְרוֹאִים אֵל עַל מִשְׁחָמָם בְּכִסְלִי שְׁנוּאִים וְגוֹפִים  
 טוֹב תִּתֵּי לָךְ מִתִּתִּי אוֹתָהּ לְגִידוּפִים:  
 בְּאוֹר

(ל) (כב) תִּכְלֶנָּה לֶשׁוֹן כְּלִיּוֹן: (כד) וְהִיא חֲדָה מִלֶּמֶךְ אֲבוֹתֶי  
 הַמִּזְבֵּחַ: (כה) וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה עִתָּהּ יִשְׁוֹרֶה הַמֶּלֶךְ לִבּוֹ לִצְלָתִי  
 לִכְתּוּב חֲזָרֵי הַזִּמְרוֹת צִרְעָה וּמוֹאסִים צִטּוֹנָה כִּי צִרְעָה נִכְשָׁה הוּא;  
 לִצְלָתִי יִפִּיל רוּחוֹ בְּחִצְלֵי חֲזָרֵי הַזִּמְרוֹת אֲשֶׁר יִשְׁוֹרֶה לִדְמוֹ מִעַתָּה הַנִּלְדוֹת;  
 לִצְלָתִי יִשְׁלַח יָדוֹ בְּפִקְדוֹן הַיָּקָר אֲשֶׁר הִפְקִיד אֶת־מֶלֶךְ הַטּוֹב; לִצְלָתִי יִצְבֹּג  
 צִמְחָת חֵן וְכִבּוֹד אֲשֶׁר נִתְּנוֹ אֱלֹהִים לְעוֹד מוֹעִיל: (כט) אֵל־עַל־עַל  
 מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן כִּמוֹ מֶלֶךְ יִקְרָאוּהוּ (הוֹשֵׁעַ י"ט ו') וְכִנּוּפֵי־סֶפֶר



## בהינות עולם

ווירד זיא דער פֿערניכטונג צו טהייל, דיא אויס איהרעם  
בלינדען געצן-דיה סט ערפֿאלגט. — (כב) מיט ווייזער קונסט  
האסט דוא, העכסטער! אין יענער העהע ערהאבענע וואה-  
נונגען אונד מאניכפֿאלטיגע גמעכר בערייטעט, דיא דאס  
וואהל אונד וועה דער זעלע בעגרינדען. (כג) דיא טונגענד-  
האפֿטע פֿינדעט דארט אים ראטהע דער געהייליגסטען איהרע  
פֿאללע דעטע אויסבילדונג; דיא לאסטערהאפֿטע ערווארטעט  
דארט איינע טרויריגע פֿערדאמניס. (כד) איין ריכטענדער  
ענגעל שפּריכט דאס גרויזאמע אורטהייל איבער זיא; זיינעם  
בעפֿעהלע געהארכען גרייליכע פֿוריען, דיא זיא פֿאן יענער  
העהע העראב אין טיפֿען אָרקוס שטירצען, זא באלד ער  
דאס גרויזאמע פֿערדאממונגסווארט אויסגעשפּראכן. —  
(כה) וויא קענטע איך נון זא ליבלאז געגן מיינע זעלע  
פֿערפֿאהרען, זיא דען אונהאלדען פרייס געבען, דיא זיא  
זא אונפֿערשאהנענד בפהאנדעלן? (כו) זיא דיא זעלע,  
דיא דוא מיר הולדרייך אנפֿערטרויטעסט, צו שוטן אונד צור  
געזעללשאפֿטריין גאבסט, דאס זיא אן מיינן בוזען רוהע,  
אונד אין מיינעם שאַסע, איינר יוגענדליכען גאטטיגלייך, ליגע  
— (כז) אונד איך זאללטע איהרע צערטליכע ליבע מיט  
טריילאזיגקייט ערווידרען? זאללטע איהרע ווירדע פֿערלייגנן,  
אונד זיא דער שאַנדע פרייס געבען? (כח) אָ גיין, ווייט  
ליבליכער אונד אנגענעהמר איזט'ס, זיא איהרעם האהען  
פֿאטערלאנדע אונד איהרער וואהרען זעליגקייט געהער צו  
בריינגען, אלס זיא, צו איהרעם אונטערגאנגע, דעם יאמער-  
טהאלע הינוועלקען צו לאססען. (כט) ווייט ערשפּריסלי-  
כער איזט עס, איהרע גאטירליכע רייצע צו ערהעבן, אלס  
זיא דורך עגטנווייהונג דער פֿעראכטונג אונד דעם האססע  
פרייז צו געבן. בעססער איך ווייהע זיא דיר אלס דעם עוויגען  
שפּאטטע. —

## באור

הקדוש, להתעורר במלחך מלהיב זכחות בעדן הנצחית ופעם תפול צרפת  
גלולי סמדות הומניות המעוררים שיניה והיא נכזל תכזל ותבחות.



טען; (יז) וועדער זארגען, נאך שמערצעררעגענדע ליידען  
פֿערמעגען איהרען טריב צום דענקען אונד פֿארשען נאך  
וואהרהייט צו אונטערדריקקען. (יח) מיטטען אין איהר  
רען אירדישען קוואַלען אונד צייטליכען בעדירפֿניס  
סען ערהעבט זיא דען פֿארשענדען בליק, ערהעללעט  
דיא פֿינסטערניס איהרעס קערפֿערס אונד דורכשויפט דענ  
זעלבן, גלייכזאם מיט דער הייטערקייט דער מארגנ  
רעטהע, אום איהרן וועהרט אונטער דער גשעפֿע רייהע  
צו ערקענען; אום צו זעהן, אָב זיא איהרעם גאטט אנגע  
נעהם אדער מיספֿעלליג זיא; אָב ער איהר אויס דעם עטהערס  
דיימן דיא פֿרידענס פֿאלמע רייכען ווערדע. — (יט) זא ער  
מויטרט זיא זיך שטעטס אויס איהרעם לעטהאַרגישען שלומ  
מער, דורכדרינגט מיט גשערפֿטם בליקקע דיא זיא אומגע  
בענדע שטויב וואלקע אונד מיט דען אויגען איהרעם גייסטעס,  
בליקט זיא אויס איהרעם שיפֿען קערקער הערפֿאר; פֿינדעט  
איהרע בעלאהנונג אין זיך זעלבסט, איהרע ווירדע אין איהרם  
אייגען געפֿיהלע, איהרע פֿערגעלטונג מיט איהרעם בעטראגען  
איבעראיינשטיממענד: (כ) יע נאכדעם זיא דען נידריגן ליסטן  
הולדיגט אונד נאך דען פֿערפֿיהרערישען רייצען דער צייטלי  
כען גיטער בודהלט, דענען זיא איהרע עוויגקייט אויפֿאפֿערט;  
אדער אללעס איהרשטרעבן אונד וועבן דעם עוויגען ווידמעט.  
— (כא) באלד העבט זיא זיך, ענגעלן גלייך, מיט עטהע  
רישען שווינגען צור גאטטהייט עמפֿאר, ווא זיא אונטער  
שרפֿים איינע עוויגדוירענדע זעליגקייט גענייסט; באלד  
ווירד

## באור

כבוד ויקר כללנה, כחסת העוז חסר עשתה לפי חיות הפעולה  
צלי פנייה. ותבולה, עמה לפי חיות הפעולה. (כ) פ ע ס  
מחיר כלל, ענינו: פ ע ס יחוק החומר על הנפש וכל חפצו וישעו  
לתאוות הגרועות ורעות, בהן ינוכה תשועת עולמיה, ופ ע ס תחשל  
הנפש בגויה וכל תשוקתיה תכבד לחל הכבוד. (כא) פ ע ס על  
כנסה גם פ ע ס תגזיה עוף ותקדש כל מחשבותיה ועיוניה לחל



גְּבוּרַת הַדַּסְיָה בְּמִצְוָה: (יז) וְלֹא יִטְרִידוּהָ  
הָאָגוֹת וְשִׁאָגוֹת וְהַמּוֹן תּוֹגוֹת מִהֲגוֹת לָבָה תְּבוֹנוֹת  
(יח) תִּצִּיץ מִהֲרָבִי מִצִּוְקֵי הַלְדָּה תִּשְׁגִּיחַ מִהַלּוֹנוֹת  
קָלוֹנוֹת וּמָנָה צֹהַר תַּעֲשֶׂה לְגֹוָה בְּעַד הָאִשְׁגָּב  
נִשְׁקָפָה בְּמוֹ שָׁחַר לְדַעַת עֲרֵבָה בִּיצִירוֹת הַטּוֹבָה  
הִיא אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדוֹנֶיהָ יַעֲשֶׂה לָּהּ שְׁלוֹם  
בְּמִרוֹמָיו: (יט) תִּתְּעוֹרֵר מִשְׁנָתָהּ תִּלְטִישׁ אִשּׁוּנֶיהָ  
מֵאֲרוֹבוֹת חוּרֵי עֶפֶר וְכַפִּים הַקִּיפוּהָ תִּשְׁלַח עֵינֵי  
בְּחִינָתֶיהָ מִן הַחוּרִים אֲשֶׁר נִתְחַבְּאוּ שָׁם וְהִי  
שֹׁכֶרֶת אֲשֶׁכֶרֶת וִיקָרֶה מְקוֹרָהּ כְּפִי מִמְכָּרָהּ  
וְתִגְמֹלָהּ מִמּוֹלָהּ כְּפִי מִפְּעֻלָּהּ: (כ) פַּעַם מִחִיר  
כָּלֵב מֵעַדְנֵי עוֹלָמָהּ עֲרָנָה וְעוֹלָמָהּ נִצְחָה אֶתְנֶן  
הַקֹּדֶשׁ הַסּוּרֶרֶת וּפַעַם סַחֲרָה וְאַתְנַנָּה קוֹדֶשׁ לִי:  
(כא) פַּעַם עַל כְּנָפֵי שְׂרָפִי שֶׁנִּיא כַּח אֱלֹהֵי הָעִבְרִים  
אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנְּחִלָּה תִּנְשֵׂא פַעַם אֲשֶׁר  
יִזְרִישָׁנָה בְּמוֹשׁ אֱלֹהֵי הָעוֹרִים אוֹתוֹ תִּירָשׁ:

באור

הים. (יז) וְלֹא יִטְרִידוּהָ. חֲסִידֵי כִי כָל חֲסִידָה לְתַצּוֹנָהּ וּמְנוּחָהּ  
חֲמִיתִית לֹכֵן לֹא יִטְרִידוּהָ וְיִמְנִיעוּהָ עוֹד דַּאֲגוֹת וְתוֹגוֹת לְמַלְאוֹת  
חֲפָזָה. (יח) תִּצִּיץ מִהֲרָבִי מִצִּוְקֵי הַלְדָּה. יַעֲשֶׂה לָּהּ שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו  
גַּם אִם צָרָה וּמְצוּקָה כְּשׁוֹמֶה יֵצֵא וְחִיד וְסֶדֶר כְּסוּפָה יֵאָתֶה, כָּל תַּחֲסִים  
וְתַרְגִּישׁ, אֵךְ אִם שָׂדֵי בְּמִרוֹמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עִמָּהּ אִם לוֹ יֵאָתֶה מַעֲשִׂיהָ  
(יט) מִשְׁנָתָהּ. שִׁנְתָּהּ מוֹלֶת. אִשּׁוּנֶיהָ, לִשׁוֹן אִישׁוֹן צֶת עֵין  
וְכַפִּים, סְלֵעִים מְצוּקִים, רָחוּ לְכַחוֹת הַגּוֹף הַעוֹזִים בְּהַתְּכַבְּדוֹתֵם  
מוֹל הַנֶּפֶשׁ. וְהִיא שֹׁכֶרֶת אֲשֶׁכֶרֶת, מַעֲנִין יִקְרִיצוּ מִשְׁכָּר, וְשִׁעוּרוֹ:  
מִכַּחוֹתֶיהָ אֲשֶׁר תִּקְרִיצַהּ לָלֶךְ ר"ל מַעֲשִׂיהָ הַטּוֹבִים, הֵם הַמַּה שֹׁכֶרֶת  
כִּי שֹׁכֶר מְצוּהָ מְצוּהָ עִמָּהּ. וִיקָרֶה מְקוֹרָהּ וְגוֹלָה ר"ל תַּחֲמָא



סִירִים מִפְּצִידֵם וְחִבְלִים מִחִבְלֵיהֶם: (י) וְרֹאוּת  
פְּנֵיהֶם כְּרֹאוֹת שָׁמַיִר וְשִׁית מְקוֹם יִפָּה פְּרִי נֵית  
אִזְ אִישׁ אוֹכֵלָת בְּפֶנֶת הַבַּיִת: (יא) בֶּן מְרִיבֶרֶת  
דְּרוֹחַ וְהַגִּידָה כָּל יָמֵי הַיּוֹתָם יַחֲדָיו בְּמִצְוֹתֶיהָ:  
(יב) וְהָיָה הַצִּיד וְזֹאת תֵּשֶׁב אֲהֲלִים: (יג)  
זֹאת דְּבָקָה בִּי מִתְקַדֶּשֶׁת מְטוֹמָאֵת הָעוֹלָם  
אֲשֶׁר נִרְתְּנָה בְּלָבָה וְזֶה יִנּוֹר לְבוֹשֶׁת דָּרָךְ  
כְּרָמִים נִבְדָּל מִצִּוְרוֹ מִצְאָתוֹ מֵרַחֵם כִּי נִזִּיר אֱלֹהִים  
יִהְיֶה מִן הַבָּטָן: (יד) וְהוּא בְּכַבֻּדוֹת יִתְקַלֵּם יַעֲשֶׂה  
לֹו בְּבִהָט וְשֵׁשׁ רִצְפָּה וּבִידוֹ רִצְפָּה לְשִׁלָּה רִשְׁפָּה  
לְבַעַר הַקּוֹדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְהָיָא עֲצוּבֶרֶת רוּחַ  
יוֹצֵאת לְשֹׁאוֹב מִים טְהוֹרִים מִן הַמְּקַדֶּשׁ לְכַבּוֹת  
אֶת הַשִּׁרְפָּה: (טו) עַד כִּי חוֹזֵק עֲמָלָה בְּפַעֲרָה  
וְשׁוֹב שִׁכְלָה בְּמַחְקָרָה שְׁלָם יִשְׁלַם אֶת הַבְּעֵרָה:  
(טז) וְלֹא יַעֲזָרָהּ הַגִּישָׁם מִהַשְׁקוֹרֶת בְּגִשְׁמֵי  
בֹּאֹר

נִדְבּוֹת

הוּא מַעֲבֹדֶת אֱלֹהִים מִן הַבָּטָן, כִּי יֵצֵר לֹב אִדָּם רַע מִנְעוּרָיו. (יד)  
וְהוּא כְּכַבֻּדוֹת, הֵנָּה כָּל מַגְמַת יֵצֵר הַחוּמָר, חוֹ לַהֲרֹצוֹת כְּבוֹדוֹ  
צְהוֹן וְעוֹשֶׁר, חוֹ לְצִנּוֹת צְהִי וְשֵׁשׁ, חוֹ לְצוֹ צוֹעַר צְרַשְׁפִּי אִשׁ  
לְתַאוּת רַעוֹת וּזְרוֹת, אִשֶּׁר צִמְצִמְתָּם יִצְעַר הַקּוֹדֶשׁ הַפְּנִימִי, עַל  
כָּל אֱלֹהִי יַעֲזֹר רוּחַ הַנֶּעֱלָה, וְהוּא מִתְאַמֶּצֶת לְשֹׁאוֹב מִי טְהוֹרִים,  
מִי הַשְׁקֵט וּמִרְגּוּעַ, ר"ל מַעֲלֹת וּמַדּוֹת יְקָרוֹת, צְמוֹ תִרְצָה לְכַבּוֹת  
הַשְׁרִיפָה אִשֶּׁר שָׂרָף יֵצֵר הָרַע. (טז) עַל הַ צְפִיעָה צְמַעֲשִׁיּוֹת.  
שְׁכִלָה צְמַחְקָרָה, צְעִיּוֹנִית, שְׁלָם יִשְׁלַם, צְשִׁנִּי אֱלֹהִי קִנְיִי  
הַשְׁלֵמוֹת תִּכְלָה וְתִשְׁלַם כָּל הַמַּלְאָכָה מַלְאֲכַת הַחוּמָר וְתַצְעֲרָתוֹ. (טז)  
וְלֹא יַעֲזָרָהּ, חוֹ לֹא יוֹכֵל גּוֹף הַגִּשְׁמִי לַעֲזֹר צְרוּחַ אִדָּם מַלְהַשְׁקוֹת  
צְגִשְׁמִי צְרָכָה וְנִדְצָה עֲצֵי הַדְּסִיָּה, הֵמָּה מַדּוֹת כְּכַבֻּדוֹת, צְמִי מַעֲלֹת



## בהינות עולם

דער דארנען אונד דעם טעדטענדען גיפֿטע; (י) איהר  
אנבליק גלייכט דעם אנבליק איינר דארנענהעקקע אויף  
לאכענדער פֿלור, אדער דעם פֿייערבראנדע, דאס אן דער  
עקקע איינעם הויזעס צעהרט. — (יא) זא איזט דער האַ-  
דער צווישען זעעלע אונד קערפֿר, זא לאנגע זיא היינדען  
פֿערבונדען זינד. (יב) דיזער יאגט דען ליסטען נאך; יענע  
דעם שטיללען הייסליכען לעבן. (יג) יענע שטרעבט נאך  
דער אנגעהרונג גאטטעס אונד זוכט זיך איממער מעהר פֿאם  
אירדישען שמוטצע לאס צו מאכען, דער איהרער הייללע  
אנקלעבט; דיזער נעהרט זיך איממער מעהר דעם שאנדע-  
בריינגענדען פֿפֿאד דער וואהלליסטע אונד פֿפלעגט דען נא-  
טירליכען אינסטינקט, דער איהם פֿאם טאגע זיינער גע-  
בורט אן דער וואהרען פֿאללקאממענהייט ענטריקקט.  
(יד) ער זוכט איינען רוהם דארין, זיך מיט דער לעסטי-  
גען בירדע דעם אייטלן שמוקס צו בעהאנגען, ענט-  
פֿלאממט פֿאן דען הייסען טריבען, דיא דען מענשען ענט-  
ווייהען; זיא זעהנט זיך קוממערפֿאלל נאך דעם צו-  
פֿלוסע דער הייליגען קוועללע, אום יענע אונקיישע  
פֿלאממע צו פֿערניכטען. — (טו) אונערמידעט שטרעבט  
זיא מיט דעם טהעטיגסטען פֿלייסע אונד מיט דעם רייפֿס-  
טען נאכדענקען יענען בראנד גענצליך צו טילגען;  
(טז) קיין קערפֿערליכעם הינדערניס העלט זיא אב, איהרע  
געווייהטען פֿאלמען דורך מילדע שטרעהמע צו בעפֿייכ-

## באור

יחינו יקרא. (י) ורחות פניהם, פניהם זעמיס, כחשר יזעף  
חיס צראותו שמיר וסית צחקוס יפה, ממנו יקוה פרי זית. (יא)  
בן מריצת הרוח, עתה יצא לנחשל, והוא מריצת הרוח עם הגויה  
צפת היותם צפה"ז, הנחשל לרשת ומצודה. (יב) זה, ר"ל  
הגוף יאהב ניד השדה וזאת הנפש תבקש לשבת בשלום באהלי בית.  
(יג) כצדל, הגוף הזה יצדל עצמו מיוצרו, מעת צאתו מרחם,  
כי לפתח חטאת רוצן. כי נזיר אלהים, כלומר מופרש ומובדל



הייטס = לייטער, דיא דיא זעלע צוה היימאט פֿיהרט; דיזע  
 קוועללען לעבענדיגן וואסערס, דיא איהרן גארטן בעפֿייכטען  
 אונד אים אלטער נאך איהרע צארטן בלומען אויפֿבליהן לאסען.  
 (ד) עוויגעס הייל ענטשפּריסט איהגען אויס איהרער מיטטע;  
 דיא פֿעראייניגונג מיט דער געטטליכען מאַיעסטעט! (ה) זאל=  
 כע העררליכע פֿריכטע ענטקיימען דעם טוגענדהאפֿטען לעבן;  
 זא ענטווינדעט דיא זעלע זיך איהרעם שטויבע, שווינגעט  
 זיך עמפאר אין יענע העהע, אויס דער זיא ניא ווידער  
 העראבקעממט: פֿעריינגט קעהרט זיא ווידער צו איהרעם  
 געטטליכען פֿאטער! — —

(ו) דאך זא לאנגע דיזע היממלישע טאכטער אן דעם  
 עלענדן קערפער געקניפֿט איזט, וויא טאבען איהרע גע-  
 דאנקען! וויא גראס איזט איהר ליידען! שטעטס העררשט  
 איינע מיסשטימונג צווישען איהנן; איין הייללאזער  
 צוויסט ענטצווייעט זיא אונאויפֿהערליך. — (ז) וועהע  
 דעם הויזע, דאס שטעטס פֿאם האַדער צווייער עהעלייטע  
 ערטענט! (ח) באלד זוכען דיזע זיך מיט לעסטרנדען  
 פֿליכען אונד שנעדען בעשימפֿונגען צו קרענקען; (ט)  
 באלד פלאגען זיא זיך מיט שטעכנדן ווארטען אונד דאָרניכע  
 טען רעדנסארטען. איהר גשפרעך גלייכט דעם געפראסעל  
 דער

### באור

מדינו איז ואסתו צרית שלום יפרו ויתחמד: כל ימותם יאחרו וימחרו  
 חייהם כי מה שרואה זה יחמן זה. וכמו שרשי רתמים אשר התלהצו  
 גצוה גצוה עד יהיו לשלהבתיה, כן מריבת חים ואסתו תתגעש  
 יותר יותר עד כי תרצה אסון ורעה רצה. (ט) מעניס וגו'  
 מקיזים וגו'. בקוצים ושיכים אשר יעקיצו צנצר חנוס, כן אלה  
 יענו יחדיו צדצורם וצמעשיהם, עד יקולו צחייהם. וספור  
 דצריהם, כי אינם מדברים צנחת כאשר ידבר חים עם אהובתו  
 אמנם כקול רעש סירים צהריחם חם, כן חמיות קולם. מפצרים  
 כסמי מות המפצירים בפצירה פים וחצלים מחצלים. או ענינו:  
 מפצירים מחרנים זה לזה, עד כי חצלים מחצלים, כי הנעל שמן



## בחינות עולם

שניהם מדרגות לסלם עלותה למעונה וערוגות  
 מטעה להשקות גן עדנה אחרי בלותה להדש  
 עדנה: (ד) ומתוכם לתשועות בשורה מוצאת  
 ובתוכם יי (ה) זאת המלאכה וזה פריה להקימה  
 מעפרה עד עלותה בשלום עליונות לא תרד  
 תמיד אחריה ושבה אל בית אביה בנעוריה:  
 (ו) וכל הימים אשר התחברה בת המלך  
 אל גוף הנגוף הלז מה רגשו רעיוניה מה גדול  
 צערה כי חזק העדר ההסכמה ביניהם וינצו  
 שניהם וירגנו באהליהם ואין מושיע: (ז) אוי  
 לבית כי יישא עול מריבת איש ואשתו: (ח)  
 כל ימותם מזעימים האחד לרעהו שרשי רתמים  
 ועומים ואסונים: (ט) מענים איש לרעהו קוצים  
 מקיצים ושבים מציקים וספור דבריהם כקול

## באור

סולם השלמות ראשו מגיע שמימה; הן הנה תחינה בעליהן צומני  
 ונכסיהם להתעדר בעדן מלהי צפה וצבא. (ד) ומתוכם לתשועות  
 מאלה תשועת עולמים נקוה, וצתוכם ד', יראה הטורה  
 מוחזת בחכמה עליונה, תתן הרגשה עצומה נכפש המשכלת, באמצעות  
 תכיר מציאות אלהי בדעה נחמל יותר מכל מופתים מופתים ההנדה  
 (ה) עליונות לא תרד, איננו דומה להצלחה הזמנית אשר תעלה  
 ותורד תגזיה ותשפיל, אמנם הצלחה הנצחית תקום לעד העולה  
 כל יסוד וירד. (ו) מה רגשו וירעשו רעיוניה ומחשבותיה,  
 כי טבע הגוף רחוק כרחוק מורח ממערב מטבע נפש, אין ביניהם  
 התדמות והסכמה כלל, לכן תמיד ירגנו וילונו יחדיו. (ז) אוי  
 לצית, ידמה האדם בכלל לבית, והנפש לאיש המשפיע, והגוויה  
 לאשה הנשכעת. (ח) כל ימותם, יתאר חירות רעת הצית צו



מִהֲרָה אֲתֵם רֹאשׁוֹנֵה הַמוֹטְבִּיעִים בְּהַפְסֵד וְהִיתָה  
 לִי חֶבְרַתְכֶם לְמוֹקֵשׁ לְהַאֲבִידֵנִי גַם אֲנִי עִמָּכֶם:  
 (לו) וְכִי יִהְיֶה לְבַבְכֶם וּקְרַאתֶם לִי לַתְּשׁוּעוֹת  
 מֵאֵין אוֹשִׁיעֲכֶם הַמְּגוֹרְנִי תִבּוֹאוֹת אֲשֶׁר סָבְלָתִי  
 אִם מִיִּקְבִּי גְבוּרוֹת אֲשֶׁר שָׂכַלְתִּי כִּי אִם הַטּוֹב  
 לֹא נִקְפַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים גַּם לִי גַם לָכֶם  
 לֹא יִהְיֶה:

פרק טו

(א) מֶלְכִי וְאֱלֹהֵי אֱלֹהֵי דְבָרִי אֶמְתֵּךְ נִפְשׁ  
 הַדְּבָרִית אֲשֶׁר יִצְרֶה לְשִׁחַק כִּי לְפָנֶיךָ כָּבֵל עֵת  
 בְּהִנָּהֶגֶת אוֹדוֹתֶיהָ וְתוֹכַחַת שְׂכַנִּיהָ אֲשֶׁר נָתַת  
 עִמָּדִי לְעִבּוֹד עֲבוֹדָתָהּ וּלְשִׁמּוֹר מִשְׁמֶרֶתָהּ: (ב)  
 מֶה טוֹבוֹ אוֹהֶלֶיהָ כִּי תִבְחַר מִסְּהַר הָעֲבוֹדָה  
 וְהַמִּדָּע כִּי תֶאֱהָב וְהַבּ הַפְּרִישׁוֹת וְהָעִיוֹן: (ג)  
 שְׁנֵיהֶם  
 בְּאוֹר

פרק טז

יִסְמַר מַעֲלַת הַנֶּפֶשׁ הַטּוֹבָה, הַמִּשְׁתַּדֶּלֶת לְמַשׁוֹל צְרָעוֹתֶיהָ הַרְעָה,  
 הַגּוֹיָה הַגְּרוּעָה; הַמִּתְחַמֶּצֶת תָּמִיד צְדִית כְּלָמָהּ לַהֲגִזִּיהָ עוֹף  
 אֵל מִקּוֹם חֲזִיהָ אֲצִי הַשְּׁלוֹם. וְכֹזֶה יִתְעוֹדֵר הַמְּלִיץ לְצֶדֶק אֵת  
 ד' וְלִסְפֹּר אֵת תִּהְלָתוֹ. וְיִסְיִים צִמְכוֹר מַעֲלוֹת וּמְדוֹת אֲשֶׁר  
 יִקְנֶה הָאָדָם לְנִפְשׁוֹ צְרָעוֹתוֹ לַעֲלוֹת אֵל הָרַד' צִית אֵל.

(א) נֶפֶשׁ הַדְּבָרִית. נֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית. כִּי הַדְּבָרִי וּמַשְׁכָּנָהּ  
 יִכְרִידוּ נֶפֶשׁ אָדָם מִנֶּפֶשׁ הַנֶּהֱמָה, כִּמוֹ שֶׁ"אֵל עַל הַכְּסוּבָה וְהִיא  
 הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חִיָּה, וְהוּא הָאָדָם לְרוּחַ מַחֲלָא. (ב) וְהִיא הַפְּרִישׁוֹת  
 וְהָעִיוֹן, כִּי הַחֲכָמָה הַנִּשְׁגָּה עִם יִרְאָה הַטְּהוֹרָה, מְשׁוֹלֶבֶת מִשָּׁה  
 אֵל אֲחוֹתָהּ, חֵם חֵין חֲכָמָה חֵין יִרְאָה, וְנִלְתִי יִרְאָה הַחֲכָמָה חֵין.  
 (ג) שְׁכִיחָה מְדֻרָּגוֹת, אֲשֶׁר תַּעֲלֶנָּה הָאָדָם לֹאט לֹאט צִמְעוֹת



## בהינות עולם

שטעטס מיינע וואהנונג אומלאגערן, שטירמען אויף מיר  
לאס, בערויבען מיר אום מיינע קאסטבארסטען שעטצע;  
איין טריפט דאן צוערשט דאס טרויריגע לאָאָס דער צער-  
שטערונג; אבער אויך איך ווערדע אין איירעם פֿערדערבן  
מיט פֿארטגעריסען, אונד עוועגעס אונגלייך איזט דאן אונז-  
רער ביידער שיקזאל. — (לו) פֿערגעבנס רופֿט איהר דאן  
אום הילפֿע, אומזאנסט ווענדעט איהר איך צו מיר; ווא-  
מיט קאן איך אלסדאן איך רעטטען? דאהין איזט ווייס-  
הייט אונד פֿערנופֿט, דערן שעצע איך פֿעראבטעטע!  
דאהין מאכט אונד שטערקע, איך האבע זיא שענדליך  
פֿערשערצט! ניכטס בלייבט אונס פֿאן דעם גוטן, דאס מיר  
דיא געטטליכע גנאדע ערוויזען, דא וויר אונס בעסן זא  
אנווירדיג געמאכט. —

## קאפיטעל טו

(א) זא לויטעט דער פֿריינדליכע צורוף דער פֿער-  
נינפֿטיגען זעלע, דיינער טרייען דיהנרין, אָ גאטט, דיא  
דוא אין מיר געשאפֿען, אום מיר צו דיינעם דיהנסטע אויפֿ-  
צומונטערן; זא ערמאהנט זיא מיר בעשטענדיג צום זיטט-  
ליכען פֿערהאלטען; זא טרייבט זיא איהרע גשפּילינגען אן  
פֿיר איהר הייל צו זארגן, אונד אויף איהרער הוט צו זיין. —  
(ב) וויא שעהן איזט'ס אין איהרער אירדישען וואָהנונג,  
ווא גאטטעס פֿערעהרונג מיט ניצליכער קענטניס זיך פֿאָארט,  
ווען זיא מיט רייפֿליכעם נאכדענקען זיך דער ענטהאלט-  
זאמקייט ווייהעט! — (ג) דיזע ביידן שטופֿען דער ווייס-

## באור

אן ייטצ' ד' עמו לעשות מצוה חסרת כי יסיר ד' ממנו כל המעשים  
אשר ימנעוהו מהסיג שלמותו וזהו הפך בעשות שפירא אחת אן  
ענינו עזרה חסרת כי יוסיף ד' עליו מונעים רבים אשר יעכבוהו  
מלשוב צדק טובה כי כאחדם י' להצא לטהר וכולו וזהו מחמר  
המליץ פה: ומנחנו עוד המונעים וזהו להמנידנו גם אני עמכם.



דראהעט, דער זיך פֿאן וויינען ליסטען בהעררשן לעסט. —  
 (ל) זעהט, איך בין אין איירער מיטטע וויא גלענצענדע  
 וואללע אויף טראקנעם באדען. איין וואהלטהעטיגער טווא,  
 דער אויף דיא וואללע הינאבפֿעללט, קאן אויך דיא ערדע  
 איין וועניג בעפֿייכטען; (לא) בלייבט אבער דיא וואללע  
 טראקן, ניטמט זיא, טראץ איהרער שוואממיגטען אונד  
 לאַקערן נאטור, ניכטס פֿאן דער פֿייכטיגקייט דעס טויעס  
 אן זיך, וויא קענטע דיא דיררע ערדע בוועסרט ווערדען?  
 — (לב) יעמעהר איך אלזא מיינן וועג צו עבנן זוכע, יע  
 מעהר איך מיך פֿיר דיא טונגעדעמפֿענגליך מאַכע, דעסטא  
 מעהר ווירד איהר גלאנץ מיך אומשאטטען, אונד אויך  
 אייך ערקוויקונג אונד זעליגקייט גוועהרן. איין שטראהל  
 דעס געטטליכען זעגנס, דער מיך בעלייכטעט, ווירד אונד  
 אייך צושטרעהכזן; (לג) ווייכט איהר אבער פֿאן מיר, פֿער=  
 היללט איהר אייך אין דונקעל דער צייטליכען גיטער, וועל=  
 צעט איהר אייך אים שטויבע דעס נייכטיגען מעטאללס, פֿער=  
 אייניגט אייך מיט מיינעם געגנר אונד וואנדעלט אין פֿיינ=  
 דע געגן מיך: (לד) וויא באלד קענטע דאן דער פֿאדען  
 דער געטטליכען גנאדע רייסען, וויא לייכט דאס שווא=  
 כע באנד דער הולד זיך לעזן. (לה) אך! מיך עררייכט  
 דאן יענער טירראנישע הויפֿע, דער שטעטט אויף מיינן  
 אונטערגאנג לוייערט, אללע געפֿאהרן דעס שיקזאלס, דיא  
 שטעטט

## באור

האדמה? — כן הדבר עם הנכס, להיות צאמצעות מדות קדושות  
 שפע חכמה העליונה עליה, גם כחות הגופנית ממנה תשפֿעה,  
 כח"ס החכם רפאות תהי לשריך ושקוי לעצמותיך וכחמחר ח"ל  
 תורה סה חיים ללומדיה; אולם בהסרת שכב אלהית מתוך מדות  
 מבוטות מאין יצא עזר לגוית המנוש? כי כל ההפעליות הנכס טויות  
 אור רעות, צבוק מרס תחוקקנה. (לה) ומה כן עוד המונעים  
 פנינו פ"ס מה שכתב הרמ"ם צמחנה פרקיו, על מחמרים ז"ל  
 שבה מצוה מצוה וכו', שצאורו לדעתו: צעשות אדם: מצוה אחת,



עון: (ל) והנני ברתוככם בגנות הצמר שוכבת  
 בארץ צמאה בדרת שכבת הטל באמת על  
 הגזה יהיה טל ועל הארץ יהיה חורב אחר  
 התנער רסיסה על מקום מושבה תרמב גם היא  
 מעט בתמידות שבונרתה: (לא) אבל בהיות  
 חורב על הגזה עם רפיונה וספגיותה איד על  
 ארץ עיפה יהיה טל: (לב) וכן כל אשר תתישר  
 דרכי וארוץ להקשר בשפע אמרתי אני בצלו  
 אהיה וגם אתם ייטב לכם בעבורי וחיותם  
 בגללי כי היתה ברבת יי בכל אשר יש לי  
 ויברך אתכם לרגלי: (לג) אכן בנטותכם מעלי  
 להתכסות באפר תפארת העתים להתפלש  
 באפר אופיר לעפר בעפרות זהב ונהפכתם אל  
 הרודף והייתם לי לאויבים: (לד) מה נקל לכם  
 להפסיק חוט החסד המשוך עלי כי במהרה  
 יציתק להולשתו: (לה) ומצאנו עוד המונעים  
 ההכרחיים היושבים ממלי ומכשולי הזמן  
 הסובבים בעיר העוטרים על המודותי לתפישם  
 והיה כל מחמד עיני ישימו בידם ולקחו ואבדתם

באור

כ"ה י"ח. ומצאנו עון, עונש כמו גדול עוני מנשא. (ל)  
 הנני ברתוככם, ידמה הנפש המוכשרת לקבל טהרה לגיות הצמר  
 וגויה לארץ יבשה, ושפת אלהי לטל השמים ויחמר: צרדת הטל על  
 הגיות הספוגית העלולה לקבל מים, יתכן שתריק מעט ממימיה  
 להשקות הארץ, אמנם אם הגיוה תרצה מאין טל, מאין תרוה



שָׁפַע שָׁבַע רִצּוֹן מִמֶּלֶא עַל כָּל גְּדוּלָתוֹ: (כג)  
 יִסְפִּיק בְּרוּחַב שְׁעוֹרוֹ לְעֵבוֹד מִמֶּנִּי לְזוּלָתוֹ  
 מִהַכָּחוֹת הַשְּׂכָנִים אֵלָיו: (כד) עַד הַרְגִּילִי גְּוִיָּתִי  
 גַּם הוּא הַקְּרוֹב אֶל בֵּיתִי בְּמִכְסֵת גִּפְשׁוֹת  
 לְבָלָתִי הַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִשְׁגִּיהֶם אוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל  
 מְלָאכָה כִּי אִם אֲשֶׁר חָפֵץ בָּהּ דֹּהֵיטָב לְהַעֲזֹר  
 בְּהַצִּלָּהָ: (כה) לְכָל־סְחָרִי קָתִי מִכְּבוֹדִי אִישׁ  
 לְפִי אֶכְלוּ וּבְגָדֵי הַזֹּרִי הִתְבַּשְּׁמוּ וְגַם שְׁמוֹ  
 בְּכָל־יָהֳלָם: (כו) וַיּוֹם הַתְּרִשְׁלָם בְּהַתְּאַמֵּץ לְעֲזָרָתִי  
 כִּי יִפְתּוֹם אֶהְיֶה מְרֵהִיבִים וּמַחֲוֹגוֹת תַּעֲנִיגוֹת  
 יִתְהַלְכוּ לְהַתְּעַלֵּם בְּעֲצָבִי עֲשָׂבִי עֲדָנִים לְהַשְׁבִּיעַ  
 גִּפְשׁוֹתֵיהֶם וְלִרְעוֹת רוּחַ מְרַחֶפֶת שֶׁלֹּהֶבֶת מֵאֲוֹתָם  
 (כז) אֶחָלֵק לָהֶם אֲמָרִים אֲמַת לְבָלָתִי לְכָרֵת  
 אֲחָרֵי מַהֲרִסִּי וְלָשׁוּב מֵאֲחָרֵי מַהֲרִיבִי אֲשֶׁר בָּהָרוּ  
 לֵאמֹר: (כח) מִה־לָּכֶם רַעִי לְבַקֵּשׁ אַחֵר רַעֲתֶכֶם  
 וְלָרְחוֹק אַחֵר שְׁנֵאֵיכֶם מִגְּדִיכֶם: (כט) הַגִּידְחוּ  
 דְּאֻמוֹת וְגִבִּישׁ לְאוֹיֵל הַיַּדְעָתָם כִּי לָנוּ חֲכָמוֹת  
 דְּמוֹת וְאַנְהֵנוּ מַהֲשִׁים מִמֶּשׁוֹל בְּהַמְדָּתָם וּמִצָּאָנוּ

עֵין:

באור

פּוֹד צַעֲזוֹדֵת אֱלֹהֵי וְזִהְלָחִית חֲנוּשׁוֹת זְכָלִל וְזִכְרֻט כִּי מַכְזוּדֵי אֲכַזְדָּם  
 וּמַהוּדֵי חוֹפִיעַם כָּל א' וְא' לְפִי הַשְּׁגָתוֹ וְעִי"ז כָּל מַעֲשֵׂי הַנְּכוּחִים  
 יִהְיוּ לָהֶם לְרִיחַ נִיחּוֹחַ. אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ יִתְכַן כּוֹנֵתוֹ חִיחַד  
 כָּל כַּח מַחְמוֹתֵי לַפְעוּלָה חִיחַדֵּת עַד"מ כַּח הַדְּמִיוֹן לְמַלְאכַת הַצִּיּוֹר  
 וְנִגּוֹן הַתְּצוּנָה אֵל הַהִגְיוֹן וְכִיחַוָּא אֵךְ צִדְרָךְ זֶה נַעֲלָה מַעֲלָה בְּמַדְרָגוֹת  
 הַשְּׁלָחוֹת. (כו) צַעֲזָרִי קָרַח הַתְּאֻוֹת ע"ס סוֹפֵן כִּי תִהְיֶה  
 לַעֲנֹדוֹן לְכָל נֶשֶׁר. (כט) דְּאֻמוֹת וְגִבִּישׁ אֲנִיִּים יִקְרוּת (אִיֹּב)



## בחינות עולם

זא זעהע איך דאך יענע רייכע קוועללע, דיא מיר הולד  
אונד גנאדע צושטרעהמט. (כג) אַ איך פֿיהלע מיינע וויר-  
דע, עס מאנגעלט מיר ניכט אן מיטטעלן, אויך מיינען איר-  
דישען קרעפֿטן הינלענגליכע גאהרונג צו רייכען. (כד) באלד  
ווירד עס מיר געלינגען, מיינן קערפער מיט אללען זיינען  
טריבען צום גוטן צו געוועהנן; בעלד ווערדע איך איכר  
זיינע בעגירדען העררשן; באלד ווירד אויך ער ניכטס אונ-  
טערנעהמן, וואס ניכט דיא פֿערגונפט בילליגט: אוד זא  
ווערדען וויר געמיינשאפֿטליך אונזער גליק בעפֿערדערן.  
(כה) דער צויבער מיינער העררליכקייט ווירד אויך זיא  
רייצען; דער זאנפֿטע גערוך מיינער ווירצע ווירד אויך איהר  
וועזן דורכציהען. — (כו) זא באלד איך איהרע נאכלע-  
סיגקייט בעמערקע, שטעהן זיא אין דער פֿערנע, לאסען  
זיא זיך פֿאן פֿאלשען ליבלינגען בטעהרן, אונד פֿאן אייטלען  
ליסטען בעצויבערט, נאך יענעם צויבערגפֿילדע לאקקען, אום  
איהרע פֿיהישען בעגירדען צו בעפֿרידיגען אונד דיא הייסע  
פֿלאממע איהרער זינגליכקייט צו לעשן; (כז) זא וויל  
איך זיא ווידער מיט רעדרישער קראפֿט אן מיך ציהען,  
אונד עס ווירד מיר געלינגען, דיא צערשטערער מיינעם  
גליקס צו ענטפֿערנען אונד דיא וויטהעריכע צו פֿערשייכען.  
(כח) וויא קעננעט איהר, ווערדע איך זאגען, אייער איי-  
גענעם אונגליק זוכען? וויא קעננט איהר נאך יענען מענ-  
שענפֿיינדען בוהלען, דיא אייער פֿערדערבן ווינשען. (כט)  
אַ לאסעט דעם טהארען דען פֿאלשען גלאנץ דער עדעלשטיינע,  
אומס ווינקען ערהאבנערע געגנשטענדע; ציהעט אייך ניכט  
דיא שטראפֿע צו, דיא דעם טיקקעפֿאללען בעזעוויכט

## באור

ציון המזולה, כ"ח להשפיע משכתי על כחותי אחרות, על כפס  
הזמחת חיונית ומרגשת, להרגיל גם הנה וחשי צמלמכת הקודש,  
לזכך כלם לצלתי ישתמשו במושגיהם הבהמיות, ולא יעשו דבר, וולת  
ימכוץ צו השכל הנכבד, וצדרך זה כלמדה יחד להועיל להצלחה  
אמיתית. (כה) ל כ ל ס, כי סנכי תרגלתי לחוש, ולהרגיש לחזות



שמערצהאפֿטען געפֿיהלע, רופֿט זיא זיך זעלבסט צו: טהע-  
 רין! האסט דוא נון דיינע געטטליכע אבקונפֿט ערקאנט;  
 ווארום שטרעבסט דוא ניכט דיינען מאנגעל צו ערזעטצן. זא  
 ווירדע עס יא בעסר זיין, ווען דוא דאס דאזיין ניכט ערלאנגט  
 העטטעסט. (טז) זא ווילל איך דאן, פֿעהרט זיא פֿארט, אללע  
 מיינע קרעפֿטע דעם שעפֿר ווייהען, ווילל מיך איממער  
 מעהר עמפארשווינגען צו מיינעם געטטליכען אורהעבער,  
 פֿאן דעסן האלדען אייגענשאפֿטען מיר איין גערינגער טהייל  
 צוערקאנט ווארד. (יז) מיט גאנצער מאכט ווילל איך  
 זוכען, מיך דעם העכסטן עהנליך צו מאכען, וויל הינויף  
 קליממען דעם בויטע דער ערקענטניס, דער פֿאן יענער  
 העהע ביס צור ערדן רייכט. (יח) גוויס, ניכט אומזאנסט  
 בין איך היהער בערופֿען ווארדען; גיין, בלאס דאס איד-  
 דישע, גייסטלאזע צו בעלעבן, (יט) ניכט מיך זעלבסט  
 צו טעדטען, זאנדערן לעבן אונד גייסט אין יענע צו בע-  
 ווירקען, ניכט מיך העראבצווירדיגען, זאנדערן יענער  
 עהרע אונד ווירדע צו פֿערשאפֿען: דיס איזט מיינע בעשטימ-  
 מונג. (כ) בין איך גלייך פֿאן איינעם געטטליכען ווינקע  
 אין דיזעס טהאל פֿערבאנט, זא ווירד איינסט זיינע גנאדע  
 מיך ווידער עמפארהעבן; איך פֿיהלע נאך מיינע עהעמא-  
 ליגע קראפֿט, באלד ווערדע איך אין זיינעם מעמפל פראנ-  
 גען. (כא) בין איך אויך יעטצט אים שלאממע פֿערזענקט;  
 זא ווירד דאך גאטטעס מאיעסטעט מיך איינסט אומשווע-  
 בען, אונד דיא בלייערנע דעקע פֿאן מיינען אויגען רייסען.  
 (כב) זיצע איך גלייך יעטצט אין איינעם טיפֿען קערקער,  
 באור

לעליין לחות צענפי הנהגה ישרה, להשלים נפשי צמדות קדושות,  
 עד"ס חז"ל: והלכת צדרכיו וגו' מה הוה רחום חף אתה וכו'.  
 (כ) ואם נשמתני רוח חלמים, וישליכני צצית הכלל הזה, לא  
 נאצדה תוחלתי, ידעתי כאן כן עתה יחזיק בתומתי יצום יום ואני  
 אצקר צהכלו לחות צנועם ל' להשציע משכע חלמי וצאורו אראה אור.  
 (כב) ואף כי שמו חותי צנור, ידעתי כי לא משנאתו חותי שמני



## בחינות עולם

טוֹמַאתָה תִּחְזֹק בְּשׁוּלֶיךָ לֹא אֵמַר אִם גָּנַב גָּנַבְתִּי  
 מִמָּקוֹם שְׁלֵמוֹת כְּבוֹד וְגַם כִּי לֹא עָשִׂיתִי מְאוֹמָה  
 לְהַשְׁלִים חֶסְרִי הֵלֵא טוֹב לִי עוֹד אֲמַנָּם עִם  
 אֲשֶׁר עָדָן לֹא הָיָה: (טז) בְּכָל כֹּחִי אֶעֱבֹד אֶת  
 בֵּית אָבִי בְּתִמְרַת עֵשֶׂן עֲנֵן הַקְטֹרֶת הַמִּזְבֵּחַ  
 לְאַפִּי מִרִּיחוֹ: (יז) בְּכָל יְכָלְתִּי אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן  
 אֲנֻחָזָה בְּסִנְסָנִי הַדֹּהֲנָה הַיּוֹרֶדֶת מִכּוֹכְבִּי  
 דִּקְיָעִיו: (יח) יִדְעָתִי כִּי לְמַחֲיָה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים  
 לְיֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי כָלָם פִּגְרִים מֵתִים: (יט) לֹא  
 כִּי בִּנְיָה הַחֲכָמָה לְהַמִּיתָנִי אֲבָל לְהַחְיֹתָם אֲפֹ  
 לֹא לְהַשְׁפִּיל כְּבוֹדִי כִּי אִם לְהַרְבּוֹת בִּיקָרָם:  
 (כ) וְאִם נִשְׁאַתָּנִי רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּשְׁלִיכְנִי בְּאַחַת  
 הַגִּאֲיוֹת עוֹד יַעֲטִרְנִי רָצוֹן אַחֵר שְׁלוֹחִי בְּכֹחִי אֲזִ  
 כֹּחִי עָתָה לַעֲמֹד בְּהִיכָלוֹ: (כא) הֵן עוֹד הַיּוֹם  
 גָּדוֹל בְּהַשְׁקֵעַ הַדֶּרֶתִי בִּיּוֹן מִצֹּרָה תִּזְלַל בְּמַלְאָ  
 סָבִיב מִחֲנוּתִי כְבוֹד אֱלֹהִים מֵאִיר עֵינִי הַשְׁכָּתִי:  
 (כב) וְאַף כִּי שָׁמוּ אוֹתִי בְּבוֹר שִׁפְעַת אֲנִי רוֹאֶה

## באור

צִטְתָּה וְצִהְכִּירָה אֶת טוֹמַאוֹת הַגּוֹף אֲשֶׁר נִשְׁתַּקְעָה צֶה תִּדְבֵּר אֵל לִבָּה  
 וְתֹאמַר: דּוּמִי כִפְשִׁי הֵלֵא מִמּוֹקוֹס שְׁלֵמוֹת צִדְקָתִי וְאִם כִּי לֹא אֶפְשָׁה  
 מְאוֹמָה לְתַכְלִיתִי הֵלֵא טוֹב הִיָּה אִם לֹא כִזְרַאתִי וְכֹזֶמֶת תִּהְיֶה נֶגֶד דַּעַת  
 כּוֹטֵל חֶסֶד וְנֶגֶד עֲלִיוֹן מִחֲתוֹ לֹא תִלָּח רַעְיָה לְזֶרַח צְרִימָה שְׁלִימָה לְהַצִּל  
 אֵין צוֹ מוֹעִיל לְקַחַת אוֹתִי מִמּוֹקוֹס מִחִי לְהַמִּיתָנִי צִדְקָתִי הַרַע הַזֶּה לֹא  
 כֵּן כִּי לְמַחֲיָה וְלִהְשָׁלִים חֶסְרוֹנִי שׁוֹלַחְתִּי אֲרַצָּה לִכְנֹס (טז) צֶה לֹא  
 כִּחִי צִדְקוֹת כֻּלָּם אֲשֶׁר הִכִּין צוּרִאִי צִקְרָדִי אֶפְצִדְהוּ לַעֲלוֹת מַעֲלָה  
 מַעֲלָה צִמּוּשְׁכֻלֹת הַנִּשְׁגָּבוֹת: (יז) צֶה לֹא יִכְלָתִי אֶשְׁתַּדֵּל לְדַמּוֹת



וְכַבֵּלָה תַעֲדָה כָּלִי יִקְרֶה: (ט) וּבִתְתָהּ עַל לֵב כִּי  
 שִׁיחָהּ מִמְנוּחָה לְאָף וְחִמָּה לַעֲבוֹד אֶת הָאֲדָמָה:  
 (י) וְכִי גִרְשָׁה מִחֲצֵר הַמְּלָכוֹת לִלְקֹט בִּישָׁדָה  
 וְלִבְקֹשׁ טֶרֶף בְּזֹעֶר אֶפְהָ לְחֵבֶק אֲשָׁפָה  
 כּוֹכְבֵי גִשְׁפָּה וְלִשְׁבּוֹעַ בְּהִרְפָּה בִּימֵי הִרְפָּה: (יא)  
 הַחֲתָעֵצִיב בְּמַעֲצָבָה כִּי הִכְרִימָה אָבִיהָ תִתְכַּסּ  
 בְּצַעֲיָף אֶל־מְנוּחָהּ וְתִתְעַלֶּף: (יב) מַה--זֹאת עָשָׂה  
 אֱלֹהִים לָדָה לְהַעֲתִיק אֶהְלָה מִזְבוּלָהּ לְגֹר בֵּין  
 נְכָרִים אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה: (יג) לְשַׁלַּח לְעֹזְאוֹר  
 אֵילָת רְחוֹקִים אֲשֶׁר לֹא נִסְתָּרָה כֶּף רַגְלָהּ דֹּהֲצִיג  
 עַל הָאָרֶץ: (יד) אִם צוּרָה מְכָרָה וְעוֹשָׂה הַכְּעִיסָה  
 וְיִשֶׁת עֶפְרָ לְחִמָּה וְרִגְבִים הַטְעִימָה לְבַעֲבוֹר הַרְעִימָה  
 הִלֵּא תִבּוֹשׁ וְתֵאֵלֵם וְאָבִיהָ יִרוֹק יֶרֶק בְּפָנֶיהָ הִלֵּא  
 תִבְלֵם: (טו) וּבֵין כֹּה וְכֹה בִישָׁתָה מִבְּעַתָּה וְהַכְרַת

טומאתה

באור

זה שגות קדושות ומטוטרות צנניף טהור. (ט) וצתה על לב  
 כי עתה שלחה ממנוחת הרוחניות לעצוד הגופניות וכל תחבולותיה  
 ומזימותיה לצקס טרף. נפש עמלה כי חקף עליו פיהו. (י)  
 לחצק חספה וגול. שעורו: מוכרחת לחצק חספתות מקום אשר  
 לא יורח נגה השמש כ"א נשפי לילה. ולשצוט צמרפה וגול  
 שערורו: ימי חרפה הסיומילדות ושחרות תשצט צעול וחרפה. (יב)  
 מה זאת מרוצ שיחה וכעסה תקרא למלהים לחמר: מה זאת  
 עשה ד' לי לגרשני מהסתפח צנחלת ד' לגור צין ילדי נכרים  
 חמה תאוות הגשמיות הזרים. (יג) לשלח לעזאזל הוא יצה"ר  
 העו ומחר. אילת רחוקים חילת מהציוס מאנשי רחוקים  
 חמה צרואי מעלה אשר לא נסתה ומורגלת צחמודות ארציות. (יד)  
 חס צורה הלא ידמה כי צורה מכרה ולא לקבל טוב כ"ס לעונש  
 ומרי שלוסה הנה. (טו) ובין כה וכה צהרגישה את



## בהינות עולם

יענעם פראכטפאללען טעמפל, ערהעבט איהרע געדאנקען  
 ביס צו איהרער עדלען הערקונפֿט הינויף, וואו ווערט מאג  
 געל נאך פֿערוועזונג העררשט, אונד זיא אים ברויטגלאנצע  
 שטראהלטע, (ט) יעצט בעדענקט זיא עס מיט שרעקן,  
 דאס זיא פֿאן דער זעליגסטען רוהע צור פֿערדאמניס הינגע  
 טריבען וואורדע, וואו זיא דעם איררדישען הולדיגען מוס;  
 (י) דאס זיא פֿאן דעם גלענצענדסטען האָף אין דיא שרעק  
 ליכסטע עדע געשטאסען וואורדע, אום פֿיר איהרען לעסטיג  
 גען נאכבאר מיט ערפרעסטם שווייסע נאהרונג צו זוכען;  
 אום קאטההויפֿען צו אומפֿאססען, אין איינער ווילדניס, דיא  
 נור דיסטער בעלייכטעט ווירד; אום איהרע צארטע יוגענד  
 מיט שאנדע אונד שמאך צו איבערהייפֿען. (יא) אך, וועל  
 כער גראם בעמייסטערט זיך איהרער, דאס זיא זא פֿעראכטעט  
 פֿאן איהרעם פֿאטער איזט; בשעהמט היללט זיא זיך אין  
 איהרעם וויטווען שלייער אונד בעטרויערט איהרען שטאנד.  
 (יב) אך, ווארום האט עס דיא גאטטהייט איבער מיך פֿער  
 הענגט, (זא פֿראגט זיא זיך זעלבסט) דאס איך, אויס מיי  
 גער היימאט פֿערשטאסען, מיך אונטער פֿרעמדען מיר  
 אונבעקאנטען וועזן הערוםטרייבען מוס? — (יג) זיא,  
 דיא געליבטע יענער ענטפֿערנטן וועזן, דיא זיך ניא ביס  
 צום איררדישען העראבגווירדיגט, זאלל נון אין איינעדען  
 אומהעראיררען. (יד) פֿערקאנט פֿאן איהרעם שעפֿפֿר, גע  
 קרענקט פֿאן איהרעם העררן, מוס זיא זיך אס שטויבע  
 לאכן אונד אן ערדשאַללען ערגעטצן: וועלכע ערנידריגונג!  
 בעטייבט אונד בעשעהמט שטעהט זיא דא, ערטרגט גע  
 דולדיג דיא שאנדע, דיא איהר פֿאטער זיא עמפֿינדען לעסט. --  
 (טו) דאך מיטטען אין איהרער בעטייבונג אונד איהרעם

### באור

ותשכן רעיונותיה למקום שנתה מאז צעוו חזיונה, צסתר אלהי,  
 צלל שדי תתלונן; תשגב ותתנשא מחשבתה למקום מחשבתה לפניהם.  
 צהשיגה השגות זכות וברורות כשכלים נפרדים, צמקום אין צו  
 מחסור וכליון. ו כ כ ל ה תעדה כל יקרה, קן גס היא היתה מלונשת



הייט שטרעבט. — (ג) וועלכע גראסע ווייסהייט האסט  
דוא שעפפער אין דער בילדונג מיינעם קערפערס, וועלכע  
וואונדער מיט דער פֿערנינפֿטיגען זעעלע פֿעראייניגט.

(ד) זיא, דיזע זעעלע, דיא היימליך אויס דעם קע-  
ניגליכען פאללאסטע ענטפֿיהרט ווארד, אום איינע ארמ-  
זעליגע היטטע צו בעוואהנען, דיא יענע ערהאבנע געגנד  
פֿערלעסט, אום איינע פֿינסטערע קלופֿט צו בעלייכטען; זיא,  
דיא ראזע אים טהאלע, (ה) איהר ווארד פֿאן דיר איין ענגעס  
פלעטצכען אין מיינעם אינגערסטען אנגעוויזען, ווא דיס-  
טערנהייט אללעס אומגעבעלט. (ו) היר אין דיזער דונקעלן  
וואהנונג האסט דוא איהר איינן טהראן בערייטעט, האסט  
זיא מיט לייכט צערפֿאללענדען ווענדען אומגעבן, מיט  
אונפֿלעטיגעס אונד שטויביגטעם טאנע איברצאגען, מיט  
קאהט אונד ליים איבערטינכט.

(ז) אין דיזעם קערקער דענקט זיא, דיזע עדלע, אן  
איהרען האהען שטאם, אן איהרען ווירדעפֿאללען אדעלשטאנד  
צוריק; מיט שטוינען בעטראכטעט זיא איהרע געגנוואר-  
טיגען זיץ. (ח) ווערפֿט איהרען געשערפֿטען בליק נאך  
יענען באור

גדלת מעשיך זנכסי היודעת, נפלאים מעשיך, קשר  
החומר זנכס הרוחני היא ע"ד דרך הכלל וכלל אינו ידוע צלתי לך  
לכדו. (עיי' צא"ח סי' ו', וצס' הנכס להרמ"צמן ובהקדמתו לצאור  
מלות הגיון). (ד) גכו צת היכלי מלך, ע"ד שחמרו ח"ל:  
על כרחק חתה נוצר, ושעור המאמרים האלה: היא אשר היתה  
צהיכלי מלך עתה שכוונה צאהלי קדר ועוני; היא אשר היתה העליון  
עתה מתגוררת צמורד, השושנה יפיפיה הזאת צעמק המלחה  
(ה) אתה הקצת, קצצת והצדלת מעון קצר, צמקום צר חושך  
וצלמות. צכס לי, עד"ס חו"ל כליות יועצות. (ו) צצל עי  
אצל הצלעות והוא הלצ. רג ציס רקצ, עשית לה מכסה היא  
הגויה עם אצריה אשר צין רגבים יתדצקו ויתקרצון. צחלה  
צוהמא, כמו תתוס חלאתה (יחזקאל כ"ד י'). (ח) צשכסה  
לשק קדוד ושנון כמו ושננתם לצניך. ושעור המאמה: עתה תזכור



נְקִמּוֹת וּמֵאֲרוֹר וְרוּחַ יְקָרָה יוֹדַעַת בִּינֵינוּ מֵהַ  
טוֹב אֲצוּלָהּ מִכְבוֹד הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה  
וְהִיטָה לְמֵאֲרוֹרֵת: (ט) יי אֱלֹהֵי בְּתוּבָה מְלֹאכֶת  
מַעֲרֶכֶת תְּבִנִית יִצְרִי נִדְרָתָהּ מֵאֹד נִפְלְאִים  
מַעֲשֵׂיךָ בְּנִפְשֵׁי הַיּוֹדַעַת:

(ד) אַתָּה עֲשִׂיתָ לָנוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת  
גְּנוּבָה הַיְכָלִי מֶלֶךְ שְׂכוּנָה בְּאֵהָלִים עֲלִיוָנָה  
מִתְנוֹרֶרֶת בְּמוֹרָד שׁוֹשְׁנָה הָעִמְקִים: (ה) אַתָּה  
הִקְצִיתָ מָקוֹם לְשִׁבְתָּהּ מִצַּע קָצֵר בְּבִסְלֵי הַשָּׁךְ  
מִשְׁחֹרֶת תֵּאֲרֶם: (ו) פָּנִיתָ דִּבְרֵית הַכִּינּוֹר כִּסֵּא  
לָהּ מִשְׁכָּן עֲלֻטָּה בְּצִלְעֵי נִתְעַשָּׂה לָהּ רִגְבִים  
רָקִב מִחוּלָּקִים בָּקוּ מִסְגֵּרֶת טוֹפָח סְבִיב: (ה)  
וְהִתְכַסָּה בְּחִלָּאָה וּקְדֻרָה מִצָּפִים עַל הָרֶם  
וְתִהְיֶה בְּחֶמֶר וּבִזְפָּת:

(ז) זֹאת כְּבוֹדָה בֵּית מֶלֶךְ פָּנִימָה תִזְכּוֹר יְקָר  
מִשְׁפַּחְתָּהּ וּבֵית אָבִיהָ וְלֹא יוֹדָעָה מִי הִבִּיאָהּ  
הַלּוֹם: (ח) בְּשִׁנְיָה רַעֲיוֹנָה בְּעוֹז חֲכִינּוּהָ וְשִׁגְבָּהּ  
מִחֲשָׁבָה בְּמִחְצָבָה לֹא יִחַרְדּוּהָ הָעֶבֶר וְכָלָהּ

### באור

או ענינו, הצוללת בטהומות אחר מותה, כי תשוב אל האדמה  
אשר חמנה לוקחה, ורוח יקרה, גוף השפל ורע הזה היורד  
מטה מקושר בקשר אמיץ עם רוח יקר וטוב העולה להתדבק  
במאור עליון, להנות מזיו כבודו. (ג) בתבונת מלאכת וגל  
ידוע הוטל ההבדל בין פעל יצר ופעל עשה. יצר נאמר על נתינת  
הצורה בחומר, ופעל עשה נאמר על גמר המלאכה למתכונתו הראויה  
וה"ז כיוון המליץ באחריו: בתבונת מלאכת מערכת תבנית יצירה



שִׁינְגְּלוּ חֹזֶק הַרְאֹזְתוֹ לַמַּשִּׁיגִים: (מז) כְּמוֹ  
הַעֲטָלָה אֲשֶׁר אֵזֶר יִקְרוֹת לֹא רִאֲתָה עֵינֶי  
לְחֹלֶשֶׁת כָּחוֹ וְחֹשֶׁשׁ וְהוּא בְּהִכָּרָה מְצִיר חֹזֶק  
נִצּוֹץ הַשָּׁמֶשׁ אַחֲרֵי הַיּוֹרֶת בּוֹרֵחַ מִמֶּנּוּ כְּמוֹ  
שִׁינְגְּלוֹ הַנָּשֶׁר צִיּוֹר אֲמַתִּי בְּרוֹב הַתְּקָרְבוֹ אֵלָיו  
רְהִיטָעֵג בּוֹיּוֹ וְאִם שְׁנֵי מִיָּנִי הַצִּיּוֹר אֵין  
בִּינֵיהֶם הַדָּמוּת:

פרק יד

(א) אַתָּה יָדַעְתָּ מְכָל יוֹדֵעַ וּמַעֲשִׂיךָ מוֹכִיחִים  
כִּי חָכָם מְכָל חָכָם אַתָּה וְעֲשִׂיתָ בְּחִבְמָתְךָ  
מְלֶאכֶת בְּלִי נִעְרָבוֹת נִפְלְאוֹת לֹא יִשְׁוּעָרוּ  
נוֹרָאוֹת לֹא יִדְמוּ הַמִּצָּאת בְּצִיּוֹר יִצִּירְתִּי מַעֲשִׂים  
אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתָ עֲמָדִי:

(ב) אַתָּה הַרְבֵּיתָ אֲנוֹשׁ מֵרֵאשׁ מְגֻיָּה  
שֶׁפָּרַדְהוּ סְכָלָה שְׁכוּלָה הַצּוֹלָלָת בְּתֵהוּמוֹת  
בְּאֹר  
נִקְמוֹת

ויעודה על פני האדמה, להחיות כחות שכניה, לתקן  
חסרוניה, זאת תורת החדש אשר יעשה וחי לעולם.

(א) מלחכות צלי נערכות, אשר חין להם ערך צאיכותם.  
כפלאות לא ישוערו, אשר חין להם שיעור צכמותם. נוראות  
לח ידמו, אשר חין להם דמיון צאיכות פתולתם ואתה, המצאת  
צצור יצירתו, עד"ש ח"ז: חין צייר כאלהינו, הק"צה צר צורה  
צתוך צורה, וזאת מעשים אשר לא יעשו מפועל חכם אנוש עשית  
עמדי. (ב) אתה הרכנת, וחזרת האנוש, מגויה שכלת  
ומכפש הנעלה. סכלה, הנעדרת מכל דעת, שכולה,  
המשכלת מכל הצלחה הצוללת צתהומות, ציון תאוות החומרית.



## בחינות עולם

גרייפליכקייט דיינעם וועזענס איזט דעם קורצזיכטיגען עפען  
דאז, וואס דעם שארפֿזיכטיגען דיא גרעסטע איינזיכט איזט,  
(מו) דיא פֿלעדערמויז מוס נאטהווענדיג דען שטארקען  
גלאנץ דער זאננע, דען זיא זא זעהר צו פֿליהען שטרעבט,  
עבן זא זעהר בעגרייפֿען, וויא דער אדלער, דער זיך אז  
דעסן העררליכקייט צו ערגעטצן זוכט; אבגלייך דיא בע-  
גריפֿע בידער פֿערשידנער נאטור זינד. —

## קאפיטעל יד

(א) אללוויסענדעס וועזען! יעדעס גשעפֿף צייגט  
פֿאן דיינער ווייזהייט; אונפֿערגלייכבארע ווערקע האסט  
דוא גשאפֿן, אונבעגרייפֿליכע וואונדער בעווירקסט דוא,  
אוננאכאמליכע קונסט האסט דוא אין מיינע נאטור  
גלעגט. ווער פֿערמאג איין עהנליכעס ווערק הערפֿארצן  
בריינגען? —

(ב) דוא פֿעראייניגסט אים מענשען איינע נידריגע  
גייסטלאזע מאטעריע, דיא זיך צום שלאממע אללער  
אנוועזען הינאבנייגט, מיט איינעם עדלען גייסטע, דעם  
אינבעגריף אללעסגוטען, דעם אבגלאנצע יענער געטטלי-  
כען העררליכקייט, דער שטעטס נאך ליכט אונד וואהר-  
באור

שיגלה חזק הראותו למשיגים. ולקרב זה הענין יחשילו לציור  
ניצוץ השמש לעטלק ולנשר. כידוע שהעטלק והוא העוף אשר  
ראיתו חלושה מאוד עד שלא יוכל להציט אל זוהר השמש זהכרת  
מצייר חזק ניצוץ השמש, אחרי היותו צורח ממנו, כאשר יציירהו  
הנשר ציור חמתי אשר יתקרב אליו להתפנג ציורו, ואף אם שני  
מיני הציור כדלויס זה מזה באמתות הציור, מ"מ חזק ציורם זהכרת  
מסתוה, אחרי שציור שניהם הוא מהמסובב אל הסבה והצן.

## פרק יד

יחסיך המליץ תפלתו לספר עוזו לך, כי הפליא לעשות צינורת האדה,  
יתמיה צפרט על קשר גויה הנהמית היורדת מטה עם רוס  
האדם העולה מעלה. אח"כ יעורר נפשו להשלים תכליתה



נִכְשׁ; וְיֵאָדָה קִעְנִשׁ דֶּער טְרִיאַלאַזע מַעֲנִשׁ דֶּען אַבְגֵּלאַנץ  
 דִּינער גַּעשְׁטִליכְקייט ערשטאַגען? (מ) וְיֵאָדָה זאַללעטע דאַס  
 נִידִיגסטע אִינזעקט דאַס העכסטע וועזן בעגרייפֿען קענען?  
 — (מא) אַללעס וואס וויר פֿאַן דיר וויסען, לייפֿט דא  
 הינויס, דאַס וויר נִיכטס פֿאַן דיר וויסען. (מב) שאהן גענוג,  
 דאַס וויר פֿאַן דיינעם דאזיין איבערצייגט זינד: דיס אלליין  
 קרעהנט אונזער נאכדענקן אונד לאָהנט אונס פֿיר יעדע מיהע  
 דער אנשטרענגונג. (מג) נור נעגאטיווע בעגריפֿע לייטען  
 דען בעשיידנען פֿאַרשער אין דאַס אינגרע הייליגשטום; נור  
 דורך דאַס ענטפֿעהנען אללער אונפֿאַלקאממענהייטען  
 קאנזיך דער ווייזע דעם טעמפל דער ווייזהייט געהרן. (מד)  
 ער בעטראכטעט דיינע ווערקע, דיא זיך איבעראלל אפֿענע  
 בארען — אונד זיכטבאר ווירד איהם איהר געשטליכער אורע  
 העבר. (מה) יע אונבעגרייפֿליכער אונד וואונדערבארער  
 איהם דער אינגרע צוזאממענהאנג דער דינגע ווירד, יע  
 דייטליכער ערקענגט ער דיינע גרעסע. (מו) דיא אונבע-  
 גרייפֿע באור

וְזֶה צִנֵּת הַרְחֻקוֹת, לַהֲרַחֵק מֵאֵתוֹ י"ת כָּל הַחֲסָרוֹת וְהַעֲדֻרוֹת  
 (מד) וְאֵיךְ יַעֲלֶם, מַעֲתָה זָכַר עוֹד עֲנִין אֶחָד עִיוִּי, כִּי יֵשׁ  
 צ' מִיגֵי הַשָּׁגוֹת, א) מִן הַקּוֹדֶם אֶל הַמֵּאוֹמֵר ד"מ צִהֲסִיגְנוּ סִצָּה  
 מִה אִז נִשְׁיג ג"כ הַמְסוּצָה. (ז) מִן הַמֵּאוֹמֵר אֶל הַקּוֹדֶם ד"מ הַשָּׁגַת  
 הַסִּצָּה מִן הַמְסוּצָה וְזֶה אֶפְשָׁר לִצַּד צִהֲסִיגְתָּנוּ מֵהַצּוֹרָא י"ת. וְהַהֲצִדֵּל  
 שֶׁצִּין אֶלֹ שְׁתֵּי הַשָּׁגוֹת הַזֶּה, כִּי כָּל עוֹד שֶׁנִּשְׁיג יוֹתֵר מֵהוּת הַסִּצָּה,  
 כֵּן הַשָּׁגַת הַמְסוּצָה יוֹתֵר עֲלֻמָּה, ע"ד מִשָּׁל כָּל עוֹד שֶׁנִּשְׁיג יוֹתֵר מֵהוּת  
 הָאֵשׁ, כֵּן נִשְׁיג יוֹתֵר מֵהוּת הַשְּׂרֵפָה שֶׁהִיא מְסוּצָה מִמֶּנּוּ. אֲמַנְס  
 צִהֲסִיגָה מִן הַמֵּאוֹמֵר אֶל הַקּוֹדֶם הוּא צִהֲפּוֹק, כִּי כָּל עוֹד שֶׁנִּשְׁיג יוֹתֵר  
 מֵהוּת הַמְסוּצָה, כֵּן מֵהוּת הַסִּצָּה יוֹתֵר נֶעֱלָמָה מֵאֵתָנוּ. וְזֶה כוֹנֵת  
 הַמְּלִיץ פֶּה: וְחִיךְ יַעֲלֶם מִצִּיּוֹתָךְ עִם גּוֹדֵל פֶּרְסוֹם מַעֲשִׂיךְ וְהַגְלוֹתֶם;  
 (מה) וְחִס תְּכַלִּית הַרְחוֹתֶם מִחִיּוֹצָנוּ לְנוּ הַעֲלָמָה לְקִצּוֹרָנוּ, כְּלוּמָר  
 כָּל עוֹד שֶׁנִּשְׁיג פְּלִיאוֹת מֵהוּת הַנִּמְצָאִים, כֵּן הַשָּׁגַת מֵהוּת הַצּוֹרָא  
 יוֹתֵר נֶעֱלָמָה מֵאֵתָנוּ לַהֲכִיר אִיכוֹתָנוּ, בְּכָל זֹאת לֹא נִחְדָּל מֵלַהֲכִיר  
 גְּדֻלָּךְ. (מו) כִּי חוֹזֵק הַסִּתְרוֹ יַעֲיֵד עֲלֵינוּ לְמַקְצָרִים כִּמְ



במלכו ובאלהיו: (מ) אלו איך יחוש נואש  
 ימצא הן בעיניך וידעך: (מא) ורתכלית מה  
 שנדע בך שלא נדעך: (מב) ואולם נדע היותך  
 נמצא זה חלקנו מכל עמל השתכלות וידיעות  
 השקפה: (מג) לבד בהשגת קצת שולליות  
 אלבש צדקה מבקר בהיכלך ובהבנת ההרחקות  
 יקרב איש להשתחות לך: (מד) ואיך יעלם  
 מציאותך עם גודל פרסום פלאי מעשיך והגלותם:  
 (מה) ואם תכלית הראותם מהיב לנו העלמם  
 לקצורנו לא בכל זאת נחל מלהפיר גדרך:  
 (מו) כי חוזק הסתרו יעיד עליו למקצרים כמו

באור

וככל עוד הענין במלות שונות במחמר שלסחריו ליופי המליצה. (מא)  
 וכל ית ידועת האדם הוא שלא ידעך כל מה שנוכל לדעת  
 מחנו הוא שלא נדענו כי אם יחשז האדם שהשיג עכס מהותו  
 אז צודאי לא השיג אותו מכל וכל. (מב) ואולם נדע היותך  
 נמצא ידיעתנו לצד שאתה נמצא בכלל ומציאותך מחוייבת זה  
 חלקנו מכל עמל השתכלותנו וידיעת השקפתנו לא יותר. (מג)  
 לצד בהשגת קצת שולליות הכונה שכל מבקר בהיכלך וחוקר  
 צדיעות מלהית ילכש צדקה ויצניע לכת עם מלהיו להשיג עצמותו  
 ע"ד שלילה ולא ע"ד חיוב כי לא נוכל להשיג מהותו מה שהוא  
 כ"ס מה שמינו ד"מ צאמרנו כי הצורא נכחי השגנו צוה  
 לצד שהוא צלתי בעל תכלית וצאמרנו שהוא אחד דעתנו צוה שהוא  
 צלתי מתרצה וצאמרנו שהוא פשוט דעתנו שהוא צלתי משתנה  
 סמנס אין אנחנו משיגים עצמות נצחיות ואחדותו ופשיטותו וכן  
 צדומה מתוארים. סמנס צמציאות הצורא לצד נשכיל ונדע צאמת  
 מיוצ המציאות וזה לצד ע"ד כלל ועיין מה שכתב ע"ז הרצ  
 המורה בפרקיו והחכם הרמז"ן צסכריו וצפרט החכם קאנט.



וּמִצִּדְנוֹ: (לג) וְאוֹלָם כָּל אֲשֶׁר יֵצֵא אֶל הַיֵּשׁ אֶתָּה  
 יֵצְרָתוֹ וְכָל אֲשֶׁר אֶתָּה רֹאֶה לְךָ הוּא הַנְּסִתְרוֹת  
 לָנוּ וְהַנְּגִלוֹת: (לד) וְאִיֹּדָה לְבַב הַכֶּם יִתְפַּלֵּא  
 כִּי תָשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ הַיִּפְלֵא מִהַיּוֹצֵר  
 דָּבָר מִלְּאֲכָרֶת הַחוּמִּר וּמַעֲשֵׂהוּ: (לה) אֶתָּה  
 הַמֵּצֵאת כָּל אֲשֶׁר רֹאֶתָה דֶּחֱכֻמָּה לְהַמְצִיא  
 וְתִתֵּן בְּטִבֵּעַ מִדַּעַנֹּי אֱלֹו הַמַּסְכִּים וְהַמְּנִיעוֹת וְסוּדָם  
 הַשְּׂאֲרֶת רְשׁוּם בְּהוֹתָם כָּתֹב אִמְתָּךְ: (לו) הָאֲמֶת  
 שְׂאֵתָה הוּא לְבִדְךָ אֱלֹהֵינוּ וְהָאֲמֶת הוּא אֶתָּה  
 (לז) הַתּוֹדֵעַ לְמוֹשֵׁב לִצִּים הַתְּגַלָּה לְפָנַי בְּנִי  
 עוֹלָה: (לה) הִנֵּה הַמְּלָאכִים לֹא עָמְדוּ עַל סוּד  
 מִכְתָּבֶיךָ הָאֲמֶתִּי הַחֲרוּת בְּלוֹחֹתֵיהֶם וְאִיךָ  
 נַעֲמֹוד אֲנֶהְנוּ דִּי לֹא אִיתְּ אִינֵשׁ דִּי כָתֹב יִכִּיל  
 לְמִקְרָא: (לט) הֵן בְּקִדּוּשֵׁיךָ אֲשֶׁר בָּךְ יִאֲמִינוּ  
 לְעוֹלָם לֹא תֵאֲמִין וְאִיךָ תִשְׁמִין בְּשַׁפְּעָךָ בּוֹעֵט  
 בַּמֶּלֶכְךָ בָּאוֹר

כל מה שיכלו לקבל. אך חנכו קצרים מהשיג בכל פעם מהות הטובה  
 ההיא וענינה, וסודה נשאר רשום לצד כלל המציאות, כידוע למדין  
 וכו' תצין כונת המליץ פה. צחותם כתב אמתך. הוא המציאות  
 הכללי, כחומרם ז"ל חותמו של הק"צ זה הוא אמת (לז) האמת  
 הוא חתה, כלומר חתה צעצמך הוא האמת, כי מהות האמת הוא  
 ההסכמה המוחלטת. ועיין צם' מועדי שחר להחכם מהור"ר משה  
 בן רבי מנחם נ"ע ותמצא נועם. (לז) ה' תודע למושג  
 לצים, איך אפשר שיושגי תכל ידעו מהותך, הן גם המלכים חנים  
 חסיגים סוד מכתבך האמתית החדות צלוחותיהם, ד"ל אף שהם  
 צעצמותם נעלי ההשגה ורחוקים מן ההעדר, ואף כי חנוס חנוס  
 חסר צעצמו נמנע מלקרות מכתב אלהים חרות על לוחות המציאות



# בהינות עולם

צווישען דיינעם אונד אונזערעם וועזן, דעננאך אונס זאגאנץ  
אונד זא אינגי בעגרייפֿעסט. — (לג) ווארליך! דוא ביסט  
דיא אורזאכע אללער וועזן; — דאס אונזיכטבארע אונד זיכט=  
בארע איזט דיין ווערק. (לד) דיס איזט דעם ווייזען גענוג,  
יענעס וואונדער צו ערקענען; וויא זאללטע דער בילדנער  
דיין ווערק זיכט בעגרייפֿען? — (לה) דורך דיינע ערהאבענע  
ווייזהייט איזט אללעס ענטשטאנדען; דוא צאגסט זעלבסט  
דיא שידעוואנד צווישען דיר אונד אונס, דיא אונזער קורצזיכט=  
טיגקייט בעוויזקט; דאך טרעגט דאס גאנצע דען שטעמפל  
דער וואהרהייט אן זיך. — (לו) ווארליך! דוא ביסט אונזער  
שעפֿער, דיא וואהרהייט ביסט דוא זעלבסט. — (לז) וויא  
קענטען דיא טהעריכטען מענשן דיין וועזן בעגרייפֿען; וויא  
זאלטען ענדליכע געשעפֿע דיינע זעלבסט שטענדיגקייט איינע=  
זעהן! (לח) זעלבסט דער גייסטערזעלט, דיא דאס געפרעגע  
דיינער וואהרהייט אן זיך טראגען, בלייבט דיינע געטשליכקייט  
איינאונאויפלעזליכעס געהיימניס; אום זא מעהר דעם שטערב=  
ליכען, דעם אללעס רעטהעלהאפֿט איזט. (לט) אויך  
יענען הייליגען וועזן, דערן נאטור זיא שטעטס צור עוויגען  
וואהרהייט הינציהעט, פֿערטרויעסט דוא דיינע געהיימניסע

## באור

מהותנו. (לג) וחו לס, מוסב למעלה על מה שחמר ומין עליו  
להפליא, כי די לנו צדיעת מציאותך, כי אתה יצרת כל נמצא וכל  
הדברים הנסתרים והנגלים שלך הם. (לד) ואי זה לצד סכס  
יתכלא כי תשוב תתכלא במעשה ידיך, כלומר מעתה לא מכל לתמוה  
מין מעשה כלמים במעשה ידיך ה י פ ל א מהינור דבר, מין תהי  
השגת הדברים נעלמה מדיעת פושם ויזרם. כחומר המסורר  
הנוטע מין הלא ישמע סס יוצר עין הלא יציט, ועיין מה שכתוב  
המורה צענן זה (כ' י"ט חלק ג'). (לה) אתה המצאת  
כל אשר ראית החכמה להמציא, זכר עוד ענין אחר נשגב מחור  
וזה שהדברים והמסורות הנמצאים בפולס כלס מעשה ידי מין המה  
כי בחכמתו הניחם, ולולי ראית חכמתו כי המה טובים מצד מה  
אז צוודאי התקנים על אופן טוב ומעולה יותר, אחרי שהיה ציכלתו  
לתקן המעות, גם רצונו הטוב מיננו לואה מהשפיע על היצורים



דורכפארשט אללעס וואס אין דער טיפסטען טיפֿע גשיהט.  
 — (כז) ניכט מאג עס אונס בעפֿרעמדען, וויא דוא, אייגֿ—  
 ציגער! אללעס זא דייטליך ערקענסט; (כח) וויא עס מעגֿ—  
 לך זיין, דאס דיינע אללוויסענהייט אללעס ענטגעגנעגֿ—  
 זעטצטע אונד מאניגפֿאלטיגע צוגלייך אומפֿאסט. —  
 (כט) וויא דיין עוויגער, פֿארשענדער בליק דאס וועזן אללער  
 פֿערענדערליכען דינגע דורכשויעט; (ל) וויא דיא פֿאן  
 אונגעוויססען דינגען שוואונערע צוקונפֿט זיך פֿאר דיין  
 געטטליכען אויגען ענטהיללעט; (לא) וויא דוא מיט דער  
 אונאומשטעסליכסטן געוויסהייט איינע זאכע בעשטיממען  
 קענעסט, דערן ווירקליכקייט ערשט אין דער צוקונפֿט ענטֿ—  
 שטעהט; אונד דאדורך ניכט איהרע בלאסע מעגליכקייט  
 ענטנאממען ווירדע. (לב) נימאנד אויסער דיר פֿערמאג  
 דיזעס אללעס; אונזרע איינזיכט רייכט ניכט היין דיס צו  
 בעגרייפֿען; וויא דוא, טראץ דעם גראסען אפשטאנדעס  
 צווישן

## באור

חו דשע, וכל זאת טבע האפשרות נשאר על מקומו, עד שאין  
 ידיעתו מדרגת ומצבולת אפשרות שני הקצוות. (לב) מיידע  
 בכל מלה. וזה עוד פליאה אחרת עמוקה יותר מן הראשונות: כי  
 ידוע שידיעת האדם והשגתו האמתית בדברים, הוא רק בענינים  
 דומים ביחס עמו. ד"מ האדם יוכל להשיג צאמת אדם אחר צמה  
 שיחוספי שניהם דומים זה לזה, אמנם השגת האדם בדבר שהוא למטה  
 ממנו במדרגה כמו צהמה, היא חלושה וקצרה כלתי אמתית, אחרי  
 שאין יחס בין האדם וצהמה, ולהשגת מהות הצהמיות צריך שיפשיט  
 צידיעתו מהות אנושית, וזה אי אפשר. וכן אמנם השגתו בדבר  
 שהוא למעלה ממנו במדרגה כמו מלאך, לסבות השתנות יחוספה  
 כי אז יצטרך להוסיף על ידיעת מהות האנושית, עוד ידיעת מהות  
 השכל הנצחל, וזה גם כן כלתי אפשר. ולזה יכון המליץ באמרו  
 פה: מי ידע בכל אלה וולתך, כלומר שידיעתך נשגבת מידיעתנו  
 ולכן ידיעתנו הצלות ונוטולמות קצרו מהשיג, איך אפשר שתדע אותנו  
 צידיע' אמתית, אחרי שהיחס צינך וצינותינו רחוק מאוד משני הצדדים,  
 ואז יצטרך כצרכו להפשיט צידיעתו מהות האלהית למען השג אמתות



## בהינות עולם

תחתית כל עמוק: (כז) ואין עלינו להפליא  
 איך ואיככה אתה לבדך תדע: (כח) ואיך  
 תדע ההפכיים והמינים השונים בידיעה אחת  
 לבד מכל צד: (כט) ופרטים מתחדשים  
 מישתנים בלי תכלית במספר במדע אחד קים  
 ומקיף על כלם: (ל) והדברים העתידיים אשר  
 לא יצאו אל המציאות בידיעה אחת אמתית  
 בלי התלות בהעדר: (לא) והצודק משיגי קצות  
 האפשר בעתיד בהכרעה סגולה נפלאה משארת  
 טבע אפשרותם: (לב) מי ידע בכל אלה וולתך  
 וידיעותינו בלורת ומטלאורת קצרו מהשיג  
 איך ידעתנו עם רוחק היחס בינותינו מצדך

## באור

זהס"ג כצחמת מדרגות מדרגות מ"מ ידע כל אשר נעשה בתכלית  
 העמקות שאין עמקות לחטה ממנו והבן זאת: (כז) ואין  
 עלינו להפליא הטעם אף כי אין זיכלתנו להשיג איכות הידיעה  
 מהטעמים שוכר להלן מ"מ לא נתפלא ונשתומם על זה עד  
 שגזר מ"ו להשכחת ידיעת הצורא. איך ואיככה כפילת הלשון  
 לדעתו הוא על דרך זה שהראשון כונתו לצד על הידיעה בכלל  
 שהיא נפלאה ממנו והשני על איכות הידיעה שהיא נשגבה מדעתנו  
 וכמו שמצאנו והולך. (כח כט ל לא) ואיך תדע יזכור ד'  
 ענינים המפליאים אפשרות ידיעת הצורא א' איך ידיעתו הפשוטית  
 תכלול כל ההפכיים והמינים השונים ב' איך ידיעתו הקיימת  
 חקפת על כל השנויים המתחדשים צפרטי החישים כמו העמידה  
 והישיבה והשכיבה החיים והצריחות והחול והמות ודומיהם ג'  
 איך ידיעתו צדצרים העתידים קודם היותם תהיה אמתית אחרי  
 שהצרים ההם נעדרים עדן צמיאות ד' איך ידיעתו מרעת  
 הצודק משני קצות המפשר בעתיד ד"מ אם זה האיש יהיה נדיק



לֹא־מִוֹרֵאֲנִי וְאֶפְסִי עוֹד׃ (כ) שָׁמָּה צִפְנֶתָ דֹּדֶיךָ  
הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַמְּתִנְיָא לֹא־מִוֹרֵאֲנִי אֶמְלֹךְ׃  
(כא) גְּבִהַת מִכָּל יֵשׁ הַתְּרוֹמֶמֶת מִכָּל גִּמְצָא  
וְעֵינַי רְצוּנָךְ בְּשֹׁפֵל מִצִּבְנוֹ יִשְׁוֹמְטוּ מִרְאשֵׁי  
שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם עַד אַחֲרֵיתָם׃ (כב) גְּדִלָּתָּהּ מֵאֵד  
מִהַבְּלִי פְעִילֵנוּ וְהַבְּלִי פְעִילֵנוּ תִּבְחָן׃ (כג)  
נִרְאֹת גְּפִלְאָתָּה עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים וְזָכַר כָּל  
הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא׃

(כד) הִיַּעֲשֶׂה יְיָ אֱלֹהִים דָּבָר בְּלִתִּי אִם  
גְּגִלָּה לָךְ סוּדוֹ טָרֶם הַעֲשׂוֹתוֹ׃ (כה) הַתַּעֲלָה  
עַל רוּחִי בְּחִדְרֵי מִשְׁכְּבִי גְדוּלָּה אֲנִי קִטְגָּה  
וְאַחֲרָה אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יִדְעָתָ׃ (כו) שִׁבְלָךְ  
הַגְּבוּהָ גִּבְהַת גְּבִהַי שָׁמַיִם שִׁפְלוֹ בְּעֶרְכּוֹ יִדַּע כָּל  
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה בְּעֶמְקַ מִצּוּלוֹתָנוּ אֲשֶׁר הִיא תִּכְלִית  
בְּאֹר  
תַּחֲתִית

גָּבוּהוּ דְרָכֵי מַדְרֵיכֶם וּמַחֲשָׁבוֹתֵיכֶם שְׁנִיחוּרֵנוּ לְדַעְתִּי עַל  
אֹפֶן זֶה׃ כִּי יָדוּעַ שֶׁהַשְּׁגוֹת מַגְבֹּהוֹת וְעוֹמָק צִמְקוֹס הֵמָּה הַשְּׁגוֹת  
יְחֻסִּיּוֹת (רַעֲלָא טִיפַּע בַּעֲגְרִיפָּע) ד"מ אִם יֵאָמֵר הָאֵדֶם שֶׁהַמַּגְדֵּל  
הוּא גָבוּהוּ מִן דַּעְתּוֹ שֶׁהוּא גָבוּהוּ צִמְקוֹלֵט׃ כִּי כִּזְר יוֹכֵל לְהַמְצֵא  
מַגְדֵּל שֶׁהוּא יוֹתֵר גָּבוּהוּ מִמֶּנּוּ כ"ח הַכּוֹנֶה שֶׁהַמַּגְדֵּל הוּא גָבוּהוּ  
צֶעֶרֶךְ הָאֶרֶץ הַעֲמוּקָה׃ אִמְנֵם גָּבוּהוֹת הַשְּׁמַיִם צִמְקוֹס הוּא גָבוּהוֹת  
מוֹחֲלָטֵת׃ אַחֲרֵי שֶׁאֵין צִמְלִיּוֹת גָּבוּהוּ מִקּוֹמִית לְמַעַלָּה מִן הַשְּׁמַיִם  
זֶה כּוֹנֵן הַכְּתוּב׃ כַּגָּבוּהוֹת הַשְּׁמַיִם עַל הָאֶרֶץ׃ שְׁחִיכוֹת גָּבוּהוֹת מִיָּנֻס  
יְחֻסִּיּוֹת כ"א מוֹחֲלָטִית׃ כִּי הֵמָּה גָבוּהוֹת צִתְכִּלִּית וּפ"ד הָאֵמֶת׃ כֵּן  
אִיכוֹת גָּבוּהוֹת הַמַּדְרָגָה שֵׁשׁ לְדִרְכֵי הַשֵּׁם צ"ה וּמַחֲשָׁבוֹתֵינוּ הַנִּשְׁגָּבוֹת  
עַל דְּרָכֵי הָאֵדֶם וּמַחֲשָׁבוֹתֵינוּ׃ כִּי הֵמָּה ג"כ מוֹחֲלָטִית וּמִיָּתִיּוֹת  
וְלִזֶּה כּוֹן הַמֶּלֶךְ כִּי צִמְקוֹ׃ שְׁכֵלֶךְ הַגָּבוּהוּ גַם מַגְבֹּהוֹת הַשְּׁמַיִם שֵׁשׁ



## בחינות עולם

אפֿענבארט זיך דיינע געטטליכע העררליכקייט, אונד  
צייגט דיינע אלליינהערשאפֿט. — (כ) דארט איזט דאס  
געהיימע ארכיף דיינער גרעסע, אללמאכט אונד ווירדע.  
אללעס שפּריכט פֿאן דיינער מאיעסטעט. — (כא) דאך  
זא ערהאבען דוא אויך ביסט, זא ענטפֿערנט דיין וועזן  
אויך פֿאן יעדע געשעפֿע איזט, זא פֿינדעסט דוא עס דאך  
ניכט פֿיר אנווירדיג, דען בליק דיינער פֿארזיכט ביס צו  
אונס העראבצוזענדען, דוא דורכשויעסט אונזער לעבן פֿאם  
אנפֿאנגע ביס צום ענדע. (כב) אונענדליך גראס איזט דער  
אבשטאנד צווישען דיר אונד אונזערן טהעריכטען האנדלונגן;  
דאך דיס הינדערט דיר ניכט זיא צו ערקעננן. (כג) פֿורכט  
באר זינד דיינע וואונדערטהאטען; דאך אויך אונזער אייט  
לעס טוהן קעמט פֿאר דיר.

(כד) ניכטס געשיהעט אויף דער וועלט, דעסן ענט  
שטעהונג דוא ניכט שאהן פֿארהער וואוסטעסט; (כה)  
דער געהיימסטע געדאנקע, דער אין מיינעם איננערן אויפֿ  
קיימט, איזט דיר, אַ עוויגער! בעקאנט. (כו) דיין אונענדלי  
כער פֿערשטאנד, דער ווייט איבער אללע היממעל רייכט,

### כאור

סמה לצד מתגלה, ושם צהיכלו כלו אמר כבוד על יחוד שמך הגדול.  
(כ) שמה צפנת דודיך, אופרות סגולתיך שהמה הגדולה והכבוד  
והתשאות, המגידים ומעידים לכל שלך לצד החלוקה, נכונים  
וקדושים סמה. (כא) גצית מכל יש, אף שגזיה ומרום  
אתה מכל הנמצאים, צפל זאת לא יצור ממך לרחוק את כל הנעשה  
צתוכנו מתחילת היותנו עד אחרית חיינו. (כב) גדלת מאוד  
אף אם נשגבו מעסיך על כל פעולות הקדש, צכל זאת חינונו מתועב  
צפיניך להתבונן גם צהצלי פעולתינו, וצפל הענין צמחמר שחחריו  
(כד) היעשה. החליט הענין לחמר כי ידיעת הצורח מקפת  
צכל הנעשה תחת השמש, וגם צמחשצות הקדש הגדולות והקטנות.  
(כו) שכלך הגזיה כל כך, עד שגזיהות שמי השמים נשפלה  
צערך גזיהותו, מחנו לא נעלם כל דבר הנעשה צעמק השפלה  
צתכלית. ואמר זה ע"ד הכתוב כי כגזיה השמים על המרץ ק



אללעם ליגט אפֿענבארט אונד אויפֿגעדעקט פֿאר דיינער  
 אללוויסענהייט. (י) דיין גערייזטער אונוויללע האט דיא  
 געפֿעהרליכסטען פֿאללשטריקע אין בערייטשאפט, דענען  
 דער ליסטיגסטע ניכט ענטגעהן קאן, אונד דער שטאלצעכטע  
 אונטערליגען מוס. (יא) דוא בעשטימסט דעם פֿראממען  
 זיינע פֿערפֿלעגער, דיא פֿיר זיינע בעדירפֿניססע זארג  
 גען, אונד איהם שפייזע, טראנק, קליידונג אונד וואה  
 נונג רייכען. (יב) דוא לייטעסט זיינע פֿלענע אונד  
 ענטוויירפֿע, אונד צייכעסט איהם דען וועג פֿאר, דען ער  
 וואנדעלן זאלל. (יג) דוא צעהלסט זיינע מארגענשטונד  
 דען, בעגרינדעסט זיינע טאגע אונד נעכטע אונד בעשטימ  
 מעסט זיינער אויגעבליקקע צאהל. (יד) ערהעבסט דען  
 נידריגסטען שקלאפֿען צור העכסטען ווירדע, אונד לאסעסט  
 דען העכסטן וועלטהערן טיף העראבזינקען. (טו) דיין  
 אונוויללע שטירצט קעניגע פֿאם טהראגע, דיינע גענאדע  
 ערהעבט דען ארמוזעליגסטען בעשטלער היממעל אין (טז)  
 דוא בעפֿעסטיגסט דיא וואהנונג דעם רעדליכען אונד טוגענד  
 האפֿטען מאנעס, צערשמעטערסט דער פֿעהרוכטען  
 הויפט, (יז) דיין געטטליכער בליק ערקעננט דיא געדאנע  
 קען דעם מענשן, אונד פֿריפט אללע איהרע האנדלונגען.  
 (יח) דוא טהראנעסט, העכסטער! אין יענען ערהאבענען  
 וואהנונגען, דיא ווייט איבער דיא אונערמעסליכען ריימע  
 דער לופֿט רייכען: דים ערהעבט דיינן רוהם, אייגנעט דיינע  
 רעגירונג. (יט) דארט, אין יענער היללע דיינער אללמאכט  
 אפֿע

## באור

יומיו וליליו ומספר רגעיו (יד) תשים שכלים וגו' המאמר  
 הזה עד אתה חזקת הוא כפל הענינים צמלות שונות. וכונתו שבהשגחת  
 הצורא ורצונת השכלים יוגבהו עד למרום והגבוהים יושכלו. (טז)  
 אתה חזקת, תחליף כח לשומרי תורתך ומשפטיך, ותשצר ראשי  
 עם החרץ צווי החכמה והנדק. (יח) הדומך, שהוא צמחומים  
 למעלה מרום היצירה, יאריך ראשו וירחיק עדותו להפליא כבודך  
 וליחד מחשלתך. (יט) שם חזיון עורך, עוזו כבודך החזוי ונסתת



## בחינות עולם

מרוחים בוני בונתו פתוחים שקופים אל מול  
 פני מדעך: (י) אהיה חצבת מוקשי הרוגך  
 ילדונו בערמתו אהיה מושל בגאותו: (יא)  
 הסוב פלכיו נסיכיו מטריפי חקיו נותני לחמו  
 פשתו שחנו ושקויו: (יב) אהיה כוננת דרכיו  
 מערכיו חניכיו ילידי ביתו: (יג) כנפי שחרו תשא  
 יומיו ויליו אהיה יסדת מספר רגעיו תגיד:  
 (יד) החשים שפלים מבור תהתיר למרום  
 וגבוהים עליהם צוללים במצולה: (טו) תפיל  
 משמים ארץ נדיבי ארץ בשבט עברתך תתן  
 מחבק אשפתות רוכב שמים בעורה: (טז) אהיה  
 חזקת בריחי שערי שומרי תורה נוצרי משפט  
 אהיה שברת ראשי עם הארץ: (יז) אהיה  
 הוזה כליות ולב ומבין את כל מעשיהם:  
 (יח) הדומך מרום עולם על גפי מרומי היצירות  
 יאריכו ראשיו להפליא כבוד ליחד ממשלה:  
 (יט) שם חביון עזך שמה מרבורת כבודך

## באור

ע"ד הכתוב וכלי כליו רעים ענינו רעיונו. עליות העולה על רוחו  
 מחשבותיו הנעלמים מרומים ופשוטים לפניך. כוני כונתו ר"ל  
 חלונות תכליתו אשר הוא מתכון גם פתוחים ושקופים אל מול ידיעתך.  
 (י) אתה חצבת מוקשים וסכנות ללכוד את הרשע בערמתו ולחשו  
 בגאותו: (יא) תסבב תסבב זה שגחתך ותצוה על האיש הצדיק  
 פלכים ונסיכים המכונים לו טרף חקו: (יב) אתה כוננת וציינת  
 לו דרכי מחשבותיו אשר יעריך בלצנו ויחנכם כילדי ביתו: (יג)  
 מנפי שחרו תשא אתה מוסר את מספר הנקרים אשר יחיה ותיסד



(א) חֲמָסִי עַל מַעֲשֵׂי וְעַל פּוֹעַל יָדַי: (ב)  
 וּמָה אֲזַעַק וְאֶשְׁוֶע וּמָה יִי אֱלֹהִים אֲדַרֹּשׁ  
 מִמֶּךָ חַיִּים וְחֶסֶד אִם חֶפֶץ לִבִּי לְהַמִּיתֵנִי אִם  
 אֵין אֲנִי לְעֶצְמִי מִי אֲתִי: (ג) מַה-בָּצַע בְּאוֹתָהּ  
 חֶבֶה יִתִּירָה שְׁתוּדִיעַ לְנַפְשִׁי אִם אֲנִי יִשְׁנֶאֱתִירָהּ  
 (ד) אִם יָדִי עֲצֹבוֹנִי הִכְעִיסוֹנִי בְּהַבְלִיהֶם מִה—  
 הִשְׁמָהֵנִי יִי בִפְעֻלָּתָהּ: (ה) וְאִם סְעִיפֵי גּוֹזְלֵי  
 בְּבוֹדִי בְּהִלּוֹ נֵרוֹ מַה תַּעֲנִיקֵנִי יִקָּר וְגִדּוּלָהּ:  
 (ו) וְאִם אֲנִי אֲנִי הוּא הַמוֹנֵעַ מִמֶּנִּי הַטּוֹב בְּרַבּוֹת  
 הַטּוֹבָה יִי אֱלֹהֵי מַה תִּתֶּן לִי:

(ז) יִי אֱלֹהִים אַתָּה יַדְעָתָ אֶת הָאִישׁ וְאֶת  
 שִׁיחוֹ בְּחֶגְתָּ בְּנֶת לָרַעוֹ: (ח) תִּתְּאֵר אֶת כָּל גְּבוּלָיו  
 חֲדָרָיו יִצְוֶרְיוֹ וְסִתְּרֶיו אַתָּה חוֹפֵשׁ: (ט) כִּי מִשְׁשֶׁת  
 אֶת כָּל כְּלָיו עֲלִיּוֹת הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ  
 בָּאוֹר מְרוּחִים

ע"י מעשיו המקולקלים ואח"כ יסוּב הדבור אל ה' צתפילה  
 והלל לספר תארי שצחיו, וצפרט הידיעה האלהית המקפת  
 בכל, והעלמת השגותינו מחמתו המעידה על מוֹק המצאו:

(ג) מַה בָּצַע בְּאוֹתָהּ מַה יִתִּירָה וְיִתְרוֹן הָאִדָּם מִן הַצֶּהֱמָה  
 ע"י נפשו, אִם יסבֵּעַ לַעֲמּוֹ הַשְׁנָאָה וְיִמְנָעָהּ מִהִשָּׁג שְׁלֵמוֹתֶיהָ  
 (ה) וְאִם סְעִיפֵי וּמַחֲשָׁבוֹת הַבָּלִים יִגְזְלוּ כְּבוֹדִי מֵעֲלִי מַה יִּשְׁתַּלְּחֵנִי  
 הַיִּקָּר וְהַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר נָתַן לִי מֵאֵת ה' צִהְלוּ נֵרוֹ עָלַי רֹאשִׁי: (ז)  
 צִחָתָ צִנֵּת לָרַעוֹ, כְּלוּמָר מַחֲשָׁבוֹתָיו: (ח) תִּתְּאֵר אֶת כָּל  
 גְּבוּלָיו, חֶסֶד יִצְרָתָ וְתִאֲדָתָ אֶת מַרְחָקֵי גְבוּלָיו הַמְּצוּנִים וְאֵת חוֹפֵשׁ  
 חֲדָרָיו הַכְּנִימִים הַנִּסְתָּרִים: (ט) כִּי מִשְׁשֶׁת אֶת כָּל כְּלָיו



## בחינות עולם

### קאפיטעל יג

(א) יעדאך, מיין טאדעל טריפֿט נור מיך זעלבסט;  
איך פֿערוויינשע מיינע אייגנע האנדלונג. (ב) וואצו ער  
בעטע איך מיר פֿאם שעפֿער לעבן אונד גאדע, דא מיין  
הערץ זיין אייגנער מערדער איזט; דא איך זעלבסט זא  
וועניג פֿיר מיין וועזן בעדאכט בין, וויא זאללטע עס איין  
אנדער זיין! (ג) וואס פֿראממט מיר יענער ליבעפֿאללע  
פֿארצוג, מיט דעם דער היממעל מיינע זעעלע שמויקט,  
ווען אייגנער האס זיא שענדעט. (ד) וויא קעננן גאטטעס  
ווערקע מיך ערגעטצן, ווען טהארהייט מיך שטעטס אומ־  
גיבט, אונד מיר טיישענדע בילדער פֿארגויקעלט. (ה)  
וויא קענטע איך אויף האָהייט אונד ווירדע אנשפרוך מאַ-  
כען, ווען איך זעלבסט מיך צום טהיר העראבווירדיגע  
אונד דאס געטטליכע ליכט אין מיר דורך אבערגלויבען צו  
פֿערדונקעלן זוכע? (ו) וואס ניצט מיר אללער איבער-  
פֿלוס, ווען איך מיר זעלבסט דעסן גענוס פֿערביטערע. —  
(ז) עוויגעס, אללמעכטיגעס וועזן! דוא קענסט דען  
מענשן אונד זיין גאנצעם שטרעבן; דוא פֿריפֿסט אונד ער-  
גרינדעסט זיינע געדאנקען. (ח) האסט זיין אייסערעס גע-  
בילדעט אונד דורכשויעסט זיין אינגערעס, (ט) דורכ-  
זוכסט זיינע פֿערבארגענסטען אידעען, ענטהיללעסט זיינע  
טיפֿסטען ראהטשליססע; קענסט יעדע זיינער אבזיכטען,

### באור

### פרק יג

הפרק הזה הוא נכבד מאד, כי המליץ טמן צתוכו גדולי העיונים  
אשר השיגו מעולם חכמי האמת וידעי צינה וצמתק לשונו  
ידע לחבר העיונים העמוקים והנשגבים צמליות זכות וצרות.  
והנה צתחלתו ימשיך הדבור אל עצמו, כי אחרי אשר צא  
צפרק הקודם צגידת הזמן וקוצר פסו להציל את האדם מכגפיו  
אשר כתרוהו, מכותה הדריכוהו, ישב אל לבו לאמר כי  
רק על עצמו תלויותיו, כאשר הוא מנע מעצמו הכבוד האמתי



(סז) אַ איהר היממעל! ערשטוינעט איבר מיך, ווארום צערניכטעט דער שעפּפּר זיין אייגעס העררליכעס ווערק? (סח) ווארום לעסט ער דען היממלישען גייסט אויס יענער הייליגען וואהנונג, אויס עדענ'ס פאראדיזישען געגנדען וואנדערן, אום דען אירדישען קערפער צו בעלעכען, דער באלד דארויף דען ווירמען צור שפייע דיהנט אונד דער פֿערוועזונג רויב ווירד? (סט) ווארום מוס איך זעהן, דאס דער פֿלוק לעווען טריפֿט, אנגסט דען יונגען לייה איברפֿעללט, אונד דאס שייע לאַם אין שאנדע פֿער געהט? ווארום זאללען עדלע געמיטהער מיט שמאך בעלע דעקט, אנגעזעהנע מעננער מיט טאדעל איבערהייפֿט ווער דען? ווארום מיסען העראָען זיך אים שטויבע קריממען, אונד פֿירשטען וויא שקלאפֿען אן פֿעסלען געשמידעט זיין! (ע) אַ היממעל אונד ערדע! בעטרויערט ראַסטלאַז דיא געטטליכע זעעלע דעס מענשען, דיא מיטטן אין איהרעם שטרעבן נאך פֿאללקאממענהייט זא גרויזאם געהעממט; בעלע דוירעט דען עדלען גייסט, דער פֿאן זיינעם וואהרען הייל צו ריקגעשטאסן ווירד. (עא) אַך זיא, דיא אונשטערבליכע זעעלע, שטייגט העראב אויס האָהער רעגיאן, בעלעבט איינן שאטטען, איינן מענשן, דעסן אנטהייל הינדען דיא שטערבליכקייט איזט! —

קא

## באור

אנוש מחדרים עליים חל מקום חושך וצלמת תחתיה. חגי סיכ, הילולו! כי שם ד' את האדם על ארץ השכלה ומלחה הזאת! ותרגומי לפי הכונה.



(סז) אי שמים ישמו על זאת אם בריאות  
בריאות וטובות יברא יי וברא אתהן בחרבותיו:  
(סה) יצוה על רוח ממרום מקום קדוש יתהלך  
לנוע מעצי עדן על עצי הישדה ואחר בן במוהם  
יאכלם עש ורקב: (סט) ואיך אראה אריות  
יוארו וגורים יגורו וכבשים יבושו וחורים פניהם  
יחורו וסננים בגנות עגונים בחורים בחורים נחבאים  
ופחות בשפחות בפחת ופח נלכדים: (ע) השמים  
והארץ רגזו ואל תהדלו מנפש קדושה תשובות  
ממעשה תקפה ולא תנפש מהשיב רוח יקר הולך  
למשעות: (עא) מהוריד נשמת אנוש מהדורים  
עליים וצלמות תהתיה מגי שים אדם עלי ארץ:

### באור

מצד כלל חיוצ ל. (סז) אי שמים, מהה שמים ישמו! בריאות  
מושלמות יצרח ד' מחין מחלט, ואחרי זאת יכרתם ויהפכם מים  
לאפס. וצרח חתהן, פסוק הוא ביחזקאל (כג) ענינו כריתה.  
(סח) יצוה, גם תשמו! כי יצוה ד' להנפש, לרדת מחרום  
עליון ממקום קדוש, לנוע מעצי עדן, מחברות נפשות מושכלות, על  
האדם הנצוה, כי עץ השדה הוא אשר עש יאכלהו ורקב ישחיתהו.  
(סט) ואיך, תשתוממו! כי הוריד ד' הנפש הגדולה מגדולתה לארץ  
השפלה, מקום חרפה אריות יוארו וגו' כלומר להנשיאים והנשגבים  
מאום וכלימה גורלם. (ע) השמים וארץ, רגזו צאין הכובות,  
על המונעים ומעיקים אשר ומניעו הנפש הקדושה ממעשה תקפה  
וגבורתה. מה שידע, תתאצלו על רח היקר המתמוה לכת מחיל  
חל חיל לרמות צנעם ד', תשועת עולמים; אך המקרים ופגעים  
ישכבוהו במהלכו. (עא) מהוריד, תצכו! על כי הוריד ד' נשמת



עלי רביהם גם שנאתם גם קנאתם אני  
אסבול:

(ס) כי הצילני זמני מיתר בעתות ובהלות  
הצילני מאלוי: (סא) ובלעדי זאת היבטיחני על  
שלנת ורעי שיבוא אחרי: (סב) ומי יודע אם  
ישוב ונחם על הטובות גמרני ועשה עמם  
רעה: (סג) בההפך לבב עתי להם לאבד  
אחרי שובי לעפרותי תחת לכתו אתי בשלום  
ובמישור וכפר בריתו את-מוות:

(סד) אבל זה ואם הוא מין ממיני  
עצבונות האנשים לא עליו אחרד או אתעצב  
כי מה יגיע לי אם הבאים אחרי ידעו בהמות  
בהירי אלה או מעט הוצאן ההנה במדבר:  
(סה) ומי גבר חכם יחוש לבאים העתידים עורר  
לויתן למועד שמוור אם שלום ואמת יהיה  
בימיו: (סו) כל נאקתי וצעקתי על עתי בבגדו  
כי כי בהזותי הזות שוא אחזני בתתו המוני  
וצבאי לתמורות כל ימי צבאי מרמס אדעה  
מה חדל חלדי ומה נאלח בלחי ואמאן הנחם:

### באור

דימיו ימי שלום, מדאגה על ימים הצאים, כן יפתחו  
עורר לויתן (כלומר חבל) למועד מיוחד. (סו) כל נאקתי,  
אחנס יגוני לבד על ימים ההווים עתה, צרפותי חזות קשות שוא  
ומדוסים יאחזוני, וכל צבאי וחילי אשר חספתי בעולם ידי ינתנו  
לתמורות, קדש באמת כי הכל וחדל חלדי (כ"ל זמני כמו וחדל כאן  
נגדך תליס ל"ט) אף כי נתעצ וכחלח כלח, כלומר זקנתי כמו עלימו



## בחינות עולם

וואהנונג בין דאס שפיעל איהרער לוינע; שטעטס איזט  
איהר געשאס געגן מיך געריכטעט, איך בין דער געגענע  
שטאנד איהרעס האסעס, מוס איהרען גערייזטען צארן גע-  
דולדיג ערשטראגן.

(ס) פֿערגעבנס שטרעבט דאס גליק, דאס זאגסט  
מיר גינסטיג איזט, מיך פֿאר דיזען געפֿאהרען צו שיטצען.  
(סא) אונד קענטע עס אויך דים בעווירקען, וואס בירגט  
מיר דאפֿיר, דאס עס מיינן נאכקאממען עבן זא גינסטיג זיין  
ווערדע. (סב) ווער ווייס, אב עס ניכט אלסדאן פֿיר דיא  
דיא מיר בעווייזנע גיטע, איהר אונגליק בעפֿערדרט. (סג)  
אב עס ניכט נאך מיינעם טאדע זיא טיראגניש בעהאנדעלט,  
שטאטט דאס עס מיר זיינע גונסט געשענקט; אב ניכט מיט  
מיינעם ענדע אויך דאס בינדנים צווישען אונס זיך ענדעט. —  
(סד) דאך וואס קיממערט מיך דים; איך איבער-  
לאסע דיזע בזארגנים דען טאָהרען, מאג מיך ניכט אום  
מיינע נאכפֿאלגער אבהערמען; עס קאן מיר גלייכגילטיג  
זיין, אב דיזע אים איבערפֿלוסע שוועלגן, אדער אויס מאנע  
געל דארבען. (סה) דעם ווייזען קיממערט דיא צוקונפֿט  
ניכט, ער ציטשערט ניכט פֿיר דיא פֿאלגעצייט, איהם  
געניגט דיא געגנווארט, ווען פֿרידע אונד רוהע זיין אנטהייל  
איזט. — (סו) אָ איך קלאגע נור איבר מיין געגנווארט-  
טיגעס מיסגעשיק, איך בעטראכטע דיא טריילאזיגקייט  
מיינער צייט, וויא זיא מיינע בעסטען שעטצע דעם צופֿאללע  
פֿרייס גיבט, אונד מיין קאסטבארעם לעבן מיט פֿיסען טרייטט.  
איך ערקענגע דיא פֿערגעגליכקייט מיינער צייט, אונד  
בעוויינע טראסטלאז מיין טרויריגעס שיקזאל.

## באור

עלי יסודו. (סא) וכלעדי זאת, גם חס ייטיבני זמני לכרות חתי  
ברית שלום, לתתי עליון ומושל על כל שכיות התמדה, מי יודע  
מה יעשה לפני אשר יולדו אחריה, כן ישוע ונחם ויפר בריתה ויעשה  
נחם רעה תחת טובה אשר גמלני. (סד) אכל, זוה מוכל להתנחם  
בי כזאת דמית איש ההמוני, כי מי גבר חכם יאכל עתה צמרו



דורך זיינע היטצע אין מיינעם זיסעסטען שלאפֿע. (נב) דעם  
 הערבסטעם רויהע לופֿט שאדעט מיינער געזונדהייט אונד  
 לעסט מיך זיינען שפאטט עמפֿינדען. (נג) דעם ווינטערס  
 הערבער פֿראסט טראָצט מיינעם פֿעסטען קערפֿערבויא,  
 איהם מוס איך אפֿט אונטערליגען. (נד) זא בין איך פֿאן  
 צייט צו צייט דעם עוויגען קרייסלויפֿס שפיעל, זא טרייבט  
 עס מיך פֿארט פֿאן איינעם איבל צום אנדערן, זא רייסט  
 עס מיך הין אין אונאויפֿהערליכע נאטה. (נה) ווער  
 דע איך זא פאם גוועהנליכען גאנגע דער נאטור געמיס  
 האנדעלט; וועסן האבע איך נון ניכט ערשט צו פֿירכטען  
 ווען איין אונגעוועהנליכער אומשטאנד זיך עראייגעטע;  
 (נו) וואס מוס איך ניכט ערשט ליידען, ווען דיא קליינס  
 טע פֿערענדונג אין דעם פלא עטען לויף ענטשטעהט;  
 ווען באלד איין פֿערשטערקטער גראד דער זאננענהיטצע  
 מיר אונערטרעגליכע שמערצען פֿעראורזאכט, (נז) באלד  
 עס דערזעלבן אן נעטהיגער קראפֿט געברייכט, אום מיינע  
 גשוועכטע גזונדהייט צו שטערקן. וועלך איינען גפֿעהרליכן  
 איינפֿלוס האט דיזע פֿערוואנדלונג אויף מיך; אימער נייע  
 ען אונערטרעגליכען קוואלען בין איך אויסגעזעטצט!

(נח) וויא זעלטן אונד וואונדערבאר איזט דיזעס ניכט!  
 דיא שטערנע אין איהרער לויפֿבאהן זינד אים שטעטן קאמפֿ  
 מיט איינאנדער בעגריפֿן, ענטגעגנעזעצטע אייגענשאפֿטן  
 ברינגען זיא געגן איינאנדער אויף — (נט) אונד איך,  
 ארמער, פֿערעכטליכער ערדנאָהן, אין מיינער דיררען  
 וואה — באור

מי יכלכלהו? — (נז) אן יחסרנו, גם לפעמים יחסרהו  
 מצד מיוחד משיעור הצריך, לתקן המעוות אשר קלקל בזמן העברה  
 ובמחצות תמורות כאלה יעוררו ויולידו ציגורים חלשים מדויקים, מי  
 יוכל שמתם! — (נח) רתה זה, הפלא ופלא! הכוכבים  
 הגדולים בעולמי עליונים, ילחמו אים צרעהו ויתנגדו פעולותיהם,  
 ואכזרי רם ונקלה בעולמי השפל והמלחה, אשא ואסצל עול מחמתם,  
 וידמה כחלו שרים האלה, תניתותיהם נגדי הדל יכונו, וחציהם



## בחינות עולם

מקטב מרירי: (נד) החורף יחרפני למוות יחרף  
 לבבי מהיותי שלו מפגעי: (נג) הסתיו יסיר  
 צנה וסגריר לבלעני חנם: (נד) באלו ישוב  
 הגלגל יתפלא בי להוציאני מרעה אל רעה  
 לדחותי מדהי אל דחי: (נה) וגם בהיות טבעי  
 הפרקים האלה על תכלית סדורם ויותר מהמה  
 בהתעורר סדריהם עוד יוסיפו צרה: (נו)  
 בהתחדש לאחד מהם מכוכבי המזרים מצב  
 מיוחד מן השמש יכפול חזק איכות התקופה  
 בשעור גמרן לא אוכל שאתו: (נז) או יחסרנו  
 מהצריך והשלמת תקון עוות הזמן אשר חלף  
 ויעוררו תמורתם ביצורי מדוים וכאבים חדשים  
 וגם ישנים גדולים מנשוא וכלכל לא אוכל:  
 (נח) ראה זה חדש ונפלא הכוכבים  
 ממסלולותם באלו גלגלים איש ברעהו לקצת  
 התנגדות בפעליהם המיוחדים: (נט) ואני רש  
 ונקלה וחלקי הבל בעולמי יפקדוני בשפלי  
 משכנות מלחה יכוננו נגדי חניתותיהם יסבו

## באור

(נד) החורף הוא תקופת תשרי יחרפני למוות כי צעת ההיום  
 רוב החלאים ימלאו טעור השתנות מקרי העתים מחוס לקור.  
 (נג) הסתיו הוא תקופת טבת העת הקרה ביותר. (נד)  
 באלו ישוב הגלגל מעת לעת מתקופה לתקופה להראות נפלאותיו  
 כי ולהדיחני מדחי אל דחי. (נה) ויותר מהמה יוסיפו פרקי  
 העת צרות רבות אם יעו מזלות סדריהם בהתחדש מצב ככז  
 מיוחד יותר אל השמש וכפי התמזרותו יכפל חזק חוס התקופה



לפקוח עיני אֵן אָנוֹס לְעוֹדָה: (מו) אַתֶּם רְעִי דְעוּ  
כִּי יִי נָתַן הַהֲצִיִּים בְּיַד הַשָּׁמַשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ וְאַתֶּם  
בְּשִׁתּוֹ נָתַן בְּעֵנָן וְאַנִּי עָנִי וְכוֹאֵב שְׁלַחְתִּי הִנֵּה  
בְּמַטְרָה לַחֵץ אֶל הַצֶּעַר וְהַסְעָרָה וְאֶל יַחֲטִיאוֹ:  
(מז) וְכִי יִשְׁיַמְנִי וְיִמְנִי מוֹלֵךְ עַל כָּל שְׂכִיזוֹת  
הַחֲמֻדָּה וּמוֹשֵׁל בְּכָל מַשְׁאָלוֹת עֵינַיִם הַיִּשְׁכִּילָנִי  
סְגוֹרָלְתִּי בְּכָל זֹאת לְהַחֲטִיא כּוֹנֵת רַבִּי  
הַמֶּלֶךְ רַבִּי הַקָּשֶׁת וְהִיתָה לִּי נֶפֶשׁ בְּכָל שׁוֹלְלִי  
לְשָׁלֵל:

(מח) וְכִי אֶמְלֹט בְּחַמְלַת יִי עָלִי מִמַּהוּמַת  
מִקְרִי הַשָּׁבַע הָאֵלֶּה בְּכָל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים  
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּמְעַט הַיּוֹתָם וּמִצִּיאוֹתָם  
אֶפְשָׁרִי רַחֲוֹק: (מט) הַיּוֹבֵל עוֹד כָּחִי וְעוֹצֵם  
יָדִי לְהַסִּיר מֵעָרְלִי עוֹד נִגְעִי הַתְּקוּפּוֹת הַיָּמִים  
הַסּוֹבְבִים עָלַי בְּרַתְמִידוֹת וְהַדּוֹשָׁם הַכֹּרֶחִי:  
(נ) הָאֶבֶב לֹא יֵאָבֶה הַשְׁקִיטָנִי בְּאוֹבוֹת  
בְּמַכְאוֹבוֹת חֲדָשִׁים יִבְקָעֵנִי: (נא) הַקִּיץ יִקְוֶץ  
כְּחִי בְּמִצּוֹקוֹת יִצִּיקֵנִי יִקְיִצֵּנִי מִשְׁנֵרַת מְנוּחָה  
מִקְטָב

## באור

עוד כחִי, למלטני מפגעי תקופת הימים אשר יקיפו תמיד עלי  
ראשי? — (ג) הא ציב היא תקופת ניסן, סף שהיא המסודרת  
בתקופות לא תאבד השקיטני. כאו צות וגו' שער הכתוב כמו  
כובות, הם נאדות חדשות הקלות להתצקע, כן יצקעוני חללים  
רעים ונאמנים המתחדשים בזמן הזה. (גא) הקיץ היא תקופת תמות  
יקוץ צחיי מחמת המליץ כי יעוררני רוב החום וקטע ישוד להריס.



## בחינות עולם

זוכע איך רעשטונג ? (מו) זעהעט, מיינע פֿריינדע, היר  
ווי רפֿט גאטשעס העררליכע זאננע איהרע הייסען שטראהלען,  
דארט גלענצט דער רעגנבאגן אים גוועלק, אונד איך  
עלעדער אונד בעדרעגטער, בין דאס ציעל איהרעס גע-  
שאסעס; מיך טריפֿט שמערץ אונד יאממער, דיא ויא  
מיר בעריוטען. (מז) בעזעסע איך אויך קעניגליכע שעט-  
צע, קענטע איך מיר אללעס פֿערשאפֿען, וואס מיינע  
אויגען ווינשען; זא ווירדע איך דענאך נישט יענען ליידען  
ענטגעהן, דיא דיזע מעכטיגע וועזען אין מיר עררעגען.

(מח) געזעצט אויך, איך ענטקאממע גליקליכער  
ווייזע דען געפֿאהרען, דיא מיר דיא נאטור מיט איהרען  
וואונדערבארען קרעפֿטען צופֿיגען לעסט; געפֿאהרען, דיא  
יעדאך נור זעלטען ענטשטעהען, דערען דאזיין בלאס צו-  
פֿעלליגע אומשטענדע מעגליך מאכען קעננען: (מט) וויא  
פֿערמאג איך אבער יענע פלאגען פֿאן מיר אבצווענדן,  
וועלכע אויס דעם געוועהנליכען וועכסל דער יאהרעסצייטן  
ערפֿאלגען, אונד נאטהווענדיג ענטשטעהן מיסען. (נ)  
זיהע! דער פֿריהלינג עררעגט איינע שטעטע אונרוהע אין  
מיינעם קערפֿער, אונד איבערהייפֿט מיך מיט גייען פלאגן  
(נא) דער ואממער פֿערעקעלט מיר אפֿט דאס לעבן, קוועלט  
מיך מיט פֿערדאפֿפעלטען דראגזאלען אונד שטעהרט מיך

## באור

(מו) ואל יחטיאו, אל יחטיעו כמו והייתי חט וזנו שלמה  
קטחים. (מז) וכי ישימני זמני חוזר לענינו הרמקן להתרעם  
על חולשת הזמן ויאמר: גם אם ישימני מולך על כל חמדות תכל  
והייתי מושל בכל תקות עיני; התחזקני ותחמנני ידידתי להחטיא  
מטרת מורי קשת הנזכרים, להציל אותי ורכוסי מידי שוללים האלה  
רבי המלך, כזה ליירו קדמונים השמש כמלך מפורט ויושב  
בעגלה. (מח) וכי אחלט, גם אם אחלט בחמלת ה, מכגעים  
חמרוני האלה, מאותות ומופתים הם רעמים וזרקים, אחר כי  
תמטט הויתם ורק לעתים יקרה שיחריצו האדמה. (מט) היוכל



דעס מעכטיגען דאנערס געטעזע, דאס אם אונגעווייטער-  
שוואנגערן טאגע איבער מיינעם הויפטע וויא שטעבע  
איבערם גניק ברעכענד קראכט? (מ) ווען לייכטענדע  
בליצע אויס דיסטערן וואלקען שלענגלענד העראב שלידערן,  
אונד דער פֿעהיללטע היטמעל זיך אין שטרעהמן ערגיסט,  
דיא אללעס פֿערזענקן; ווען מעכטיגע פֿלאממען דיא ערדע  
ענטצינדען, אונד אונפֿערשאָהנענד אללעס הינראפֿן; (מא)  
ווען העפֿטיגער רעגן גוס, מיט רוישענדס געבריללע לעג-  
דער איברשטרעהמט אונד שטעדטע פֿערשוועממט אונד  
גאנצע פֿעלקערשאפטען אין שרעקן זעצט. (מב) היר  
ברויזען טאָבענדע פֿלוטען אין שעהנן לוסטגערטען, דארט  
רוישען מעכטיגע שטרעהמע אין דען פרעכטיגסטען שטרא-  
סען. (מג) באלד ערשטארדען פֿאם קרעפֿטיגען פֿראסטע  
דיא וועסריגען דינסטע אין דער לופֿט, אונד שנעע-געשטעבר  
איבערדעקט דיא ערדע; ניכטס פֿערמאג מיך פֿאר דער  
שניידענדן קעלטע צו שיטצען. (מד) באלד פֿערוואנדלט  
דער מעכטיגערע פֿראסט דיא העללען רעגענטראפֿען אין  
שטיינעהנליכען האגעל, דער אין גראסען דיכטען מאססען  
אויס האהעם גוועלק הערונטער ראַסעלט אונד מענשען אונד  
ביימע צערטריממערט. (מה) וואס ניצט דאן מאכט?  
וואס הילפֿט גליק? וואהין ווענדע איך מיינע בליקע? ווא  
זוכע

## באור

וישטוכו מדינות ומקומות נשקעים צתהום רצה, וכל גנות צפלגי  
מים יסתוכו, וחיה מקום מחסה ומסתר מכני הרעה הזאת? —  
(מג) ק צ ת הקפאה, לגודל הקור יקפאו חלקי מים צתוך האויר  
ויתדצקו ויתאחדו קוים ופתילים ויפלו עלי ארץ ויהיו לשלג. לא  
ימגנו, קירות צית מהקרירה ההיא, ולא תציל צנה ומגן מכני צנת  
השלג הזאת. (מד) ח ו קפאו קפירות שלג, אם כזר מקוצצים  
היו חלקי המים צתוך האויר והיו לטכות מטר, ואז הקפאו האויר  
האמצעי חלח וקר ציותר; אזי יהיו לאצנים גדולות וזרד נתך  
חרצה. מחקרים אצני שיש טהור, עד"ס חכ"ל צמגיגה: אמר  
ר"ע לתלמידיו כשתגיעו למקום אצני שיש טהור אל תאמרו מים וכו'.



## בחינות עולם

קולות במקלות ישברו מפרקת ביום הנשם: (מ)  
 בהראות הברקים נמרקים מהרבי ארקים נזרקים  
 בהשפך מבהיקי רקיעים זועים משקיעים לא  
 יערכם כל חרוץ ובזיקים וגזקים כל צר איננו  
 שנה בהם: (מא) וקול הנשם בקול מים רבים  
 בקול שדי שטוף מדינות ישקיע מקומות וכל  
 מחנות ישים לחרדה: (מב) כל גנות בפלגות  
 מזרם ממטר כל חוצות רחוצות וכל רחובות  
 תלכנה מים: (מג) ופעם מימיו קפואים קצת  
 הקפאה לחזק הקור וישלך שלג בפתים לא  
 ימננו קירות מקרירותו ולא תציל צנה מצנתו:  
 (מד) או קפאו קפואות שלם והיה לאבן ונתך  
 ברד ארצה עד הראות אבנים גדולות ממקום  
 אבני שיש טהור למען הכות כל מוצאם וכל עץ  
 טוב יפילו: (מה) היעמוד שלטון התועיל הצלחה

## באור

גם אם אוכל לצטוט על צנין חזק ולא אירע מרוח וסער, הימלטני  
 זמני מרוגז סויו, כלומר מענן וקולות, כאלו אם צמקלות ישצרו  
 מפרקת. (מ) ה צ ר ק י ס נמרקים, כלומר השנונים והמלוטשים  
 כמו מרקו הרמחים (ירמ' מ"ו). מ ח ר כ י ארקים נזרקים, שטורו  
 הצוקים אשר מחלוני שמים עלי ארץ נזרקים. וענין מחרבי  
 מחלוני, כמו מנין מן המרכים, וענין ארקים ארצות, כמו אלהם  
 די שמים וארץ. מבהיקי רקיעים, כלומר מזהירי רקיעים.  
 זועים, הם הרעמים, משקיעים, השורפים מענין ותשקט אם  
 צמחה. ל ש יערכם כל חרוץ, כי המה יזהירו ויתר, או ענינו  
 גם אם יתן איש זה חרוץ לא יערכם להנצל מהם. (מא) וקול  
 הגשם, ורעה גדולה מואת, אם זרם מים כצירים בקול שדי יהמיון



הַעֲלֹלִים דָּגַע יִמְסוּ אֲסוּרֵי בְנֵינִי וְשֹׁפֵל שִׂיֵּאִי  
 וְנִפֵּל לְמִשְׁכָּב וְחֲלִיתִי וְהִיִּיתִי כְּאַחַד הָאָדָם אֲשֶׁר  
 מְאַסְרֵנִי: (לג) שֶׁקֶר אֵין הַחֹן וְהַבֵּל הַהֲצִלָּהָה  
 וְהִיתְרוֹן אֲשֶׁר יַעֲנִיקֵנִי זְמַנִּי בְּאַהֲבָתוֹ אוֹתִי: (לד)  
 אֲסַפּוּ לִי חֲסִידֵי רוֹפְאִי גִלְעָד קִרְאוּ לִי נְאֻמֵּי  
 יוֹדְעֵי צִירֵי עוֹד הוֹסִיפוּ צָרִי הִפְשֹׁ אֵלַי סֵפֶר רַפּוּאוֹת  
 הַגָּנוֹז וְחִקְרוּ כָּל חֲכָמוֹת מִצְרַיִם וְשִׁאֲרוּ אֶת  
 הַחֲרָטְמִים הֵיֶשׁ מִגִּיד לִי בְּמָה יָשׁוּב כַּחֲסִי בְּמָה  
 אֲזַכֵּר לְתִקּוֹן אֶת אֲשֶׁר עָוֹתָה הַמִּצֵּב הַשְׁמַיִמִי  
 מִיּוֹם הַיּוֹסֵדִי: (לה) הַיּוֹכֵלוֹ כָּל חֲכָמֵי הַגִּלְלוֹת וְאִם  
 יִתֵּן לָהֶם מֶלֶאכֶת בֵּיתִי כֶסֶף וְזָהָב לַעֲשׂוֹת אֲרָבוֹת  
 בְּשָׁמַיִם לְהַזִּיל וְלִהְיוֹת מֵהֶם דֶּרֶךְ אֲרָבָה כַּחוֹרֶת  
 אֲחֵרוֹת וּבְנֵין חֲדָשׁ לְהַשִּׁיבֵנִי רַעֲנָן כְּבָרוֹשׁ וּבְרִיא  
 אֲוֶרָם: (לו) וּבִלְעָדִי אֵלֶּה הָאֶתְפָּאָר בְּחִבְבֵּרֶת  
 זְמַנִּי וּבְרִיתִי מֵאִימוֹת עֲצוֹמוֹת וּבְהִלּוֹת גְּדוּלוֹת  
 מֵאֵלֶּה הָאֱלֹהִים עֲשָׂאֵם שְׂאִירָא מִלְּפָנָיו: (לז)  
 בְּהִעָרֹת עָלַי וְאֲנִי שָׁלוֹ בְּבֵיתִי רוּחַ מִמָּרוֹם גְּדוּלָּה  
 וְחִזֵּק יִשְׁבֵּר הַסִּלְעִים הַגְּבוּהִים יִפִּיל הַחֹמוֹת  
 הַבְּצוּרוֹת: (לח) הִתְבַּטַּח גּוֹיִתִּי וְאִם בְּקִיר הַחֹמָה  
 הִיא יוֹשֶׁבֶת: (לט) וְזוֹלָתָה הָאֲמִלֵּט מִרוֹגְזוֹ הַזֵּין

קולות

באור

גם אם חסן מלא ציתי כסף וזהב לא אוכל להרפת. (לה) להזיל  
 לשון הולה כמו יול מים מדליו. ו לה ש י ל , מענין כי ישל זיתך.  
 (לז) צה ע ר ו ת , צהסתכך עלי כמו רוח ממרום יערה. (לח)  
 ו אם צקיר החומה , כלומר גם אם חשב צקיר החומה לא אוכל  
 לבטוח כן תפול החומה ושם תהיה קצורתו. (לט) וזולת זה



## בהינות עולם

בעפֿירכטען; דראָהען מיר שטעטס דיא גריליכסטען קראנק־  
הייטען, דיא עקעלהאפֿטעסטען וואונדען; — (לג) וואס  
ניצט מיר נון אללער רייכטהום! וויא טריגליך איזט מיינע  
אירדישע זעליגקייט, וואמיט דאס גליק מיך אנלעכלט  
ווען עס מיך צו זיינעם ליבלינגע וועהלט. (לד) אַ איילעט  
הערבייא, איהר ערפֿאהרנען ערצטע! בערופֿט מיר יענע  
ווייזען מעננער, דאס זיא מיינע ליידען ערפֿארשען. שאפֿט  
היילזאמע קרייטער הערבייא, בעפֿראגט איהרע גרינדליכס  
טען שריפֿטען אום ראהט, זוכט אין היפאקראטעס אונד  
גאלענעס היילביכערן, פֿיללייכט קאן איינער אונטער אייך  
מיר מיינע פֿערלאהרנע קרעפֿטע ווידערגעבן. פֿיללייכט  
צייגט ער מיר איין מיטטעל, וואדורך איך דאס מאנגעל  
האפֿטע אין מיר ווידער ערגעפֿצן קאן. — (לה) פֿער  
געבנס! אללע ווייזען דער ערדע פֿערמעגן עס ניכט, אונד  
געבע איך איהנן אויך מיין גאנצעס פֿערמעגן היין; דען  
ווער קאן הינויפֿשטייגען גען היממעל, אום מיר נייע קרעפֿט  
טע אונד איינן פֿעסטערן קערפֿערבויא אלס דער מייניגע איזט  
ווידערצוגעבן? (לו) קאן מיך וואהל, אויסער דיוועס,  
מיין גינסטיגעס געשיק נאך פֿאר גרעסערן אונד גרויזענפֿאל  
לערן שרעקניססען זיכערן, דיא אללע פֿאן דער געטטליכען  
גרעסע אונד אללמאכט צייגען? (לז) רוהיג זיך איך אין  
מיינער שטיללען וואהנונג — אינדעם וויטהען געפֿטיגע  
ארקאנע, צערשטעטערן האהעס פֿעלזענגעבירג, ערשיט  
טערן דיא פֿעסטעסטע מויער; (לח) וויא ציטטערט מיין  
וועזן, מיר באנגעט דער לייב, אונזיכער אין מיינעם אייג  
נען הויזע. — (לט) וואס שיצעט? מיך פֿערנער פֿאר

### באור

אוי כרגע ימסו חסורי וקסור צניני. כספל שיאי כלומר התנשחותי  
והיא הנפש. וכפל למסכז גויתת וחליתת והויתת כאחד הצוויים אשר  
מאסתת. (לד) חס פו לי ענין המקמרים האלה, אין חכמה  
אין ענה אין תבונה ואין עשר נגד גרמו שמים. חס המה עותו  
בי והכשילו כחי, חס חס חסוק כל הפכמים ורופאים ואשפים



איהנן פֿארגעצייכנט. (כג) פֿאן זיינער גיטע ווארדע איהנן  
 זא פֿיל צו טהייל אלס זיא צו איהרער פֿאללקאממענהייט  
 בעדירפֿען. (כד) אויף גאטטעס ווייזער אנארדנונג עמפֿע  
 פֿינגען זיא איינן שטארקען אבגלאנץ זיינער עוויגקייט, וואָ  
 דורך זיא אין איהרער האהען ווירדע זיך שטעטס ערהאלטען;  
 (כה) גור דען אבשויס איהרעס וועזענס טהיילען זיא דער  
 ערדע מיט; גור פֿאן איינעם קליינען איבררעסטע יענעס  
 פֿארצוגס ווירד דיא וועלט אונד איהרע צעגלינגע ערנעהרט,  
 (כו) אַך, וויא וועניג בין איך געגן דיזע עדלען וועזן!  
 איך, קורץ פֿאן טאגען, זיא, ערפֿאהרנע גרייזע; איך  
 איין אלבערנער מענש, זיא רייך אן פֿערשטאנד. — (כז)  
 שאהן פֿאר מיינעם דאזיין ווארד פֿאן איהנען מיין קערקער  
 בעשטיממט; עהע איך נאך געשאפֿען וואר, בערייטעטן  
 זיא שאהן דאס נעץ פֿיר מיינן פֿאלל. (כח) נאך דעם  
 מוטטערלייבע וואר איך ניכט ענטקאממען, אונד אללעס  
 וואר שאהן צו מיינעם פֿאנגע בערייטעט. (כט) זיא זעצ־  
 טען מיך אויס שטויב צוזאממען, צימערטען דאס באל־  
 קען ווערק אין מיר צורעכט, אונד בעשטיממטען דאס מאאס  
 מיינער איררדישען העהע. (ל) פֿאן אנבעגין מיינער גע־  
 בורט ווארד איך פֿאן איהרען הענדען — דאך ניכט אויס  
 האס געגן מיך — זא וויא איך בין בערייטעט; הינפֿעל־  
 ליגען בויעס, צערריטטענדען צושטאנדעס, איין באנד, דאז  
 לייכט אויפֿגעלעזט ווערדען קאן. — (לא) בין איך יעדס  
 צופֿאללע נון פֿרייס געגעבן, מוס איך באלד דעם ברענ־  
 גענדן זאָננענשטראלע ווייכען, באלד דעם ערשטארענדען  
 פֿראסטע ענטפֿליהען; (לב) הענגן דיז גרויזאמסטען ליי־  
 דען מיט דען צארשעסטען וואהלליסטען צוזאממען; מוס  
 איך יעדס אויגענבליק דיא אויפֿלעזונג מיינעם קערפֿערס  
 באור

צורה. (לא) ת ע ר סכירה, רוח הקר המזיק לאדם וידמה  
 בחלו נחתך בחרב סיפיות. (לב) או אמתא צספתי, להתקשר  
 נפשי במעלות ותענוגות פי כסיל החללות הנפש עם הגויה;



## בחינות עולם

וְיָרֵךְ סְבוּבָם וּלְכַתֵּם לַעֲשׂוֹת מְלֹאכֶתָם: (כג)  
 הוֹיָהוּ לָהֶם מִן הַטּוֹב שִׁיעוֹר רָחֵב יָדַיִם כִּיד  
 אֲלֵהֵיהֶם הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בֵּן יִסֵּד וַיִּשְׁבְּעוּ וַיֹּתִירוּ  
 בְּדַבָּר יִי: (כד) יִקַּח לָהֶם מְטוֹב שִׁפְעַת הָרֵאשׁוֹנָה  
 לְתַתָּם יֹשְׁבִים בְּמַלְכוּת: (כה) וְכָל הַמְּלָאכָה  
 נִמְכָּרָה וְנָמַס הַשְּׁלִיכּוֹ אֶרְצָה וְתִבֵּל וּבְנִיָּה תִהְיֶי  
 בְּנוֹתָר:

(כו) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְהִמָּה יֹשִׁישִׁים בְּעַר  
 אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְהִמָּה חֲכָמִים מִחֲכָמִים: (כז) טָרַם  
 אֲנִיצֵר בְּבֶטֶן שִׁפְכוּ הַסּוּלָלוֹת לְהַסְגִּירָנִי וְטָרַם  
 הַבְּרָאִי כֹונְנוּ הַמְצוּדוֹת לְצוּדֵדָנִי: (כח) וְעַד לֹא  
 אֵיצֵא מֵרַחֵם לְלִבּוֹ הַמְעַבְרוֹת לְתַפְיִשָּׁנִי: (כט)  
 הִמָּה צָבְרוּ עֲפָרִי הִמָּה קָרוֹנִי וַיִּמְיָנִם טַפְחָתָנִי:  
 (ל) וְאוֹלָם כָּפִי חַיּוֹב חֲמִיעָרְכָת לֹא מִיִּשְׁנָאֲרָתָם  
 אֲזוֹתִי שְׁמוֹנִי מִתְחַלֵּלֵת הַיְצִירָה חֲלוּשׁ הַהִרְכָּבָה  
 רַפָּה הַמְּזוּג נֶתֶר הַקְשׁוּרִים: (לא) וְכִי יִפְגְּשָׁנִי עֵת  
 וּפָגַע בִּי יִקְרְבוּ שְׁמֶשׁ וְשָׂרֵב לְהִלָּחֵם בִּי אִו הַזַּעַר  
 שׁוֹכִירָה וְקָרַח נוֹרָא: (לב) אִו אֶחָטָא בְּשִׁפְרִי  
 לְהַתְקַיֵּשׁר בְּמַעֲדָנוֹת פִּי כִסִּיל מַחֲמַת הַגּוֹפִים

### באור

הַמָּה יִהְיוּ וַיִּשְׁבְּעוּ מִטִּיב שִׁפְעַת רֵאשׁוֹנָה וְהַנוֹתָר יִשְׁפִיעוּ לְתַצֵּל  
 וַיִּשְׁבְּעוּ. — (כז) שִׁפְכוּ הַסּוּלָלוֹת אִם יִשְׁפַךְ הַזֶּר סוּלָלוֹת  
 כַּגֵּד הַפִּיר, כָּל הַעַם הַנִּמְצָאִים יִסְגְּרוּ צְרוּכָה, כֵּן הַדָּזֵר צִסְדוֹת  
 גִּרְמֵי שָׁמַיִם, צִתְנוּפֶתָם יִתְקַרְצוּ וְתִסְגְּרָה הַיִּסּוּדוֹת אַחַת לְאַחַת  
 (כט) הַמָּה צָבְרוּ עֲפָרִי, כִּי צִמְצָמוֹת תְּנוּפּוֹת הַגִּלְגָּלִים יִתְהוּ  
 וַיִּתְרַכְצוּ הַיִּסּוּדוֹת מֵלֶה. (ל) נֶתֶר הַקְשׁוּרִים, רַפִּיּוֹן קָשׁוֹר הַחוּמָר



(טו) יאלו הגופים הנוראים שזמם בוראם  
 עבדים מתמידים הות ענג בספור כבודו מבלי שפה  
 מבלי היות לאות ועמל: (טז) מעמדם במערכת  
 שם יתנו צדקות ולא לצוקורת המה יעבדו שדי  
 ולא ידעו שדיון: (יז) ואף גם זאת ביכולת  
 הטביעם בוראם בגזרתם היקרה נתנם בחלוקה  
 מצבם ומהלכים הפכיים מחיבי פעלים בשפלים:  
 (יח) בהנעת גופים שובתים מתים ונתנית הכנות  
 לקבל צורות להשיב מתלבש המתביש ממערומו:  
 (יט) לא שלכך נוצרו לעבוד יצורים אובדים שהמה  
 נכבדים מהם וגבוהים עליהם: (כ) חלילה  
 ליוצרים להכניע היקר לזולל והעומד לאובד:  
 (כא) ולא יחשב פועל חכם שיכין כלים משקלים  
 עשרת אלפים כבר כסף לעשות מחט ברזל אחד:  
 (כב) אבל בראם בתבונה לא ידע בלתו אשר

באור (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל) דרך

רבות בשכלים. (יח) צה נס ת גם מתוך כך ינועו שמהם גופים  
 שונתים מתים, הנה ד' היסודות, אשר צנועתם יתפרצו ויתמוגו  
 וכתית הכנות, גם ע"י פעולתם יתנו הכנות בשכלים לקבל  
 צורות, והחומר הראשון הערום צלל לצום וצלל צורה, והוא מתצוץ  
 מחערומיו כי יתאזה תמיד לצום צורה מיוחדת, הנה ע"י התנועת  
 הגלגלים, יתלצש החומר ההיולי הזה. (יט) לח, אם תאמר  
 בלצנדך, לכך נוצרו אלה הגבוהים לחייצ פעלים בשכלים, לא מחכמה  
 תדבר כן, כי היתכן שיכניע השם היקר לזולל! הנה פועל חכם  
 להכין כלים משקלם פשרת אלפים כפר לעשות מהם כלי ברזל אחד?  
 — (כב) ח צ ל ד' אלהים צראם צתצונה רסצה, איננו נודעת  
 צלתי לד' לנדא המה ילכו לדרכם ויעשו מלאכתם ולא ישנו את תפקידם.







צירק צו בעשטיממען. (ח) היר אונטען איזט דאס פינקט-  
 כען: ערדע; דאס ציהל איהרער בעוועגונגען; איינע  
 טיפּע העהלע, ווא דער אויספֿלוס אללער איבערפֿליסיגען  
 דינסטע זיך אויף איינען הויפֿען פֿערזאכמעלט. — (ט)  
 מיט ערשטוינען בעטראכטע איך נון יענע אונערמעסליכע  
 העהע, אין דער מיליאָנען וועלטען זיך אום איהרע  
 אַכזע דרעהען. — אַ וויא פֿערעכטליך ערשיינע איך מיר  
 אין מיינעם ווינקעל, דער נור איין קליינער פונקט געגען  
 דיא גאנצע ערדע איזט. (י) פֿאן דיזעם גראסען ערדענע  
 רונד, מיט אללען זיינען לענדערן, שטעדטען אונד היי-  
 זערן בעזיצע איך נור איינען זעהר גערינגען רויס. (יא)  
 קענטע איך שוועכלינג, אין מיינער נידריגקייט, מיך מיט  
 יענען העלדען מעסן וואללען, דיא שאהן פֿאר מיינער גע-  
 בורט מיין גראב בערייטעט? (יב) קאן איך מיינע לעבנס-  
 יאהרע וואהל אונגעטריבט פֿערבריינגען, דא דיזע מיך נאך  
 איינגער ווילקיהר בעהעררשען? — (יג) וואס פֿערמאג  
 איין קליינער פֿאגעל מיט אבגעשטומפֿטען פֿליגעלן, דער  
 אין איינעם קעפֿיך איינגשפעררט איזט, אום דען איין גאנצעם  
 העטער פֿאן רויבפֿעגלען דיא וואכע העלט? — (יד)  
 אַ פֿראהלערישע צייט! רעשטע מיך דאך נור פֿאן דען  
 קליינסטען פֿוסאנגעלן, דיא מיר געפֿאהר דראָהען; פֿאן  
 איינעם דער פֿאללשטריקע, דיא זייט מיינס דאזיין אויף  
 מיינן שטורץ לויצען. —

(טו)

## באור

ואכן עיני ואשקיף על צרומי מטה על המנשים אשר במערה בקנה  
 כקודה קטנה הם יושביה ולאחר שנתחלקה הארץ לאקלימים לעירות  
 לבתיהם מקומי כשעור יתוש נגד קומת מדכ לכן. (יא) היתפאר  
 אנוש פנוש גבר חלש על חלה גבוהים לאחר: כי ינצל מרעתי, הלח  
 המה חזבו לי קצר טרם היותי. (יד) מ מ ר ו ס, כרו זנא שמים  
 לרגלי, חמת שנוצרת מדין אחי יסצבו לי סצות רעות עד כי אטצפ  
 ציף הצור הזה כאלו רגלי ערצו חותי לנהלני אל הצורות ע'דש



(ח) ארץ נתנה באמצעותם מערה שפלה אליה  
 ישפכו כל המותרות הטבעיים ועפושיהם: (ט)  
 ובשאתי עיני ואבינה בעלינותם המופלא  
 ממני ורבבור גדודיהם עוטרים עלי ועל אנשי  
 אשר בקצה המערה יושבים בקצה נקודה קטנה  
 שפלת מקומה: (י) אחרי התחלקה לאקלימים  
 ומדינות ועירים ובתים מקומי בשיעור יתוש  
 בשיעור קומתי וצל קודתי הקטנה מאחד בתי  
 עיר קטנה אחת: (יא) היתפאר חרש אשר  
 כמוני על אלה הגבורים החזקים קברי טרם  
 היותי: (יב) וכל הימים אשר אני חי על האדמה  
 האכזר אני ומלכותי והמה יטוני לכל אשר  
 יחפוצו: (יג) מה ישתרר צעיר ובוכים קצוץ בנפים  
 שקוע בכלא וכל צבא השמים עומדים עליו  
 מימינו: (יד) היוכל זמני מלטני מפחד אחת  
 הפחתים הקטנים אשר ממרום יכרו לרגלי  
 אשר מעת היצירה ערבים להובילני עליהם:

באור

חכמי לצ לדעת על כטון אמיתות החקירות מרוח קצותיהם. (ח)  
 ארץ נתנה, הארץ הזאת אשר נחננו יושבים בה נתונה באמצע בוכרי  
 כנזכים, כנקודה צתוק המרכז, והיא כמטרה השפלה אשר מטר  
 בגות ישפך עליה, כן על הארץ הזאת תשתכנה חותרות ופסולות  
 מטעם גלגלים. וכל אלה ידבר המליץ לפי דעת הקדמונים, אבל  
 צימינו כבר התנטלה דעה זאת צראיות ברורות, ומין פה המקום  
 להאריך בחקירות האלה. (ט) וצחתי עיני, ואדרוש צמופלאי  
 מחני ואניש עצמות רבנות גדודי אין מספר על אופקם פסובנה



גם כי יהיה בעוזרי: (ב) שבתתי ואראהו קצור יד  
 מהושיע למשול במכאובי להסירם מעלי לא  
 יסור שבט פחדו עליהם ולעצור במחריבי לא  
 יעצור כח: (ג) כי יבחרני מירתר שכני לצפני  
 בסכו מרוכסי מהומות מקריות מרגשי שואות  
 רצוניות ונתני ערליון נגד אחי נמלט משבכות  
 מבוכות הנמשכות לבחירה: (ד) היש לאל ידו  
 להצילני מכמה פגעים טבעיים מוכרחים: (ה)  
 המון תוצאות התלאות משמים ילהמו בי: (ו)  
 כי אראה כדורים יקרים מסודרים סביבותי כדור  
 וצנפני צנפה והמה נפלאו ממני נפלאו מעשיהם  
 וגבורתם: (ז) תאבד כל חכמה וכל בינה תסתתר  
 לשער גדלי בהקיהם ומרחבי קצותם ערל נכון:

(ח)

## באור

טוב לחזור כי מיתר דעי לסתרני בסוכתו ונאצרתו יסך צעדי  
 מרוכסי, להצילני מחזור מהומות מקריות המתקשרות לנפול  
 עלי במקרה; גם אם יהיה צעורי לשמרני מכגעי מרגשות שואות  
 רצוניות, לתתי עליון וגציר צמחי מין האדם, ולמלטני מרשת  
 מבוכות הנמשכות מפאת הצחירה, כלומר משצט בני אדם. (ד)  
 היש, האם לאל ידו להיות מחסה ומעון לפני המון כגעים  
 המוטצעים צטצט ומוכרחים לצא? — (ה) המון תוצאות,  
 הלא המון תוצאות רעות ותלאות אין מספר, אשר יסודתם בחומר  
 היסודות, וידמה כאלו השמים במסילותם והטצט כלה התקשרו ללחוס  
 עמדי. (ו) כי אראה, אם חשך שמים ערוב שמה כדורים יקרים  
 יעטרוני וכדור צנוק יצנפוני הנני עומד משתאה, כי יפלא ממני  
 מעשי תוקפם וגבורתם ומיכותם. (ז) תאבד, אין חכמה ואין  
 תבונה מספקת להמציא שיטור מנומס לגודל מרחקיהם, ילאו כל



## בהינות עולם

קעננע. (ב) יעדאך איך פֿינדע אללעס זא הינפֿעלליג אונד שוואך; וויא קעגנטע איך לינדערונג פֿיר מיינע ליידען פֿאן איהר ערווארטען; וויא פֿערמאג זיא מיך פֿאר פֿערדערבען צו שיצען. (ג) קעגנטע זיא מיך גלייך, פֿאר צוגסווייזע, פֿאר דער וואוהט זעלטענער איבעל בירגען, ווערע זיא מיר אויך זא גינסטיג, מיך פֿאר דען געפֿאהרען צו שיטצען, דיא אויס דער זיטליכען פֿערדערבניס דעס מענשען ענטשפרינגען; (ד) ווירדע אבער אויך דיא נאטור איהרעם ווינקע פֿאלגען? קאן זיא מיך פֿאן דען נאטור ווענדיגען מענגעלן רעטטען, דיא איהרען גרונד אין דער פֿהיזישען קראפֿט דער מאטעריע האבען? — (ה) זיהע, דער היממעל האט זיך ווידער מיך פֿערשווארען, דיא עלעמענטע קעמפֿען מיט מיינער נאטור. (ו) דארט ער בליקק' איך ריזענהאפֿטע קערפער, דיא זיך אין אונגע היירען קרייזען דרעהען; מיר שווינדעלט דער בליק, ווען איך איהרע זעלטזאמען בעוועגונגען בעטראכטע. (ז) דיא גרעסטע ווייזיהייט פֿערשטוממט אונד פֿערמאג ניכט איהרע גרעסע צו ערמעססען, אונד איהרען ווייטען בע-

## באור

ולשמרני ממחלותיו. (ב) ש צ ת י, מולס רומה חנוכי, כי קצרה יד הזמן מלהושיע לי, לא יוכל למסול במחמוצי לא יסור הזמן שצט קמדו עליהם להסירם מעל פני, וכח סין צו לעצור במחמוצי (ג) כי יצמרני, ידוע ששלושה מיני רעות מורדות בעולם: (א) רעה מקרית. אשר לא צהזמן סך במקרה תצא ורק לפעמים תמלה לקנות במדס, כמו חיה רעה הנופל על האדם ותניקהו וכדומה. (ב) רעה בחירית. הנמשכת לאדם ממין אדם עצמו מפאת פחיתותיו ותאותיו הרבות כמו קנאה, שנאה, גניבה וכיוצא, הן הנה אשר תהינה בעוכרו מלכ צחירתו הרעה. (ג) רעה טבעית. המוכרת לבן מטבע טבע עצמה כמו שואה וסער שאון ורעם ואש מתלקחת תקיף הארץ, כחלה תולמותיהם צהכרת הטבע בלא צחירה ורצונית. ועתה יסמר החליץ: כי יצמרני, גם אם יהיה להזמן יכולת ורצון



בעגרייפֿען. (ט) נאך זעהע איך איינען שווערמערשען  
הויפֿען איהרע גרייעל בעוואונדערן אונד זיך אים שטויבע  
ביז צו איהר הינוועלצען; נאך ארבייטעט דער בלינדע  
טרייב, זא אפֿט ער זיא בעטראגען. (י) דיא צייט טריטט  
דעם מענשען ווירדע אין שטויב, ערהעבט זיינע גרייעל  
ביז אין דיא וואלקען, אונד מאן פֿרייעט זיך? (יא)  
זיא ווירפֿט מיט יאממער אונד קוואַלען אין אללען שטרא-  
סען אום זיך הער, מאן זיהעט עס אונד איזט זא רוהיג,  
אלס ווערע עס איין שערץ. (יב) מאן לויערט אויף  
טענצע, מאן קרענצט זיך מיט רעבען; קיסט דיא דירנען,  
פֿערזענקט זיך אין ליסטע, האנדעלט אום לידער; מאן  
הערט דען אונגליקסבאָטען ניכט, אונד גלויבט, ער  
שפאטטע.

## קאפיטעל יב

(א) יעצט אונטערזוכע איך פֿאן נייעם דיא בעהעלטע  
ניססע דער צייט, מיט איהרען גלענצענדען שעצען אונד  
פראכטפֿאללען קליינאָדיען; פֿיללייכט ענטדעקקע איך  
עטוואס ריהמליכעס, עטוואס דאס מיר הילפֿע געוועהרען  
קענע.

## באור

זעמו משאות כבודות ויסורים כלחצים צרחים כל חוצות יסלק צם  
עצרה וזעם, וזכל זאת אינם חוששים כי יאצה הזמן להרע להם,  
אך יאמינו הוה מחזק עמהם. (יב) לא האמינו, שטור הכתוב:  
אורצי מחולות אהצי כלולות וגו' לא יאמינו לשמועה כי יסופר מהרעות  
הנמשכות מפגעי הזמן ויהי כמחזק צעיני אלה אשר התחתנו צמו.

## פרק יב

ישוב ויורה חולסת הזמן כי נלאה כמו להושיע צרצ או צמעט נגד  
ההכרחיות לצא מצד הטבע. —

(א) ו צ ח פ ש י, עתה אחכס מחדש אמתחת הזמן לרחות  
הכי יש צכל טובותיו המדומות דבר טוב ונמה לעטרני בהנלסה אחיתית



## בחונות עולם

לא תשג: (ט) אוי לעינים שככה רואות מצבאות  
 שוארות מהומותיו ויוסיפו להתאבק בחיקו  
 בלי ישביתו מלאכת המשוש כל עוד יוסיף  
 להתעולל בהם: (י) השמחים אלי גיל  
 בראותם יתעב שיאם וינשא תועבותיהם ולא  
 יסקלוהו: (יא) בשפכו למעמסות הנזכרות  
 לחוצות ונאצות נמרצות בראש כל חוצות  
 ועיניהם הרואות ולא יחישו כאלו יצחק אליהם  
 ולא יאמינו: (יב) לא האמינו לשמועתו אורבי  
 מחורלות אזהבי כלולות חושקי יעלות נושקי  
 אילות שוחרי עדניו סוחרי רגניו השבורו  
 במהתל ויהי כמצחק בעיני חתניו:

### פרק יב

(א) ובהפשי אמתחות עתותי אם אמצא  
 גביע הוד וקני מנורה האם יוכל זמני בבדני

### באור

כיו כי צנתי וחקרתי היטב הזמן הזה ולא השגתי מהותו. (ט)  
 אוי לעינים שרומות המיות הזמן מהמיות חיל צדקי מלחמה יהמיון  
 וכל זאת יתדצקו ויתאצקו בעפר רגליו. לעולם לו יעבדו ולא  
 יציתו ממלכת חוש המשוש — אשר חרבה הוא לנו לדעת מרסטו  
 — הוצא צמורה ס"ג כ' מ"ט — ולא ימנע ולא יוסיף חוש  
 הזה להתעולל צמו. (י) השמים, שער המאמר: ישמחו  
 ויגילו בפזוהשתעשעת הזמן, חק כי יראו בעליל, כי הוא יתעב  
 ויורד גדולתם ויקרם, ויעלה צמלות תעבותיהם וזאת יראו בעיניהם  
 ולא יסקלוהו. שיחם, גבהם כמו חס יעלה לשמים שימו (איוב  
 כ"ו). (יא) צשכו, גם כי יראו בעיניהם כי ישכור עליהם



(ב) ישתנו בכל חלק מרגעיו בעלות וברדת שנויים  
 אין מספר: (ג) בחזותי סביבי יקרו אכיר הכל  
 ובוז אהיו בצד עקרו ובראותי באוצרי וזהו  
 ארניש נהש נחשת כרוך בעקבו: (ד) וכל אשר  
 יוסיף להטיב אומר לרעיוני דעו וראו כי רעה זה  
 מבקש: (ה) ואני כרחל נאלמה משתאה ומחריש  
 מתעצב לעבר נבהל להזהיר ירא לעתיד: (ו)  
 מתנהל לאטי נושא עול סבלו סובל על כרחי  
 עד תום כחי וגם להי: (ז) הזמן תמורות בזמן  
 קצר וצבא חרפור עשרת אלפים בחודש  
 זה ליפות:

(ח) עתה אומר שצדק מאמר ההבם אשר  
 השבנו שסכל הבנתו באומרו הזמן ענין אלהי  
 באור (ח) לא

אם אצט על הסבות והמסובדים הזמן הוא ספק כי הכל וזה  
 קשורים בהסבות, ונחש לכפוני כרוך בעקב המסובדים, וא"כ  
 ראשית ותכלית הזמני הוא ענין רעורעות רוח, לכן (ד) כל  
 אשר יוסיף, העת להטיב לי, אומר לרעיוני נכשי, דעו אך רעה  
 היא מבקשת כי לא יתכן לחצא חמת צסקר וטוב צרע. (ה) וא"כ  
 אכל אני כרחל נאלמה אשר לא יפתח פיו, עומד מרעיד ומחריש  
 ואין לי כי אם להתעצב על צרות העזרות, ולהזהל על הצמים עתה  
 ולהיות צירחה ורעד על העתידות לצוא. (ו) מתנהל לאטי, לאט  
 לאט אני הולך ומשא עול משמי אשר סובל (למסטטט) עלי נגד  
 רצוני, ככה אשא ומסבל עד יתום צומי וחמות. (ז) הזמן  
 תמורות מה רצו הרפות ומרפות מחרפות שונות, אשר יחליכו  
 וימירו בהשתנות מראיהם בזמן קצר! — (ח) עתה, חסו  
 אחרתי שקר בכי גאלינוס — הוצא צמורה ח"ח פ' פ"ג —  
 באמרו: "הזמן הוא ענין אלהי", אך פתה ידעתי כי צדק אמר



## בחינות עולם

זיך מיט יעדעם ווינדע דרעהעט. (ב) יעדער אויגענבליק  
 ווירד פֿאן הונדערט פֿערוואנדלונגען בעגלייטעט. (ג)  
 איך איבערזעהע איהר שטאטטליכעס געפֿאלגע אונד אס  
 ענדע ערקעננע איך אייטעלקייט אונד שאנדע; איך בע-  
 שויע ווא זעלבסט, אונד זיהע! איינע שלאנגע האט זיך  
 אום איהרע פֿערזע געוואונדען. (ד) יע מעהר זיא מיך  
 אנלעכעלט, יע מעהר פֿערזאממלע איך מיינע געדאנקען  
 אונד רופֿע איהנען צו: וויססעט! זיא זינט אויף באַסהייט!  
 (ה) איך אבער שטעהע דא, ווא איין פֿערשטוממעס  
 לאַם, בעוואונדערע אונד שווייגע; איך בעדוירע דאס פֿער-  
 פֿערגאנגע, ערשרעקקע איבער דאס געגענווערטיגע אונד  
 ציטערע פֿיר דאס צוקינפֿטיגע. (ו) שלעפֿפע מיך לאנגזאם  
 וואהין זיא מיך לייטעט, אונד טראגע מיט ווידערוויללען  
 דאס יאך דאס זיא מיר אויפֿבירדעט, ביז מיינע קרעפֿטע  
 דאהין זינד, ביז זיך מיין מאַרק פֿערצעהרט. — (ז)  
 וועלך איינע מענגע פֿאן פֿערענדערונגען! אין וועלכער  
 קורצען דויער! איין העער פֿאן שמאך, דאס זיך אונטער  
 שווענד וואנדעלבארען געשטאלטען צייגט.  
 (ח) דער ווייזע האט רעכט, דען איך זאנסט  
 איינען טהאָרען געשטאלטען, ווען ער זאגט: דיא צייט  
 איזט איין געטטליך וועזען, קיין שטערבליכער קאן זיא

### באור

לקלותה כבשה זה הרוח; כן כל טוב הומני ידמה לפין החיש  
 כהר גבוה ותלול, סמנס חוט רך הוא משר צמירה ינתק. (ב)  
 בכל חלק מרגעיו. הזמן מתחלק לרגעים, ורגעים לחלקים יותר  
 דקים וכיוצא. וכל חלק וחלק ישתנו שמות. הן בעליה והן בירידה,  
 עד חץ מספר. כמעט רגע יעלה איש על צמתי ארץ ידמה לעליון.  
 וצרגע זו עלמו הושכל כבודו עד תחתית הספר. ויתכן עוד שטנין  
 צפלוט וצדד תהא זה: כי שטור דגע הוא עד שיגבה אדם  
 עכפפי עיניו ויורידם (אויגענבליק). ע"ד שחמרוס "זל רגע כחימריה"  
 והוא חמרוס בכל חלק מרגעיו. בחלק עליה, והוא עלות עפעפיות  
 ובחלק הירידה והוא רדת עפעפיו ישתנו תמורות רבות. (ג) צחזותי



פעם נאכשלעפפען; באלד איזט איהרע ווירדע דאהין, דער  
פֿירשט טריטט אין לומפען דאהער, דיא איין רודערקנעכט  
אכגעלעגט. — (כג) יעצט שטראהלט הייטערקייט אונד  
לעכעלן אום איהרע שטירנע אונד אין קורצעם זענדעסט  
דוא דיינען צארן איבער זיא דאהער, אונד יאממער, טאד  
אונד פֿערוויסטונג פֿאלגען איהם נאך. — (כד) איך ער  
צייגע דיר עהרע, ווען איך דיר איינעם שנעדען אייגענזיניג  
גען ווייבע פֿערגלייכע; יעצט רייכט זיא אונס אונטערהאלט,  
יעצט איבערהייפֿט זיא אונס מיט וואהלטאטען, וויר רונד  
הען אין איהרעם שאסע, וויר זינד איהרע ליבלינגע; יע  
דאך באלד ענדערט זיך דיא לוינע, דיא פֿיינדזעליגע בריכט,  
אונד קעגנט וועדער ברודער נאך ליבלינג. — (כה) א  
מערקט עס, מיינע פֿריינדע! זיא, דיא טריילאזע,  
דיא איהרע אייגענע ברוהט פֿערצעהרט, פֿערדיהנט  
איירע גונסט נייכט; (כו) ענטפֿערנט אייך פֿאן איהרע  
מערדע העללע, ווא טאד אונד פֿערדערבען אויף אייך  
ווארטען. (כז) ווענדעט איירע אויגען פֿאן איהר וועג אונד  
פֿערגיסט דיזע פֿערווכטע! —

## קאפיטעל יא

(א) דיא שטיצען דער צייט זינד וואנקענד; איהרע  
ריזענגעבירגע זינד אן איינעם הארע בעפֿעסטגעט, דאס  
זיך

### באור

## פרק יא

יתרעם מאד על ההולכים למעלות ורודפים אחרי הצל ויהצלה ולא  
ידעו ולא יבינו: כי הנשען על טוב הזמני ישען על משענת  
קנה רעץ.

(א) ירו פֿון מעלומי עין, שרשו רוף, וענינו תנועה  
רעדית כמו עמודי שמים ירוכפו (איוז כ"ז). הדריו הנסדר  
הדר כמו הדרו צדה (ירמיה י"ז ג'). ושיעור המאמר: הדריו  
הגזוהים והעזים תלוים בשערה דקה הסובבת ומתנוטעת תמיד



והשלך: (כג) יאציל ברג עקבין רצונך על ראשיהם  
לוית חן ויהדר ועוד מעט ישרה קצפה  
ימשוך לויתן בחכה מכת הרב ואבדן: (כד) היית  
בעיני באשה ורה סכלה זוללה כל אשר יוסיפו  
לאכול מפתה ולשכב בחיקה והיה לה לבן או  
הפשע לבנה בעת ההיא ואח או בן הישגואה  
לא תכיר:

(כה) שמעוני אחי ועמי זאת המרשע  
עוללה ברוע מעללה: (כו) זאת עצתי עליה  
סורו מפתהיה שהמה פתיחור: (כז) ומנגד  
עיניכם הסירות אל תפקדו את הארורה הזאת  
וקברוה:

פרק יא

(א) איך אבטח על זמן ירופפו עמודיו:  
הדריו תלוים בסערה סוככת אין מעצר לרוחה:  
באור

(כג) יאציל ענין המחמה ברגע קטן תפרישי ותאצילי רצון טוב  
לוית חן וכבוד על ראשיהם ועד ארגיעה תשלחי קצפה אשר במכה  
ימשוך לויתן — והוא תנין הגדול לדעת קצת ולדעת חמרים  
ענינו מכל גדול כמו עתידים עורר לויתן — ומכת חרב ואבדן  
חמרים: (כד) היית בעיני שיעור הכתוב נחשבת בעיני  
כאשה הומיה פתיות חלק משמן מכה תדבר בשלקלקות לשונה על  
לב הנער מלחמה ימכל ויהיה לה לבן אמנם אחריתה  
מרה כלענה כי תעוז אלוק נעוריה יצעת ההיא תפשע וגם אח  
או בן לא תכיר השנואה הזאת: (כה) המרשע ענינו  
עוזבת עוללה ברוע מעללה לכן הרחק דרכך מפתחיה כי  
המה פתיות ומדקרות חרב לגויתך ונפסך.



ממקומו לשום פחות משפחות ובו משפחות  
 תחתיהם: (טו) בהשתגעך כל היום להתות על  
 דלתי בתי גדיבים תיו השחתה ומפיל את בתי  
 הנבלים תבנה גזית ואבן יקרה: (טז) ואש חרונה  
 בגן אלהים בעצי לבנון מתלקחת והסנה איננו  
 אכל: (יז) ארזים תגדעי ולשקמים תחליפי כח  
 (יח) תאפילי הוללה מהללי הילל בן שחר  
 רתבבסי בנדר חלאת נכתמי עזן לזוף גלויים  
 ובתוכם ארבים: (יט) ומה לי ולך גברת הנבלות  
 תדברי רכות לרבי לבב אחר תשברי גרמיהם:  
 (כ) תיטיבי ראשך תשקיפי בנשחר בעד חלונך  
 ואחר התעוף עינם ואינך: (כא) יוצץ כבודך  
 סביבות אהליהם מעט ואחר יעלם: (כב)  
 שולי מעיליהם על במתי זמנם תסחבי כמעט  
 רגע אחר הנהגם בסחבי המלחים סחוב  
 באור והשלך:

תאפילי ותחשיכי את נגה הילל צן שחר, הוא הזדיק המעוטר צאור  
 הצהיר, גם תהפכי לשחור את לצנת הספיר היקרה, היא הנכס  
 הזכה צמטסיה, אמנם זהומת כתמי עון תכבסי צנתר ותיכח אותם  
 להתראה טוב ויפה מצחון, מכל צתוכס — מרצס לזיף,  
 מלת תלמודית שרשו זוף או זוף כחולקים ימי פורים מן קיס או קוס:  
 (יט) מה לי ולך, ענינו, מה תועילי את ממשלת הנבלות!  
 תדברי טוב ורכות עם רבי לצב ההולכים צחושך אחרי דברי רמיתך  
 אחר כן תשברי גרמיהם להניק מין חלזיהם: (כב) שולי  
 מעיליהם, צרגע זו תגזיהי מנשים מעלה מעלה עד ששולי מעיליהם  
 כגדרים על צמתי מרץ, וצרגע אחר תשפילם עד עפר ותלצסם  
 צגדים צלויס אשר המלחים, מנהיגי ספינה, השליכום מנגד.



## בחינות יורם

דער האנד זעלבסט דיינען מיינאייך אויס; ווען דוא אויס  
איבערשווענגליכער באסהייט קעניגע פֿאם טראהנע שטיר-  
צעסט אונד דען פֿערווארפֿענסטן שאלק דארויף ערהעבסט.  
(טו) איין דיא טיהרען דער רעדליכען גרעבסט דוא, אונד  
זינגע! דאס צייכען דער פֿערוויסטונג אונד דעם אומשטור-  
צעס איין, אונד דעם נידערטרעכטיגען בויעסט דוא פֿאל-  
לעסטע פֿאן אונפֿערגעגליכען שטיינען. (טז) דיינע ווי-  
טענדע פֿלאממע פֿערצעהרט דיא וויפֿעל דער ערהא-  
בענסטען ביימע פֿאן ליבאנאן, אונד דיא דארנשטרייכע  
שטעהען זיכער אונד אונפֿערלעצט; (יז) דיינע אַקסע טריפֿט  
דיא צעדער, אונד דיא גיפֿטפֿלאנצע בלייבט פֿערשאהנט,  
(יח) איין דיינעם וואהניגע פֿערדונקעלסט דוא דיא גלענ-  
צענדסטען פֿערדינסטע אונד איבערטינכסט דיא אבשייליכסט-  
טען טאדעסוידען, פֿערפֿעלשעסט דאס זיכטבארע אונד  
פֿערזענקסט דיא שאנדפֿלעקען טיף היינין. (יט) וועם גי-  
צעסט דוא, ערפֿאהרנע בעטריגערין? דיינען ליטלינגען?  
— דינע ווייכלייגע לאקסט דוא מיט שליפֿריגען ווארטען,  
אום איהרען מארק צו זייגען אונד איהרע געביינע צו צער-  
שלאגען. (כ) געשמיקט, וויא דער מארגענשטערן אין  
זיינעם ליכטען גלאנצע געשמיקט, שיינעסט דוא דארט אין  
יענעם פֿענסטער, אונד פֿערשווינדעסט, ווען איין ליבשא-  
בער דיא אויגען נאך דיר לענקט. (כא) דיין גלאנץ  
שווערמט איינען אויגענבליק אום איהרע וואהנונג, אונד  
אין איינעם נוא איזט ער דא היין. (כב) באלד לעסעסט  
דוא דאס גליק דען ציפֿעל איהרעם קעניגליכען פֿאמפס נאכ-

## באור

צויה. (טו) לה תוות תיו, תרסס על צתי הישרים אות  
השחתה ומפלה ואת צתי נצלים תצנה גוית. (טז) ואם חרוך  
תשלח אם ספך בגן אלהים, צארום נפלה שלהבת, אכל הסנה,  
הוא מין קוץ, מינו מוכל. (יז) חרוזים תגדע, ככל ענין  
צמחות שונות. ולסקמים, הוא מין ממיני התאנים לדעת  
רדק ונאכל לזהמה. (יח) תאפילי שיעור הכתוב: את תצל הוללה



שטאנדטהיילען דיינען אונטערגאנג. (ה) דוא ענטשטע  
 העסט דורך דיא פֿיילניס אונד דיינע מוטטער איזט דיא  
 פֿערוועזונג; דיינע פֿליסיגן שטיילע זינד דער אויפֿלעזונג נאהע,  
 אונד דיא פֿעסטען בעשטאנדטהיילע צערפֿאללען. — (ו)  
 יעטצט האבע איך דיינע מענגעל ערקאנט, יעצט האבע איך  
 דיינע שאנדע אללער וועלט ענטדעקט אונד איך זאללטע  
 דיר נאך הולדיגען? נאך זאלל מיך דיינע שענהייט בעצויג  
 בערן? נאך זאלל איך אום דיינע ליבע בוהלען? (ז) קאנסט  
 דוא מיינען אויגען געפֿאללען, ווען מיין הערץ דרך פֿער-  
 אכטעט? (ח) נאך זאלל איך דיינער אייטעלקייט פֿרעהנען  
 דיא מיינע זעעלע פֿערניכטעט? דיינע ביטטערן טרויבען  
 זאללען מיר ליעבליכע פֿרוכט זיין? (ט) ווער פֿערמאג  
 אויס ווערמוט איינען שמאקהאפטען זאפט צו ערפרעסען?  
 ווער ווירד דען האניג אין דעם באלגע איינעם לעווען זון  
 כען? — (י) זיהע, דוא ליבקאזעסט דען רוכלאזען  
 אונד האסעסט ווירדיגע פֿערדיהנכטע, (יא) דוא פֿערווירפֿסט  
 דען קערן אונד וועהלסט דיא שאַאלע, (יב) פֿערזאממעלסט  
 איין נידריגעס געזינדעל פֿאם פעבעל אום דרך הער, ווינקסט  
 דעם ניכטסווירדיגען, דער אין דער פֿערנע שטעהט אונד  
 שטעסעסט דען רעכטשאַפֿנען, דער זיך דיר נאהעט. —  
 (יג) אַ הירדורך צייגסט דוא דיינען שטאנד, דיא דוא קיי-  
 פֿער הערביאלאקסט אונד מענגעל אונד געפֿאהר פֿיילבי-  
 טעסט! (יד) הירדורך רופֿסט דוא מיט דער פֿאקעל אין

### באור

עם מכשולות וחסרונות ואין טוב החלט כחצא צידך. (יד) אש ת  
 לפידות, הצוערת כלפיד אש, או ענינו צידך לפיד אש ותקרח על  
 חרומי קרת את נצלותך. וטעם מחמרים האלה, את צעמך  
 תפיד על רעתך רצה, אחרי כי כל מגמתך להרים הכחות והשכל  
 ולהוריד הנשא והמרומה, כי לא לחכמים לחס ולה לנצונים עושר.  
 פחות משפחות וצו משפחות, לדעתי הנפרד משפחות הראשון  
 הוא שפה, והחס הוא חס שמחנו, וענינו, מן שפה חסר  
 גרמיים. והנפרד משפחות השני הוא משפחה. וענינו משפחה



## בחינות עולם

נמסה הרכבתך: (ו) אבל אחרי עמדי על  
 מומך וגלית הרכבתך לכל מוצאך האלה אחריך  
 האתכבד בהכרתך האוסיף עוד חשוק בפיך:  
 (ז) הנראה לעיני אחרי ביותיו בלבבי: (ח) ואיד  
 אסכל ונפשי אשכל ומאשכול מרורות מרורך  
 ומלענות ענבך אקו עשורת פרי ורנובה: (ט)  
 המעוז צהנת שהינים בהמת תנינים אמצא מתוק  
 ומנוחת הארי והדוב ארדה דבשי: (י) אף כי  
 בחזותי חשוקך בני בלי שם ואנשי השם המה  
 שנואיה: (יא) ראיתך תלקטי הקלפות והתוכות  
 התורוקי: (יב) התאספי האספסוף התקרבי הרק  
 והמרא תסיעי: (יג) בזאת העידי על שרשך  
 רובלת המכשולות סוחרת החסרונות: (יד) בזאת  
 תכריזי על נבלותך אשת לפידות בהשתדלך  
 כל היום ברוב רשעתך הסר המלכים איש  
 באור

ונקראת (כימישע אויפלעזונג) והרכבה שכנית והיא התחברות  
 החלקים זה אל זה עד שהיו לאחדים. והתפרדות החצילה הזאת  
 נקראת (מעכצנישע טרעננונג), ונגד שתי סלה ההרכבות דבר  
 המליץ. (ח) ואיד מסכל, איך מדבק ומשכח בסכלות צם אשכל  
 נכשי היקרה. (ט) אמת, ענינו זוהם וטינוף (עיי' צם' מנחה  
 טהורה — והיא תרי עשר מתורגס ומצואר מאת מורי חנוך נערים  
 בדעסוי — יואל צ' ב'). ש ט י נ י ס, הנפרד שסין, וענין  
 המאמר: המחזק הסרחון המעורר צחמת תנינים אולית דבר מתוק  
 לגבש. ארדה, לשון לקיחה וכן והכהנים ירדו על ידיהם (מרדק)  
 או לשון הצדלה בדעת רשי (שופטים יד ו'). (יג) צומת תעיד  
 מעידה על שרשה רחש ולענה אחרי כי תסנצ הארץ ותסחר ותרכל



מים: (מג) ואם יום או יומים יעמודו הלנצה הרב  
לא יאכלו: (מד) ואיך תצלהנה שרמרת סדום  
ועמירי עמורה:

## פרק י

(א) תבל מקור הבליה וההפסד המהבליך  
ניחל להתנהל להשאיר לנו אחרית ותקוה: (ב)  
מוצא ההעדרים הממך נקוה למצוא שם ושארית:  
(ג) כי אתור בחקירת שרשך ומוצאך מאין באת  
ואיך נוצרת לדעת התוכלי להטיב התצלה  
למלוכה מצאתי בוניך בעוכריך ועושיך מהרסיך:  
(ד) ידי מעצביך מעצביך ומציביך מהריביך: (ה)  
הרביצך בעש יסדך ברקב המציאך אפס מוגך  
נמסה באור

(א) תכל שם העולם, ונגזר חמלת כל הנדק צענינו  
לפעל בלה, לכן פתח בשם זה יטן כי זו הונח שני מאמרים האלה  
מקור הצליה וגו' מוצא ההעדרים וגו' (ב) המהבליך  
הנקוה למצא טוב מועיל מהצליך אין צם מועיל. מוצא ההעדרים  
הלא את תנהל כל העדרי הצלחה, הממך ניחל שם ושארית. (ג)  
צו כיך ד' היסודות המה, צעוכריך, כי זהתגזר יסוד א'  
על מצירו יתהוה חלי רע ויסורי מות. (ד) מעצביך מעצביך,  
הראשון מטעם פורקים וגידים כמו ועצביך צצית נכרי (אשליה)  
צנינו פיעל, והשני מטעם עצבון וחגה כמו יעצבוהו צישימון  
(תהלים פ"ח), צנינו הפעיל. וטעם המאמר תצין היטב מהתרגום  
(ה) הרצוי כך צעם, ההפסד והויה משולצות אשה אל אחותה  
זהתפרדות הרכזה אחת תתהוה אחרת, זהתצלות והתפכשות  
דבר זה יצמיח ויעלה דבר אחר. אפס מוגך נמסה הרכצתך,  
ידוע כי יש צ' מיני הרכצות, הרכבה מזגית והיא התמוגית חלקי  
יסודות הפנימים אשר צמודכז והמה יוכלו להפרד צמלאכת הכימיים



## בחינות עולם

ערווארטען? (מג) זייעט דאס טאג — ווערמבן ניכט זינעם  
נאהען אויטערגאנג ענטגעגען? — (מד) אדער קאן גליק-  
זעליגקייט אין דען געפילדען סדומ'ס אונד עמורה'ס הער-  
שען? —

## קאפיטעל י

(א) קוועללע דער פֿערוועזונג! מוטטער דעם פֿער-  
דערבענס! בעטריגליכע וועלט! קאן מיר דיין טאקענווערק  
איין ערבגוט, איינען ווירדיגען גענוס, איין דוירענדעם  
היילגעוועהרען? (ב) קאן אין דעם שטאממגרונד אללער אונג-  
וועזען איין וועזענליך גוט ליגען? (ג) לאנגע דאכטע איך  
דינעם הערקאממען, דער וואורצעל דיינער ענטשטעהונג  
נאך, פֿיללייכט קאנסט דוא בעגליקען, פֿיללייכט געביהרט  
דיר דיא קראנע; יעדאך איך פֿאנד דיינען בויא הינפֿעלליג,  
אונד דיינע ענטשטעהונג צערריטונג; (ד) אין דיינעם  
צוואממענהאנגע דיין טרויריגעס ענדע אונד אין דיינען בע-

## באור

כמו מיס' (מג) ו א ס יום או ימים יעמוד ים מיני רמשים  
אשר לא ימסכו אורך חייהם כ"א ימים מועטים ומין אחד מרמשי  
הים נקרה (אופֿעראאס) לא ימיה כ"א יום אחד, וזה  
סאמר המליץ איך יקוה הרמם הלזה כי לנצח לא תעבור עליו חרב  
המות? (מד) ואיך תלחנה סדמת סדום ועמירי עמורה, לשון  
בופל על לשון, וכונת המאמר איך פאמין האדם כי סמודות הזמן  
הדומות לסדמות סדום ותנובות עמורה המקוללים והמאורדים יכליתו  
ויעשו כרי? (ס)

## פרק י

כל הוה יבאר המליץ הטעם, מדוע כל קניני העולם סקר המה  
ע"י יתאר התכל בעצמה כי הכל הים עם חכיותיה, שורשה  
פורה רחש ולענה, יסוד כל ההעדריס, לכן מין לקוות  
מכריה תכלית ותועלת רבה, כי אם הסבה רע היא מה  
כיחל מהמסובב! —



איינעם נוא דאהין. (לה) וויא לייכט ענדערט זיך ניכט  
דיא לוינע דעם גליקס אונד רוהם, עהרע אונד גונסט איזט  
פֿערהלעהרען. (לו) איין איינציגער בליטשטראל קאן זיך  
אונד דיינע געלדהויפֿען פֿערצעהרן. —

(לז) וויא קענטע איך נאך איינעם לאנדע גייצען,  
דאס אדמה גלייך, נאך איינעם גוטע דאס וויא צבוים איזט?  
(לח) אין דערן בעזיטץ מאן נור פֿערדרוס ערווירבט, אין  
דערן איינרעם דיא עמפֿערונג וויטהעט, דערן אנגעהמליכע  
קייט לייכט פֿערפֿליגט, וויא דירעס שטראף פֿאם ווינד  
פֿערוועהעט, דערן גרעסטע העררליכקייט אפֿ ענדע וויא  
לייכטעם שילף ראָהר צערקניקט, אונד זיך מיט עוויגעם  
שפאטט אונד אונאויפֿהערהליכער שמאך בעדעקט. —  
(לט) וואס איזט דער זינגליכע גענוס, דער אויך יאהרע  
לאנג דויערט, אונד ענדליך דאך דעם טאָדע צור בייטע  
ווירד! (מ) וואס ניצט האהעם אלטער, דא טאדט אונד  
גראב זיין ציהל איזט? (מא) וואס פֿראממט איין אכציג  
יעהריגעס לעבען, דעם דער ווירג = ענגעל שטעטס צור זייטע  
שטעהט? וואס ווירדע עס דעם גיינציג יעהריגען גרייזע העל  
פֿען, דעם דאך ווייטער קיינע רעטטונג בלייבט? (מב)  
קאן איין אמייוזען = הויפֿען אין זיינער צערמאלמענדען וואה  
נונג זיך קעניגליכע ווירדע אנמאסען? קענן נידריגע אינע  
זעקטען עטוואס אנדערס אלס איינע באלדיגע אויפֿלעזונג  
באור

די אין מנום ציוס המות אשר יקרצ לזום חייך. (מ) מה זגנות  
לגבורות השנים, מלשון הכתוב ואם בגבורות שמונים שנה, הלא  
עצרות וקצרות אחריתם. (מא) או איך ישמן לשמונים, כלומר  
אם גם שמנת עזית כסית צורך גוכך צימי הסיצה, הלא אשמנה  
ותשכי הקצר צדס, וכל רגע יתקרצ לשאול. או, איך יתעשת  
ויתחזק להגיע לתשעיה, הלא צקס סר ממך התשובה. יתעשת  
מלשון שמו עשתו (ירמיה ח' כ"ח). (מב) היתכסאו  
למלך נחלים, קלי ההכסד והכריתה, ורמשים המעוהדים להמוס



## בחינות עולם

(לד) וְהָיוּ כָּלֹא הָיוּ חֲמִשִּׁים אֶלְפֵי זָהָב אֲשֶׁר  
בְּקִנְיָנָם מִכֶּרֶת נִפְשָׁה: (לה) יִתְהַפֵּךְ הַיָּמִן בְּמַעַט  
רָגַע לָקַחַת חֵן וְכָבוֹד מֵעַל רֹאשָׁה: (לו) הַיָּרֵד  
אֲשֶׁר־אֱלֹהִים מִשְׁמַיִם וְתֹאכַל אוֹתָהּ וְאֵת חֲמִשִּׁיהָ:  
(לז) וְמָה אֶחָמוּד אֲדָמָה כְּאֲדָמָה וְצָבָא  
כְּצָבוֹאִים: (לח) שְׁמוּרָה עֲבָרְתָהּ בְּחִבְרָתָהּ אֲמִיץ  
כְּיִשְׂרָה בְּקִשְׂרָה מִתְקָה וְצוּפָה כְּקִישׁ וְסוּפָה אַחֲרִיתָהּ  
וְסוּפָה כְּקִנָּה וְסוּפָה קָלוֹן מִתְמִיד וְחִרְפָּה רְצוּפָה:  
(לט) אִם מָה יִתְעַנֵּג בְּשָׂרִי בְּהִתְבַּשֵּׁר עַל רוֹב שָׁנִים  
וּמִתְבוֹסֶסֶת תְּמוּתָהּ אֵין מְנוּסָה: (מ) מָה יִגְבוֹר  
לְגִבּוֹרֹת עֲכָרוֹת וְקִבְרוֹת אַחֲרִיתָם: (מא) אִם  
יִשְׁמַן לְשִׁמּוֹנִים אֲשִׁמְנִים בְּצָדָם אִם יִרְתַּעֲשֶׂת  
לְתַשְׁעִים אֵין תִּשְׁוְעָה בְּגִבּוֹלָם: (מב) הֵיתִנְשָׂאוּ  
לְמַלּוּךְ נְמָלִים יִתְמוּלְלוּ וְיִמָּלּוּ וְרִמְשִׁים יִמָּסוּ כְּמוֹ

## באור

וחשימם לאין. (לה) יתהפך הוֹמֵן, אשר כרת עמך הצרית  
להצליח אותך בכל עסקיך, יהפך לצדו צומן קצר ויגזול מאתך את  
הכבוד אשר חנך צתחילה. (לו) וסת חמישיך, החמשים אלפי  
זהב אשר היו לך. (לז) ומה אחמוד, חייך יעלה צלצי לחמוד  
אדמה ארורה וצא הוֹמֵן שהם כאדמה וצוים אשר נהפכו צמהפכת  
סדום? (לח) שמורה עזרתה צחצרתה, כלומר צחצרת האדמה  
הזאת טמונה עזרה וועם, וצקשר צריתה נאמן קשר המרידה.  
צוף מתקה נכוצת כקש אשר תדפנו רות סופה, וצאחריתה תיזש  
בקנה וסוף הקלים להסצר מרוב יצשתם. ומה סופה? קלון מתמיד  
וחרפה רצופה נחשכת לעד. (לט) אִם מה יתענג צשרי, אִם אם  
תצטח על רב שנים ותתענג על צשורת חיים ארוכים, גם זה הצל



השחיתו התעיבו הכאיבו לך כל חלקת טובה  
 ותשועה בחלקת אמרים רבו מיטמן: (כו) מה לך  
 נרדם למה רמוך: (כח) לתתך יורש עשר ארצות  
 כאלה כל ימי עולם ואתה שאל בירכתי ביתך  
 מדת הימים: (כט) ארורים הם כי גרשוך מהסתפח  
 בנחלת קדושים מצורם הצבך מהתערב בסוד  
 חיות החיך ומעונות אריות היו לך למעון: (ל)  
 ואם על אוצרות מופז וסגולת מדינות אשר  
 בנסת הוספת נאווה לגוה בהשפילך לפניך רוח  
 נדיבה: (לא) ראיה דברת בשבט סבלות ונגעי  
 העורון: (לב) העל אוצרות חשך צרדת שנארת  
 צרורה בצרור החיים העל רצי כסף עשוקת  
 ורצות כוסף אמת וישוקה נכבדת: (לג) אפס  
 כי לא תהיה תפארתך הממונית נמשכת עוד  
 מעט ויצאה רוח אלהים רעה לבזר רכושך:  
 באור  
 (לד)

סלחו מלכוא זנחלת קדושים שורש מחצתך וגרשוך מהתחצר צסוד  
 הסיות הקודש אשר מהם תוצאות חיך, והדכוך להתגורר ולהתצודד  
 ציליל ישימון מעון אריות וחיות טורפות. (ל) וחס על אוצרות  
 כו וסגולת מדינות אשר כנסת ואספת, תוסיף להתגאות ולרומם  
 גופך, הרודה ומושל צרוח נדיבה אשר צתוכך: (לא) רסה  
 הכית, צנגעי העורון, כי היתכן לשנוא את הנפש הצרורה צנרור  
 החיים צשציל אוצרות חסיכה אשר צרת צידיך? (לב) העל רצי  
 כסף, חתיכות פרוסות וצצורות של כסף, תעשוק ותגזול ממך החשק  
 האמתי ותשוקה הנפשית הנכבדת? (לג) חפס, דע כי גס  
 תפחית הממון חלפה ועצרה מהר, כי לימים מועטים תצא רוח  
 חלקים רעה, הים הסתנות המקרים אשר יסבב פוור רכושך



## בחינות עולם

ברינגענדיג דיר פֿערליידען. (כז) ערוואכע, אָ טהאַר, אויס דיינעם טאָדעס־שלאָף! אונד בעמערקע דיא טיישונג. (בח) דוא ערווארטסט דען בעזיטץ גראסער רייכע, אינדעם דוא נורדער מיטהלינג איינר קליינען וואהנונג אויף איינע קורצע צייט ביסט. (כט) אָ וועלכע פֿעררוכטהייט! און דיין פֿאטערלאנדע פֿערבאננט, דעם אנטהיילס אן יענעם היי־ליגען גוטע, פֿאן דעם דוא איין אבקעממלינג ביסט, אויף עוויג בערויבט, דעם אומגאנגס יענער ערהאבן וועזן, דיא דיר דאס דאזיין געבן, אויף איממער פֿערלוסט־יג, טרייבן זיא דיר אומהער אין דען וואהנונגען רייסענדיג טהירע. — (ל) ווארויף גרינדעט זיך דיין שטאלץ? עטווא אויף דיינע געהייפֿטען גאלדשעצע? אדער אויף דיא פֿילען זעל־שענהייטען דיא דוא צוזאממען געטראגען? אום דיזערוויל־לען זעצעסט דוא דען עדלען גייסט זא טיף העראב? (לא) אָ וויא ביסט דוא מיט בלינדהייט געשלאגען! וועלכע טהאר־הייט פֿעסלט דיינע זיננע. (לב) דאס דוא טאדטער שעצע וועגען דיא אונשטערבליכע זעעלע פֿעראכטען, צערברעכלי־כען מעטאללעס האלבער דיינע וואהרע זעליגקייט צערניכטען אונד דיא עדלען טרייבע אן דיר ערשטיקען קאנסט. — (לג) אונד זעלבסט דיזער אייטלע גלאנץ דיינעס מאַמאָן — וויא באלד פֿערשווינדעט ער נישט; וויא וועניג צייט ברויכטס, זא איזט אויף גאטטעס ווינק דיין גראסעס פֿערמעגען וויא פֿאם ווינדע פֿערוועהט; (לד) דיא מיריאַדען, אום דערן בעזיטץ דוא דיינע זעליגקייט פֿערהאנדעלט, זינד אין

### באור

מדרך החיים והמושר האמתי, כי בחלקת אמרים רכים וטענות זויכפות יסחיתו ויתעיצו ויכחיצו לך כל חלקה טובה ותשופה לחמור לך כי רבים מכאוצי הצדיק וכל ימי חייו הם צעמל ויגיעה רבה. (כז בח) מה לך כרדס, התעורר משינת אולתך, והכר התרמית אשר רחוק רעיוןך להורישך עשר מרצות כחלה כל ימי עולם בתנל, כ"ח כמו חיס השומל מחצירו דירה קטנה למדת ימים מעטים וקצרים. (כט) מרורים הם, הרעיונים האלה אשר



גע בעוועגונגען בעמערקט? (יח) וויא קאנסט דוא עס וואגען,  
 דיא ציינע צו דורכברעכען, דיא יענע ווייזען געזעטצגעבר  
 אויס גוטען גרינדען געצאגען האבען? — (יט) איזט ניכט  
 איין גאטט איבער דייך, דער אללע דייך טהון אונד לאסען  
 בעמערקט? (כ) איזט ניכט איין גראב אונטער דיר געעפֿנעט?  
 פֿעהלט עס איהם עטווא אן שטראפֿגערעכטן, אום אן  
 זייגען פֿיינדען ראכע צו איבען? — (כא) אָ בעדענקע  
 דאך, דאס דיא צופֿעללע אונד עראייגניסע דער וועלט  
 פֿערהענגניסע פֿאן דער פֿארזיכט זינד; דיזע פֿערפֿעה  
 לען גיא איהרען צוועק, יעדן איינצעלנען מענשען זאוואהל  
 אלס אויך גאנצע פֿעלקער נאך פֿערדיהנסט צו בעלאהנען  
 אונד צו בעשטראפֿען. (כב) אללעס איזט בעשטימונג  
 דעם העכסטען וועזענס; דיא העראבווירדיגונג דעם גראסען  
 אונד דיא ערהעהונג דעם נידדריגען. (כג) איזטס דעם  
 עוויגען וויללע, זא געלאנגט איין נידדריגער מענש צו דען  
 העכסטען ווירדען; איזטס פֿאם העכסטען פֿערהענגט, זא  
 זינקט דער ערהאבענסטע.

(כד) אָ דוא אונאכטזאמער! וויא קאנסט דוא דייך  
 פֿאן דיינען רוכלאזען געדאנקען אונד דיינן גריללענהאפֿטען  
 אידעען זא בטעהרן לאסען; (כה) זיא, דיא דייך אם טאגע  
 מיט פֿאלשען ראהטשליסען אום שטריקקען אונד דעם נאכטס  
 מיט טהעריכטען פֿארשטעללונגען פלאגן; (כו) זיא, דיא  
 מיט שלאנגען ליסט דיר יעדע געפֿאהר פֿערזיסען, אונד  
 מיט הייכלערישען גלאטטן ווארטען אללעס גוטע אונד הייל=  
 באור  
 ברינג

פינא וליצא תרתי סרסורי דעצירה הן. (כה) יומס יענוך  
 כליות כלות, תשוקות המדומות המטות חת האדם ללכת חרות  
 עקלקלות, חף לילות יסרוך צשוטים גם צלילה על משכנו לת  
 ימותו לפנותו צדצרי שטות והצל. (כו) המת יקו לך, המה  
 ימתיקו סוד להנעים לך רגצי עפר קרוצי המכשלה, ולסתותך  
 צחלקלקות לשונם וצערמת הנחם המנחם להמתיק לחכך התמוה  
 הגופנית המסוכה צחמת תנינים. ובעלילות השחיתו,  
 יעוללו עלילות ברשע ותומנה הם מצקשים להסיתך ולהדחך



(יח) ועתה על מי בטהת לפרץ גדרות אשר יסדו  
אבירי הרועים: (יט) המבלי אין אלהים עליך  
לדעת את מוצאך ואת מוצאך: (כ) המבלי אין  
קברים תחתיה להנקים בתוכם מאויבי יי: (כא)  
ואיך לא שמת על לב כי התמורות המגיעות  
שלוחי ההשגחה לא יסבו בלכתן לגמול ולענוש  
פרטי האדם ובתותיו: (כב) וכי מפי עליון תצא  
שפלת הנדיב והרמת הנבל: (כג) יום יעלה  
במעלות איש הבליעל מיי היתה נסיבה ויום  
משמים ירד איש האלהים המלה דבר רדה:

(כד) ואיך על אלה לא פקחתי עיניך  
ההסיתוך גם יכלו לך רעיונים ודונים וסעפים  
נרפים: (כה) יומם יעצוק בליות כלות אף לילות  
יסרוך בשוטים: (כו) המתיקו לך רגבי הכשלות  
בחמאת פתנים בחמת תניגים מסוכה ובצלילות

באור

דנה. (יח) לפרוץ גדרות אשר יסדו אבירי הרועים, הם  
החכמים החמתיים אשר גדרו גדר מזה וגדר מזה לכל יתקרב  
האדם להצליחות. (כ) המבלי אין קברים תחתיה,  
האם שכחת כי הקצר צתות תמיד לזלעך, וכי הסמדות והתמות  
בעלמם יסבבו רעתך, כי העונש כרוך ונאמן בעקבי הרשעה.  
(כא) לא יסבו צלכתך לא יחטימו כונת שולחם להשכיר מו להעניש  
כן פרטי האישים כן כללי המין האנושי. (כב) שפלות הנדיב  
והרמת הנבל, אינם צמקרה והודמן כ"א צהשגחת הצורח העליון  
לתכלית ידוע לו. (כד) ההסיתוך, עיני מושיך אשר הטוך  
לתור אחרי חמודי תבל. רעיונים ודונים, מחשבות לזך  
קלי דעת אשר משכוך אחריהם ללכת צהירות לזך, במאמרם ז"ל



תִּרְבֹּנָה: (ח) מִדֵּי עֲלוֹתָהּ בְּבֵית יי בֵּן תִּכְעִיסָנָה:  
 (ט) הָעַל הַבְּלִי חֲמוּדוֹת מְדוּמוֹת תִּטּוֹשׁ יִקְרַח  
 נֶצַח חֲמִידַת עוֹלָם: (י) וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ לְבָבְךָ  
 מָהָר בְּקִפּוֹץ יִלְדֵי יוֹם מִי יֵלֵד לִי אֶת אֱלֹהֵי אָפֶה  
 אֶתְּהָ אֲמֹר לֹא שְׂרִירוֹת לְבָבְךָ וְעֲצָתְךָ הִרְעָה:  
 (יא) הִיָּקֵלְקֵל עֶבֶד מְלֹאכֶת חֶקֶן וְרוּחַ הַמּוֹשֵׁל  
 לֹא תִמְאַסְנוּ: (יב) הִיתְהַלֵּךְ אִישׁ אֶת אֲדוֹנָיו  
 בְּבִלִי דַעַת וְהוּא לֹא שׁוֹנֵא לוֹ:

(יג) וְמָה יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בְּרַעוֹת נָאוֹת דִּשְׂא  
 אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים לְעֵינֵי הַשֹּׁמֵשׁ: (יד) בְּהִרְבִּיץ בַּפּוֹךְ  
 אֲבִיךָ בַּצְהָרִים עִם עַדְרֵי חֲבֵרֶיךָ: (טו) הָאוֹמְרִים  
 לְנַפְשָׁם אֲכֹל וְשָׂתָה וְלִבָּם בֵּל עַמָּם: (טז) אֲשֶׁר  
 אֵין לַפְּנִיָּהֶם כִּי אִם גּוֹיָתָם וְגוֹבָה רוּמָם הַמְדוּמָה  
 נְשִׂאִים וְגַשָּׁם וְרוּחַ אֵין: (יז) הֵלֹא יָדַעַתָּ כִּי יֵשׁ  
 לְמַעֲשֵׂיךָ זָכְרוֹן וְכִי יֵשׁ לְמַעֲלָה מִמֶּךָ עֵין רוֹאֶה  
 וְאוֹזֵן שׁוֹמַעַת אֶת כָּל שְׂאֲנָנְךָ וְאֶת כָּל הַתְּרַבֵּנוֹךָ:

בְּאֹרֶךְ יָמֶיךָ (יח) (יט)

הִיָּקֵלְקֵל, הַחֵם אֲכָשֶׁר כִּי וְאֵהֵב הַמוֹשֵׁל אֶת עַבְדּוֹ הַמְקַלְקֵל מַעֲשֵׂיו  
 וְהַהוֹלֵךְ עִמּוֹ בְּבִלִי דַעַת לְצִלְתִּי שְׁמוֹר בְּקוֹדְמוֹתָיו? א"כ צוּדְאִי אֶתְּהָ  
 הַסְּבוֹת לָךְ הִרְעָה וּמִידָךְ לָךְ כָּל זֹאת: (יג) וְמָה תִּתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר  
 אֶתְהָ הַגִּבּוֹר צִיד לְרִדּוֹף אַחֲרֵי הַמּוֹתְרוֹת, אִיהָ תִּפְסַחְתָּךְ צִמָּה שִׂאתָהּ  
 רוּעָה בְּצִקְרָ יָמֶיךָ בְּנֹאוֹת דְּשָׁמִים לִלְכֹּת אַחֲרֵי הַצְּחֹרִים הַמַּתְעַנְּגִים  
 בְּתַעֲנוּגֵי הַגּוֹף צִימֵי הַנְּעוּרִים: (יד) בְּהִרְבִּיץ בַּפּוֹךְ אֲבִיךָ  
 בְּצִהָרִים, אִזְּ אִם אֶתְהָ רוֹצֵן תַּחַת מַשָּׁא הַכְּבוֹד הַמְדוּמָה צִימֵי  
 הַעֲמִידָה. עִם עַדְרֵי חֲבֵרֶיךָ, בַּחֲצֵרֵת הַחוּלִים הַסְּכִלִים  
 הַמְּמַלְתִּים בְּטֶנֶס מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ וְלִנְס רִיק מַכֵּל. נְשִׂאִים וְגַשָּׁם וְרוּחַ  
 חֵן, ר"ל כָּל עֲמַלֵּס רִיק לְהִרְעוֹת גּוֹבָה גּוֹמֵס, וְלִנְשַׁמְתָם לֹא יֵעָשׂוּ



## בהינות עולם

היט, אין איהרער ליבע צו גאטט, אין איהרער ווייזען  
פֿארבערייטונג צום קינפֿטיגען לעבען זא הינדערליך זיין?  
(ח) וויא קאנסט דוא אין איהרעם אויפֿשווינגען צום העכסט-  
שען וועזען איהר אין דען וועג טרעטען? (ט) וויא וואל-  
טעסט דוא אום ניכטיגע שיינגיטער וויללען דען גענוס איי-  
נער עוויגען אונפֿערגענגליכען העררליכקייט פֿערשערצען?  
(י) יא איינסט, ווען דרך דעם אלטערס צופֿעללע עראיילען,  
ווירסט דוא ערשטוינענדיך זעלבסט פֿראגען: „וואהער  
דיזע זא פֿלעטצליכע פֿערענדערונג?“ אונד בשעהמט גע-  
שטעהסט דוא דיר דאן זעלבסט דיין איררטהום איין. (יא)  
קאן וואהל איין דיהנער זיינעם העררן גונסט בעהאלטען,  
ווען ער זיין גשעפֿט נאכלעסיג בעטרייבט? (יב) מוס  
דיזער איהם ניכט גראם ווערדען, ווען ער זיינע גיטע  
מיסברויכט?

(יג) א פֿראהלע ניכט, שטאלצער יינגלינג! ווען דוא  
אים גלאנץ דערזאננע אַם פֿריהען מארגען אונטער בלומען  
שפיהלסט, (יד) ווען דוא אים מיטטאג אין גזעללשאפֿט  
דיינער ווילדען צעכ-גענאססען, דרך אייף גלענצנדעם עסט-  
ריך לאגערסט, (טו) דיין לייב שוועלגט מיט איהנען אים  
איבערפֿלוס, דיין הערץ געהט לעער אויס, (טז) זיא, דיא  
בלאספֿיר איהרען קערפער בעדאכט זינד, איהרען וואהלבע-  
לייבטען בויך פֿעלעגן אונד דיא זעעלע גאנץ פֿערנאכלעסיגען.  
(יז) א ווייסט דוא דען ניכט, דאס אללע דיינע האנדלונגען  
בעאבאכטעט ווערדען? פֿערגיסעסט דוא גאנץ, דאס איין  
אללזעהענדעס אויגע איבער דרך וואלטעט, דאס אללע דיי-

## באור

עומלת להכין לה צידה לדרך, תסתדל להתקומם נגדה ולנטל  
מעשיה. (ח) מדי עלותה צבית דל, היא משתוקקת לעלות  
מעלה מעלה, וחסה במעשיך תתיצב מחולה לשטנה. (י)  
בקפוז ילדי יוס, בקרוב מקרי הזמן יעופו כנשר ויחליכו  
גבורתך בענות חלושה, אז תשתומם על המרמה ותשוב חל לבך  
כי הסכלת עשה לבחור צרע לבשתך ולבושת נפשך. (יא)



## קאפיטעל ט

(א) קאן איך וואהל איינעם זאלכען וואהנע טרויען?  
 — ווער ווירד וואהל איין צערבראכענעם ראהר צו זיינער  
 שטיצע וועהלען? (ב) עבען זא וועניג קאן איך דיזע קרא-  
 וואנען היטטע (דיא וועלט) איינער פֿעסטען בורג, איינעם  
 קעניגליכען פאלאסטע גלייך אכטען. (ג) ווער ווירד וואהל  
 דען בונטען פֿיטטיג איינעם שמעטערלינגס פֿיר גלענצענדעם  
 ערק האלטען, אדער דינעם שפינגעוועבע פֿיר מאַרמאָר-  
 זיילען? — (ד) אונד זעהעסט דוא דין גלייך פֿאם שיקזאל  
 אנגעלעכעלט, פֿאן גליקסגעטטערן אומטאנצעט, הייפֿטע  
 זיך מיט יעדעם אויגענבליקע דיינע צופֿרידענהייט, אונד  
 דיינע לעבענסצייט פֿערשטריכע דיר אונטער שערן אונד  
 שפילען זאנפֿט דאהין, אונד דוא ווערעסט רוהיג, אונבע-  
 קימערט דער צוקונפֿט — אויך דאן, גלויבע מיר,  
 טיישט דין איין גויקעלנדעס בילד, (ה) דאס דיר דען שאט-  
 טען איינעם בלאטטס אלס איין ריזענגעבירגע ערשיינען  
 לעסט. (ו) אַ וויא קאנסט דוא דיא זעעלע דעם קערפֿערס  
 וועגען פֿערגעסען? וויא דיין גאנצעם שטרעבען נור אויף  
 זינגליכע ליסטע ריכטען? (ז) וויא וואלטעסט דוא דיינע  
 זעעלע אין איהרעם ערנסטען שטרעבען נאך פֿאללקאממענ-  
 באור הייט.

כרעס, צרי' קלה, החלוט מחד, הידמה צעיני כמו כסודן שמיר  
 צרול חזק? קורי עכזים, מטוה שמחית הנודע צרפיונו ודקותו,  
 התעלה על רוחי לדמותו כמו אצנים גדולות ויקרות? — (ד ה)  
 וכי תראה, ואף אם חזלים נכלו לך צנעימים, כי תראה זמך  
 צברית עמך, מרקד ומדלג סצירות עקצותיך, ורגעי חייך הולכים  
 להמציא מרגוע לכפסך והשעה משתעשעת לשחק לפניך, ולהרבות  
 הצלחתך; בכל זאת סקר צטחונך ושוא תקותך, אם אינך דואג  
 למחרתך, כי ההצלחה המדומה תעור פניך כל כך עד שנדמה  
 לך כל קיקיון שצין לילה היה וצין לילה חזד כהר גבוה ותלול.  
 (ו) העל מלה, התענוגים העוזרים, שכחת נשמתך הקיימת  
 לעד? (ז) לכל אשר תראנה, כל עוד אשר תראה נשמתך



## בחינות עולם

### פרק ט

(א) האבטח על שקר האשען על משענת  
קנה רצון: (ב) לחשוב מלון אורחים אשר כזה  
מבצר משגב ובית מקדש מלך: (ג) כנה פרעוש  
צפורן שמיר קורי עכביש ראמות וגביש: (ד) וכי  
תראה הימים נעימים והזמן מפוזר ומברר והרגע  
הולך להרגיעך והשעה משתעשעת משחקת  
לפניך בתבל ותבו בלבך לאחרית הימים על  
שקר אתה בוטח: (ה) צל הקיקיון אתה רואה  
בהר גבוה ותלול: (ו) העל אלה השלכת נשמה  
אחרי גוה הסבות דרכיך אל מול נוגי תענוגי  
בשר: (ז) לכל אשר תראינה אוהבת אלהיה  
בזכות אחרייתה במצטידת לדרך בעמל ידיה

באור

### פרק ט

אחרי אשר חזר המליץ זהקודם אכיסת הזמן והצלו כי צמה נחש  
הוא, ימשיך התולדה כי הזוטא זו זוטא על שקר,  
ויוכיח את פני החומר השם זו מצטמו, לכל ישען על  
משענת קנה רצון כזה אף כי יראה שהשעה משחקת לו,  
כי הוא מעשה תעתועים לא חמון זו, רק יטהו לשטח  
את יקר נפשו ורוח הנדיצה אשר צקצו. גם יורה דעה  
כי שגויי המקרים המגיעים הנה שלומי ההשגחה המלהית  
בקומה על דרכי בני האדם להשכיר ולהעניש אותם על  
כי מעלליהם.

(ב) לחשוב מלון אורחים, מי פתי יחשוב כלצו כי  
מלון אורחים אשר הוכן רק ללון זה לינות לילות אחדים, יהי מצר  
משגב וארמון היכל מלך לחסות צללו ימים רבים. (ג) כנה



וּמִשְׁמַאלָךְ הִיָּעֲמֹד לִבְךָ הַתְּחַזְקָנָה יְדִידָה: (ו)  
 וְכִי תִתְהַלֵּל בְּחִמְדַּת עֲנִין וְרַב קִנְיָן אֲשֶׁר אִסְפָּתוּ  
 בְּזִרְעֵי הַשְּׁפָרֹתוֹ אֲשֶׁר בְּקִשְׁרֹתוֹ בְּקִשְׁרֶיךָ וְרִתְד  
 לְרִשְׁתּוֹ בְּרִשְׁתְּךָ: (ז) מֶה תַּעֲשֶׂה לְזַעַף הַיָּם וְהַמּוֹנֵה  
 כִּי יִתְגַּעַשׁ וְשֹׁטֵף וְעָבַר וּבִירַת מְלֹאָךְ אֵף הוּא  
 יֵחָשֵׁב לְהִשָּׁבֵר וְהַיָּם גָּדוֹל אֲשֶׁר אַתָּה בְּקִרְבּוֹ  
 הַתִּפְאָר עָלָיו גַּם הַשְּׁתִּיר עַל פְּרָשָׁיו צֵא נָא עִתָּה  
 וְהִלָּחֵם בּוֹ: (ט) גַּם כִּי תִהְיוּ וְתִנּוּעַ מִיָּין תִּנּוּעוֹת  
 גְּאוּנְךָ אֲשֶׁר יוֹנוּךָ כְּעֵסִים רְמוּנֵי רוּמּוֹתֶיךָ שֶׁהֵמָּה  
 רְמוּךְ בְּמַעַט בְּמַעַט נִטּוֹתֶךָ אֲנָה וְאַנָּה תֵּאבֵד  
 בְּרָגַע בְּמַצּוּלוֹת מַבְהִילוֹת וְדָמָךְ מִיָּדָם אֵין מִבְּקֶשׁ  
 (י) תִּלְךָ מִתְהוֹם אֶל תְּהוֹם גְּבוּךְ בְּנִבְכֵי הַיָּם וְאֵין  
 אוֹמֵר הַשֵּׁב:

## פרק ט

## באור

הסכנה! כי לשוא תעמול להסתיר עליו ולהלחם עם חיל  
 המחקרים והפגעים אשר יעמדו נגדך. (י) גם כי תחוב ותנוע,  
 אמר כן להגדיל הסכנה אשר לאדם הנשקט צמזלות החמדות  
 והתאוות, הנה רמוהו להרחות לו כניס שומקות, והסכל הזה  
 יצטח צס כאלו יש זהם ממש למלטו מכל רע, וצאמת הצל וריק  
 הנה, וצנות הצרות הרצות על האדם, אז יחוב וינע כשכור מנה  
 ואנה ומין לו מעמד. מעסים רמוני רוממותיך, ממתק החמדה  
 אשר הטעו לרדוף אחריה ולהתגמות צה. כמעט, עוד מעט  
 ומינך, צמעט הנטיה תטבע כרגע ומזלות הרעות יצלעוך.  
 (יא) תלך מתהום אל תהום, מה נכבד המשל הזה על האדם  
 הנטבע ביון מזלות החומר אשר אין לו מנוח, ותמותיו יהדפוהו  
 תמיד מיום ליום, כחמרים ז"ל עברה גורדת עצירה, עד כי  
 לצסוף תהומות יכסיוהו ומין השב.



## בהינות עולם

העסט דין אויף אללען זייטען פֿאן טאד אונד פֿערוועזונג  
אומגעבען — קאן דא דיין הערץ נאך רוהיג בלייבען? —  
מוסט דוא ניכט מוטהלאס דיא הענדע זינקן לאסן? (ו)  
פֿערגעבענס טראצעסט דוא אויף דיינען קאסטבארן שעצען  
אונד הייפֿיגן גיטערן, דיא דוא מיט הייסער בעגירדע צו  
זאממען געשאררעט, מיט האבזוכט ערקעמפֿט אונד  
מיט דיינעם לאקקענדען געטצע עראָבערט האסט. (ז)  
וואס קאנסט דוא מאכן, ווען דער שטראם אויס זיינן אופֿערן  
שריט, מיט ווילדער וואוהט אויף דין לאסשטירמט, אונד  
דיינער פֿילגעהיטטע דער איינשטורץ דראָהעט? (ח) פֿלעצ  
ליך זיהעסט דוא דין מיטטען אויף דער אפֿנען זעע, פֿער  
געבליך רינגסט דוא מיט זיינען ריזענהאפֿטען וועללען,  
קעמפֿסט אומזאנסט מיט דעם מעכטיגן עלעמענטע —  
(ט) טויטעלנד פֿאם רוישע דיינער איינגעבילדטען טריגליכען  
מאכט, אונד פֿאם וואהגע דיינער טיישענדען ליסטע שוואנקסט  
דוא איינע קורצע צייט היין אונד ווידער; דאך שנעלל פֿער  
שלינגט דין דיא גרויענפֿאללע טיפֿע, פֿאן דער מאן דין  
פֿערגעבענס צוריק פֿאדרט; (י) נאכדעם דין דיא אויפֿגע  
טהירמטען וואָגען פֿאן אבגרונד צו אבגרונד שלידערן,  
אונד דוא אויף עוויג פֿערלאהרען ביזט! —

## באור

הכרוך בעקצי הנחלמים כלם והסובבים אותך כחומה מכל עבר ומוכנים  
לצלעך ולשחתך, איך יחמוץ לך חז ותחזקנה ידיך. (ו ז) וכי  
תתהלל, ואם תחשוב להשען על מחמדי קנייך והמון הענינים  
אשר קצצת וגלית אותם צורע כומך, אשר השתדלת תמיד לקחתם  
צקסת גבורתך וללודס צרשתי חכמתך; אמנם מה תעשה לעת  
כי גלי הים ירעשו ויתנשאו עליך לשטוף ולעצור על חיי עושרך.  
(ה) וצית מלונך, החדס נחשל לעוצר מורס ההולך למסעיו  
כל מחוז החפץ וחי זמנו נדמו לצית מלון אשר ילין בו, וזה שאמר  
וצית מלונך גם הוא יחשב להשצר, כי יהרסו כל חשיותיו מרוב  
פתלאות אשר ישיגוהו. (ט) זה הים גדול, פתחוס תרחם את  
אנחך צתוך הים הגדול המתגבר עליך צרוב גמונו, וכמה תגדל



דינט? (יב) ווער ווירד וואהל איינע רעדע לאכען, דיא  
מיט ביטטערקייט געמישט איזט? —

## קאפיטעל ח

(יא) דיא וועלט גלייכט איינעם רייסענדען שטראמע,  
פֿאן אונערמעסליכער טיפֿע אונד ווייטע, איבר וועלכעם  
איינע שאדהאפֿטע בריקקע ערבויעט איזט: דיא צייט איזט  
דיזע בריקקע, (ב) אויף דער איינען זייטע איזט זיא אן  
איינעם קאאטישען זיילע בפֿעסטיגט, אויף דער אנדערן  
זייטע פֿיהרט זיא צו איינעם עוויגען היילע, ווא איין געטט  
ליכעס ליכט דיא געגענד בעלייכטעט. — (ג) נור איינע  
שפאננע ברייט איזט דיא בריקקע, אויך פֿעהלט עס איהר  
אן פֿעסטם גיטטערווערק. — (ד) אַ מענש! דער דוא  
ווידער דיינען וויללען איבער דיזע בריקקע וואנדעלן מוסט,  
קאנגסט דוא דייך וואהל מיט דיינער מאכט בריסטען, ווען דוא  
דען שמאלען שטייג ערבליקסט, דען דוא צו וואנדעלן  
האסט, ווא דוא וועדער צור רעכטען נאך צור לינקען  
אויסווייכען קאנגסט? (ה) דוא שויעסט אומהער, אונד זי  
העסט

## באור

הצריחה לזאת כל הפועל בזמנו פ"י כח התולדה חסר בו, מציאות  
דבר ההוא וקיומו תלויים ועומדים על כח היצירה שנתחלת היותו.  
ולזה אמר כי זמנו של חסר ראשיתו קשור ומחובר בחצלי ההפסד  
הנטוע זכרו טרם ימיו יוצרו. ותכליתו, אמנם חסרית זמנו  
מהלכה לעבר, נועם מתמיד ונצחי להתענג בו, להנות מחור  
הגנוז לצדיקים בעולם העליון. (ג) רוח ב הגשר אמת איש,  
רוחו לקוצר ימי שני חי האדם, וגם חפסו המסגרות, המעקה  
והגדרים אשר בשני צדי הגשר המה מקולקלים מחור ולא יכול איש  
להסמך עליהם, כן קניני הזמן בטבעם חלושים וחנושים ומין להם  
תשועה. (ד) ואתה בן אדם, בהכרח אתה חי! עובר עליו  
משך ימי חייך ולא תוכל להחלט מפגע המקרים הסובבים עליך.  
התפאר ביד ושם, לשון תהלה ברב ממלתך ועוצם תפארתך,  
מחרי אשר תמיד בסכנה עצומה. (ה) זה צריך אכזבן ומות,



פרק ה' אי"ח חמ"ח

CONF

פרק ח

५५५

(ב) ר"ח ש"ו חתמו במצלי העדר קודם להויתו. ידוע כי  
יש שני מיני העדר. העדר המוחלט, וזה העדר שהיה קודם  
הצריסה הכוללת, והתהות הדברים כלם הי' תלוי מרצון הצורר  
לנה. לכן נכחם להיות נצחיים צמין קיימים לעד כפי רצון הצורר  
הנ"ל; והעדר הקודם להויה, ר"ל הבט וההכנה שיש באישי



מה יוסיף ומה יתן: (ה) אם לעשות מלאכתי  
 שלחתי הנה ואני רפה ידים נגוע הטיול מכה  
 הבטלה מה ייטיב ומה ירע שבתתי הבירת מעט  
 או הרבה: (ו) ואם רואה אנכי הרעות והטוב  
 ובהור בטוב בלי אדע מה טוב כי אדע וכי אבין:  
 (ז) וכי אומר מה מתוק לחכי ברכי מה טובו  
 כל מעיני לעיני: (ח) התתאמת בחירתי היאמן  
 דברי כי ייטיב לנפשי אונח אבחרהו הייטב  
 בעיני יי: (ט) או התישר ברכי לדרך על במתי  
 גאותי כי היא ישרה בעיני: (י) הארעצם כי  
 נסבתי מלכי ישפר עלי אם בחר מלכי שקר  
 נסכי: (יא) או כי אעריך עצתי הנבלה אם נערץ  
 באור  
 בסוד

מוסר: שחם ירגיל האדם עצמו ללכת חסר טעם לבדו אחרי  
 תועבות יצרו הרע, תבטל הצחירה ורצונית בנפשו ואין יתרונו?  
 כי ייטיב לנפשי, שעורו: אם האורח אשר חזרהו ייטיב לנפשי  
 המרגשת עוד השאלה תשאל, אם ייטיב בעיני ד' ? (ט) או התישר  
 דרכי, ענינו: אם ישרו דרכי לבטוח עליהם בגאווה וגאון צעזור  
 שישרו בעיני והלא עינים סרסורי דלב הנה. (י) האת עצם  
 כי נסבתי וגו' שקר נסכתי לדעתי כסך ראשון מלשון ממשלה והמחמה  
 כמו מעולם נסכתי, והשני מלשון הצקה והתכה, כמו הפסל נסך  
 חרש. וענינו התתאמת ויאמנו דברי, אם אמת נסכי, כלומר  
 עצתי כמו וימלך לבי (נחמי ה'), ישפר עלי, ומעשי ימותו לי  
 אם בחר מלכי, הוא אדון כל הארץ, רע מרשתי כל היום.  
 (יא) או כי אעריך וגו' נערץ וגו' יערץ, הראשון והשני מלשון  
 חזק ותקיף, כמו ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעי כ"ט),  
 והשלישי לשון שזירה כמו בקומו לערוץ הארץ (שם צ'), וענינו  
 מה יופילני אם אסתחזק עצמי הנבלה, אם אל חזק ותקיף.



## בהינות עולם

מיסיגאנג פֿערשלוומערט), ווירדע פֿרוכטלאס זיין!  
 (ה) צור געשעפטיגקייט בין איך געשאפֿען, וויא קענטע  
 איך נאך דעם מיסיגאנג פֿערדעהרן, אונד מיינע קאסטבארע  
 צייט טהאטענלאס מיט לוסטוואנדעלן אונד אייטעלם פֿער-  
 גניגען פֿערשווענדען? אַך! איינע קורצע אדער לאנגע לע-  
 בענסדויער ווירדע אלסדאן פֿיר מיך גלייך פֿיל זיין. (ו)  
 זיהע! בעזעס אונד גוטעס זאלל איך ווייזליך אונטערשיי-  
 דען; וואס ווירדע מיר דיא פֿערנונפֿט ניצען, ווען איך  
 ניכט דאס גוטע צו וועהלען פֿערשטינדע? — (ז) יא  
 מאנכער שפּריכט: מיין לעבענסוואנדל איזט טאדעללאס;  
 איך געניסע דיא זיסיקייטן דער וועלט, איך ווייס מיר  
 דאס לעבען אנגענעהם צו מאכען! (ח) דאך קאן  
 איך וואהל זיינע וואהל רעכטפֿערטיגען? איזט וואהר-  
 הייט זיין לאָאָס? קאן איין זאלכעס לעבען, ווייל עס מיי-  
 גער זיגנליכקייט שמייכעלט, וואהל דעם עוויגען וואהלגע-  
 פֿעלליג זיין? (ט) איזט דאס דער ריכטיגע וועג, דען איך  
 שטאלץ אונד אייגענמעכטיג מיר גוועהלט? (י) קאן איך  
 מיינען געדאנקען ביאפֿאלל געבען, ווען איך ווייס, דאס  
 זיא מיינעם שעפֿער מיספֿאללען? (יא) קאן איך דען  
 ראטהעלום גוט הייסען, דער דאס הייליגסטע וועזן בעליי-

## באור

(צו) וענינו, מה תחוקני לבקם שינה טובה ושנות חיים, מה  
 החיים הם חין התכלית נעשה? — (ה) אם לעשות, ידבר  
 נגד ההמוני, אם לעבוד האדמה ולעשות מעשים טובים שולחתי  
 הנה, ואגובי ענין רפה ידיים כגוע כנגד הטיוול ותענוגים ומוכה  
 הבטלה ועצלות. (ו) ואם רוחה, יסוד פניו אל המשכיל  
 לחמר: מה יועילני אם אדע להבחין צין טוב וצין רע, וכל אדם  
 לבחור בטוב ולמאוס ברע כחאמרם ז"ל לא המדרש הוא העיקר אלא  
 המעשה. (ז ח) ובי חומר, אם יחמר המדע: שלום יהיה  
 לי כי בשרירות לצי אלק, האם הבחירה הזאת כפי החמת? הדרכים  
 החלה יכונו לכי האמונה? — וכוון המליץ ג"כ על מה שכתבו סכרי-



דעם טהארען זעעלע נאך איינער צוקונפֿט, דיא איהם  
מיט שמאך אונד שאנדע בעלאדעט, ערווארטעט זעהנע  
זוכטספֿאלל דיא צייט, אין דער ער מיט גרויזאמען פלאגען  
איבערהייפֿט ווירד. (י) א ווארום ברענקעסט דוא דיס  
ניכט, דער דוא מיט דער שנעלליגקייט איינעס אויגענבליקס  
איין גאנצעס יאהר דורך פֿליהען מעכטעסט! (יא) איזט  
אנדערס דיינע בעגירדע צו דען אירדישן דינגען גערעכט,  
וויללסט דוא איהר דינסטליך פֿרעהנן, זא וויא דער פֿראממע  
זיינען גאטט ליבעפֿאלל פֿערעהרט, ווארום ווינשעסט דוא  
דיא געגנווארט הינוועג, דא מיט דערזעלבען דיין וואהרע  
גענוס גערויבט ווירד. א וועלכער אונזין!

## קאפיטעל ז

(א) קענטע דיר, א מיינע זעעלע! נור איינס פֿאן  
יענען טהארהייטען בעצויבערן, זא ווירדע איך מיר דאס  
לעבען פֿערווינשען. — (ב) קורץ איזט דיא רייזע, קליין  
דיא פֿאהרט ביס צום ערווינשטען האפֿן — וואצו ווערע  
עס נעטהיג, אויף דער פילגערשאפֿט לאנגע צו פֿערווייג  
לען? (ג) גראס איזט דאס מיר פֿארגעשטעקטע ציהל —  
וויא קענטע איך נאך דא זיימען, וויא מיר דער טרעג  
הייט איבערלאסען, אונד מיט לעסיגקייט מיינען צוועק  
פֿערפֿעהלען? (ד) איין האהעס אלטער ווירדע מיר אלס  
דאן ניכטס ניטצען; איין טויענדיעהריגעס לעבען, (אין  
מיסיג-באור

מהשיג תכליתו, כי זה כל אדם להשלים נשמתו. (ב) אם קצת  
ענינו: כמו שלא יועיל בשבת אדם ימים רבים במעצרות וספירות  
אם לא יסעו ויוליכוהו לחתו חפצו; כן לא יועיל שבתו בעולם  
הזה, אם לא ישתדל זה להשיג חכמה ודרך אלהים ימצא.  
(ג) אם להשגת תכלית, הנה תכלית זה רחוק ועמוק מאד  
להשיגו, חלאכה מרובה, לכן מה יועילני אם לאט לאט אלך.  
וכפועל עול טומן ידו בצלחת, חלאה ואין בכחי דבר להשיג כל  
בורחי אשר שלחני. (ד) מה תמרצני, כמו מה יערינך (חיות



## בחינות עולם

תִּשְׁבַּע בְּהִרְפָּה חֲכָתָה שְׁתָּכָה בְּלִי חֲמָלָה: (י)  
הָעֵל זֹאת לֹא שִׁמְתָּ לְבָךְ בְּרִצּוֹתָךְ לְבַלֵּג בְּמַהֲיָרוֹת  
בְּהִרְף־עֵין מִרְאשִׁית הַיְּשָׁנָה עַד אַחֲרִית הַיְּשָׁנָה:  
(יא) וְאַם חֲשַׁקְתָּ עֲבוֹד הָאֲדָמָה כְּעֲבוֹד אֱלֹהִים  
לְאַהֲבָה אֵיךְ תֵּאָוֶה יוֹם תִּשְׁמָטָנָה וְנִטְשָׁתָה אֵין  
זֶה כִּי אִם רוּעַ לֵב:

### פרק ז

(א) אִם לֹא־חָתַת גִּפְשִׁי שְׁמִי מִנְּרִיבוֹת  
כְּאֵלָה לָמָּה לִי חַיִּים: (ב) אִם קָצַר מַסְעִי וּמַהֲלָכִי  
אֶל מְחוֹז הַחֶפֶץ מֵהַ יוֹעִילֵנִי בְּמַעֲבְרוֹתַי כִּי אֲרֻכּוֹ  
לִי שֵׁם הַיָּמִים: (ג) אִם לֹא־יִשְׁגַּת תְּכִלִּית רְחוּק  
נִבְרָאתִי וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי מִתְעַצֵּל טוֹמֵן  
יָד נִלְאָה לֹא־שׁוֹב אֶל שׁוֹלְחֵי דְבָר: (ד) מֵהַ  
תִּמְרִיצָנִי שׁוֹבָה טוֹבָה וְשָׁנוֹת חַיִּים שִׁיּוּסִיפוּ לִי

### באור

נִקְלָו יִמְצֵא. שְׁכָתָה. תַּחֲכָה וְתַנְכָה נִפְשׁוֹ לְמוֹעֵד שְׁתוּכָה צִלִּי  
חֲמָלָה. (יא) וְאִם חֲשַׁקְתָּ יִשְׁלַתְּכָלָה הֲלֹא־אֵתָה תֵּאָהֵב אֵת הָאֲדָמָה  
וְתִרְדֵּף אַחֲרֵי קִינָה. כֹּאֲשֶׁר הַצִּדִּיק יֵאָהֵב אֵת הָאֱלֹהִים וּמִרְדֵּף  
אַחֲרֵי אֱמֻנָה. וְאִ"כ לָמָּה תַּחֲשׁוֹק וְתֵּאָהֵב שִׁיעֲבוֹרוֹ הַיָּמִים הֲלֹא  
אִם נִטְשָׁתָה וְתִשְׁמָטָנָה חֲפָזָה. —

### פרק ז

עֵתָה אַחֲרֵי הַזִּכּוּת צִדְעָה צְרוּרָה. כִּי תַחֲמוֹדוֹת הַזִּמְנִי  
חֲמִשְׁכִּיל וְהַמוֹנִי. חֶבֶם וְחֵין הֵנָּה. מִדְּבַר עַל כִּפְשׁוֹ וּמִשְׁוֹרָה  
לְטוֹב הַנֶּחֱמִי צְרָאוֹת צְרוּרוֹת וְנִכּוּמוֹת לְמִצִּין. —

(א) חֶסֶם לֹא־חֲסָה. חֶסֶם תַּצְמִיר נִפְשִׁי אֶחָד מִדְּרָכֵי חֵלָה.  
לָמָּה לִי חַיִּים. חֶסֶם צְרוּר. יֵעָן כִּי דְרָכֵיהֶם כֵּלָה יִמְנִיעוּהוּ הַשְּׁלֵם



(א) וְרָעָה עוֹד מִזֹּאת עוֹצֵם תְּשׁוּקָת אִישׁ  
הַמִּזְנֵי שִׁינִיָּעוּ תְּקוּפֹת הַיָּמִים לְהִגִּיעַ לְמִבּוֹקֶשׁוֹ  
וְאוֹלֵי עִם זֶה לִרְאוֹת בְּרַעְתּוֹ: (ב) כָּל־תָּה גִפְשׁוֹ  
שֶׁתִּכְלֶה שָׁנָה וְקָלְלוֹתֶיהָ תִּגְלִינָה: (ג) וְאִיכָּה  
יִשְׁמֹר מֶה מַלְּיָלָה יִשְׁבִּין לַיְלָה יִאֲבֹד: (ד) אִם  
יֹאמֶר מִי יִתֵּן עָרֵב בּוֹ יִמּוֹלֵל וַיִּבֶשׁ: (ה) אִיךָ יִשְׁאַף  
צֵל אֲשֶׁר עִם נֶס הַצִּלָּלִים יָנוּס לִיהוֹ וְשִׁאֵף צָמִים  
הֵי־לֹו: (ו) אִם יִבְטַח עַל חֲבֵרָת גִּשְׁמָתוֹ וְגִוּוֹ כָּבוֹא  
הַיִּשְׁמֵשׁ מוֹעֵד צֹאֲתָהּ: (ז) יִצְפֶּה לַיּוֹם יִסְפָּה יִחְבֶּה  
לְקֶץ יָמִים יִקְוֶן בְּאֵימִים: (ח) לְמוֹעֲדִים יִמְעֹדוּ  
רִגְזָיו לְשָׁנִים יִשְׁרָחֲנוּ סִדְרָיו לְשִׁמְטוֹת יִשְׁמֹט  
לְיוֹבְלִים יִתְאַבֵּל: (ט) גִּבְסָפָה גִפְשׁוֹ שִׁיבְסִיפּוֹ פָּנֶיהָ  
תִּשְׁבַּע

## באור

וַיִּצְחָו יָמִים טוֹבִים מֵחֵלָה וְחִינוּ יוֹדַע כֵּן יִרְחֶה אִם צִרְעָתוֹ. (ב) כָּל־תָּה  
יִצְפֶּה בְּצִפִּית עַל כָּלוֹת שָׁנָה זֹאת וְאוֹלֵי צִסּוּפָה תִּגְלִינָה קָלְלוֹת  
מִרְצוֹת הַמְּכֻסּוֹת עֵתָהּ. (ג) אִיכָּה יִשְׁמֹר יִצְפֶּה לְאִמּוֹר: מִתִּי  
תִּסּוֹף לַיְלָה וַיֵּאִיר הַצּוֹקָה כֵּן צִלִּילָה זֹאת יִאֲכַס. (ד) אִיךָ יִשְׁאַף צֵל  
יִתְחַוֶּה וַיִּשְׁאַף לַעֲתָל צֵל הַעֲרֹב כִּי בָּמָּה אִוִּי טִרְס יִנְטוּ צִלִּי עֲרֹב יָנוּס  
כִּחַ וְלִיחַוֹ כִּי כִזֵּר יִחַרְצוּ צָמִים כְּלוֹמֵר לִסְטִירָם עַל חֵילוֹ זִהוֹנוֹ.  
(ו) אִם יִבְטַח שְׁעוֹדוֹ: הָאֵם יִכּוֹל אֲדָם לִצְטוֹחַ עַל הַתַּחֲצוֹת הַנִּכְשׁ  
עַם הַגּוֹיָה אִוִּי צִצּוֹם הַשֶּׁמֶשׁ תִּתְפַּרֵּד אֶחָת מִרְעוֹתֶיהָ: (ז) יִצְפֶּה  
הַמְּלִיץ יִשְׁתַּמֵּשׁ גַּם כִּי צִלְשׁוֹן כּוֹכַל עַל לִשׁוֹן עַד הַעֲלֵל אֵלָה וְגוֹ.  
וַיַּעֲבֹר בְּחִלְצָה חַיּוֹם לִימִים מִימִים לְמוֹעֲדִיכָה מִחֻעֲדִים לִשְׁנִים  
חֲשָׁנִים לִשְׁמִטוֹת וּמִשְׁמִטוֹת לְיוֹבְלִים. וְצֹאֲרֵם נִרְאֶה הֵיטֵב מִתּוֹךְ  
הַתִּרְגּוּס. (ט) גִּבְסָפָה כֵּן כָּל־תָּה וְנִכְסָפָה נִכְשׁוֹ מַעֲתָל לַעֲתָה יִקְלַל  
יוֹמֹו וַיִּתְחַוֶּה לַעֲתָה אֲשֶׁר אִם תִּכְסֹף וַתִּשְׁנַע נִכְשׁוֹ בְּחִרְפָּה כִּי צִצּוֹ



## בחינות עולם

### קאפיטעל ו

(א) נאך איין גרעסערעס איבעלאזט יענע הייסע זעהנע  
זוכט, דיא דען פעבלהאפטען מאן בעהעררשט, וואמיט  
ער שטעטס דער צוקונפט, דיא זיינע ווינשע הערבייפיה-  
רען זאללען, ענטגעגען איילט; אינדעם פילליכט מיט  
איהר זיין אונגליק זיך נאהען קענטע. (ב) טהעריכטער  
ווייזע זעהנעט ער זיך נאך דעם יאהרעס ענדע, דאס פיל-  
לייכט פלונך פיר איהן ברינגט. (ג) האפט אויף דען  
קאממענדען מארגען, אונד דיזע נאכט נאך קאן איהם  
אונטערגאנג בערייטען. (ד) ווינשט זיך דען אבענד הער-  
בייא, מיט וועלכעם זיינע פערניכטונג בעגינגען קענטע.  
(ה) א ווארום זעהנט ער נאך דער זאננע אונטערגאנג זיך!  
ווער ווייס, אב ניכט מיט דען אבענד = שאטטען זיינע לע-  
בענסזעפטע שווינדען, אינדעם רייבער נאך זיינעם רייכ-  
טהומע זינגען? (ו) אדער וואס זיכערט איהן, דאס ניכט  
מיט דעם נייגען דער זאננע דאס כאנד צווישען זעעל אונד  
קערפער זיך לעזעט? (ז) וויא טיישענד איזט דיא האפנונג  
אויף דען קאממענדען טאג; וויא טריגליך דיא ערווארטונג  
דער טאגע אויסגאנגעס, מיט דעם באנגעס גרויען איהן  
איבערפאללט. (ח) וויא מאכער זעהנט זיך נאך איינער  
צייט, דיא זיינען פאלל בעשטיממט; האפט אויף יאהרע,  
דיא זיין מיסגעשיק הערבייא פיהרען; גלויבט אים פריי-  
הייטסיאהר ענטלאסונג צו פינדען, אונד ווירד דאן דער  
וועלט ענטריסן; פרייעט זיך אויף דאס יובעלפעסט, דאס  
איהם ענדליך טרויער בערייטעט. (ט) זא שמאכטעט

באוד

פרק ו

סדר שהורה סכלות החסכיל נרדפו חמרי מותרות תכל יורה הוללת  
ההמוני המצפה תמיד לחלוק ימים ולעיתים משתנות.

(יא) ורעה עוד נחתה מס היתרון ושעורו: יש דעה חמדת  
גדולה מהנוכרת, בהסתוקק ההמוני תמיד: שיקיכו ימים ההויכ.







## בחינות עולם

לָבְבוּ בַהֲנִתְקֵךְ פִּתְיֵל הַנְּעוּרֹת בַּהֲרִיחוֹ אִישׁ בִּירָאָה  
 וְרַעַד: (ט) הִזֵּה פוֹעֵל חָכָם הַיִּמְתֵּק גּוֹיֵד עַדְשִׁים  
 בּוֹ תִמְכֹּר בְּכוֹרָה: (י) אִזּוֹ הַיֵּיטֵב מֵלֹא כֶּף גַּחֲרֹת  
 חֲלוּשׁ מוֹשֵׁג מִמְּלֹא חֲפָנִים עֲמָל מִכְּאוֹב: (יא)  
 הַטּוֹב שֶׁיִּשְׁשׂוּ בְּנֵי מַעֵי וְנִפְשֵׁי תֵּאָבֵל אֲדָמָתִי  
 עֲצָם תֵּאָדָם וְנִשְׁמָתִי תִשָּׁם: (יב) וְיָמָה - יִתְרוֹן מוֹלֵךְ  
 בְּחַוִּיזוֹן לִילָה וּבְחֻזְקָתוֹ וְגוֹבָה לְבוֹ יַעֲזוֹר וְהֵנָּה חֵלּוֹם:  
 (יג) אִזּוֹ בִּמְרָאָה יִתְוַדַּע יִתְחַכֵּם אֱלֹיוֹ יֶאֱסְפוּ עֲדָרֵי  
 בַּעֲלֵי אֲסוּפּוֹת וְהַקִּיץ וְרִיקָה נִפְשׁוֹ: (יד) אִזּוֹ לֹ  
 אִישׁ זָרוֹעַ שִׁפּוֹל וְזָרוֹעַ תִּשְׁבֵּר: (טו) אִזּוֹ לֹ אִישׁ  
 זָרוֹעַ אֶרֶץ תִּנְחַלְהוּ כִּי לֹא לֹ יִהְיֶה הַזָּרֵעַ אֲשֶׁר  
 יִירֶשׁ הָאָרֶץ:

## באור

תכונות ממנה, להחשיך מחשפטים שונים משפט אחד ולהצין דבר  
 מתוך דבר הנטוע בכח הזינה כל תוכל, ואם תבקש טעות,  
 משפטים פשוטות הנטועות בכח השכל, תאלץ. כִּתְּקוֹ מורשי,  
 גם המושכלות הראשונות, הנטועות בכח הדעת, כל ידעה,  
 ורעיונותיה תתנוענה הנה והנה ציראה ורעד ותנתק אחת מרעותה  
 כאשר ינתק פתיל הנעורת צהריחו חש. (ט) הִי מֵת ק, הנכון שיתן  
 חדס צשציל נזיד עדשים, כלומר תענוגות הזמני השכל, את חכמה  
 היקרה לה משפט הצורה, כי היא רחשיתו ותכליתו. (י) הִי ט צ  
 חלץ, שטורו, האם ייטב צעיניך, מלא כף אחת נחת חלץ אשר  
 השגת, מאלף חכמים מלא עמל ומכאוב. (יא) חִד מֵת י, היא הגורל  
 אשר מן האדמה לוקחה, תהיה עצמותה אדום מרוב המזון, והנשמה  
 שחמה תהיה. (יג) וְהַקִּיץ וְרִיקָה נפשו, כן כל חמודות ע"ה הוסינס  
 חמיתיים וידמה צעיני חדס כי השיג מה, ועד חרגיעה תחזר.  
 (יד) אִזּוֹ לֹ אִישׁ זָרוֹעַ חוֹ לַגְּבוּר חֵם יִטּוֹל בִּלָּא כח לפני חיצו, וחיו



הועיל: (ב) בהגדילו מועצות נמרצות ועשתונות  
 משתנות להרבות מזהר ולהרחיב מתן גטושים  
 עלי ארץ בחלפו נעזבים אחרי נפלו: (ג) כי מה  
 חלקו בביתו מכל עמל שיעמול לגוייתו ואדמתו  
 מלבד ארוחת תמיד ומאכל שלחנו: (ד) ושאר  
 מכמניו ובתי נכאת וצרי אשר הפיר חבליים  
 לנפישו בנעימותם מה בשרון לו מהם כי אם  
 ראור עיניו: (ה) אף כי הם יהיו לו למקש  
 ברומו חלקי נפשו העבדים והעבירו החפשי  
 מהם החשוב: (ו) כל אשר תאמר חבבת פחותי  
 בודותיו ונתן לה ובכל אשר יאוו הם יקחו  
 חלקם ובכל יחידתו בירכתיים תרדם: (ז)  
 יחידה היא והיא מתנבדה: (ח) אם תבונות  
 יבקשו מפיהו תסכל עצתו יאלם ונתק מורשי  
 לבנו

## באור

צפודנו בחיים חיות מה חלקו מעמלו יותר ממעשה שולחנו יום  
 יום (ד) ושא ר מכמניו מותרות הנשחרות אשר בעד נעימותם  
 יחבל נפשו חין לו מהם שום תועלת כ"א לפוקה תהינה כי  
 באמצעותם ירומם חלקי הפחותים, הנה תאוות הגופנית עד כי  
 כמדונים יחשלו בנפש החכשית ורצונית, ע"ד שאמרו חז"ל רשעים  
 יצה"ר שוכטן. (ו) וצכל אשר יאוו כ"א שומע האדם כעס ופעמים  
 לקול יצרו, לא יוכל עוד ללחום נגדו, כי גבר האויז, וכל אשר  
 יאוו תאוות הרעות ינתן, ויחידה, היא הנפש הסגולה, ככל  
 צירכתי צית תרדם. (ז) יחידה היא פשוטה ונפרדה היא כל  
 תאהב הכלי תכל המורכבים כמו שתעשנה התאוות החלה, לכן היא  
 מתנכרה ולא תודע חין ערכה לכסילים. (ח) אם תבונות יבקשו ונו'  
 תתמטנה ותאלסנה מעט מעט כוחותיה, ולנסוק אם תבקש



## בהינות עולם

זען דינגען שטרעבט. (ב) שטעטט הייפֿט ער געדאנקען  
 אויף געדאנקען, פלאגט זיך מיט פֿערשידנען ענטוויירפֿען,  
 אום זיין פֿערמעגן צו ערווייטערן, אונד זיינע גיטער צו  
 פֿערמעהרן, דיא ער יעדאך מיט זיינעם שטערבן צוריק  
 אויף ערדען לאסן מוס, אונד ביא זיינעם טאדע איינעם  
 אנדערן צו טהיילע ווערדען. (ג) וואס האט דער מענש  
 פֿאן אללען זיינען מיהען אונד שטרעבען, וואמיט ער  
 זיינען ליב אבהערמט? העכסטענס זיין טעגליכעס מאהל,  
 איינע רייכבעזעצטע טאפֿעל; (ד) דען אללע איבריגן  
 שעצע אונד קאסטבארקייטען, דערען אננעהמליכקייט  
 זיינערזעלע קיינען גענוס גוועהרט, וואס ניטצען איהם דינע  
 ווייטער אלס דאס ער בלאס זיינע אויגען דאראן וויידעט?  
 — (ה) אַך! זיא זינד איהם פֿילמעהר דיא גפֿעהרליכסטען  
 פֿאללשטריקע, דא ער דיא נידריגן טהיילע זיינעם וועזענס  
 ערהעבט, דיא עדלען, פֿרייען טהיילע הינגעגן העראבוויר-  
 דיגט. (ו) אללעס, וואס יענע געהעסיגען בעגירדען היישען,  
 ווירד איהנען געשטאטעט, אללע ליסטע ווערדען בעפֿרי-  
 דיגט, נור דיא זעלע ליגט אין איינעם ווינקעל, שלומ-  
 מערנד גלייך איינעם פֿערעכטליכען הונדע. (ז) זיא,  
 דיא איינפֿאכע, ווירד זא שענדליך פֿערקאנט! — (ח) פֿער-  
 געבענס ווירד ווייסהייט פֿאן איהרגעפֿאדערט, אן קענטניסען  
 ארם שטעהט ער פֿערשטוממט דא, מיט פֿערוויררטען

### באור

ההמוני נצטר מדעת ומשולל הכנה. הוא ילך חסר שרירות הטבע  
 מצלי ידע מה טוב, גם לפעמים טובה היא חריצתו להרבות קנינים  
 לצלתי היות על טומן ידו צלחת, ויפיל גם צמו לפתים צחצרת  
 חנושי חמס זהתעצם תשוקת החשכיל וגול חלי דע היא חין לה  
 תרופה, כי מתוך שומק צינתו ורוחצ דעתו, יגדל מועלות  
 ועשתונות סוכות, וישתמש צחמלעות משאות הנשגבות, דעת  
 וצינה, לדברים כל יועילו אך יזיקו. (ב) כטושים עלי חרץ,  
 מה יתרון לאדם בכל עמלו? הלא צחלכו כטושים קניניו עלי חרץ  
 ונעזיז לאחור וחי יודע מי ישלוט בם? (ג) כי מה חלקו גם



## פרק ה

נאך דין רייצען? — אַ ענטזאגע איהרער! (יב) בע-  
האנדלע דיא צייט, וויא דוא איינן פֿאלשען, טיקקעפֿאל-  
לען פֿריינד בעהאנדעלסט, דעם דוא צוואר דיינע ליבע  
ניכט פֿערזאגסט, אבער נור זיינעם זיטטליכען בעטרא-  
גען גמעס; דעם דוא צוויילען פֿריינדליכע פֿערווייזע  
גיבסט, דאך בלאס זיינער פֿעהיגקייט נאך. (יג) זא  
פֿרייעסט דוא דין דעם גרינגן גענוסעס, דען דוא אויס  
זיינעם אומגאנגע ציהעסט; דאך ענטציהעסט דוא איהם  
דיינען פֿארשענדען בליק, זאבאלד ער דיינען נוצען פֿער-  
נאכלעסיגט, אדער וואהל גאר צו שאדען דיר ווכט. —  
(יד) טרייאלאזער נאך איזט דיא גרויזאמע צייט; שנעללענט-  
וויכענדער, אלס דיא דאהין שווינדענדען אבענדשאטטען.  
(טו) (ווער איהר טרויעט) גלייכעט איינעם קנאבן, דער  
שפיהלענד נאך זאנגען = שטייבכען האשט; ער גלויבט  
זיא מיט פֿאללען הענדען צו גרייפֿען, אבער שטוינענד  
זיהעט ער זיך געטיישט, ווען ער זיא עפֿנעט אונד ניכט  
דאס מינדעסטע ערבליקט. — —

## קאפיטעל ה

(א) זיהע, וועלך איין איבעל, וועלכע אונהיילבארע  
וואונדע! דאס דער מענש, דער מיט פֿערנונפֿט בע-  
גאבטע מענש, מיט העפֿטיגער בעגירדע גאך צוועקלא-  
זען

### באור

ינטה מהר מנטית כללי ערצ, הם חינו דומה רק לניצוץ השמש,  
שהנער ידמה שיש בו חם ויחסוב למלאות קמח ומה ינהל בפתחו  
ידו — והנה ריקה. —

## פרק ה

אחרי שזמר המליץ השארת הנפש התכליתית והחלשת חמודות  
הזמני יתמה על חפץ המשכיל לקנייני הכל אין צם מועיל  
ראה זו וגו', יתרעם מאד על איש חנו אלהים בדעת  
ותבונה, והוא ירדף אחרי שום ומדומים; כי מה יעשה איש



## בחינות יולם

תועבות גדולות כאלה אל תבקש: (יב) ומד  
לעשות רק להנהיג הזמן בהנהגה חבר עקש  
ופתלתל תאבהו אבל על פי מדותיו תיסרהו  
אבל כפי תכונותיו: (יג) תשמח במעט המושג  
מתועלותיו ויהיגרתו ועיני הבחינה תעצים  
מראות במה שיתרשל מהועיל או שיויק: (יד)  
אפס כי חברת הזמן מצילי ערב מהירת הנטיה:  
(טו) ובעלם יאסוף אל ידו ניצוץ השמש מלא  
קמצו ובפתחו עומד מרעיד כי איננו רואה את  
כלי מאומה בידו:

## פרק ה

(א) ראה זו רעה חולה לא זורה ולא  
חבשה בהתעצם תשוקת משכיל לתכלית בלי

## באור

(יב) כהנהגך חדר וגלמלינה זאת יקרה היא מחד ועינה  
תתנהג עם קניני הזמן כאשר תנהג עם איש אוהב אותך אך  
הוא עקש לב לא ראוי הוא שתתנהגו כאשר יאהבך אמנם לא  
יותר מדאי כן תחלף מודעותיו רק לפי מידותיו הנחותים  
והמועילים לך גם לפעמים תוכיחנו ותיסרהו כאשר ייסר אוהב  
נאמן לרעו אך לא הרצה מדי כן תשנאך וירע לך רק כפי  
תכונותיו ומזגו; ואם ככה אתה עושה תוכל שחוט במעט התועלת  
אשר תשיג ותמשיך ממנו ותוכל העצם עיני הבחינה אם יתרשל  
מהועילך ומה גם אם יויקך; כן תפסה עם טובי זמן פעם תרחקם  
פעם תקרבים ע"ד שאמר חז"ל יצר הרע צומח דומה ונשמח  
מקרבו יאז תגל לך במעט אשר חנך חללים ואל תנח בפחד  
כאשר לא תשיג (יד) אפס וגו' קולם הזמן אינו דומה בכל אל חדר  
עקש כי זה אשר שיתחיד והצטו זמן מהי אמנם חברת הזמן



לנו בבית המלך ומה - תתאונן בן אדמה כי תצבת  
 לך פה קבר: (ד) מושב אלהים תקוה לשבת  
 שוקט ובוטח ומה - רתאג פה להפקד עלי  
 מלחמה: (ה) דמית היות מבני עליה ומה יחסרה  
 עויבת שפל ומורד: (ו) אף כי מהמדי תבל אשר  
 תבקש סלונים וסרבים הם אתנו: (ז) מיום אשר  
 פקד יי את האדמה להסגיר בגושיה רוח חיים  
 הליו ותהי לאדם הן המה ארבו לדמו והם היו  
 בעזבריו: (ח) החשקים מהשבים וכלי הנשקים  
 שקים: (ט) הפנינים צנינים והשנים קמשונים:  
 (י) הרהבים להבים והזהובים זכבים ותענוגות  
 בני אדם שדה ושרתין: (יא) ואתה תבקש לך  
 תועבות

## באור

צקצק וכלי הנשקים כלי מלחמה צם תלחם תמיד להרצות קניני  
 הצל ולמלכות תמותיך, כלי אצל המה, צמו תתאצל גויתך  
 ונשמתך, והמליץ ידבר כלשון נופל על לשון עד ותענוגות וגו'  
 (ט) הכינים, אם מחמדי עין חמדתך הלא פנינים צנינים  
 קונים המה כי צומת תתרצה הקנאה ותקון צמיך, השושים  
 אם תמהצ להתענג צמושיך, הלא כל התענוגים ידמו לשושים  
 אשר הקמשונים מחושים צקצקים, וכל הקרצ מליהם יכשל צם,  
 (י) הרהבים, אם תרהצ נפסך עוז להיות משרים ומוסלי ארץ מלה  
 להצים המה צמו להצת אם אשר תכלה משרים ומכלה את עצמה,  
 הזהובים, אם כסף וזהב תתן כסלך הלא כזובים וזמלי עפר  
 המה כי יסודם מעפר ואכותם עפר, ותענוגות, אם  
 תענוגות חסה מבקש, הלא המה ישדדו אדמת גויתך שארד וצערך.  
 (יא) ואתה איש דעת תבקש תועבות גדולות כאלה המכלים  
 גוסך ונכסך? בא אל תבקש אותן כי לפוקה ומכשול הנה לך



## בחינות עולם

זיין? (ד) דין ערווארטעט יא דער געטטערזיין, אין וועלכע  
 געם פֿרידען; וואס קיממערט דין דער מאנגעל שטרייט=  
 בארער ריסטונג? (ה) דוא ווירסט איינסט אונטער יענען  
 ערהאבנען גייסטערן אויפֿגענאמען — וויא קאן דין נאך  
 דער פֿערלוסט גייריגער, אירדישער היללע שמערצען?  
 (ו) צודעם זינד יא דיא קאסטבארען רייצע דיזער וועלט,  
 נאך דענען דוא זא זעהר שטרעבסט, נור געפֿעהרליכע  
 דארנענגעשטרייכע. — (ז) זייט יענער צייט, אין וועלכע  
 כער דער שעפֿפֿר דיא ערדע בעדאכט, אונד אין דען איר=  
 דישען קלאס דען לעבענסגייסט געהויכט, וואדורך דער  
 מענש ענטשטאנד, לויצען יענע אויף דעם מענשען בלוט,  
 זוכען נור זיין פֿערדערבן. — (ח) דיא ליסטע פֿער=  
 וואנדעלן זיך אין דיסטערן גראב — דיא ווערקצייגע  
 דער וואהללוסט אין טרויער = זעקקע — (ט) רייכטהייט  
 סער ווערדען צו דערנערן, פֿאן דען ראזען בלייבן נור  
 דיא שטאכעלן צורוק — (י) שטאלצע אבערמאכט  
 ווירד צור אויפֿלאדנדען פֿלאממע — גאלד = שעצע צו  
 טאדעסגעשמיס — אונד יעדעס זינגליכע פֿערגניגען עניין  
 גייסעל דער מענשהייט! — (יא) קעננען דיזע גרויעל

## באור

(ד) מוֹשֶׁה חֲלָהִים, הֵלַח כָּל צָפוֹת הַצִּדִּיק לִשְׁנַת שָׁקֶט וּשְׁמִינָה צְמוּשָׁה  
 חֲלָהִים כְּמוֹ שֶׁחֲמָרוֹ צִדִּיקִים יוֹשָׁדִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם צִרְחָסִיהֶם, (וַעֲיִי'  
 מִה שֶׁכֶּתֵב ע"ז הַרְחָס צִמְחָה פֶּרְקִיּוֹ), ח"כ למה יקוּן על קנייני  
 הַזִּמְנִים חֹסֶר כְּחֻצִּים תְּחִיד יִלְחָמוּ נִגְדוֹ. (ה) דְּמִית הַיּוֹת, הֵלַח  
 כָּל חֶכֶךְ וְתַשׁוּקָתָךְ לַהֲיוֹת חֲכָמִי עָלֶיָּה ח"כ למה תִּלָּל עַל הַעֲדָה  
 שֶׁכָּל וְחֹרֵד. (ו) חָף כִּי, לֹא זֶה שֶׁלֹּא תִּאָּזַר כְּלוֹם צִהַר קִנְיִנִּי תִּבָּל  
 חָף כִּי צִיּוֹתֶם סְלוּגִים וּסְרָדִים, קוֹצִים וּמַכְשׁוּלִים הֵמָּה לִנְכַּסְךָ כִּי  
 חֹנָעִים וּמַעֲיָקִים מוֹתֵךְ מֵהַשְׁלִים נִשְׁמָתְךָ. (ז) מִיּוֹם חֹסֶר, גִּמַּר ד'  
 לַהֲרִיץ נִשְׁמָת שְׁדֵי עַם גּוֹף הַעֲפָר וְהָיוּ לִחְמָדִים, הֵן הֵמָּה מִחְמָדֵי  
 תִּבָּל חֹרֵדִיךְ, כִּי צָמוּ יִצְרָלָה חֹדֶם רַע מִנְעוּרָיו וּמִוִּהָצִים נִהַכְּכוּ  
 לְחֻצִּים. (ח) הֵחֵסֵךְ דְּגָרִי חֶשֶׁךְ מַחְשִׁיכִים אֹרֶךְ הַכְּנִימִי חֹסֶר



(י) וויא זאלל דער קערפּר, געפּארמט מיט געטטליכעם צירקעל, פּאָס שעפּפּער זעלבסט צור פּינסטערן גרופּע פּערדאמט ויין! — (יא) אַך, וועלך איין גרויזאמעס שיקזאל, דאס מיך אללעס טראסטעס בערויבט! דאס גאטטעס מייסטער ווערק צור עקעלהאפטען פּערוועזונג איבערגעהן; (יב) דאס אויך דיא ערהאבנע צעדער, פּאָס פּינגער גאטטעס געפּפּלאנצט, דען שטרייכען דעם פּער דערבערס אונטערליגען מוס! — (יג) אַ אונטערזוכע איך דען מענשן, בעטראכטע איך זיינע נאטור; זא פּינדע איך נור דען טאָד אלס דיא איינציגע אונפּאלקאממענהייט. —

## קאפיטעל ד

(א) דאך דער שעפּפּער האט אונס דורך דיא זויזע איינריכטונג דער נאטור איינע לעבענסקוועללע בערייטעט; און דער זעלע אונשטערבליכקייט האָהע גליקזעליגקייט אינפּבעוואהרט. (ב) דיס גערייכט אונס צום טראסטע, ערהעבט אונס איבער דער דינגע אייטעלקייט, לעסט אונס יעדעס מאנגעל טראצען. (ג) עוויגעס הייל הארעט אונזער, דארט אין דעם קעניגס פּאלאסט! וואס מורעסט דוא, ערדענוואהן! דאס היינדען דאס גראב דיר בערייטעט

## באור

חיי ועד נתן ל' בתוכנו, זאת אחריתנו, זאת תכלית השלמתנו ומה יתמונן אדם חי גזר הוקס על!

(א) מקור חיים הכין הטבע, אחר זה נגד דעת קצתם שנשמה שלמה ינתן לאדם צפת הולדו, לכן חמר הכין, כלומר הכנות אין מספר לקבל המושכלות שמה חכמת הצורא יתעלה בטבע האדם, המה להשלים התחייבות האדם בחמר הוא אדם. השחיר לנו הטבע הוה צרכה אחריו צהשארית הנפש, וצוהת יצדל החכם מכסיל וכדיק מרשע ולא כמות זה ימות זה, זאת תנחמנו מעצבון ידינו חמשה הצלי עולם ומקדיו הרעים ומעצבון המות. (ג) תשובת עולמים, תשובה נצחית, ואחר עולמים צרצים, כי אדם ילך מחיל אל חיל, וא"כ למה תתרעם צהחצנת הקצר מה בעולם השכל.



## בחינות עולם

(י) איך לגויה במחוגה אלהית מתוארת יי  
אמר לשכון בעדפל: (יא) רע עלי המעשה ואין  
מנחם ממלאכת יי בשובה נמכזה ונמס: (יב)  
מארוזים נטעו באצבע אלהים כי יעלה הכורת  
עליהם: (יג) אבינה באנוש אבחינה יצירתו ולא  
מצאתי בה חסרון רק את המות הנה:

### פרק ד

(א) מקור חיים הכין לנו הטבע בחכמת  
בוראו השאיר לנו בהשאיר נפשותנו אחריו  
ברכה: (ב) בה נוכל להתנחם ממעשה ההבל  
ומעצבון ההעדרים: (ג) תשועות עולמים יש

### באור

צלמות יושלכו ונחשך שמש יכוסה. (י) איך לגויה, ד' אלהים צרא  
את האדם בצלמו ועסה יסוד לעפרו כאלו לא היה. (יא) מחל סכת ד',  
סבלתי צעל תכלית ורחמי להיות גם מלחכתו כן, חמנס נמכזה  
ונחם פעולה הנכבדה הזאת. (יב) מארזים נטעו, האדם הוא  
גדול קומה כארז אשר צלצנון נזר מטעיו מעשה ידיו להתפארי כי  
הוא מחזר היצורים ואיך יעלה הכורת, זה המות, עליו וישחיתו  
(יג) אבינה באנוש, טבע חנוש חנושה, צמנתי הרבנות, צכלס  
פצאתי רע מזד אחד וטוב מזד אחר, חמנס צמר המות הזה לא  
מצאתי טוב ומופיל, אך חסרון והעדר מחלג. —

### פרק ד

צפדק הזה יצוא להתיר שאלות עצומות שהקשה לדעת  
צברק הקודם, וצפרט שאלה חסרונה, מדוע יכול איש  
כחית יער, יש האמתי יהכך לחכס גמור! ע"ז יאמר עתה  
ששאלות אלה עצמן תורנה לנו במופתים חותכים שמין מיתה  
נצחית צאדם השלם כלל, פי חס יש חסדית, כי מקור חיים



למקרה ופגע במטרה לחץ: (ג) הנכון  
 התעתדו לבז ולקלון באחד הריקים. (ד)  
 היאות שאתו עול וחרפה בנעוריו ובזקוניו: (ה)  
 איך יושב בשבת החכמוני יושב בדר וידום  
 דמה לבר אלהין: (ו) רועה אמונה איכה ירעה  
 רוח. מרביץ חכמה ומוסר איכה ירפיץ תחרת  
 מישאו. (ז) נשען על בינתו להמלט איך  
 חכמתו לא עמדה לו מחזיק בתמתו איך  
 הרפינה ידיו: (ח) אז אם תחת מסבות  
 יתהפך למדה-זה יגוע אדם ואיו בבהמות  
 שדי וחיתו יער. (ט) למה אבני קדש בין  
 רגבים ידבקו תחת צאלים תשתכנה:

באור (י)

יתן מחסום לפיו ולא יפעול שום הפעלה טובה? — (ו) רועה  
 אמונה, איך יהיה צריך דבר והפוכו רעות אמונה ורעות הצל,  
 לדיק באמונתו יסיה והוא ירעה צהכרח אחרי קניני שום והצל.  
 מרביץ חכמה, לפי השגותיו יכול להרדיץ חכמה ומוסר מצל  
 שום ירצץ תחת משא העוני וחכמת מסכן צוויה ולא יעשה מה  
 צהשכלותיו. (ז) כשען על צינתו, להמלט מפתויי היצר אך חכמתו  
 לא עמדה לו לפעמים כי יצר לצ אדם רע מנעוריו. מחזיק  
 צתומתו, גם האיש המחזיק צתומתו ויריצ עם חויצ הפנימי גם  
 הוא יחלש לצסוק וידיו תרכנה. (ח) מס צות יתהכך, גם אם יחמד  
 שמכאת החלוק הסצות ומסונצים יתחיצ כן, ואיננו רע צהחלט  
 באשר ידמה צהשקפה רחשונה, שאלה זאת נשחרת לעד, למה  
 יגוע האדם השלם כצחמת ארץ, הלא אין רע מוחלט יותר מזה,  
 כי צמותו יוקח הכל חכס ואין הוא, ואין טוב אפשרי צהעדר  
 מחלט. (ט) למה אבני קדש, חצרי הגוף המכסים קדושות הפנימי  
 מדוע צין רגבי עפר יתדצקו? תחת צאלים תשתכנה, צניא



## בחינות עולם

פֿיילעס געשאַס? — (ג) געצימט עס זיך, דאס יענער  
מאן, דער פֿעראכטונג אונד דעם שפאטטעם ציהל זיין,  
גלייך דער פֿעבעלהאפֿטען אייגעם? — (ד) איזט'ס בילליג,  
דאס דער צארטען יוגענד בירדע, דעם גרויען אלטערס  
שמאך, זיין זיכרעם לאָאָס זייען? — (ה) אַך ווארום זאלל  
דערייניגע, דער ווירדיג ווערע, אים האהען ראהטע צו  
זיצען, אין איינזאמקייט זיין לעבען פֿערטרוירען? ווארום  
דער געטטר-זאהן פֿערשטוממען? (ו) דער דיא טרייע  
פֿלעגט, נאך אייטעלקייט שטרעבען? דער צוכט אונד ווייס-  
הייט פֿערברייטעט, אַך! אונטער זיינער לאסט ערליגען!  
— (ז) דעם האָהע פֿערנונפֿט צור שטייטצע ערטהיילט  
ווארד, זיך ניכט אויף אייגע קלוגהייט שטייטצן קעכנען?  
— דער שטאנדהאפֿט אויף זיינער טונענד בעהאררט,  
קראפֿטלאז דיא הענדע זינקען לאסען? — (ח) אדער  
איזט'ס דעם גאנגע דער דינגע גמעס, דאס אויך דער מענש  
אין איהרעם וועכסל זיך דרעהען מוס; — ווארום זאלל  
אבער דער טאד איהן פֿלעצליך וועגראפֿן, דאס ער דעם  
פֿיהע גלייך דאהין שווינדעט, אונד וויא דעם וואלדעם  
טהירע דער צערניכטונג רויב ווערדע! — (ט) אַך ווארום  
זאלל הייליגעס געמיינער אים שטויבע צערטרימערט, אין  
דער פֿערגעסנהייט שאטטען דאהין געווארפֿען ווערדען? —

## באור

(ג) ה ת ט ד ו, שרשו עתד ענינו הומל' פמו התפתדו לגלי' (חיו' ט"ו).  
(ד) עול ומרפה בנעוריו ובזקוניו, שפורו עול בנעוריו ומרפה בזקוניו,  
צעודנו האדם בימי חורפו ושלם בכחו יסבול עול הדמגות לבקש  
צרכיו, אליהם נושא נפשו היקרה, ובימי הזקנה הותם כמו  
וירבן תחת חסו ומרפה וכלימה גורלו. (ה) איך יושב וגו', טעם  
המליצה: איך האיש אשר חננו מלהים בדעת ובשכלי ורחמי לשבת  
בשבת תחמוני, ולתכלית מה נתנס בו הכנות טובות כאלה? איך  
בו אף לפעיל כמו טוב צקרב עמו, ומ"כ מדוע גורלו לשבת צדד  
בחדרו מצלתי יכולת להציא אל הכופל תכונותיו הנשגבות? —  
וידום דמי, שפורו, ואיך הנדמה לצן מלוהים הכל יכול, דוס ידום



נועג דורך דיא אונענדליכען קריממונגען. — (ח) דורך  
לייפֿט דיא לאבירינטישען פֿלאדע — ביז זיינעם וואהל  
געאיבטען פֿערשטאנדע אונד שארפֿזינגיגעם גייסטע, דאס  
ענטפֿערנסטע ערקעננבאר — דאס ערהאבענסטע בעגריפֿ  
ליך, דאס טיפֿסטע אויפֿגעדעקט ווארד; (ט) ביז ער דער  
ערדען קרייזע אומשפאנגט, אונד דען האהען געטטר = זיין  
ערשפעהט. — (י) ביז זיינע ערקענטניס אן דער וועזען  
נאטור זיך אנשליסט, אונד זיינע איינזיכט דער גע-  
שעפֿפֿע גאטטונגען איבערצעהלט — (יא) ביז ער ענד-  
ליך צום העכסטען וועזן וואונדערפֿאלל זיך ערהעבט,  
אונד דעם געטטליכען דאזיין לויט פֿערקינדעט!

## קאפיטעל ג

(א) אונד דיווער מענש — מיט זאלכען גאבען —  
ערפֿיללעט מיינען גייסט מיט קוממערפֿאללען ליידען. (ב)  
וויא? זאלל איין זאלכעם קליינאד דעם שפֿילע דעם צו-  
פֿאללס פֿרייס געגעבען ווערדען, גלייך דער שייבע צו דעם  
פֿפֿיי-

## באור

משכתי משרים על היותו ומציאותו. ואולי רומז על צ' חלקי ידיעת  
חכמת האלהית, כידוע למצין בחכמת מה שאמר הטבע.

## פרק ג

עתה אחרי כי הראה לעין כל יקר החכמה בכלל וזכרט,  
יקונן המליץ על הכבשים ומקרים רעים המונעים ומעייקים  
המכס השלם לפעיל טוב כאות נכשו וכפי תכליתו, והתפלס  
מאד על המות הרע המר והנמהר, כי הוא מפריד אלוף  
וכמות נצל יתום חיי הישר, כנדיק כרשע כמכס ככסיל  
כלם נחשלו כבהמות נדמו.

(א) לא יס, למד הסבה, נשציל איש הזה אשר אלה המעלות  
והשגות הנזכרות לו, אנכי נושא עמל וכעס, כי לא טוב היות  
ספיר היקרה למקרה וכגע כאשר תסמך המעדה נגד המן



## בהינות עולם

נתיבות עולם: (ח) רצוא ושוב עד בקלות  
הרגל שכלו ורוח בינתו בקצוי הכריאה מוליך  
ומביא מעלה ומוריד: (ט) עד יאסוף בחפניו  
גלילות ארץ בתעצומו ורומו ובגאותו שהקים:  
(י) עד יכלול מדעו טבעי היצורים ותכונתם  
תקבץ בהינתו אמתת הנבראים למיניהם: (יא)  
ועל אל אלים ידבר נפלאות ומלין לצד עילאה  
ימלל:

## פרק ג

(א) לאיש אשר אלה לו אנכי הריתי עמל  
ובעס: (ב) הטוב היות גורת ספיר אשר כזה  
באור

והשקידה בדבר, (ג) התעמקות העיון הנקרא רוח צינה. צקצוי  
הצריאה מוליך ומביא מעלה ומוריד, בכל ד' המרחקים הידועים  
אין כתר לפניו, כי הגבוה ישפל לפניו והעמוק יתגלה והרחוק  
יתקרב וזה תבין תרגומי. (ט) עד יאסוף בחפניו גלילות ארץ,  
ידועים אלון כל כך כאלו יאספם בחפניו כלם. או כונתו על מפות  
הארץ הנכשית בידיעת הגעאגראפיה, והמה מציירים גלילות הארץ  
כלם אשר יוכלו להאסף בחפניו. (י) עד יכלול מדעו, יעשה סוגים  
כוללים ויעשה משפטים מיוחדים, ויצין תכונות כל הנבראים  
וטבעיהם, ויבחין ההבדל וישיג צורות המיניות. גם ידמו על צ'  
חלקי ידיעת הטבע, והמה: (א) חכמת הכוונת אלגית, להכיר  
תכונות האיצורים וטבעיהם, גוסדה על נסיונות החכם אשר ישכוח  
למראה עיניו, (ב) חכמת הכוונת אלגית, ידיעת חמת הנבראים  
ותכונתם הכנימית אשר יקבץ בעיניו צמינתו. (יא) ועל אל אלים  
אח"כ הם השלים נפשו ציטודות הלמודים, בטבע היצורים אשר  
שגזה ידו להשכיל בהקדמות נודקות לעלות במולם החכמה אשר  
ראשו מגיע שמימה, ותאנשא מעלה מעלה אל ד' הנצב עליו וידבר



אֲבוֹרָה בִּי אֶתְבוֹנֵן לְתַמּוּרוֹת בְּמַדִּינֹת שְׁנֵאתִי  
 נַפְשִׁי: (ג) אֲמַרְתִּי הֵן הָאָדָם הֶלֶז הָיָה בְּתַבֵּל  
 בְּאַחַד מִצְבֵּא מָרוֹם בְּמָרוֹם לָבְבוּ מִנִּי יָם רָהֲבוּ  
 גְדוֹתָיו: (ד) יִפְרֹשׁ בְּנַפְיוֹ לְתִימָן בְּחֻדְרָיו סָתוּם  
 יִגְלֶה: (ה) הֵן קֹדֶם יִהְיֶה וַיִּבֵּן תַּעֲלוּמוֹת חֲכָמָה:  
 (ו) וַיִּסֵּק שָׁמַיִם שָׁמָּה מִרְכְּבוֹת הַתַּהֲבָמוֹת  
 יֵצִיעַ שְׁאוֹל הִנֵּה עֲלִיּוֹת בְּתַהוֹמוֹת יִקְרָה:  
 (ז) יַעֲלֶה מִשְׁפָּל מִצְבּוֹ לָרוֹם שָׁמָּה יֵרֵד  
 מִגְבֵּהֵי שָׁמָּה עַל אֶרֶצוֹ עַד יִסְקָלוּ לְפָנָיו

בְּתִיבוֹת בָּאוֹר

תַּעֲלוּתָם קֹדֶם וְאַחֲרָיָהּ כִּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַתּוֹכֵן הַגָּדוֹל קַעֲפָלָהּ (ז) יֵשׁ לָהּ  
 חֲסִכָּל מַצְנוֹ, שֵׁם עֵינִיךָ קוֹרֵא אֶהוּז! עַל מֵאֲחֵרִים הָאֵלֶּה הַיּוֹצֵאִים  
 מִכִּי הַחֲלִיץ יִקְרִים הֵמָּה מֵאוֹר. כִּי הָאָדָם יִצְחִין עַל שְׁנֵי פָנָיו,  
 אוֹ שִׁדְרוֹשׁ מִהַמְּיוֹחַד אֶל הַכּוֹלֵל, אוֹ מִהַכּוֹלֵל אֶל הַמְּיוֹחַד. צְדָרְכִי  
 טָנַע יֵרֵד תַּחֲלָה וַיַּעֲשֶׂה נִסְיוֹנוֹת הִרְצָה, וְאַחֲ"כַּיַּעֲלֶה וַיַּעֲשֶׂה  
 מִזְרוֹף הַצַּחֲנוֹתָיו מִשְׁכָּטִים כּוֹלָלִים, מִשְׁאֲ"כַּ צְמָה שְׁאֲחַר הַטָּנַע,  
 צַחֲכַת הַמַּחֲוֹת, צִלְמִנְדִּית, וְצַחֲדִיגִית וְכִיּוֹצֵא, שֶׁהַתַּחֲלִיתִיכֵן מִיּוֹסְדוֹת  
 צִשְׁבֵּל עֲצָמוֹ, צִמוֹ אָדָם יַעֲלֶה תַּחֲלָה לַחֲקוֹר עַל צוּרַת הַדְּבָרִים  
 הַמְּיוֹסְדִים צִשְׁבֵּל צִלְתִּי הַתַּקְשָׁרוֹתִם צִנוֹשְׁאִיהֶם, אַחֲ"כַּיֵּרֵד אֶל  
 הַחֲקִירָה לַשֶּׁמֶשׁ צִצּוֹרוֹת הָאֵלֶּה צִנוֹשְׁאִים הַנִּתְּוִתִים לֵהֶם, וְהֵן מִ"שׁ  
 הַרְמָצִים צִמּוֹרָה (ח' א' ב' ט"ו) עוֹלִים וַיּוֹרְדִים הַעֲלִיָּה קוֹדֶם  
 יֵרֵד הֵן, כִּי אַחֲרֵי הַעֲלִיָּה וְהַגָּעָה אֶל מַעֲלֹת יְדוּעֹת וְכוּ'. וְהֵן  
 עֵינֵן הַחֲלִיצָה פֶּה: יַעֲלֶה מִשְׁפָּל מַצְנוֹ, כְּלוּמָר צְדָרְכִי טָנַע אֶרֶץ  
 שֶׁהִיא שְׁכַל מַצְנוֹ, צֶה יַעֲלֶה צֶה צַחֲנוֹתָיו, אַחֲמָס צְמָה שְׁאֲחַר הַטָּנַע  
 וְכִיּוֹצֵא, צֶס יֵרֵד מִגְבֵּהֵי שָׁמָּה מִטָּה וּמִטָּה וְהֵבֵן. עַד יִסְקָלוּ לְפָנָיו  
 נְתִיבוֹת עוֹלָמוֹ כְּלוּמָר עַד יִכִּיר הַשְּׁלֵשֶׁלֶת הַגָּדוֹלָה שְׁכַל חֲלָקֵי הָעוֹלָם  
 מִחוֹצְרִים וְאַחֲזִיזִים זֶה צוֹה, וְאֵין מַחְשׁוֹל לְפָנָיו צְדָרְכִי תַּבֵּל הַמַּעֲוּוֹתִים  
 לְכִי הַדְּמִיוֹן (ח) עַד צַקְלוֹת הָרֵגֶל שְׁכָלוֹ וְרוּחַ צִנְתוֹ, רוּחוֹ לִשְׁנֵי  
 יִסּוּדֵי הַלְמוֹד הַנִּצְטָרְכִים לְכָל שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת הַשִּׁינּוֹן, וְהֵן: (ח) הַהֲדָבֵל



## בחינות עולם

בעמערק' איך דער שטאטשען אומוועלצונג — אונד האָס  
געגן מיך זעלבסט בעמעכטיגט זיך מיינער. (ג) זיהע!  
שפרעכע איך, דער מענש, דאס העכסטע אירדישע ווע-  
זען, דען היממלישען גלייך, איהם ווארד איין גייסט צו  
טהייל, דער איבער וועלט אונד מער זיך הינוועג שווינגט.  
(ד) באלד ריכטעט ער נאך זידען זיינען פֿלוג, ערשפע-  
העט דארט דער געהיימניססע ווינקעל; — (ה) באלד  
שווינגט ער זיך נאך אָסטען צו, בעמערקט דיא פֿערבאר-  
גענסטע וויסעהייט; — (ו) באלד ערהעבט ער זיך היממעל  
אן, דורכשויעט דיא קינסטליך צוזאממען גוועבטען וועלט-  
זיסטעמע -- שנעלל פֿעהרט ער ווידער צור אונטערוועלט הינ-  
אב, ברינגט זעלבסט דיא טיפֿסטען ענטוויירפֿע אין אנרעגונג.  
(ז) זא ערהעבט זיין גייסט זיך קיהן, פֿאם נידריגסטען  
שטאנדפונקט צור העכסטען ספֿעהרע, שטייגט דאן ערשט  
ווידר פֿאן יענער העהע צור ערדע הינאב, באהנט זיך

## באור

לֹא אֱלֹהִי הוּא הַשָּׁכֵל עֲצָמוֹת הָאָדָם הַמִּפְרִידָהוּ מִנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמָה אוֹתוֹ  
מִזֶּה; כִּי אִם חָמֵס וְרִיב צַעִיר הוֹרֵד כְּצוֹד הָאֲנוּשִׁי וּמוֹתֵר הָאָדָם  
מִבְּהֵמָה אֵין. ת מ ו ר ו ת צ מ ד י נ ו ת , אִיך אַחַת תִּפּוֹל עַל רַעוּתָהּ  
וּתִשְׁחִיתָהּ, גִּצּוֹר יִפּוֹל עַל הַחֵלֶס וַיִּחַמְסֶהוּ, וְצוֹאת יִתְמַעַט הַצִּלְחַת  
הַכִּלְלִי, לִכֵּן שִׁנְאַתִּי נִפְשִׁי הַגְּרוּעָה מִנֶּפֶשׁ חַיִּת הָאָרֶץ כִּי צִמּוּ צֵל  
יִזְיַק מִיָּן לְמִינוֹ. (ג) הִי הַ צֵּל, מִקּוֹר הַצִּלְיָה, כְּאֶחָד מִצֵּא מְרוֹם  
צִמְרוֹם, מִקּוֹר הוּיָהּ, וְלֹאֵת גָּדוֹל צִיכּוּתוֹ מִמֶּלֶאךְ אֱלֹהִים.  
(ד) לִתִּי מֶן, מִלִּשׁוֹן הַכְּתוּב וְהוּא יוֹשֵׁב צִמְדֵּרִי תִימָן, וְרוּחוֹ לַעֲנִיִּים  
גִּמְתָּרִים אֲשֶׁר הַמִּשְׁכִּיל יִשְׁתּוֹקֵק לְהִימָיִן מִשְׁכִּילוֹתָיו וְלִהְיוֹת קוֹלַע  
אֶל נִקּוּדַת הָאֶחָת הַמַּכּוֹנָה צֶסֶם יִמִּין. (ה) קִדְּם יְהוֹךְ, רוּחוֹ לְהַשְׁכִּיל  
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר חֲגַמַת פְּנִיָּה קְדִימָה לְהַעֲתִיק אֶהְלָה מִמוֹשָׁכִל לְמוֹשָׁכִל  
וְלִהְיוֹלִיד תְּצוּנוֹת אֲחֵתִיּוֹת זוֹ מִזֶּה. (ו) י ס ק שְׁמִים, שְׂרָשׁוֹ נֶסֶק צִנִּינוֹ  
קֵל כְּמוֹ אִם אִם־ק שְׁמִים (תְּהִלִּים קל"ט) וְעִנִּינוֹ עֲלִיָּה, כְּלוּמָר  
הָאָדָם יַעֲלֶה צַעֲיוֹנוֹ עַד־שְׁמִים, שְׁמָה יִתִּיר שְׁאֵלוֹת עֲצוּמוֹת, יִצְרָר  
צִמּוּפִתִּים וְזִרְאִיּוֹת נִפְלְאוֹת הַלֹּךְ הַכּוֹכָבִים וּמִצֵּס זֶה מִזֶּה וּמוֹקִי



אויף ערדען איינציג — יענעם אורוועזען שטעטס ענטגעגען  
שטרעבענד! — (יא) אונערמידעט פֿארשט ער נאך דען  
עוויגען וואהרהייטען, אין יענעם גראסען בוכע מיט  
אונאויסלעשליכען ציגען אויפֿגעצייכנעט. — אונאבלעסיג  
איבט ער גראסע טהאטען אויס, געזעץ = אונד רעכטס =  
רעגעל אנגעמעסען. — (יד) וואהרליך! שרעקטען איהן  
ניכט אָפֿט ווידריגע שיקזאלע צוריק, אדער ערשיטערטע  
איהן ניכט דער צייטען וואוהט; — ניכטס ווירדע זיינען  
שנעללען פֿלוג איינהאלט טהון; ער קעננטע זיך עמפֿאר  
שווינגען אין העהערע רעגיאנען, קעננטע דאס אַלל דער  
וועלט אומפֿאסען, אונד, געטטליכען וועזען עהנליך, דאס  
וואהרע גוטע גאנץ ערקעננען! — —

## קאפיטעל ב

(א) אַך, דיסזעצט יעדען פֿראממען אין ערשטוינען,  
לעסט שוידערפֿאלל איהן זיינע אָהנמאכט ערקעננען! —  
(ב) היר ערבליק! איך געוואלט טהעטיגקייט אונד האַדער  
— אונד מיינע אייגענע ניכטיגקייט עקעלט מיך; דארט  
באור

טובות צדחיות הכללי ע"ס דדבריו ותמצא נועם, וע"ז יכון  
המליץ: לולא צרות רבות תמנענה ותעכזנה האדם בהשגותיו,  
יצין וישכיל ויחזק זרועות עוללם בכללו ויהיה כאלהים לדעת  
טוב הכללי המכון מאתו יתברך; כי יוכל להשיג השגות כוללת  
ולהקיף צדיקתו כל פרטי האישים הנכללים צמין, כי זהו עיקר  
השגה נכפס, כמאמר החוקר אין איש בשכל ואין מין בגוף.

## פרק ב

זכרן הזה יתבונן המליץ חכמת האנושית בפרט כי רצה היא  
יצחק גדולתה ויפאר רוממותה, לכן ישתומם בראשית אמריו  
על חסם וריצ צעיר ותמורות רעות צמדינות, מתנגדים לשכל  
הישרה, והן הנה הרעות המונעות השלם מהשיג תכלית  
שלמותו.

(א) אזלת יד, כליון כח, והתיו סימן הנקבה כמו וצנת לנשיא  
(יחזקאל מ"ו י"ז). (ב) כלתי מלשון אך בצלם יתהלך איש או



## בהינות עולם

(יג) דורש רשומות בכתב אמת גדולים מעשיו  
בדת ודין: (יד) לולא בעתות זמנו יבהלוהו  
רוח עתו מבעתו אל יעצור לו לרכוב שמים  
לחבק ורועות עולם עד היותו באלהים לדעת  
טוב:

## פרק ב

(א) על זאת ישתומם כל חסיד יבהל בי אולת  
יד (ב) בי אראה חכם ורוב בעיר צלמי  
באור

החמתי. (יג) דורש רשומות בכתב אמת, יסלך פועם עוז צפני  
חלקי כחותיו, החלק השכלי, (טהפארעטישע לערנוכלט)  
להתצונן באמתיות הנצקיות עלי לוח היצירה שהיא חותמו של  
המקום צ"ה, והחלק המעשי (פראקטישע לערנוכלט) אשר  
בו יכליא להגדיל מסעליו ולהישיר מדותיו ע"פ הצדק והיושר.  
(יד) לולא בעתות זמנו יבהלוהו ורוח עתו וגו', ההצדל צין מלת  
זמן ומלת עת לדעתה כן הוא. שם זמן נגזר מפעל זמן כמו  
לעמים מזומנים (נחמיה י') וענינו הכנה והזמנה, טובה או  
רעה, אשר הכין בורא יתעלה לאדם בעת יצירתו, ע"ד שאמרו  
שכמנינו ז"ל ארבעים יום קודם יצירת הולד ברוו יקרא אם גבור או  
חלש אם עני או עשיר יהיה. ושם עת נגזר ממלת עתה. וענינו  
מקרים ההויס תמיד לאדם כאשר הוא מדיניי ויסתדל תמיד להתנהג  
לפי רוח הדעת (צייטגייסט) ולפי מצרת האנשים אשר  
תעברהו. והן המה לפעמים צעוקריו, כי בהכרת יתאמץ,  
בגדר רצונו, לעשות כמשפטם וללכת בחוקותיהם, וזאת יתרצו  
לרצון ויתוספו דאגותיו, ועתה תצין טעם המליצה לולי בעתות  
זמנו (יבהלוהו ורוח עתו מצעתו וגו'). עתו מצעתו,  
לסוף נופל על לשון לדעת טוב, אשר טוב ולא אשר טוב  
והע במאמר הכתוב צדראשית? אמנם ידוע מה שכתב הרמב"ן  
צבאנו על הכתוב ויקרא אלהים וגו' והנה טוב מאד וגו' שרעות  
רצית ימצאו בפרטי הנפלאים, אמנם רעות הפרטים האלה הנה



חֲקֹרֵי לֵב אֲשֶׁר אֲתוֹ: (ד) רַבּוֹת מִחֲשָׁבוֹת בְּלֵב-  
 צַדִּיק צְדָקוֹת אָהֵב: (ה) בְּקִרְבּוֹ יִקְדֹּשׁ קְדוּשַׁת  
 יִשְׂרָאֵל וּבִשְׁפָתָיו יִכְבֹּד אֱלֹהֵי הַכְּבוֹד: (ו) אֵין  
 חֲכָמָה וְאֵין עֲצָה וְאֵין תְּבוּנָה אֲשֶׁר אֵין לָהֶם  
 רוּעָה: (ז) מִי מִשְׁפָּלִים בְּלִעְדֵי הַשָּׁלֹם יִתְבַּחֲשׁוּ  
 לוֹ: (ח) הַיִּכְלָל לֵב-שָׁמַיִם הַיִּכִּיל לֵב-יָמִים  
 מִחֲקוֹר בְּלֹלוּהוּ קִירוֹת לֵב: (ט) הַיִּסּוּכָּבוֹ בְּנָפִי  
 רוּחַ עַל רוּחַ חֲכָמָה מְרַחֶפֶת עַל מִי מְנוּחָה  
 וְנִחְלִי עֵדוֹן: (י) הַיִּקִּיפוּ רַחֲבֵי אֶרֶץ מִחֲשָׁבָה  
 מוֹשְׁבָה עֲלִית קִיר קִטְנָה כְּבֶה אִישׁ: (יא) רָאָה  
 זֶה חֶלֶק אָדָם מֵאֵל וְחֶלֶק אֱלֹהִים מֵעוֹלָמוֹ: (יב)  
 הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וְזֶה לְבָבוֹ עַל הָאֶרֶץ הוֹלֵךְ נִכְחוֹ:  
 בָּאוֹר (יג)

צְעוּלָם הַשָּׁמַיִם זוֹלַת הַשָּׁלֹם הוּא, אֲשֶׁר יִתְכַסֵּשׁ לוֹ כְּלוֹמַר יִתְנַכֵּר אֵלָיו  
 כִּי צְרוּצַת חֲכָמָתוֹ יִתְצוֹנֵן וַיִּכִּיר כָּל נִמְצָא צִהְרָה שְׁלֵמָה: (ח) הַיִּכְלָלוֹ  
 לֵב שָׁמַיִם, יֵשֶׁא צִמְשָׁלוֹ הַיִּסּוּדוֹת הָאֶרֶצִּית: אֵשׁ וּמַיִם רוּחַ וְעֶפֶר  
 וַיִּתְחַל צִמְשָׁיִם, כִּי שָׁמָּה אֲשֵׁיִם כְּדוּרִים אוֹ ע"ד שֶׁאָמְרוּ חז"ל:  
 הַשָּׁמַיִם מֵאֵשׁ וּמַיִם נִצְרָאוּ. וְטַעַם הַמְלִיצָה: הַשָּׁמַיִם וּמַיִם הַמְכוּרִם מֵאֵשׁ  
 בְּגִדּוּלָתָם מֵינָם מִחֲזִיקִים מִחֲקָר קִירוֹת לֵב הַקָּטָן: (ט) הַיִּסּוּכָּבוֹ  
 בְּנָפִי רוּחַ, הָאוֹר הַיִּסּוּדִי הַמְּמַלֵּא פְּנֵי תֵבֵל וְהַמְּתַנוּעֵעַ לַפְּעִמִּים  
 מֵהַסְתַּעְרוֹת הָרוּחַ הַנוֹשֵׁעַ בְּנָפִיו, צְרוּצַת הַתַּכְשִׁטוֹתוֹ אֵינָנו מִסְפִּיק  
 לַכִּסּוֹת אֶת רוּחַ הַחֲכָמָה הַמְּשׁוּטָט וּמִרְחָק פֶּלַע מֵעֵינֵי הָעֵיּוֹן לַהֲתַעֲדוֹן  
 מִנִּחְלֵי עֲדָנָיו צִהְרָה וּמִרְגּוּעַ: (י) הַיִּקִּיפוּ רַחֲבֵי אֶרֶץ, יוֹסִיף  
 הַמְּלִיץ לְסִפּוֹר יִכְלָתוֹ, צִמְחָה שִׁיגְצִיר מִחֲשָׁבוֹתוֹ הַנִּגְצֵלֶת צִמְקוֹס צִר  
 וְהַיּוֹשֵׁעַת צִעֲלִיהָ קִטְנָה כְּכֶה אִישׁ, עַלִּי אֶרֶץ רַחֲמַת יָדַיִם: (יא) רָאָה  
 זֶה, הַכֶּחַ הַנִּפְלָא אֲשֶׁר זָכָר, הוּא חֶלֶק אָדָם מֵאֵל, וְהָאָדָם הַגָּדוֹל  
 הוּא לִצְדוֹ הַחֶלֶק וְהַנִּחְלָה אֲשֶׁר צָחַר לוֹ יֵה צְעוּלָמוֹ, כִּמְאֹמְרָם  
 ו"ל אֵין לַהֲקִ"צָה צְעוּלָמוֹ אֵלֶּם ד' אֲמוֹת שֶׁל הַלְכָה: (יב) הוֹלֵךְ  
 נִכְחוֹ, כָּל הַסְתַּדְלוּתוֹ לַהֲתַדְמוּת אֵל מִקּוּרָו וּלְעֵלוֹת צִמְעוֹת הַשְּׁלִיחוֹת



## בחינות עולם

זיינע בעגריפֿע זינד ערהאַבן אונד צאהלרייך. (ד) מאַנכ-  
פֿאלטיג זינד דיא געדאנקען = פֿארמען דעם גערעכטען; —  
דאך שטרעבט ער איבעראלל נור נאך גערעכטיגקייט.  
(ה) ער ווייהעט זיין אינגרעס דעם געהייליגטען ישראל'ס,  
זיין מונד פֿרייזעט דען גאטט דעם רוהמ'ס. — (ו) ווא  
גיבט עס אירגענד איין וויססען, ווא איינען ראטהעלום,  
אדער איינע קעגנטויס, אן דענען ער ניכט גערנע זיך  
וויידעטע? — (ז) ווא איזט איין אירדישעס וועזען אויסער  
דיזעם פֿאלקאממענען, דאס איהם יע אונערקאנגט  
בליבע? — (ח) קענען וואהל דעם היממעלס ווייטע  
ריימע, קאן וואהל דאס אויסגעברייטעטע וועלטמעער דאס  
אומפֿאססען, וואס זיין געדאנקענרייכעס הערץ אומפֿאסט?  
— (ט) קאן וואהל דער ווינד מיט זיינען אויסגעדעהנטען  
פֿיטטיגען דען גייסט דער וויסהייט בעדעקען, דער  
איבער עדענס זאנפֿטע בעכע שוועבענד, אין שטיללען  
בעטראכטונגען זיך פֿערליהרט? — (י) אדער פֿערמאג  
דעם ערדבאלל'ס קרייס דען אונגענדליכען געדאנקען צו  
אומשליסען, דער אין דען ענגען גרענצען איינער האנד-  
ברייטען וואהנונג איינגעשלאסען איזט? — (יא) זיהע,  
דיס איזט דעם מענשען ערבטהייל פֿאן זיינעם שעפֿפֿער; דיס  
דער גאטטהייט אנטהייל פֿאן זיינער וועלט! — (יב)  
זא וויא דיזע אונטער דען היממלישען, זא דער מענש

## באור

על הכתוב לאהבה ליראה את ד' וגו' וכח"ס התנא כל שיראת  
חטאו קודמת לחמתו וכו', ע"ז ימשיך המליץ עתה דבריו  
ויאמר: מחשבות רבות תעלנה בלב חכם אמיתי, מהן אמתיות  
מהן כוזבות, מהן טובות מהן רעות, אולם הצדקות יאהב ואת  
אשר יבחר ד' הוא הקדוש צפניו. (ה) צק רציו יקדש וגו',  
ידוע שהדבור הוא כרי המחשבה, ולכן יאמר המליץ אחרי שמחשבותיו  
המה קדש הלולים לד' ותמיד יהגה לבו תבונות ורעיונות קדושות  
וטהורות, לזה כל דבור ודבור היוצא מפיו הוא תכלה והלל לאלוהיו.  
(ו) אין חכמה, איש חכם וירא הזה אין חכמה וגו' אשר לא להם  
יהיה רועה נאמן בנפש חפזה. (ז) חרי משפלים, אין לך דבר



## קאפיטעל א

(א) ערפארשליך איזט דעם היממעלס העהע; ערפארשליך דער ערדען טיפע; דעם ווייזען פיהל אומפאסענע דער גייסט — איזט אונערגרינדליך. (ב) מיט וואהלגעפאללען ערפארשט ער דיא אבשטאמונג מענשליכען אורוועזענס; — (ג) זייע פערנופֿט קענט קיינע גרענצן,

זיינע

באור

ישתדל ויתאמץ לחקור על מחצב אנוסתו, כלומר מעלה מעלה למחצב אנוסתו, כי הוא חקר אלוה ימצא, לכן אין חקר לתבונתו. (ג) אין חקר לתבונתו, יתכן שכן המליץ ג"כ על מה שנאמר במורה, שמהות אלהי רק ע"ד השלילה נובל להבין, לא ע"ד החיוב, (ועיי' מה שכתב הרמ"מן בספרו השארת הנפש פ"ד פ"א), ע"ז אמר המליץ: אין חקר לתבונתו, כי החכמה באין תמצא ולגדולתו אין חקר. רצ"ס חקרי לב, אך כן ישאל השואל: הלא גבול שם לאדם, ער פה תצא בשכלך ולא תעבור, כי ישתמש האדם בשכלו על שני דרכים, אם ע"ד הפשטה (דורך אבסטרקט-ציאן) או ע"ד הגזלה (דורך צעסטיממונג). ע"ד משל, האדם יראה בתוך הגן עץ פרי תבוא, אם יכשיט צשכלו ציור תבוא, נשאר עץ פרי הגן, אם יכשיט עוד ציור פרי, נשאר עץ הגן, ואם יכשיט עוד ציור עץ נשאר ציור גן וכיוצא. מו צהכך, צראשונה ישיג ציור גן, אח"כ יוסיף צשכלו ציור עץ והנה הוא עץ הגן, אח"כ יוסף עוד ציור פרי, ועל זה ציור תבוא וכיוצא. אמנם צסתייהן, ר"ל צהפשטתו או צהגזלתו, צהפרי יגיע עדי התכלית, או שיצא צהפשטתו אל ציור הפשוט אין פשוט ממנו, או צהגזלתו, אל ציור המיוחד אין מיוחד ממנו, וא"כ איך יאמר המליץ אין גבול וחקר לתבונתו? — ע"ז ישיב ויאמר: רב"ם חקרי לב, כלומר לכן אין חקר צעבור שחקרי לב הנה רצ"ס, כי הכנות רבות שם צורא יתעלה צלב אדם לכמותם אין מספר וכלתי תכלית הנה. — ושם רצ"ס ידוע שהונח על קצוץ דברים, והושאל ג"כ על התנשאות וגדולה כמו רצ"ס צמח' ועי' ז' תצין תרגומי. (ד) רצ"ס מחשבות, תכלית כל חכמה היא יראה הטורה כמו שאמר צספרי



# בחינות עולם

## פרק א

(א) שמים לרום וארץ לעומק ורוחב לב-נבון  
אין חקר: (ב) אוהב התחקות על שרשי  
מחצב אנושותו: (ג) אין חקר לתבונתו רבים  
באור

נפרק הזה יהלל המליץ יקר תפארת החכמה בכלל, יספר  
מעלותיה כי היא צלתי בעלת תכלית, ולולא יעוד תלאות  
האדם ומקרי זמנים יגבילוהו, אין מעצור לרוחו לדעת  
כאלהים טוב הכללי הנרצה מאל יתנרך.

(א) שמים לרום ע"ד הכתוב (משלי כ"ה ג'): שמים  
לרום וארץ לעומק ולב מלכים אין חקר. רוב  
המפרשים פרשו שם גם כה מאמר כלו ע"ד שלילה, כלומר כשם  
שאין חקר לרוממות השמים ולעומק הארץ כן אין חקר וגו'; אמנם  
נטיית מפרשם מ' טעמים: (א) לפימליצה נכונה ראוי לאמר:  
רום שמים ועומק הארץ וגו' (ב) הוא נגד האמת, כי כבר  
עמדו האחרונים והציטו ע"י ידיעת פאראללאקסים — אשר אין  
פה המקום לצאר — למדוד מרחק השמש והירח ושאר כוכבי  
נצוצים זה מזה. וגם הראשונים אף שלא ידעו ממדידה זאת כלל  
וכלל, מ"מ ידעו שיש להם חקר וגבול; לכן יותר נכון לצאר שני  
משלים האלה, ר"ל שמים וארץ, ע"ד החיזוק, והנמשל רומם לב  
נצון ע"ד השלילה ויתכן לצאר עוד כונת המליץ ע"ד זה: השמים  
המה גבול וחקר לרום, כלומר אם יגביל אדם דבר מה בערך  
הרום, ע"ד יתרון והפלגה, ימשילהו לשמים ויאמר: עד השמים גבהו,  
ערים גדולות בשמים. וכן אם יגביל אדם מה בערך העומק,  
ישערהו בשם ארץ, ויאמר: המשפילי עדי ארץ; אמנם לרומם  
לב נצון אין חקר וגבול, כי מה תערוך לו? (ב) אוהב התחקות  
וגו', מצאר והולך, מדוע אין חקר ללב נצון? בעצור שיאהב  
לחקור מחקר אנושותו, היא עצמותו חלק אלוה ממעל, וחקירה  
הזאת מה תדמה ותשוה לה? — ויתכן עוד במליצת מלת על  
שענינה כמו אל על יקראו, ושעורו: יען כי נצון הזה



ספר

כח ינות עולם



הב"ח ליב ז"ר הירש

ר' יוסף ז"ר זוסמאן

ר' משה ז"ר יהודא

ר' פייזש משלמדעם

ר' יתקנ משלמדעם

אלמנה יטכה

העכינגען

פגאון אז"ד מ"ה ליב ז"ר

הערר יאקאב קוילה ק"ק

ראטה 4

ר' מאיר קוילה

ר' געט וואלף קוילה

הקנינה קוילה

הערציגער אדע

ר' ליב סתן ר' מאיר ז"ל

ווערליטש

ר' בנימן זר"י

ר' משה משה ימטשה

ר' שלמה סגל

וויימאר

ר' באנקיער אולמאן

זאנדערס הויזען

ר' אברהם זר"י וואוסס

ר' אברהם קיילע

ר' וואלף בעססינגען

ר' יוחנל כהן

ר' יעקב כהן

הב"ח עזריאל צער

ה' האפאגעט לעזער 2

ר' משה

ר' ליב זר שמעון

יעסניטש

ר' הירש

ר' ראובן

ליסא

מ"ה חיים לעווענסטיין

הב"ח ז"ר יוסף

עלריך

מהו' משה זכרך

פו"מ ר' מאיר

ר' קותל ז"ר ליב

ה' שווערין מדעססוי

פ"פ א מיינ

פ"מ ר' עזריאל ווארמס

ע"י ר' אהרן חיים מירצבאך

50

פאטענצען

ר' גוטקינד

ר' יוסף מילסדארף

ר' ישראל

ר' ליזר ז"ר גוטקינד

צערבסט

ר' זונדל

ר' ירמיה

ר' גרשן כהן

ר' זלמן כהן 2

שאנדערסלעזן

ר' זאנוויל ראגונס

ר' ליב זרעסלוי

ר' ליב מעל

ה"ח ליב קיק

ע"י הב"ח משה ב"מהו

יאקב 20

ר' מענקי ומתנו

ר' הירש

ר' ראובן

ליסא

מ"ה חיים לעווענסטיין

הב"ח ז"ר יוסף

עלריך

מהו' משה זכרך

פו"מ ר' מאיר

ר' קותל ז"ר ליב

ה' שווערין מדעססוי

פ"פ א מיינ

פ"מ ר' עזריאל ווארמס

ע"י ר' אהרן חיים מירצבאך

50

פאטענצען

ר' גוטקינד

ר' יוסף מילסדארף

ר' ישראל

ר' ליזר ז"ר גוטקינד

צערבסט

ר' זונדל

ר' ירמיה

ר' גרשן כהן

ר' זלמן כהן 2

שאנדערסלעזן

ר' זאנוויל ראגונס

ר' ליב זרעסלוי

ר' ליב מעל

ה"ח ליב קיק

ע"י הב"ח משה ב"מהו

יאקב 20

ר' מענקי ומתנו



הכ"ח קלמן זר"י וואוסט  
 פ"ח ר' שמשון שוואצט  
 ר' שלמה לאקס  
 דרעזדען.  
 העדר אליה מאיר  
 העדר דאקטאר איינזשיטן  
 ר' יואל שלעווינגער  
 ר' יהושע נאחוד  
 ר' לייב קלייסדארף  
 ר' משה קלייסדארף  
 ר' רמזון ז"ר הירץ  
 ר' שיעה  
 ע"י ר' שמעון באנדע 10  
 האלבערשטאדט  
 ר' דוד הויזן 2  
 ר' וואלף ז"ר נתן  
 ר' זעליג ז"ר נתן  
 ר' יאקב פרעגער  
 ר' יודא גריניגען  
 הנסמן ר' ליצרמאן  
 ר' מרדכי צורגסדארף  
 ר' פייזש דערנצורג  
 ר' לייב ז"ר פומ ר' נתן 2  
 האמבורג  
 ר' אייזיק גראהז  
 ר' אלי העניר  
 ר' אלעקסאנדער סענדער  
 ר' חיסלער  
 ר' חייזק ז"ר שמחה פ"ל  
 מ"הו צושקא זכ"ג חז"ד דא"הו  
 ר' צענחני האללער  
 ר' דוד דעניר  
 ר' היימאן לאצרוס דהאלעס  
 ר' וואולף האללער

ר' זימלה זר"י אומרצורג בגאטענ-  
 צורג  
 ר' חנוך מפוננה  
 ר' ישעי' זלסך צאלטונת  
 ר' יוסף ז"ר פומ ז"ה נתנאל  
 ר' יאקב צהמנוח ז"ה זלמן עלנאס  
 ר' יוזפא טודרוס  
 ר' יוסף שלאכאף  
 ר' ירחמיאל דעניב  
 ר' יעקב קליף  
 ר' יעקב ג"ס צאלטונת  
 ר' יקותיאל טשעטלר  
 ר' יעסל ווינר  
 ר' ישראל ראזענשטאל  
 ר' יואל ז"ר מהו יסראל יאקב  
 צערעסלוי  
 ר' לייב שייר ס"ג  
 ר' לייב אלדענצורג  
 ר' לייב טגור  
 ע"י מ"הו לויז לבית קאצענ-  
 עלעבאגן 50  
 ר' זלמן ז"ר מיצק טיפליטן  
 ר' משה כהן פרידלענדער  
 ר' משה פרידלענדער  
 ר' מרדכי הארצורג  
 ר' משה ז"ר שמואל חז"ד  
 ר' שמעון נייקירך  
 הארנבורג  
 ר' מיצק זר"ה  
 ר' מיצק זל"ר  
 ר' זלמן פאן  
 ר' צח הירש זר לעמיל  
 ר' חז"ח יוסף ז"ר לעמיל  
 ר' צח לייב זר לעמיל



ר' עלי כהן

ר' פייזש שוואצט

ר' קאכעל יאנאס

גרעבציע

ר' גרשון

ר' זלמן ש"ץ

ר' משה צר' איכל

גערנרויט

ר' יוסף

דעסוי

הערר אברהם מארטגן. 2

ר' אברהם צפ"מ ר' מאיר

ר' אברהם צפ"מ ר' בנימין

שוואצט

ר' אברהם צר' מייקא

ר' אברהם צר' שלמה פח

הערר א. ד. פֿרענקעל 10

הערר מיצק הערצלעלד

ר' איציק צן ר' אברהם

הערר אליה לעווי

ר' אנשיל אפפענהיים

ר' אנשיל הארענצורג

ר' אשר צן ר' צער

פ"מ ר' בנימין שוואצט

ר' בנימין צן ר' צער שוואצט

פ"מ ר' בער פח 3

ר' צער צמהורר מיצק כהן

ר' צער צפ"מ ר' מאיר

מאיר ר' אהרן

ר' צענדזיט פח

ר' דוד חייט

הצ"ח דוד צן עזריאל כהן

פ"מ ר' הירש שוואצט

ר' הירש פאלל

ר' הירש צן ר' אברהם

הערר הירש מאנעס שטרעליץ

ר' וואלף הארענצורג

ר' וואלף צמהורר יוסף

הערר זימאן איזאק יאעל

הצ"ח זלמן צר' עזריאל כהן

ר' זלמן צר' וו סגל

פ"מ ר' זעליג פיקטאר

ר' זלמן לעהרר דער יידישן פ"ש

הערר חיים פרענקעל

ר' יוסף צר' יי חצי המחצר

ר' יואל צר' סגל

פ"מ ר' יעקב צ"ר דן

הגוצה כ"ה יעקב פֿירט

ה' גברידר כהן 2

הצ"ח ליכמן צמהו' מיזק

ר' לעווי זימאן

פ"מ ר' מאיר פֿירט

ר' מענדל צר' יששכר

מהו' משה פֿרענקעל

פומ ר' משה וויטצענהויזן 2

ר' משה צן ר' צער

ר' משה ליצ כהן

ר' משה פאלל

ר' מייקא צן ר' צער

גברידר מאטהיאס 2

הערר ניימאן לעהרר דער יידי.

שען פ"ש

הערר נאטהאן שוואצט

פ"מ ר' פייזש אקען

ר' פייסט מס

גברידר קאסמאן

הערר קוילמאן אברהם



המה אין צם מועיל, וחין לאדם צעולמו אלק ד' אמות של הלכה.  
הליכות עולם לו, עולם שכלו טוב הצפון לצדיקים, וצוה  
התלהבה נפשי ותלצש טוה שמתי צאלהי' מצטחי והוא הוציא למרחצול  
וד' עזרני! — — אי לזאת אמרתי להועיל לבני אדם אשר צגילי  
להעתיק ספר זה צשפת חשכנוי המורגלת צפי עמי — אך שמרתי  
הכונה ולא החלות — ולצאר חותו צלשון קל ונדון.  
ועתה אם הועלתי אך לאחד מני אלק והיה זאת שכרי, שכר אמת

לעצד חכמים ויראי ד'  
**יואל בן יוסף.**

## נאמען דער העררן סובסקריבענטען.

| אמסטערדאם                 | בלייבעראדע           |
|---------------------------|----------------------|
| ר' אברהם פֿרדע            | ר' חייזק             |
| פ"י ר' שמעון זאממערקוויזן | בראד                 |
| ובנו כ"ה הירש. 20         | ר' איצק לאנדוי       |
| אלטען בורג.               | ר' אבלי הורוויץ      |
| ר' מאיר אילפארגהוויזן     | ר' הירש הלצרשטאם     |
| בערלין.                   | ר' הירש רעכלס        |
| הערר הערץ צרוג            | ר' חייס הלצרשטאם     |
| ר' יוסף צר"ח פרעג         | ר' ליזר פאריס        |
| בערגבורג                  | ר' פאלק טראכטענצערב  |
| ר' ליצערמן ומתנו          | ברוינשווייג          |
| ר' נטע זן אלעזר           | ה' גאלד שמיד         |
| ר' לייז                   | ה' זעליגמאן          |
| ר' משה שנידרסלעזן         | ר' זלמן פאלל         |
| ר' משה דעכוי              | ה' קאממער אגענט אונד |
| באסקוויטץ                 | ראטה יאקאב זאהן 10   |
| ר' צער פאסעל              | ה' לעפין פראנק       |



## הקדמה

מספר ספר היקר הזה בחינות עולם היה המליץ ר' ידעיה  
הפניני בן ר' אברהם הצדקשי ממאנטכעליער צפראוואנזיע לצרפת.  
הוא היה בשנת ה' אלפים ונ"ח ליצירה. צימיו הצאישו רצני שפאניען  
את ריח רצני צופת בעין המא"הג ר' שלמה בן מדרת, רצומורה  
צצארצעלאנא צשפאניען, לאמר: כי ידעו לפני עמם דברים שלא  
כדת, ויחצרו צדרשותיהם דצרי פילאזאפיע, זרות אשר לא שערום  
אצותיהם, ויתמרמר רצ הזה ויצו צחרש גדול שלא יעיין חיש ישראלי  
צחכמת פילאזאפיע עד כי יהיה צן כ"ה שנה. וישמע ר' ידעיה דברים  
האלה, ויחרד חרדה גדולה, על התועבה נעשתה צישרמל וכן לא  
יעשה לצרף מערכות אלהים חיים ולמעול מעל צחכמ' הנשגב' כי רצה  
היה. ויקם ויקנא צד' צצאות ויכתוב אגרת גדולה ורצנה, מלאה חכמה  
ותצונה, רצופה צדק ופיוה צמשצנות מלצות חדות מווקקות שצעתים.  
זה הוכיח לעין הרצ הזה, כי שקר ענו החנפים האלה צחמיהם  
חכמים מהם; זה גלה כמה דברים חתומים צתלמוד; זה  
ספר מעלות חכמת פילאזאפיע, מה רצו מעשיה! מה רצה ערכה  
היקרה! ממנה נרדף נשיג השגות נפלאות, ממנה נשלים  
נפשותנו, וממנה נצין תורתנו, כמה מצות וטעמיהם כמה אזהרות  
וצאוריהם. — עיי' קורא אהוב צדצרי אגרת האלה, הנס כתוצים  
צשו"ת הרשב"א (סי' תטו) ותמצא גועס לנפשיך. והנה מחבר  
און ותקן פפרים הרצה, אך הצל על דאצדין, לא נשאר לנו ממנו  
כ"א ספר הזה, קטן הכמות וגדל החיבות. צו כלל המליץ מוסרים  
גדולים ועיזנים ומוקיד אשר השיגו מעולם אנשי אמת ויודעי צינה,  
כאשר עיני קורא תחוינה משרים צראש כל פרק ופרק אשר כללתי  
והוצעתי, הלמודים אשר יצומו צתוך הפרק. — והיא שעמדה לי  
צעת כי הקיפוני תלצות איך מספר, וחצי הזמן נחתו צי, ופגעי  
והצית כתרוני, קראתי צספר הזה וראיתי כי מעשי תצל כולט, הצל  
המה



# לכבוד

היקר והנעלה ציש תהלה

נודע בשערים

סמו

אורי פייב ש בן פו"מ כ"ה בנימין

שוואבע נרו מדעסוי

אומר

אני מעשי ולשוני

באבר פולח אדמתו בוקע

אחרי זרעו לקציר ברכה הוא צפה

בן כל חבר מהברת לאיש יודע

שבת מעשהו נפשו נכספה

עזרה אורי! בחזן מעשי קים בן-ימיני!

ראה נא פעולתי אם שפרה בעיניך.

הלא פעם פעם חיל ידך עזרני

עמוד נא לי היום ברות תבונתך

מרחפת על

ידיך

יואל בן יוסף דס



1807

ספר חסידים

1807

הספר חסידים

הספר חסידים

1807

הספר חסידים

הספר חסידים

Bayerische  
Staatsbibliothek  
München

1807

bei Herrn Moses Philipsohn

und

gekauft bei Christoph Schindler



מלך אלהים יתברך

ספר

# בהינות עולם

עם

תרגום אשכנזי ובאור

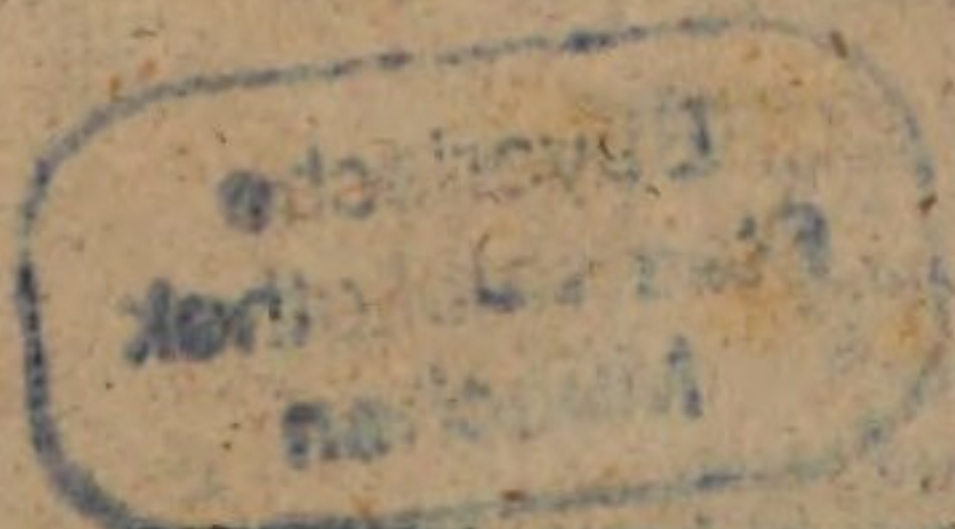
---

מתורגם ומבואר

מאת

יואל בן-יוסף וואושט

מדעסוי



---

Dessau, 1807.  
bei Herrn Moses Philippsohn;  
und  
gedruckt bei Christoph Schlieder.



Penini, Yedaḥyah <<ha->> ,

Sefer behinot ʿolam ʿim targum ashkenazi ʿe-beʿur

Dessau 1807

A.hebr. 736

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10995043-7